

לאומי | דוחות כספיים

30.09.2022

הדוח על הסיכונים ותיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il < אודות < מידע כספי < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך: www.magna.isa.gov.il

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 30 בספטמבר 2022
תוכן העניינים

עמוד	
5	דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה
א. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	
5	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון והנהלה
ב. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	
9	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
12	שינויים עיקריים בתקופה החולפת
15	שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
27	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
40	מגזרי פעילות - גישת הנהלה
45	מגזרי פעילות פיקוחיים
51	חברות מוחזקות עיקריות
ג. סקירת הסיכונים	
53	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
53	סיכוני אשראי
81	סיכוני שוק
86	סיכון נזילות
88	סיכונים תפעוליים
89	סיכון סביבתי
90	סיכונים אחרים
ד. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	
91	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
94	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
95	דירקטוריון

דוחות כספיים

98	דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים
99	דוח רווח והפסד מאוחד
100	דוח מאוחד על הרווח הכולל
101	מאזן מאוחד
102	דוח על השינויים בהון מאוחד
108	דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
111	פירוט הביאורים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

א. ממשל תאגידי

248	שינויים בדירקטוריון
249	המבקרת הפנימית

ב. פרטים נוספים

249	השליטה בבנק
249	מינויים ופרישות
249	מבנה ארגוני
249	הסכמים מהותיים
250	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
254	דירוג אשראי

ג. נספחים

255	שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
262	מילון מונחים
273	אינדקס

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. הכללים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2021, למעט כמפורט [בביאור 1](#) לדוחות הכספיים. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2021](#).

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (הוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley"). ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג, החל ממועד זה הפסיק הבנק לאחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים את תוצאות בנק לאומי ארה"ב. ביום 1 באפריל 2022 רשם הבנק השקעה ב-Valley, אשר מטופלת לפי שיטת השווי המאזני. בהתאם לכך, במסגרת ניתוח דוח הדירקטוריון והנהלה זה תוצאות הרבעונים השני והשלישי לשנת 2022 אינן כוללות את תוצאות בנק לאומי ארה"ב, בעוד שמספרי ההשוואה ומספרי הרבעון הראשון לשנת 2022 כן כוללים את תוצאותיו בסעיפים השונים, אלא אם צוין מפורשות אחרת. כאמור החל מרבעון שני 2022 רשם הבנק רווחי אקוויטי בגין ההשקעה ב-Valley.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16.א](#).

להלן מדדי ביצוע עיקריים (ב-%)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2022	2021	2022	2021	2021
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(ג)	14.9	15.1	16.3	15.4	15.0
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים ^(ג)	1.1	1.0	1.1	1.1	1.0
יחס הכנסות ^(ב) לנכסים ממוצעים ^(ג)	2.55	2.58	2.59	2.75	2.70
יחס יעילות	39.1	47.4	39.9	46.5	46.8
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ^(ג)	2.04	1.76	1.91	1.79	1.76
יחס עמלות לנכסים ממוצעים ^(ג)	0.52	0.56	0.54	0.59	0.60
שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים	36.3	36.4	31.9	36.3	35.4
הכנסות ריבית נטו, ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית (NIM) ^(ג)	2.30	1.96	2.13	1.99	1.95
סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^(ב) ^(ג)	0.85	0.80	0.82	0.85	0.83
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^(ג)	0.33	0.38	0.33	0.40	0.39

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2022	2021	2021
יחס הון עצמי רובד 1 ^(ב)	11.41	11.83	11.50
ההון הכולל לרכיבי סיכון ^(א)	14.28	14.67	14.21
יחס מינוף ^(ח)	6.34	6.44	6.06
יחס כיסוי נזילות ^(ח)	127	131	124
יחס מימון יציב נטו (NSFR) ^(ט)	126		131
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק למאזן	6.8	6.8	6.3

[ראה הערות כעמוד הבא](#)

להלן מדדי איכות אשראי עיקריים (ב-%)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2021	2021	2022	2021	2022
(0.25)	(0.31)	0.07	(0.44)	0.11
1.30	1.42	1.26	1.42	1.26
1.02	1.09	0.70	1.09	0.70
(0.03)	(0.05)	0.03	0.01	0.03

(א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה והתאמות שונות.
(ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

(ג) על בסיס שנתי.

(ד) החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוני ושל שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. התרגום של היחסים הרבעוניים והתקופתיים יעשה על ידי חישוב לינארי, חלף העלאה בחזקה, לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי התשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה באופן עקבי לשיטת ההצגה החדשה. התשואה להון לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 כפי שפורסמה בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021 הינה 16.0%-15.7%, בהתאמה. השפעת שינוי שיטת ההצגה על שיעורי הכנסה והוצאה אינה מהותית. בנוסף, סווג הבנק מחדש מדדי ביצוע נוספים המחושבים על בסיס שנתי, על מנת ליישם שיטת הצגה עקבית.

(ה) כולל פעילות חוץ מאזנית.

(ו) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים. למידע נוסף ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

(ז) למידע נוסף בנוגע ליחס כיסוי נזילות ראה פרק [חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם](#).

(ח) למידע נוסף בנוגע ליחס המינוף ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימון ההון, סעיף [ההון והלימות ההון](#).

(ט) יחס מימון יציב נטו (NSFR) מחושב החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף ראה פרק [סיכון נזילות](#).

(י) למידע נוסף אודות עדכון המדיניות החשבונאית החל מיום 1 בינואר 2022 בנושא זיהוי וסיווג של חובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.כ.1](#).

(יא) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף ראה [ביאור 1.כ.1](#). במועד היישום לראשונה נרשמה ההשפעה המצטברת בנטו ממס לעודפים ללא תיקון מספרי השוואה.

(יב) לפרטים נוספים, לרבות שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון, ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

להלן נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח					
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10,346	7,793	9,438	2,671	3,414	הכנסות ריבית, נטו
(812)	(729)	185	(359)	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,511	4,146	3,362	1,240	855	הכנסות שאינן מריבית
3,506	2,567	2,674	846	872	מזה: עמלות
7,428	5,552	5,106	1,855	1,671	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,242	3,212	2,964	1,079	998	מזה: משכורות והוצאות נלוות
<u>רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (בשקלים חדשים):</u>					
4.15	3.14	3.62	1.07	1.15	רווח נקי בסיסי ומדולל

להלן נתונים עיקריים מהמאזן

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	
במיליוני ש"ח			
656,454	611,912	704,117	סך כל הנכסים
197,402	171,645	183,625	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
86,927	81,580	79,672	ניירות ערך
342,879	325,524	383,023	אשראי לציבור, נטו
614,402	569,673	656,068	סך כל ההתחייבויות
537,269	500,876	546,706	מזה: פיקדונות הציבור
25,370	23,161	25,427	פיקדונות מבנקים
15,428	13,189	27,613	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
41,610	41,787	48,044	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
<u>נתונים נוספים:</u>			
33.5	27.5	30.6	מחיר למניה (בשקלים חדשים)
137.48	43.36	88.44	דיבידנד למניה (באגורות) ^(א)

(א) על פי מועד ההכרזה.

מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון וההנהלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק) כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "אומדן", "תרחיש", "עשוי", "יכול", "יהיה", "אופטימי", "פסימי" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון וההנהלה ונסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות את התממשותן של תחזיות אלה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי וודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים התפתחויות עיקריות במשק¹

המשק העולמי

ב-11 באוקטובר 2022, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את תחזיותיה לשנים הקרובות. ביחס לתחזית קודמת מחודש יולי 2022, לא חל שינוי בתחזית לצמיחה העולמית בשנת 2022 אך התחזית לשנת 2023 עודכנה כלפי מטה. התחזית להאטת הצמיחה ב-2023 משקפת את המשכן של מגמות של שלושה כוחות: השפעת הלחצים האינפלציוניים המתרחבים (בפרט בארה"ב וחלק ממדינות אירופה), המשך השפעות שליליות של המלחמה בין רוסיה לאוקראינה וההאטה הכלכלית בסין. לפי תחזיות הצמיחה הנוכחיות, תוצר המשק העולמי צפוי להתרחב בכ-3.2% בשנת 2022, ובכ-2.7% בשנת 2023 כאשר קרן המטבע מעריכה בהסתברות של 25% את האפשרות שהצמיחה העולמית ב-2023 תהיה נמוכה מ-2%. במשפט קצר ומסכם, הקרן מעריכה כי "the worst is yet to come, and for many people 2023 will feel like a recession".

צמיחה עולמית/שיעור שינוי ריאלי

מקור: IMF – World economic outlook/October 2022

2022	2023	
3.2%	2.7%	עולם
1.6%	1.0%	ארה"ב
3.1%	0.5%	אזור האירו
1.7%	1.6%	יפן
3.6%	0.3%	בריטניה
3.2%	4.4%	סין

עליית האינפלציה במדינות רבות, לשיעורים שלא נצפו שנים ארוכות (לדוגמא: בארה"ב קצב עליית המחירים השנתי הגיע לכ-8.2% בחודש ספטמבר 2022, מעט נמוך מאשר בחודשים הקודמים אך הקצב הבסיסי של האינפלציה הגיע ל-6.6%, שיא של 40 שנה), מוסברת בחלקה בעודף בביקוש המצרפי, על רקע התאוששות הפעילות הכלכלית בעקבות המגפה ובתמיכת הממשלות, בדגש על שוק העבודה ולאור המגבלות אשר החרפו, כאמור, על צד ההיצע, בהן השפעות משמעותיות של המלחמה בין רוסיה ואוקראינה על מחירי הסחורות. על רקע זה, פעלו בנקים מרכזיים רבים ובראשם הבנק המרכזי של ארה"ב והחלו בהעלאה של שיעור הריבית. ועדת השוק הפתוח של הבנק המרכזי של ארה"ב החליטה החל בחודש מרס 2022, ובכל הישיבות מאז, על העלאת הריבית לטווח קצר, כאשר בחודש ספטמבר הועלתה הריבית עד לטווח של 3.00%-3.25%, ואילו בראשית נובמבר היא הועלתה שוב ל-4.00%-3.75%. גם הבנק המרכזי של אנגליה, המשיך בתהליך אשר החל בהעלאת הריבית בחודש דצמבר 2021 והיא עומדת בחודש נובמבר 2022 על 3.00% (עם קצב עליית מחירים שנתי של 10.1% כמוהם עשו בנקים מרכזיים רבים, כולל בנק ישראל, אשר החל בהעלאת הריבית בחודש אפריל 2022).

בסוף חודש פברואר 2022, פרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובעת הנוכחית היא נמשכת. נראה שלאור מאפייני קשרי הסחר בין מדינות אלה לבין ישראל, הרי שתתכן השפעה ישירה על המשק הישראלי רק בענפים בודדים, שיש להם תהליכי ייצור באוקראינה וברוסיה ו/או שיש להם לקוחות עיקריים במדינות אלו. ההשפעות העקיפות המתמשות כבר כעת כתוצאה מתהליכים גלובליים, הינן ההשלכות של פגיעה בצמיחה העולמית, כפי שחזרה קרן המטבע הבינלאומית גם לשנת 2023, לצד השפעות של העלייה החדה במחירי הסחורות המיובאות לישראל (לדוגמא, בתחום המזון) והעלייה החדה במחירי האנרגיה בעולם המשפיעות על המחירים בארץ. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת המשפיעה לרעה על השווקים הפיננסיים בעולם ובישראל, משפיעה על שווי הנכסים וכפועל יוצא גם על מצבם של משקי בית ועסקים בישראל.

¹ מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר, הבורסה לניירות ערך, IMF.

הצמיחה ושוק העבודה במשק הישראלי

ברבעון השלישי של השנה צמח המשק הישראלי בקצב שנתי של כ-2.1%, בהשוואה לרבעון השני ובכ-5.8% בהשוואה לרבעון השלישי אשתקד. קצבי גידול מהירים נרשמו בהשקעות בנכסים קבועים ובצריכה הציבורית בעוד הצריכה הפרטית הצטמצמה, בדגש על צריכת מוצרים בני קיימא (בפרט הוצאה לצריכה מיבוא של כלי רכב לשימוש פרטי).

שוק העבודה המשיך לשקף פעילות כלכלית מוגברת ועל פי הערכת בנק ישראל מצוי בסביבת תעסוקה מלאה. שיעור האבטלה בהגדרה הרגילה (בלתי מועסקים, בניכוי עונתיים) היה בחודש ספטמבר 2022 ברמה של 3.8%, בהשוואה לכ-5.0% בחודש ספטמבר 2021.

תקציב המדינה ומימון

בתשעת החודשים הראשונים של השנה נרשם עודף של כ-33.3 מיליארד ש"ח בתקציב המדינה בהשוואה לגרעון בהיקף של כ-51.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה בשנת 2021. ב-12 החודשים האחרונים המסתיימים בחודש ספטמבר 2022, הסתכם העודף בכ-0.9% תוצר (כ-15.7 מיליארד ש"ח), כאשר על פי התקציב המקורי לשנת 2022 כולה צפוי גרעון של כ-3.9% תוצר. השיפור הניכר כאמור מקורו בגידול ניכר בהכנסות המדינה וירידה בהוצאות הממשלה, על רקע צמצום ההוצאות לסיוע כלכלי בעקבות המשבר. הגידול בהכנסות מוסבר בפעילות הכלכלית הערה במשק אשר הניבה מיסים בהיקף ניכר - הן ישירים והן עקיפים. עם זאת, נתוני הגבייה בחודשים יולי-ספטמבר 2022 מסמנים ירידה בגבייה לעומת השיא של חודש יוני. יחד עם זאת, הגבייה כיום נמצאת מעל קו המגמה טרום משבר הקורונה.

סחר חוץ ונתוני יצוא השירותים

הגירעון המסחרי של ישראל, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-31.1 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-25.5 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בגירעון מקורו בהתרחבות מהירה יותר של היבוא ביחס לעלייה ביצוא. הגידול ביבוא משתקף בכל רכיביו המרכזיים, בפרט בערך היבוא של מוצרי אנרגיה ושאר חומרי הגלם ומשקף גם השפעה משמעותית של עלייה במחירים. מגמות אלה מלמדות על המשך התרחבות הפעילות במשק אשר חזר לתוואי הצמיחה טרום משבר הקורונה. עם זאת, ברבעון השלישי של השנה נרשמה ירידה בערך היבוא והיצוא בהשוואה לרבעון השני.

נתוני יצוא השירותים לשמונת החודשים הראשונים של השנה מצביעים על המשך ההתרחבות, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. זאת, בדגש על יצוא שירותים עסקיים, שמרביתם של ענפי ההייטק ויצוא שירותי תחבורה.

שער החליפין ויתרות המט"ח

בתשעת החודשים הראשונים של השנה, פחת השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-13.9%, ביחס לאירו יוסף השקל בשיעור של כ-1.0% ואילו ביחס לסל המטבעות נרשם פיחות של כ-3.8%. חלק מן ההסבר לפיחות נובע מהעלאת הריבית החדה בארה"ב ביחס לשאר הבנקים המרכזיים הגדולים ופרוץ מלחמת רוסיה-אוקראינה המביאה לגידול בביקוש למטבעות הנתפסים כ"עוגן" בינלאומי מבחינת רמת הסיכון הגלומה בהחזקתם, כמו הדולר האמריקאי, בפרט בעת בהם השווקים הפיננסיים סוערים. יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש ספטמבר 2022, על כ-186.0 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-213.0 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2021. הירידה ביתרות מוסכרת בעיקר בהשפעות שערורי. בתקופת הדוח לא רכש בנק ישראל מט"ח בשוק.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן (המדד "בגין") עלה בחודשים ינואר-ספטמבר, ב-4.3%, ואילו ב-12 החודשים אשר הסתיימו בחודש ספטמבר 2022, הסתכמה עלייתו ב-4.6%, קצב החורג מתחום יעד יציבות המחירים (3%-1%). המדד ללא מחירי האנרגיה עלה ב-4.1% ו-4.4%, בהתאמה, כך שנראה שהאצת האינפלציה משקפת התייקרויות בחלק ניכר מסעיפי המדד ולאו דווקא מתמקדת במחירי האנרגיה בדומה למצב במדינות מערביות, בפרט באירופה. ההסברים העיקריים לקצב העלייה המהיר, הם התרחבות הביקושים במשק (אשר בחלקם היו "כבושים") לאור פתיחתו המלאה והשיפור בשוק העבודה הבא לידי ביטוי בעלויות שכר בחלק מענפי המשק, לצד התגברות המגמות העולמיות של התייקרות חומרי גלם ותובלה ("השפעות היצע"), בפרט מחירי מזון ואנרגיה, בהשפעת המלחמה בין רוסיה ואוקראינה אך גם בשל צווארי בקבוק בשרשראות האספקה בעולם ובפרט בסין.

מדד המחירים לצרכן ("הידוע") עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה, ב-4.4%.

ברבעון הראשון של השנה לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא עמדה על 0.1%, בדומה לרמתה החל מחודש אפריל 2020. ברבעון השני, בחודש אפריל 2022, החל בנק ישראל בהעלאת הריבית, תהליך שנמשך בכל ישיבותיו מאז, עד לרמה של 2.75% בישיבה שהתקיימה בראשית אוקטובר 2022. בישיבה זו ציינה הוועדה המוניטרית כי במשק הישראלי נרשמת פעילות כלכלית איתנה, המלווה בשוק עבודה הדוק תוך עלייה בסביבת האינפלציה. לכן, הוועדה החליטה להמשיך בתהליך העלאת הריבית. עוד ציינה הוועדה כי קצב העלאת הריבית ייקבע בהתאם לנתוני הפעילות והתפתחות האינפלציה, זאת על מנת להמשיך ולתמוך בהשגת יעדי המדיניות.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירד בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-10.0% כאשר בשנת 2021 נרשמה בו עלייה של כ-30.9%. לאחר עליות שערים ברבעון הראשון של השנה וירידות שערים חדות ברבעון השני נרשמו ברבעון השלישי ירידות שערים קלות של כ-0.5%. שוק המניות הושפע בתקופת הדוח מהשלכות שליליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה על מחירי האנרגיה ושאר הסחורות והמשך השפעת גלי התחלואה אשר הביאו לסגרים בסין. כתוצאה, נרשמה האצה באינפלציה בעולם כולו, כולל בישראל, שהביאה להאצת תהליך העלאת ריבית על ידי בנקים מרכזיים בעולם. אי היציבות הפוליטית והקדמת הבחירות תרמו אף הם לחולשת שוק המניות. מנגד, נתוני הצמיחה של המשק ושוק העבודה ההדוק העידו כי המשק הישראלי חזר למסלול של התרחבות בדומה למגמות טרום הקורונה.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בכ-2.39 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-27.3% ביחס לרמתו הממוצעת בשנת 2021.

שוק אגרות החוב הממשלתיות הושפע בחודשים ינואר-ספטמבר, מהעלייה באינפלציה שהביאה להעלאת הריבית בישראל, החל ברבעון השני של השנה. זאת, בדומה למצב בשוקי אגרות החוב במשקים במדינות מתקדמות אחרות. כך, מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ירד בחודשים ינואר-ספטמבר בכ-9.1% ואילו מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות ירד בשיעור של כ-8.6%. עיקר הירידות היו באגרות לטווחים בינוניים וארוכים.

השפעות כלכליות גלובליות

לאחר שהתוצר העולמי ירד בשנת 2020, שנת פרוץ מגפת הקורונה, בכ-2.9%, נרשם "תיקון" לכך והתוצר עלה בכ-6.0% ב-2021. עלייה מואצת זו לא האריכה ימים והצמיחה האטה בחדות לכ-3% בשנת 2022. האטת הצמיחה צפויה להימשך גם בשנת 2023 ולכלוט במיוחד במדינות המפותחות, עם דגש על מדינות גוש האירו, אשר מושפעות במידה ניכרת מן המלחמה באוקראינה והאצת האינפלציה שהביאה את הבנק המרכזי של אירופה להתחלה של נורמליזציה מוניטרית. גם בארה"ב צפויה האטה ניכרת של הצמיחה, אך לא בעוצמה הצפויה באירופה ובאנגליה, הצפויות להיכנס לתקופה מסוימת של התכווצות הפעילות וירידת התוצר. הבנקים המרכזיים צפויים להמשיך במהלך ההידוק המוניטרי במהלך התקופה שנותרה בשנת 2022 וגם ב-2023. ההידוק המוניטרי צפוי להישמר גם במחיר של הכבדת ההאטה הניכרת של הצמיחה הכלכלית. על רקע זה, חלה הרעה במצב השווקים הפיננסיים בעולם והידוק של התנאים הפיננסיים. המלחמה באוקראינה שפרצה לקראת סוף חודש פברואר 2022 הביאה לשיבוש ניכר של הפעילות הכלכלית והיצוא מאוקראינה, הכולל מרכיב גדול של תפוקות חקלאיות. במקביל, הוטלו סנקציות על רוסיה, במגוון של תחומים, תוך הטלת מגבלות שונות על היבוא של אנרגיה ומוצרים נוספים ממנה על ידי משקים רבים בעולם. מחירי הסחורות הושפעו ועלו, בדגש על מחירי הגז הטבעי, פחם, מוצרי חקלאות ומתכות תעשייתיות. השפעות המלחמה באוקראינה, לצד ההשפעה של הידוק התנאים הפיננסיים, הביאו גופים בינלאומיים גדולים, כמו קרן המטבע הבינלאומית וה-OECD, להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה העולמיות לשנים 2022-2023.

באשר למגפת הקורונה, בחלק ממדינות העולם המובילות היה תהליך מוצלח יחסית של התחסנות, והיכולת של "חיים לצד הקורונה" השתפרה מאוד. בסין עדיין יש רמה גבוהה יחסית של מגבלות על הפעילות, אם כי נרשמה ירידה מרמת השיא, זאת במסגרת מדיניות "אפס COVID". מגבלות הקורונה של ממשלת ישראל מצויות כיום ברמה נמוכה, אך יש לציין שישנה לאחרונה מגמה של עלייה בהיקף התחלואה.

הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטפים אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני ישראל, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים](#) בהמשך הדוח.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

שינויים עיקריים בתקופה החולפת

בנק לאומי ארה"ב

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר "BLC", תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם "Valley". ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

כתוצאה מהמיזוג נרשם במחצית הראשונה של השנה רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח (194 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 ו-451 מיליון ש"ח ברבעון השני).

למידע בדבר העסקה ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות](#).

הלן דוח רווח והפסד מאוחד המציג את תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א) בשורה נפרדת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח					
10,863	8,263	12,160	2,829	4,978	הכנסות ריבית
1,298	1,057	2,922	357	1,564	הוצאות ריבית
9,565	7,206	9,238	2,472	3,414	הכנסות ריבית, נטו
(842)	(751)	170	(365)	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,407	7,957	9,068	2,837	3,315	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
1,694	1,329	626	272	(56)	(הוצאות) הכנסות מימון שאינן מריבית
3,335	2,435	2,626	802	872	עמלות
281	227	41	113	39	הכנסות אחרות
5,310	3,991	3,293	1,187	855	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
3,861	2,927	2,871	987	998	משכורות והוצאות נלוות
1,392	1,031	968	339	323	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,558	1,140	1,109	379	350	הוצאות אחרות
6,811	5,098	4,948	1,705	1,671	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
8,906	6,850	7,413	2,319	2,499	רווח לפני מיסים
3,188	2,513	2,371	854	908	הפרשה למיסים על הרווח
5,718	4,337	5,042	1,465	1,591	רווח לאחר מיסים
310	221	341	86	191	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס
218	171	60	66	-	מזה: חלקו של הבנק ברווחים של בנק לאומי ארה"ב ^(ב)
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) לא כולל קיזוז עסקאות בינאחריות בין הבנק ללאומי ארה"ב.
(ב) בנק לאומי ארה"ב כולל את תוצאות פעילות BLC ו-BLUSA.

להלן דוח מאזן מאוחד המציג את יתרות בנק לאומי ארה"ב^(א) בשורה נפרדת במספרי ההשוואה

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
				במיליוני ש"ח
נכסים				
195,722	170,662	183,625		מזומנים ופיקדונות בבנקים
81,778	75,745	79,672		ניירות ערך
329,201	312,310	387,919		אשראי לציבור
(4,245)	(4,404)	(4,896)		הפרשה להפסדי אשראי
324,956	307,906	383,023		אשראי לציבור, נטו
940	873	1,272		אשראי לממשלות
1,113	1,117	4,867		השקעות בחברות כלולות
2,618	2,592	2,698		בניינים וציוד
13,953	13,781	41,359		נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,935	6,874	6,256		נכסים אחרים
2,447	6,565	1,345		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,340	2,399	-		השקעה בחברת הבת בנק לאומי ארה"ב
632,802	588,514	704,117		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
514,968	478,805	546,706		פיקדונות הציבור
25,370	23,197	25,427		פיקדונות מבנקים
299	176	275		פיקדונות ממשלות
2,046	632	5,632		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,428	13,189	27,613		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
15,475	14,074	37,308		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,601	16,649	13,107		התחייבויות אחרות
591,187	546,722	656,068		סך כל ההתחייבויות
5	5	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
41,610	41,787	48,044		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
41,615	41,792	48,049		סך כל ההון
632,802	588,514	704,117		סך כל ההתחייבויות והון

(א) לא כולל קיזוז עסקאות בינבחרתיות בין הבנק ללאומי ארה"ב.
 (ב) בנק לאומי ארה"ב כולל את תוצאות פעילות BLC ו-BLUSA.

מכירת "בית מאני"

בהמשך לאמור בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2021, בנושא הזמנה להציע הצעות לרכישת הנכס הממוקם ברח' יהודה הלוי בתל אביב ("בית מאני"), זכתה ביום 26 באפריל 2022 הצעתה של חברת "סלע קפיטל נדל"ן בע"מ". ביום 18 במאי 2022, לאחר אישור האורגנים המוסמכים בבנק, נחתם הסכם המכירה.

עבור רכישת בית מאני ישולם לבנק סך של 623 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ כדיון. רווח ההון לפני מס עבור הבנק צפוי לעמוד על כ-524 מיליון ש"ח אשר יירשם בדוחות הכספיים של הבנק במועד המעבר של ההנהלה הראשית ויחידות המטה ללוד, מעבר שצפוי להתבצע במחצית השניה של שנת 2023.

עסקת המכירה האמורה הינה נדבך נוסף במהלך הכולל של הבנק להעברת יחידות המטה וההנהלה הראשית למטה לאומי בלוד.

הסכם שיתוף פעולה עם Paxos

הבנק חתם על הסכם שיתוף פעולה עם חברת Paxos Trust Company, LLC האמריקאית במסגרתו לראשונה בנק בישראל, יאפשר ללקוחותיו לרכוש, להחזיק ולמכור מטבעות קריפטוגרפיים (להלן - קריפטו).

חברת Paxos היא חלוצה בבניית פתרונות לניהול נכסים דיגיטליים, עבור חברות מובילות בעולם. החברה, שנוסדה בשנת 2012, מחזיקה ברשיונות של רגולטורים אמריקאים, והיא גוף מפקח ומוסדר. לחברה עשרות לקוחות ומשקיעים אסטרטגיים, כגון Bank of America, PayPal, ו-Paxos.Revolut. מנהלת נכסים בהיקף של יותר מ-20 מיליארד דולר ומשרתת למעלה מ-400 מיליון לקוחות קצה בעולם.

במודל הפעילות המתוכנן ישנם יתרונות משמעותיים ללקוח. כך למשל - הלקוח לא יידרש להחזיק ארנק קריפטו פרטי ולא יידרש לזכור או לנהל את הסיסמאות לארנק כזה על כל הסיכונים הכרוכים בכך. בנוסף, היבטי המיסוי יטופלו על ידי הבנק והמס ינוכה באופן שוטף במסגרת הפעילות.

המסחר יתאפשר בהתחלה במטבעות ביטקוין ואיתריום שהינם מטבעות הקריפטו המובילים ובעלי היקפי הפעילות והמסחר הגבוהים בעולם.

ביום 27 באוקטובר 2022 קיבל הבנק את אישורו של בנק ישראל למתן שירותי המסחר בקריפטו. ביום 3 בנובמבר 2022 הוגשה עתירה לבג"צ למתן צו על תנאי נגד נגיד בנק ישראל, בנק ישראל הפיקוח על הבנקים והבנק ("המשיבים") במסגרתה עתרו המבקשות למתן צו על תנאי אשר יורה למשיבים להתייצב וליתן טעם מדוע לא יבטלו את האישור שניתן לבנק בטענה שהוא עומד בניגוד להוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, וכן עתרו למתן צו ביניים המורה לבנק שלא להתחיל לספק ללקוחותיו שירותי מסחר במטבעות דיגיטליים. בית המשפט הורה למשיבים להגיש תגובה לעתירה עד ליום 5 בדצמבר 2022.

שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (הוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג ונרשמה השקעה ב-Valley לפי שיטת השווי המאזני. החל מאותו מועד תוצאות בנק לאומי ארה"ב אינן מאוחדות יותר בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק.

לפרטים נוספים בנוגע להרכב ההשקעה שנרשמה ראה [ביאור 16.א.](#)

כתוצאה מהמיזוג נרשם במחצית הראשונה של השנה רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#), פרק [חברות מחזקת עיקריות](#), [בנק לאומי ארה"ב וביאור 16.א.](#)

במהלך חודש אפריל 2022 התקשר הבנק בהסכם למכירת אחד מבנייני המטה בתל אביב. מכירה זו צפויה להניב לבנק רווח הון לפני מס של כ-524 מיליון ש"ח שירשם במועד המעבר של ההנהלה הראשית של הבנק ללוד המתוכנן למחצית השניה של שנת 2023.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון הוראות בנק ישראל בנושא אופן חישוב והצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת יישום ההוראות סוגו מחדש מספרי התשואה הרלוונטיים.

לפרטים נוספים לגבי אופן החישוב והצגת תשואה להון החל מה-1 בינואר 2022, ראה [ביאור 3.ב.1](#).

להלן ניתוח התוצאות לתשעה חודשים של שנת 2022 (להלן - "התקופה המדווחת") ולרבעון השלישי של שנת 2022:

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות (להלן - "הרווח הנקי") בתקופה המדווחת הסתכם לסך של כ-5,383 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-4,558 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי ברבעון השלישי של השנה הסתכם לסך של 1,782 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 1,551 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה להון בתקופה המדווחת עמדה על שיעור של כ-16.3% בהשוואה לשיעור של כ-15.4% בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה להון ברבעון השלישי של שנת 2022 עמדה על שיעור של 14.9% בהשוואה לשיעור של כ-15.1% ברבעון המקביל אשתקד (התשואה להון לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 כפי שפורסמה בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021 הינה 16.0%-15.7%, בהתאמה. הפער כאמור נובע מעדכון הוראות בנק ישראל בנושא).

הכנסות הריבית נטו בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב בתקופה המדווחת הסתכמו לסך כ-9,238 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-7,206 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-28.2%. הגידול בהכנסות הריבית הינו תוצאה של הגידול בתיק האשראי של הבנק ופערי המדד והריביות בין התקופות.

ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב בתקופה המדווחת משקפות הוצאה בשיעור של כ-0.06% מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור לעומת הכנסה בשיעור של כ-(0.34%) בתקופה המקבילה אשתקד, ההוצאה בתקופה המדווחת מקורה מגידול בהפרשה הקבוצתית בקיזוז גביות. שיעור ההכנסה בהפרשה הפרטנית בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב עמד על שיעור של 0.16%. שיעור ההוצאה בהפרשה הקבוצתית בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב עמד על שיעור של 0.22%. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי ליום 30 בספטמבר 2022 עמד על כ-1.26%. בהתאם להוראות בנק ישראל, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים (ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה). הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי שעלולים להתרחש לאורך חיי האשראי.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

הכנסות מימון שאינן מריבית בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב בתקופה המדווחת הסתכמו להכנסה בסך של כ-626 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך של כ-1,329 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה בתקופה המדווחת כוללת רווח ברוטו בגין עסקת המיזוג עם Valley של כ-782 מיליון ש"ח אשר מרביתה נרשמה ברבעון השני של השנה. ההכנסה בתקופה המקבילה כוללת רווחים ברוטו בגין מניות ריטיילורס ומניות איירונסורס בסך של כ-397 מיליון ש"ח אשר רובם המכריע נרשמו ברבעון השני בשנת 2021. הפער בין התקופות מקורו בירידות בשוקי ההון, ומהשפעת נגזרים והפרשי שער, לרבות נגזרי ריבית.

העמלות התפעוליות והאחרות בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב עלו בכ-191 מיליון ש"ח לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה מקורה בעמלות מהפרשי המרה ועמלות מעסקי מימון.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב ירדו בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד בסך של כ-150 מיליון ש"ח, קיטון בשיעור של 2.9%. הירידה נובעת בעיקרה מהוצאות אחזקה ופחת ואחרות.

יחס היעילות בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב לתקופה המדווחת עומד על כ-39.5% בהשוואה ל-45.5% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס היעילות ברבעון השלישי של שנת 2022 עמד על כ-39.1% בהשוואה ל-46.6% ברבעון המקביל אשתקד. יחס היעילות הושפע בתקופה המדווחת מעסקת המיזוג עם Valley.

הרווח הבסיסי הנקי למניה המיוחס לבעלי המניות בתקופה המדווחת הסתכם לרווח של כ-3.62 ש"ח לעומת רווח של כ-3.14 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עמד ליום 30 בספטמבר 2022 על שיעור של 11.41%. יחס ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2022 עמד על שיעור של 14.28%.

לפרטים נוספים, לרבות שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון, ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

ביום 28 בנובמבר אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך של 356 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח לרבעון השלישי של שנת 2022. לפרטים נוספים ראה [פרק הון והלימות ההון](#).

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley"). ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג, החל ממועד זה הפסיק הבנק לאחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים את תוצאות בנק לאומי ארה"ב. ביום 1 באפריל 2022 רשם הבנק השקעה ב-Valley, אשר מטופלת לפי שיטת השווי המאזני. בהתאם לכך, במסגרת הניתוחים השונים המוצגים להלן תוצאות הרבעון השני והשלישי לשנת 2022 אינן כוללות את תוצאות בנק לאומי ארה"ב, בעוד שמספרי הרבעון הראשון לשנת 2022 ומספרי ההשוואה כוללים את תוצאותיו בסעיפים השונים, אלא אם צוין מפורשות אחרת. כאמור החל מרבעון שני 2022 רושם הבנק רווחי אקוויטי בגין ההשקעה ב-Valley.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16.א](#).

להלן השינוי ברווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2022 לעומת הרבעון המקביל אשתקד

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2021	2022	
	השינוי			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
		2,671	3,414	הכנסות ריבית, נטו
		(359)	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
		1,240	855	הכנסות שאינן מריבית
		1,855	1,671	הוצאות תפעוליות ואחרות
		2,415	2,499	רווח לפני מיסים
		879	908	הפרשה למס
		1,536	1,591	רווח לאחר מס
		26	191	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
		(11)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
		1,551	1,782	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		15.1	14.9	תשואה להון ^(*) (באחוזים)
		1.07	1.15	רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

להלן השינוי ברווח הנקי בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2021	2022	
	השינוי			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
		7,793	9,438	הכנסות ריבית, נטו
		(729)	185	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
		4,146	3,362	הכנסות שאינן מריבית
		5,552	5,106	הוצאות תפעוליות ואחרות
		7,116	7,509	רווח לפני מיסים
		2,582	2,398	הפרשה למס
		4,534	5,111	רווח לאחר מס
		55	282	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
		(31)	(10)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
		4,558	5,383	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		15.4	16.3	תשואה להון ^(*) (באחוזים)
		3.14	3.62	רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

ראה הערות כעמוד הבא.

להלן התפתחות הרווח הנקי לפי רבעונים

		2021			2022		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
2,348	2,774	2,671	2,553	2,899	3,125	3,414	
הכנסות ריבית, נטו							
(212)	(158)	(359)	(83)	(40)	126	99	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
1,374	1,532	1,240	1,365	950	1,557	855	
הכנסות שאינן מריבית							
1,839	1,858	1,855	1,876	1,794	1,641	1,671	
הוצאות תפעוליות ואחרות							
2,095	2,606	2,415	2,125	2,095	2,915	2,499	
רווח לפני מיסים							
753	950	879	693	483	1,007	908	
הפרשה למס							
1,342	1,656	1,536	1,432	1,612	1,908	1,591	
רווח לאחר מס							
7	22	26	46	7	84	191	
חלק הבנק ברווחי חברות כלולות							
(9)	(11)	(11)	(8)	(10)	-	-	
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
1,340	1,667	1,551	1,470	1,609	1,992	1,782	
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק							
14.2	16.8	15.1	14.0	15.6	18.5	14.9	
תשואה להון ^(א) (באחוזים)							
0.92	1.15	1.07	1.01	1.11	1.36	1.15	
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)							

(א) על בסיס שנתי, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוניית ושל שיעורי ההכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. התרגום של היחסים הרבעוניים והתקופתיים יעשה על ידי חישוב לינארי, חלף העלאה בחזקה, לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החזור, הבנק סיווג מחדש את מספרי ההשוואה של שיעור התשואה להון ושיעורי ההכנסה והוצאה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה באופן עקבי לשיטת ההצגה החדשה. התשואה להון לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 כפי שפורסמה בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2021 הינה 16.0% ו-15.7%, בהתאמה. השפעת שינוי שיטת ההצגה על שיעורי ההכנסה והוצאה אינה מהותית. בנוסף, סווג הבנק מחדש ממדדי ביצוע נוספים המחושבים על בסיס שנתי, על מנת ליישם שיטת הצגה עקבית.

הכנסות ריבית, נטו, בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2021		2022		2021		2022	
שיעור הכנסה (הוצאה) ^(ב)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
2.22	8,262	2.78	12,160	2.18	2,828	3.35	4,978
(0.40)	(1,057)	(0.95)	(2,922)	(0.39)	(356)	(1.46)	(1,564)
1.82	7,205	1.83	9,238	1.79	2,472	1.89	3,414
1.94		2.11		1.90		2.30	

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת ובאור 16.א.](#)

(ב) על בסיס שנתי, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת תשואה להון ושיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעור התשואה להון הרבעוני ושל שיעורי ההכנסה והוצאה על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, התרגום של היחסים הרבעוניים והתקופתיים יעשה על ידי חישוב לינארי, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי התשואה של שיעור התשואה להון ושיעורי ההכנסה והוצאה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה. השפעת יישום ההוראה על מספרי התשואה של שיעורי ההכנסה והוצאה אינה מהותית.

הגידול בהכנסות הריבית נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 לעומת התקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקר מהצמיחה בתיק האשראי ומפערי המדד והריביות בין התקופות. המדד בתקופה המדווחת עמד על שיעור חיובי של 4.4% בהשוואה למדד חיובי בתקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 2.2%. הכנסות הריבית נטו בתקופה הנוכחית הושפעו לטובה מהמדד החיובי בסך של כ-1,414 מיליון ש"ח, בעוד שבתקופה מקבילה אשתקד התוצאות הושפעו לטובה מהמדד החיובי בסך של כ-725 מיליון ש"ח.

הגידול בתשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (NIM) בתקופה המדווחת נובע בעיקר מההשפעה החיובית של השינוי במדד והריביות על הכנסות הריבית נטו.

פער הריבית הכולל בתקופה המדווחת הינו 1.83% לעומת פער של 1.82% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים על פערי הריבית מפעילות בישראל בחלוקה למגזרי הצמדה בתקופה המדווחת:

במגזר השקלי הלא צמוד פער הריבית 1.88% לעומת 1.77% בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר המדדי פער הריבית עמד על שיעור של 1.55% לעומת 1.46% בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר המט"ח פער הריבית 0.21% לעומת 0.89% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו ברבעון השלישי של שנת 2022 הסתכמו לסך של כ-3,414 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של כ-38.1% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. המדד ברבעון השלישי של שנת 2022 עמד על שיעור חיובי של 1.2% וברבעון המקביל אשתקד עמד על שיעור חיובי של 0.8%. הכנסות הריבית נטו ברבעון השלישי הושפעו לטובה מהמדד החיובי בסך של כ-407 מיליון ש"ח, בעוד שברבעון המקביל הושפעו לטובה בסכום של כ-264 מיליון ש"ח. הגידול בהכנסות הריבית נטו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד מקורו בעיקר בצמיחה בתיק האשראי, מפערי המדד בין הרבעונים ומעליית הריביות.

למידע נוסף בנוגע להכנסות והוצאות ריבית ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2021	2022 ^(ב)	
באחוזים	במיליוני ש"ח	השינוי	במיליוני ש"ח	
	2.4	(10)	(423)	הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי
	+	931	603	הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי
	+	921	170	סך כל הוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי
מזה:				
	+	610	8	הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
	+	144	53	הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
	+	143	85	הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
	-	24	24	הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב
	+	921	170	סך כל הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
יחסים באחוזים ^(ג) :				
	15.8	0.03	(0.19)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
	+	0.37	0.22	שיעור הוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
	+	0.40	0.06	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
	+	0.09	0.02	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
	+	6.20	1.39	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א.

(ב) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה את הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים במועד היישום לראשונה נרשמה ההשפעה המצטברת בנטו ממש לעודפים ללא תיקון מספרי השוואה. למידע נוסף ראה ביאור 1.ב.1.

(ג) על בסיס שנתי.

החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים (ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה). הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי.

התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי רבעונים

		2021			2022		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
(169)	(76)	(151)	(90)	(164)	(111)	(134)	
הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי							
(43)	(82)	(208)	7	124	237	233	
הוצאה (הכנסה) הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי							
(212)	(158)	(359)	(83)	(40)	126	99	
סך כל ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי							
מזה:							
(180)	(153)	(248)	(41)	1	42	(21)	
הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי							
(19)	(8)	(63)	(55)	(7)	14	47	
הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיוור							
(13)	4	(49)	13	(48)	63	70	
הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר							
-	(1)	1	-	14	7	3	
הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב							
(212)	(158)	(359)	(83)	(40)	126	99	
סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
יחסים באחוזים^(א)							
(0.22)	(0.10)	(0.19)	(0.10)	(0.18)	(0.12)	(0.14)	
שיעור (ההכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
(0.06)	(0.10)	(0.25)	0.01	0.14	0.26	0.25	
שיעור ההוצאה (הכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
(0.28)	(0.20)	(0.44)	(0.09)	(0.04)	0.14	0.11	
שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור							
(0.16)	(0.01)	0.01	0.03	- ^(ב)	0.07	0.03	
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
(9.32)	(0.79)	0.85	2.75	0.16	5.07	2.29	
שיעור המחיקות נטו בגין הפסדי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור							

(א) על בסיס שנתי.
(ב) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.

למידע נוסף בנוגע להוצאות הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#).

הכנסות שאינן מריבית

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
		2021	2022
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(51.9)	(698)	1,344	646
הכנסות מימון שאינן מריבית ^(א)			
4.2	107	2,567	2,674
עמלות ^(ב)			
(82.1)	(193)	235	42
הכנסות אחרות ^(א)			
(18.9)	(784)	4,146	3,362
סך הכל			

(א) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.
(ב) בהתייחס לתוצאות ללא בנק לאומי ארה"ב, עלו העמלות בסך של כ-194 מיליון ש"ח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

לאור הירידות המשמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית הריבית, משקל ההכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות מריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית) בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב בתקופה המדווחת עמד על שיעור של 26.3% לעומת 35.6% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי עמד על שיעור של 20.0% לעומת 32.4% ברבעון המקביל אשתקד ו-35.7% בכל שנת 2021.

התפתחות הכנסות שאינן מריבית לפי רבעונים

		2021			2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית ^(א)	441	627	276	370	14	688	(56)
עמלות ^(ב)	868	853	846	939	930	872	872
הכנסות (הוצאות) אחרות ^(א)	65	52	118	56	6	(3)	39
סך הכל	1,374	1,532	1,240	1,365	950	1,557	855

(א) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.
 (ב) בהתייחס לתוצאות ללא בנק לאומי ארה"ב, בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 עלו ההכנסות מעמלות בסך של כ-70 מיליון ש"ח לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	השינוי	2021	2022
	במיליוני ש"ח		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	(387)	259	(128)
הפסדים (רווחים) ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	(343)	180	(163)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר	(533)	748	215
רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(ב)	830	-	830
רווחים בגין הלוואות שנמכרו, נטו	15	-	15
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר	(146)	179	33
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר	(134)	(22)	(156)
סך הכל ^(ג)	(698)	1,344	646

(א) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר ושאין למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער. תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 כוללים הפסדים ממימוש מניות איירונסורס בסך של כ-53 מיליון ש"ח, מרביתם במחצית הראשונה של השנה. תשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 כוללים רווחים שמומשו ושטרם מומשו בגין מניות ריטיילרס ומניות איירונסורס בסך של כ-397 מיליון ש"ח אשר רובם המכריע נרשמו ברבעון השני בשנת 2021.

(ב) ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג ונרשמה השקעה ב-Valley לפי שיטת השווי המאזני. כתוצאה מהמיזוג במחצית הראשונה של שנת 2022 נרשם רווח ברוטו ממש בסך של כ-782 מיליון ש"ח, מתוכם 30 מיליון ש"ח מהכנסות מפעילות מכשירים נגזרים כתוצאה מגידור כלכלי של העסקה האמורה.

(ג) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.

כאמור, הירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית בהשוואה לאשתקד הושפעה מהותית מהירידות בשווקים במהלך התקופה המדווחת בהשוואה לעלויות בתקופה המקבילה, וכן מהשפעת נגזרים והפרשי שער, לרבות נגזרי ריבית.

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית לפי רבעונים

2022		2021			2022		2021	
רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח								
(76)	3	(55)	51	48	110	101		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר								
(80)	(76)	(7)	51	63	52	65		
הפסדים (רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו)								
34	166	15	94	108	448	192		
רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר								
-	752	78	-	-	-	-		
רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(ב)								
-	-	15	-	-	-	-		
רווחים בגין הלוואות שנמכרו, נטו								
122	(113)	24	170	71	18	90		
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר								
(56)	(44)	(56)	4	(14)	(1)	(7)		
הפסדים (רווחים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר								
(56)	688	14	370	276	627	441		
סך הכל ^(ג)								

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר ושייכות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער. ברבעון השני של שנת 2021 כוללים הרווחים שמומשו ושטרם מומשו ממניות שאינן למסחר רווחים בגין מניות ריטיילורס ומניות איירונסורס בסך של כ-382 מיליון ש"ח.
- (ב) ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג ונרשמה השקעה ב-Valley לפי שיטת השווי המאזני. כתוצאה מהמיזוג במחצית הראשונה של שנת 2022 נרשם רווח ברוטו ממש בסך של כ-782 מיליון ש"ח, מתוכם 30 מיליון ש"ח מהכנסות מפעילות במכשירים נגזרים כתוצאה מגידור כלכלי של העסקה האמורה.
- (ג) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.

להלן פירוט העמלות, בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		2022		2021		השינוי	
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		באחוזים	
472		443	29	6.5			
ניהול חשבון							
503		535	(32)	(6.0)			
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים							
288		270	18	6.7			
כרטיסי אשראי							
159		141	18	12.8			
טיפול באשראי							
189		190	(1)	(0.5)			
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים							
366		284	82	28.9			
הפרשי המרה							
399		339	60	17.7			
עמלות מעסקי מימון							
250		233	17	7.3			
עמלות אחרות							
2,626		2,435	191	7.8			
סך כל העמלות							

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור א.16](#).

העלייה בעמלות כשיעור של 7.8% בהשוואה לאשתקד מקורה בעיקר בעמלות מהפרשי המרה, עמלות מעסקי מימון, עמלות מטיפול באשראי.

להלן פירוט העמלות לפי רבעונים בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		2021			2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי		
במיליוני ש"ח								
147	147	149	164	150	163	159	ניהול חשבון	
202	174	159	190	185	161	157	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים	
81	92	97	86	92	94	102	כרטיסי אשראי	
49	49	43	52	57	53	49	טיפול באשראי	
61	63	66	66	65	63	61	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	
98	92	94	118	120	122	124	הפרשי המרה	
111	112	116	142	130	132	137	עמלות מעסקי מימון	
75	80	78	82	83	84	83	עמלות אחרות	
824	809	802	900	882	872	872	סך כל העמלות	

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

להלן פירוט ההכנסות האחרות

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
		2021	2022	
באחוזים	במיליוני ש"ח	השינוי		
-	(86)	73	(13)	(הפסדים) רווחים מיעודה לפיצויים
(66.0)	(107)	162	55	הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד
(82.1)	(193)	235	42	סך הכל ^(א)

(א) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.

להלן פירוט ההכנסות האחרות לפי רבעונים

		2021			2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי		
במיליוני ש"ח								
10	24	39	10	(3)	(4)	(6)	(הפסדים) רווחים מיעודה לפיצויים	
55	28	79	46	9	1	45	הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד	
65	52	118	56	6	(3)	39	סך הכל ^(א)	

(א) תוצאות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.

הוצאות תפעוליות ואחרות, בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
		2021	2022
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(1.9)	(56)	2,927	2,871
(11.5)	(56)	488	432
(1.3)	(7)	543	536
(2.7)	(31)	1,140	1,109
(2.9)	(150)	5,098	4,948

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א.](#)

בתקופה המדווחת חל קיטון בסך של כ-150 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות ואחרות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הירידה נובעת בעיקרה מהוצאות פחת ומהוצאות אחרות.

יחס היעילות לתקופה המדווחת עומד על כ-39.5% בהשוואה ל-45.5% בתקופה המקבילה אשתקד. השיפור המהותי ביחס היעילות נובע מגידול בהכנסות, בין היתר כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley ומקיטון בהוצאות. בנטרול ההכנסה מעסקת המיזוג עם Valley יחס היעילות לתקופה המדווחת עומד על שיעור של 42.1%.

יחס היעילות ברבעון השלישי של שנת 2022 עמד על כ-39.1% בהשוואה ל-46.6% ברבעון המקביל אשתקד.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה 0.94% מסך כל המאזן, לעומת 1.15% בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות לפי רבעונים בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		2021			2022		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
984	956	987	934	912	961	998	
158	163	167	173	157	137	138	
186	185	172	188	173	178	185	
359	402	379	418	394	365	350	
1,687	1,706	1,705	1,713	1,636	1,641	1,671	

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א.](#)

הוצאות שכר בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
		2021	2022
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(0.6)	(16)	2,645	2,629
(14.2)	(40)	282	242
(1.9)	(56)	2,927	2,871

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א.](#)

הוצאות שכר לפי רבעונים בנטרול תוצאות בנק לאומי ארה"ב^(א)

		2021			2022		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
890	858	897	850	829	882	918	
94	98	90	84	83	79	80	
984	956	987	934	912	961	998	

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל

הרווח הכולל לתקופה המדווחת הסתכם לסך של 5,485 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 4,753 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה המדווחת נרשמו התאמות שליליות מהותיות בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של (4,363) מיליון ש"ח לפני מס וזאת כתוצאה מירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית הריבית והעימות הצבאי בין רוסיה לאוקראינה. מרבית התאמות שליליות אלו קוזזו מהתאמות חיוביות מהותיות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך של 4,096 מיליון ש"ח לפני מס אשר נובעות בעיקרן מעליית ריבית ההיוון ומהפחתת קרן ההון. התאמות אלה נזקפות ישירות לרווח כולל אחר.

יצוין כי הירידה בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי. לגבי אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות והנכסים שיועדו מראש לגידור לצורכי ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022 ראה פרק [ההון והלימות ההון](#).

לתקופה של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר
2021	2021	2022	2021	2022
במיליוני ש"ח				
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(438)	(541)	(4,363)	(49)	(1,155)
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו				
392	848	4,096	99	523
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים				
(75)	(33)	420	(15)	(17)
התאמות אחרות ^(א)				
4	(91)	45	(21)	249
השפעת המס המתייחס				
(32)	(12)	96	(4)	-
בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
(85)	195	102	18	(400)
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים				
5,943	4,753	5,485	1,569	1,382
רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק				

(א) להרכב ההתאמות האחרות ראה [ביאור 4](#).

המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-30 בספטמבר 2022 ב-704.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-632.8 מיליארד ש"ח לסוף 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב - גידול של 11.3%, ובהשוואה לספטמבר 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב גידול של 19.6%.

ערך הנכסים הכספיים הנקובים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ מסך המאזן של הקבוצה ב-30 בספטמבר 2022 הינו כ-119.6 מיליארד ש"ח, כ-17.0% מסך הנכסים. בתשעה חודשים ראשונים של 2022 פחת השקל ביחס לדולר של ארה"ב ב-13.9%, יוסף ביחס לאירו ב-1.0% ויוסף ביחס ללייט"ט ב-5.7%. השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ בתקופה המדווחת תרם לעלייה בשיעור של כ-2.2% בסך כל המאזן המאוחד של הקבוצה.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה, סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי וניהול פיקדון, מסתכמים בכ-1,978 מיליארד ש"ח ב-30 בספטמבר 2022, בהשוואה לסך של כ-2,144 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

1. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה^(א)

		30 בספטמבר		31 בדצמבר		השינוי	
		2022		2021		מדצמבר 2021	
		במיליוני ש"ח		באחוזים		מספטמבר 2021	
סך כל המאזן		704,117	632,802	11.3	19.6		
מזומנים ופיקדונות בבנקים		183,625	195,722	(6.2)	7.6		
ניירות ערך		79,672	81,778	(2.6)	5.2		
אשראי לציבור, נטו		383,023	324,956	17.9	24.4		
בניינים וציוד		2,698	2,618	3.1	4.1		
פיקדונות הציבור		546,706	514,968	6.2	14.2		
פיקדונות מבנקים		25,427	25,370	0.2	9.6		
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים ^(ב)		27,613	15,428	79.0	+		
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק		48,044	41,610	15.5	15.0		

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

(ב) למידע נוסף ראה פרק [אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים](#).

2. להלן התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה^(א)

		30 בספטמבר		31 בדצמבר		השינוי	
		2022		2021		מדצמבר 2021	
		במיליוני ש"ח		באחוזים		מספטמבר 2021	
אשראי תעודות, נטו		1,238	1,449	(14.6)	(17.5)		
ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו		64,127	52,194	22.9	30.7		
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו		9,064	7,994	13.4	3.9		
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו, נטו		16,126	16,528	(2.4)	5.7		
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות, נטו		75,461	66,383	13.7	22.9		
מכשירים נגזרים ^(בוג)		1,111,558	887,481	25.2	38.4		
אופציות מכל הסוגים ^(ג)		110,987	108,811	2.0	(68.5)		

(א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

(ב) כולל עסקאות "פורוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps, futures ונגזרי אשראי.

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 11](#).

האשראי לציבור, נטו

יתרת האשראי לציבור נטו בקבוצת לאומי הסתכמה ב-30 בספטמבר 2022 לסך של כ-383.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-325.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב, גידול בשיעור של כ-17.9% ובהשוואה לספטמבר 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב גידול של 24.4%.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בקבוצת לאומי, הסתכמה לסך של כ-4.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה בניירות ערך של חברות המסתכמים ב-30 בספטמבר 2022 ב-22,280 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-15,774 מיליון ש"ח בסוף 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב, והמגלמים גם הם סיכונים אשראי.

למידע נוסף בנוגע להשפעת משבר הקורונה ראה פרק [סיכונים אשראי](#).

להלן התפתחות האשראי לציבור, לאחר הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה^(א)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר	
	2022	2021	השינוי	2021
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	116,551	103,143	13,408	13.0
אנשים פרטיים - אחר	29,681	27,040	2,641	9.8
בינוי ונדל"ן	95,247	80,859	14,388	17.8
מסחרי	32,046	26,445	5,601	21.2
תעשייה	24,512	19,702	4,810	24.4
אחר	84,986	67,767	17,219	25.4
סך הכל	383,023	324,956	58,067	17.9

(א) מספרי ההשוואה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכונים אשראי לפי ענפי משק ראה פרק [סיכונים אשראי](#).

סיכון אשראי בעייתי

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה^(א)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר ^(ב)	
	2022	2021	2021	2022
	מאזני		מאזני	
	חוץ מאזני		סך הכל	
	במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי לא צובר, נטו	1,966	150	2,116	1,653
סיכון אשראי צובר, נטו	2,663	655	3,318	3,292
סך הכל	4,629	805	5,434	4,945

	30 בספטמבר		31 בדצמבר	
	2022	2021	2021	2022
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
סיכון אשראי בעייתי מסחרי	5,547	5,282	1,283	1,283
סיכון אשראי בעייתי קמעונאי	6,835	6,565	1,620	1,620
סך הכל	12,382	11,847	2,903	2,903
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	1,401	1,620	4,945	4,945
אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי	10,981	10,227	7,848	7,848

(א) מספרי ההשוואה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

(ב) הנתונים מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכונים אשראי וביאור 13](#).

ניירות ערך

השקעות קבוצת לאומי בניירות ערך ב-30 בספטמבר 2022 הסתכמו ב-79.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-81.8 מיליארד ש"ח בסוף 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב, קיטון של 2.6%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לארבע קטגוריות: ניירות ערך למסחר, מניות וקרנות שאינן למסחר, אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.0.1 בדוח הכספי לשנת 2021](#).

אופן חישוב השווי ההוגן

השווי ההוגן של ניירות ערך ישראליים מתבסס בעיקרו על מחירים מצוטטים מהבורסה לניירות ערך בתל אביב ובניירות ערך זרים על מחירים המתקבלים ממקורות חיצוניים. מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.

אגרות החוב בישראל הנקובות בשקלים ואינן סחירות משוערכות באמצעות מודל, מכיוון שאין שוק פעיל לאגרות החוב הללו.

להלן סיווג וניתוח סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה^(א)

		31 בדצמבר 2021				30 בספטמבר 2022				
	סך הכל	מניות וקרנות ערך למסחר ^(א)	אגרות חוב זמינות למכירה ^(ב)	אגרות חוב מוחזקות לפדיון	מניות וקרנות ערך למסחר ^(א)	אגרות חוב זמינות למכירה ^(ב)	אגרות חוב מוחזקות לפדיון ^(ה)	אגרות חוב מוגבי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	שאר אחרים זרים	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
של ממשלת ישראל	30,197	2,591	23,583	4,023	32,938	2,298	21,080	9,560	של ממשלת ישראל	
של ממשלות זרות ^(ד)	25,500	-	25,500	-	13,540	-	13,540	-	של ממשלות זרות ^(ד)	
של מוסדות פיננסיים בישראל	342	288	54	-	539	491	48	-	של מוסדות פיננסיים בישראל	
של מוסדות פיננסיים זרים ^(ה)	8,233	27	8,206	-	11,440	50	10,068	1,322	של מוסדות פיננסיים זרים ^(ה)	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	8,167	42	5,851	2,274	10,554	37	7,193	3,324	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	
של אחרים בישראל	691	106	585	-	918	259	659	-	של אחרים בישראל	
של אחרים זרים	4,333	53	4,229	51	5,318	84	4,912	322	של אחרים זרים	
מניות וקרנות	4,313	15	4,298		4,425	11	4,414		מניות וקרנות	
סך כל ניירות הערך	81,776	3,122	4,298	68,008	6,348	79,672	3,230	4,414	57,500	14,528

(א) מספרי ההשוואה אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

(ב) כולל הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך 3,888 מיליון ש"ח שנרשמו ברווח כולל אחר (31 בדצמבר 2021 - רווחים בסך 1,359 מיליון ש"ח).

(ג) כולל הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך 126 מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2021 - רווחים בסך 8 מיליון ש"ח).

(ד) מזה: ממשלת ארה"ב בסך 9.1 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2021 - 18.7 מיליארד ש"ח).

(ה) יתרות אגרות חוב לפדיון מוצגות בניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך 3 מיליון ש"ח. יתרות אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות בניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך 23 מיליון ש"ח.

(ו) מרבית אגרות החוב של מוסדות פיננסיים זרים הינם מסוג Super-nationals, Sovereign and Agencies (SSA) או עם גיבוי מדינות.

ליום 30 בספטמבר 2022 כ-72.2% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה, כ-4.1% כתיק למסחר, כ-5.5% כמניות וקרנות שאינן למסחר וכ-18.2% כתיק לפדיון. כ-5.6% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות או קרנות שאינן מוצגות על בסיס השווי המאזני, אלא לפי עלות או שווי שוק של המניות והקרנות הנסחרות בבורסה.

למידע בנוגע לשווי ניירות ערך לפי אופן המדידה ראה [ביאור 15.א](#).

התיק הזמין למכירה, בנטרול יתרות ותוצאות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה

1. בתקופה המדווחת חל קיטון ברווח כולל אחר בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך 4,363 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לקיטון בסך של 421 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בתקופה המקבילה אשתקד.
 2. בתקופה המדווחת נזקפו לרווח והפסד הפסדים נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 173 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לרווחים נטו בסך 181 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בתקופה המקבילה אשתקד.
- היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של אגרות חוב המוחזקות בתיק הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכמת בסכום שלילי של 2,000 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס), המייצג הפסד נטו שטרם מומש לתאריך הדוח, לעומת סכום חיובי של 902 מיליון ש"ח בסוף 2021 (לאחר השפעת המס), המייצג רווח נטו שטרם מומש לתאריך הדוח.
- למידע בנוגע להתאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפו להון ראה [ביאור 5](#).

התיק למסחר

ב-30 בספטמבר 2022, בתיק למסחר יש כ-3.2 מיליארד ש"ח אגרות חוב, לעומת 3.1 מיליארד ש"ח אגרות חוב ב-31 בדצמבר 2021. נכון ל-30 בספטמבר 2022 התיק למסחר מהווה כ-4.1% מסך תיק הנוסטרו של הקבוצה לעומת 3.8% ב-31 בדצמבר 2021.

בגין אגרות חוב למסחר נרשמו בתקופה המדווחת בדוח רווח והפסד הפסדים בנטו שמומשו וטרם מומשו בסך של 157 מיליון ש"ח בהשוואה להפסדים בנטו בסך 23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 30 בספטמבר 2022 בכ-4,425 מיליארד ש"ח, מזה מניות וקרנות סחירות בסך של 2,179 מיליארד ש"ח ושאינן סחירות 2,246 מיליארד ש"ח.

מסך כל ההשקעות כ-4,414 מיליון ש"ח מסווגים בתיק שאינו למסחר וכ-11 מיליון ש"ח מסווגים בתיק למסחר.

ההון הפיקוחי הנדרש בגין השקעות אלה עומד ליום 30 בספטמבר 2022 על סך של 365 מיליון ש"ח.

בגין המניות והקרנות נרשמו בתקופה המדווחת בדוח רווח והפסד רווחים בנטו שמומשו וטרם מומשו (כולל דיבידנד) בסך של 216 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בנטו בסך 749 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף בנוגע להרכב התיק ראה [ביאור 5](#).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

א. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל, בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב במספרי ההשוואה

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאינים משכנתאות), שמדורג בדרוג השקעה (Investment Grade), מסתכם בכ-10.6 מיליארד ש"ח (כ-3.0 מיליארד דולר) ל-30 בספטמבר 2022 לעומת 8.2 מיליארד ש"ח בסוף 2021. מתוך התיק הנ"ל ל-30 בספטמבר 2022 כ-7.2 מיליארד ש"ח (כ-2.0 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון.

התיק הזמין למכירה של השקעות באגרות חוב מגובי נכסים בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2022 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-3.9 מיליארד ש"ח. 90.62% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) ומדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון עצמי הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-533 מיליון ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדראליים אמריקאים, מסתכם בכ-360 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-5.5 שנים בממוצע (מח"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות בסך של 3.3 מיליארד ש"ח, מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-2.1 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-4.6 שנים בממוצע.

למידע נוסף בנוגע להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה [ביאור 5](#).

ב.

השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-30 בספטמבר 2022 כ-40.1 מיליארד ש"ח (11.3 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל. 32.9 מיליארד ש"ח (9.3 מיליארד דולר) הינן מאגרות החוב המסווגות בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון. 98.26% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה והם כוללים בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים, אגרות חוב של חברות בדרוג השקעה והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל.

למידע נוסף בנוגע לחשיפה מוסדות פיננסיים זרים ראה פרק [סיכוני אשאי](#).

ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה יתרת הערך המצטבר בהון העצמי בגין אגרות חוב שאינם מגובות נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה ב-2,373 מיליון ש"ח (1,562 מיליון ש"ח לאחר מס).

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר ובתיק לפדיון. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים. 75.75% מניירות הערך שבתיק למסחר הינם בדירוג השקעה (Investment Grade).

שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-30 בספטמבר 2022 הסתכם ב-142 מיליון ש"ח (כ-40.1 מיליון דולר).

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-30 בספטמבר 2022 ב-27.8 מיליארד ש"ח, מזה סך של 26.3 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים, והיתר אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-48.5% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-0.7 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

תיק אגרות החוב של חברות, שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 0.7 מיליארד ש"ח כולל קרן הון שלילית בסך של 42 מיליון ש"ח.

כל אגרות החוב של החברות שבתיק למסחר רשומות למסחר וסחירות בבורסה.

למידע נוסף ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות הציבור

יתרת פיקדונות הציבור בקבוצת לאומי הסתכמה ב-30 בספטמבר 2022 בכ-546.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של 515.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב, גידול בשיעור של כ-6.2%, ובהשוואה לסך של כ-478.8 מיליארד ש"ח ליום 30 בספטמבר 2021 בנטרול יתרות בנק לאומי ארה"ב, גידול בשיעור של כ-14.2%.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות ערך המוחזקים על ידי הציבור

	30 בספטמבר		31 בדצמבר	
	2022	2021	השינוי	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
תיקי ניירות ערך ^{(א)(ד)}	908,300	1,057,107	(148,807)	(14.1)
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול ^{(א)(ב)(ג)}	202,840	237,860	(35,020)	(14.7)
קרנות גמל ופנסיה	162,461	192,552	(30,091)	(15.6)
קרנות השתלמות				

(א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי הניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמרת.

(ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.

(ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שירותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

(ד) יתרות בנק לאומי ארה"ב מתוך סעיף זה אינן מהותיות.

אגרות חוב, ניירות ערך מסחריים, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב וניירות ערך מסחריים

ביום 27 במאי 2021 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך. תשקיף המדף יעמוד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו.

ביום 16 בינואר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.2 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 179 וסך של כ-1.8 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 182.

אגרות החוב בסדרות 179, 182 אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 13 בינואר 2022.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.336 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה 184 וכן סך של כ-697 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 1).

קרן אגרות החוב סדרה 184 עומדת לפירעון בעשרה תשלומים חצי שנתיים שווים, החל מיום 5 בנובמבר 2025 ועד יום 5 במאי 2030. הקרן אינה צמודה, והיא נושאת ריבית שנתית בשיעור של 2.76% ריבית זו תשולם פעמיים בשנה בימים 5 במאי ו-5 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2030, בעד תקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום הקודם ליום התשלום, למעט התשלום הראשון של הריבית אשר ישולם ביום 5 בנובמבר 2022 בגין התקופה המתחילה ביום המסחר הראשון שלאחר יום המכרז על אגרות החוב ועד ליום 4 בנובמבר 2022. שיעור הריבית לתשלום במועד הריבית הראשון יהיה 1.68625%.

קרן הנע"מ סדרה 1 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 23 במרס 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.25% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 184 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 1) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-632 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים סדרה 405 בתמורה לכ-654.7 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות סדרה 405 צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.5% לשנה שתשלום ב-27 במרס בכל שנה. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 27 במרס 2033 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם במרס 2028. במועד זה, אם לא יממש הבנק את זכותו לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באיגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן במועד ההנפקה לבין ריבית העוגן במועד עדכון הריבית, כהגדרתן בדוח הצעת המדף.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 405 למניות רגילות על פי ממצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (16.66 ש"ח למניה, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

ביום 12 בספטמבר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-772 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים בדרך של הרחבת סדרה 405 בתמורה לכ-757 מיליון ש"ח.

כתבי התחייבות סדרה 405 כשירים להיכלל בהון רוברד 2 החל ממועד ההנפקה.

למידע נוסף ראה דיווחים מידיים מיום 24 במרס 2022 ומיום 12 בספטמבר 2022.

ביום 29 במאי 2022 הנפיק הבנק סך של 550 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 179 בתמורה לכ-593.5 מיליון ש"ח. כמו כן, הנפיק הבנק סך 260.8 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 183 בתמורה לכ-248.3 מיליון ש"ח.

בנוסף הנפיק הבנק סך של כ-898 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 2). קרן הנע"מ סדרה 2 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 28 במאי 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.29% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 179, 183 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 2) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 30 במאי 2022.

ביום 27 ביולי 2022, הנפיק הבנק סך של 500 מיליון דולר ארה"ב ערך נקוב אגרות חוב סדרה לאומי 2027\$ בכ רמ תמורת סך של 496.7 מיליון דולר. הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל אביב. קרן אגרות החוב לאומי 2027\$ בכ רמ נושאת ריבית שנתית קבועה בשיעור של 5.125% לשנה, אשר תשולם בתשלומים חצי שנתיים ועומדת לפירעון בתשלום אחד ביום 27 ביולי 2027, כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם החל מ-27 ביולי 2027.

אגרות החוב סדרה לאומי 2027\$ בכ רמ אינן מוכרות לצורך ההון הפיקוחי.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 18 ביולי 2022 ומיום 27 ביולי 2022.

ביום 12 בספטמבר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1,306 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 3). קרן הנע"מ סדרה 3 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.3% מעל לריבית בנק ישראל.

ניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 3) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 12 בספטמבר 2022.

ביום 15 בנובמבר 2022 דיווח הבנק כי הוא בוחן אפשרות לביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים (סדרה 406) של הבנק ורישומם למסחר בבורסה. כתבי התחייבות נדחים אלו, ככל שיונפקו, יכללו בהון של הבנק. נכון לתאריך הדוח טרם בוצעה הנפקה.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 15 בנובמבר 2022.

הון והלימות ההון

הנפקת מניות

ביום 23 ביוני 2022 השלים הבנק מהלך הנפקת מניות של 90,909,091 מניות רגילות, בנות 1 ש"ח עג. כל אחת, בתמורה כוללת של 2.75 מיליארד ש"ח. זאת, במסגרת הצעה לא אחידה למשקיעים מוסדיים, בארץ ובח"ל. גיוס ההון נעשה על רקע הצמיחה המשמעותית של הבנק ברבעונים האחרונים והרצון להמשיך את תנופת הצמיחה תוך המשך מיקוד הצמיחה בעסקים בינוניים, משכנתאות ובאשראי העסקי. תמורת ההנפקה חיזקה את ההון הרגולטורי של הבנק ומאפשרת לו להמשיך באסטרטגיית הצמיחה שלו ובהשאת ערך לבעלי המניות.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-30 בספטמבר 2022 ב-48,044 מיליון ש"ח, לעומת 41,610 מיליון ש"ח בסוף 2021.

הון זה מהווה בסיס לחישוב ההון הפיקוחי המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק בתוספת מכשירים הוניים והתאמות פיקוחיות כפי שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 של הפיקוח על הבנקים.

יחס הון למאזן ב-30 בספטמבר 2022 הינו 6.8%.

מבנה הלימות ההון^(א)

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2022	2021	2021	2021
במיליוני ש"ח			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(א)	47,245	42,946	43,117
הון רובד 2, לאחר ניכויים	11,906	10,292	10,148
סך הכל הון כולל	59,151	53,238	53,265
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי ^{(ב)(ד)(ה)}	381,466	335,495	346,602
סיכונים שוק	7,532	5,111	5,592
סיכון תפעולי	25,095	22,393	22,582
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	414,093	362,999	374,776
יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.41%	11.83%	11.50%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.28%	14.67%	14.21%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(ג)	10.21%	9.18%	9.19%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(ג)	13.50%	12.50%	12.50%

(א) למידע נוסף בגין מבנה הלימות ההון ראה [ביאור פא](#).

(ב) החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (ליחס זה מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור וזאת למעט הלוואות לרכישת דירת מגורים שהועמדו מיום 19 במרס 2020 ועד 30 בספטמבר 2021 ולמעט הלוואות לדיור לכל מטרה שהועמדו החל מיום 19 במרס 2020) ו-13.5% ליחס הון כולל.

(ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

(ד) סיכון אשראי חושב לאחר יישום העדכונים להוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש. (לפרטים נוספים ראה [הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים](#) בפרק זה).

(ה) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע. לפרטים נוספים ראה סעיף [שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון](#) בפרק זה.

יחסי הלימות ההון בתקופה המדווחת הושפעו הן מהגידול המשמעותי בתיק האשראי והן מהירידות בשווקים, בין היתר על רקע עליית הריבית. בנוסף הושפעו יחסי הלימות ההון בתקופה המדווחת ממספר אירועים, חלקם בעלי השפעה חד פעמית:

- כאמור לעיל, ברבעון השני של השנה השלים הבנק מהלך של הנפקת מניות;
- ב-1 באפריל 2022, הושלמה עסקת המיזוג בין חברת הבת של לאומי בארה"ב Bank Leumi USA לבין Valley National Bancorp, עסקה זו שיפרה את יחסי ההון של הבנק במועד השלמתה, לפרטים אודות העסקה ראה [ביאור 16.א](#);

- החל מיום 1 ביולי 2022 מיישם הבנק את הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" ואת העדכון להוראות 203 ו-218. השפעת יישום ההוראות האמורות ליום המעבר הובילה לקיטון של כ-0.2% ביחס הון עצמי רובד 1 וכ-0.26% ביחס הון כולל, ראה פירוט בהמשך פרק זה;

- ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, ככל רבעון הבנק מחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, נפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי). במקביל בוטל אישור הפיקוח למדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי לפי ממוצע נע של תשואות השוק לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימו במועד הדיווח הרלוונטי, שהיה בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016. במעבר לשיטת המדידה החדשה נרשמה התאמה חד פעמית בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח בין ההון הפיקוחי לשיטה החשבונאית בגין ההתחייבויות הפנסיוניות שטופלו עד לדוח הכספי ליום 30 ביוני 2022 בשיטה הקודמת. לפרטים נוספים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה [ביאור 9.ב](#).

לרחבה ופרטים בגין [שינויים רגולטוריים נוספים בתקופת הדיווח ושינויים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון](#) ראה להלן בהמשך הפרק.

מבנה ההון הפיקוחי

במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (להלן בפרק זה: "ההוראות"). הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 של הפיקוח על הבנקים.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.
2. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון עצמי רובד 1

הון עצמי רובד 1 (Common Equity Tier 1) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מזכויות המיעוט (זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תכניות התייעלות תפעולית, מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות והנכסים שיועדו מראש לגידור לצורכי ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022, כאמור לעיל, וכן מיישומן של הוראות רגולטוריות שונות המפורטות בהמשך.

פירוט לגבי הדרישה הרגולטורית ליחס הון עצמי רובד 1 מזערי מופיע להלן בפסקת [הלימות ההון](#).

הון רובד 1

על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, הון רובד 1 יכלול, בנוסף להון עצמי רובד 1, גם הון רובד 1 נוסף (Additional Tier 1), אשר מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.

עד כה לא נקבעה בישראל דרישה רגולטורית ליחס הון רובד 1 מזערי, ובקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2

הון רובד 2 (Tier 2) כולל מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בכפוף לתקרה שנקבעה בהוראות.

לגבי מכשירי ההון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013, נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, אשר הופחתה בתחילת כל שנה ב-10% עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2022 מכשירי הון אלה אינם מוכרים עוד להון הפיקוחי.

מכשירי הון המונפקים מתחילת שנת 2014 נדרשים לעמוד בקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 לצורך הכללתם בהון. הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול הינם: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il בפרק אודות > מידע כספי > גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

הלימות ההון

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים החלים על תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, שחלו טרם הוראת השעה שפורסמו לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישות הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה.

בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, נותרה ההקלה כאמור רק בהתייחס לדרישת ההון בגין הלוואות לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת הלוואות לדיור, ליום 30 בספטמבר 2022 הינה 0.21% במונחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינן 10.21% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת הלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

בנוגע ליחס המינוף, בהוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה נקבע שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% קודם לכן). ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד ל-31 בדצמבר 2023. תאגיד שינצל את ההקלה עד למועד זה יידרש לשוב ולעמוד ביחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה תוך שני רבעונים, עד 30 ביוני 2024. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

לפרטים נוספים באשר ליעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל והוראות השעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ראה פרק [הון והלימות ההון בדוח הדירקטוריון לשנת 2021](#).

תכנון ההון ויעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון ופרופיל הסיכון, האסטרטגיה העסקית והלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. תכנון ההון מאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק ולוקח בחשבון את הצמיחה בפעילות של מרכזי הרווח השונים בקבוצה וגורמים נוספים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות ההון, כגון: תחזיות רווח, שינויים ברווח כולל אחר, התאמות פיקוחיות, השפעת הוראות מעבר ושיעור הגידול בנכסי הסיכון. תחזית יחסי ההון נבחנת גם תחת מבחני רגישות ותרחישי קיצון שונים.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדי הון לעת אירוע תרחיש קיצון. לפירוט תהליך ה-ICAAP והשימוש במבחני קיצון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה הפיקוח על הבנקים על קביעת יעדי הון פנימיים אשר יהלמו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%.

עם תחילת משבר הקורונה החליט דירקטוריון הבנק להפחית את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ל-9.5%. לאור סיומן של ההקלות ביעדי ההון, החליט דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2022, לעדכן את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ולהעלותו ל-10.5%, כפי שהיה טרם משבר הקורונה.

למידע נוסף ראה דיווח מיידי מיום 9 במרס 2022 (אסמכתא: 01-027670-2022).

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת דיבידנד. חלוקת דיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה, התאגידיים הבנקאיים צריכים לנהוג בזהירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

ביום 28 בנובמבר 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-356 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח הנקי לרבעון השלישי של 2022. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. מהווה כ-23.08 אגורות. הדירקטוריון קבע את 11 בדצמבר 2022 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 19 בדצמבר 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367
9 במרס 2022	6 באפריל 2022	40.48	588
23 במאי 2022	15 ביוני 2022	22.14	322
15 באוגוסט 2022	6 בספטמבר 2022	25.82	399

התאמות להון עצמי רובד 1

מדידת ההתחייבות בגין זכויות עובדים ונכסים מגדרים

באשר לשינוי אופן המדידה של ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי, ראה סעיף מבנה הלימות ההון בפרק זה לעיל.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 6 בספטמבר 2022 (אסמכתא: 2022-01-113977).

למידע בנוגע למתודולוגית ההיוון ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים](#).

הקלה בגין תכניות התייעלות תפעולית

בשנים 2016 ו-2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתבים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" בכך אדם ובתחום הנדל"ן. על פי המכתבים, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעתן של תכניות התייעלות על ההון הפיקוחי על פני חמש שנים בקו ישר.

ביולי 2017 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות שעלותה הסתכמה בכ-204 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 30 בספטמבר 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 100% מעלויות תכנית זו.

במסגרת ההבנות הנוגעות להסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם עם ארגון העובדים ביולי 2019, אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון, שעלותה הסתכמה בכ-167 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 30 בספטמבר 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 65% מעלויות תכנית זו.

שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון

התפתחויות בהוראות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנוגע למדידת הלימות ההון

בשנת 2017 סיימה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים את עבודתה לעדכון המסגרת הכוללת של "באזל 3" להלימות ההון. במסגרת העדכונים, אשר לעתים מקבלים את הכינוי "באזל 4", נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון הכוללת, ידחה בשנה יוחל ב-1 בינואר 2023. באיחוד האירופי צפויה דחיה של היישום לשנת 2025. בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה על ידי הפיקוח על הבנקים בישראל.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

באפריל 2019 הודיע הפיקוח על הבנקים על הכוונה להתחיל ליישם הנחיות של ועדת באזל משנת 2014 בנושא "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי" (SA-CCR).

ביום 1 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (יישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203A ו-208A) במטרה להתאים את הוראות בנק ישראל לעדכון הוראות וועדת באזל בכל הקשור לסיכון אשראי צד נגדי.

ביום 15 במרס 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר "טיפול בסיכון אשראי צד נגדי", הכולל עדכונים והבהרות שונות (שאלות ותשובות) בנוגע ליישום הוראה 203A.

ביום 7 באפריל 2022 פורסם חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי" ו-218 בנושא "יחס המינוף". בהתאם לעדכונים, החישוב של החשיפה יבוצע בהתאם להוראה 203A. החל מיום 1 ביולי 2022 מיישם הבנק את הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" ואת העדכון להוראות 203 ו-218. השפעת יישום ההוראות האמורות ליום המעבר הובילה לקיטון של כ-0.2% ביחס הון עצמי רובד 1, כ-0.26% ביחס הון כולל וכ-0.11% ביחס המינוף.

תאריך היישום של הוראה 208A "התאמת שווי בגין סיכון אשראי (CVA)" יחול ב-1 בינואר 2025.

חוזר בנושא "הון פיקוחי" - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, וחוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים"

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים בנושא "הון פיקוחי" - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" מיום 1 בדצמבר 2020 וכן עדכונים נוספים במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין נוספות שהותאמו לכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. בין היתר, מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2022 את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "מדידה והלימות הון - הון פיקוחי", ומנכה מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסוגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

בהתאם להוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים, מאחר וכתוצאה מהיישום לראשונה חל קיטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק ל-1 בינואר 2022, הוסיף הבנק באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 75% מהקיטון בהון העצמי רובד 1 שבמועד היישום לראשונה (בהתאם לכך, כל תחילת שנה ממועד היישום לראשונה יחול קיטון של 25% בתוספת להון עצמי רובד 1, עד לתוספת של 0% ב-1 בינואר של שנת היישום הרביעית).

להשפעת יישום ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים של הבנק ועל יחסי ההון של הבנק ראה [ביאור 1.1](#).

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 - הגישה הסטנדרטית - סיכוני אשראי

ביום 25 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 "הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". במסגרת החוזר, יועלה ל-150% משקל הסיכון המיוחס לאשראי הניתן לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV); למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית או מיוערת שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד או הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן על פי המיון הענפי שבסעיף 7 להוראת הדיווח לפיקוח מספר 831 - "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק". העדכונים בחוזר הינם בתוקף מיום 30 ביוני 2022, על פי הבהרת הפיקוח על הבנקים, פריסת היישום תעשה החל מהרבעון השלישי של שנת 2022, על פני ארבעה רבעונים, כך שברבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 דרישת ההון תבוא לידי ביטוי באופן מלא. הבנק יישם חוזר זה בדוחותיו הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022 והשפעתו על יחסי ההון של הבנק לאותו מועד אינה מהותית.

בהמשך לחוזר האמור לעיל, ביום 24 באוגוסט הפיץ בנק ישראל טיוטת עדכון למסמך שאלות ותשובות המרכז בנוגע לדרישות הלימות ההון בגישה הסטנדרטית ובגישת המודלים הפנימיים לסיכוני אשראי, בהקשר זה יציין כי הבנק פנה לפיקוח במענה לעדכון שהופץ במספר נושאים והבהרות אשר עשויים להשפיע על אופן יישום החוזר והעדכונים בקובץ שאלות ותשובות המרכז וכן על אופן חישוב תוספת הסיכון הנדרשת בגינם. במידה ויישמו העדכונים במסמך שאלות ותשובות המרכז כלשונו יחס הון עצמי רובד 1 צפוי לקטון בשיעור של כ-0.2%, קיטון זה ייפרס כאמור עד לרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023.

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים ליום 30 בספטמבר 2022 בכ-414.1 מיליארד ש"ח. גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכם בכ-47.2 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1 יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.02%.
- שינוי בשער החליפין - פיחות של 1% בשער החליפין של השקל מול כל המטבעות יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.01%.
- עלייה של 1% בעקום הריבית חסרת הסיכון בכלל המטבעות על חשיפת ההון הפיקוחי, משמעה קיטון של כ-0.1% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס הון כולל.

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והוא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

יחס מינוף

יחס המינוף מחושב באחוזים ומוגדר כמדידת ההון הרגולטורי מחולק במדידת החשיפה. ההון הרגולטורי לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, בהתאם להתאמות פיקוחיות לעניין חישוב ההון. מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. יחס המינוף הינו מדד משלים ליחס ההון ומהווה מגבלה נוספת על רמת המינוף של המגזר הבנקאי.

יחס המינוף עשוי להיות מושפע מהשינויים בהון הרגולטורי של הבנק. בין היתר, בחישוב יחס המינוף הובאה בחשבון השפעה של יישום תכנית ההתייעלות והתאמות מיישום שינוי שיטת המדידה של ההתייבויות הפנסיוניות נטו לצרכי חישוב ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022, כפי שהוסבר לעיל.

30 בספטמבר		31 בדצמבר
2022		2021
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאוחד		
הון רובד 1 ^(א)	47,245	42,946
סך החשיפות ^(ב)	744,777	666,818
יחס מינוף		
יחס מינוף	6.34%	6.44%
יחס מינוף מזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)	5.50%	5.50%

למידע נוסף בנושא הלימות הון ומינוף ראה סעיף [הוראות הנוגעות להקצאת הון כגין מכשירים פיננסיים נגזרים](#) לעיל ו**ביאור 9**.

- (א) למידע נוסף אודות התאמות להוראת השעה בנושא יחס המינוף, ראה סעיף [יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל](#) לעיל.
- (ב) סך החשיפות חושב לאחר יישום העדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 218 "יחס המינוף" בעקבות עדכון הוראות 203A, בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". מספרי השוואה לא הוצגו מחדש. (לפרטים נוספים ראה סעיף [הוראות הנוגעות להקצאת הון כגין מכשירים פיננסיים נגזרים](#) לעיל).
- (ג) בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום שיטת המדידה החדשה בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות. לפרטים נוספים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה [ביאור 9](#).

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

למידע נוסף בדבר קווי עסקים בגישת הנהלה ראה פרק [מגזרי פעילות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022												
בנק												סך הכל
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	במיליוני ש"ח
הכנסות ריבית, נטו:												
3,414	72	31	2	237	469	357	386	1,304	556	336	220	מחיצוניים
-	(8)	2	(2)	239	(182)	(133)	188	(918)	814	96	718	בינמגזרי
3,414	64	33	-	476	287	224	574	386	1,370	432	938	הכנסות ריבית, נטו
855	(9)	81	19	(127)	96	74	156	25	540	136	404	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
4,269	55	114	19	349	383	298	730	411	1,910	568	1,342	סך כל ההכנסות
99	16	(4)	(11)	17	(88)	65	(56)	48	112	47	65	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,671	21	51	148	99	37	69	191	100	955	253	702	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,499	18	67	(118)	233	434	164	595	263	843	268	575	רווח לפני מס
908	7	13	22	80	148	56	204	90	288	92	196	הפרשה למס
1,782	11	59	(140)	339	286	108	391	173	555	176	379	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021												
בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות כח"ל	סך הכל
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
מחיצוניים	277	271	548	897	355	243	277	74	-	31	246	2,671
בינמגזרי	199	22	221	(548)	(2)	(72)	(41)	457	(2)	1	(14)	-
הכנסות ריבית, נטו	476	293	769	349	353	171	236	531	(2)	32	232	2,671
הכנסות שאינן מריבית	349	112	461	4	111	52	83	151	127	185	66	1,240
סך כל ההכנסות	825	405	1,230	353	464	223	319	682	125	217	298	3,911
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(47)	(130)	(177)	(60)	(57)	(54)	23	(19)	(9)	6	(12)	(359)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	697	252	949	82	173	69	37	106	205	47	187	1,855
רווח (הפסד) לפני מס	175	283	458	331	348	208	259	595	(71)	164	123	2,415
הפרשה למס	60	97	157	113	119	71	89	204	51	47	28	879
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	115	186	301	218	229	137	170	392	(122)	142	84	1,551

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
9,438	384	92	9	234	1,153	986	1,147	3,793	1,640	895	745	מחיצוניים
-	(33)	3	(5)	1,698	(331)	(367)	255	(2,720)	1,500	168	1,332	בינמגזרי
9,438	351	95	4	1,932	822	619	1,402	1,073	3,140	1,063	2,077	הכנסות ריבית, נטו
3,362	88	305	747	(293)	290	197	452	43	1,533	381	1,152	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
12,800	439	400	751	1,639	1,112	816	1,854	1,116	4,673	1,444	3,229	סך כל ההכנסות
185	3	(9)	(21)	89	(175)	32	70	46	150	62	88	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,106	236	147	521	303	108	205	539	277	2,770	762	2,008	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,509	200	262	251	1,247	1,179	579	1,245	793	1,753	620	1,133	רווח לפני מס
2,398	53	77	(55)	426	403	198	426	271	599	212	387	הפרשה (הטבה) למס
5,383	137	248	306	1,040	776	381	819	522	1,154	408	746	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 30 בספטמבר 2022												
383,023	5,865	934	5,875	26,561	52,283	53,557	60,793	118,101	59,054	26,680	32,374	אשראי לציבור, נטו
546,706	11	-	4	153,001	13,531	36,207	94,365	-	249,587	53,262	196,325	פיקדונות הציבור

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
7,793	719	79	7	222	794	784	1,030	2,561	1,597	800	797	מחיצוניים
-	(11)	2	(3)	1,300	(113)	(252)	(15)	(1,560)	652	55	597	בינמגורי
7,793	708	81	4	1,522	681	532	1,015	1,001	2,249	855	1,394	הכנסות ריבית, נטו
4,146	188	756	276	780	239	165	338	14	1,390	335	1,055	הכנסות שאינן מריבית
11,939	896	837	280	2,302	920	697	1,353	1,015	3,639	1,190	2,449	סך כל ההכנסות
(729)	1	10	(9)	36	(103)	(209)	(101)	(85)	(269)	(215)	(54)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,552	556	149	633	313	102	206	544	239	2,810	732	2,078	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות
7,116	339	678	(344)	1,953	921	700	910	861	1,098	673	425	רווח (הפסד) לפני מס
2,582	77	171	132	668	315	239	311	294	375	230	145	הפרשה למס
4,558	231	559	(476)	1,288	606	461	599	567	723	443	280	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 30 בספטמבר 2021												
325,524	23,054	992	5,034	12,070	40,391	39,376	49,011	100,906	54,690	24,916	29,774	אשראי לציבור, נטו
500,876	24,656	-	3	111,054	12,771	31,619	84,986	-	235,787	50,405	185,382	פיקדונות הציבור

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
10,346	963	106	10	357	1,072	1,017	1,387	3,251	2,183	1,075	1,108	מחיצוניים
-	(16)	-	(2)	1,520	(137)	(312)	(20)	(1,893)	860	84	776	בינמגורי
10,346	947	106	8	1,877	935	705	1,367	1,358	3,043	1,159	1,884	הכנסות ריבית, נטו
5,511	248	⁽ⁿ⁾ 969	333	1,009	326	241	468	18	1,899	460	1,439	הכנסות שאינן מריבית
15,857	1,195	1,075	341	2,886	1,261	946	1,835	1,376	4,942	1,619	3,323	סך כל ההכנסות
(812)	(4)	13	(21)	31	(39)	(240)	(119)	(137)	(296)	(263)	(33)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,428	761	206	825	420	134	277	731	322	3,752	982	2,770	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	438	856	(463)	2,435	1,166	909	1,223	1,191	1,486	900	586	רווח (הפסד) לפני מס
3,275	102	216	81	833	399	311	418	407	508	308	200	הפרשה למס
6,028	297	738	(544)	1,605	767	598	805	784	978	592	386	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2021												
342,879	23,497	1,006	5,532	15,749	43,665	41,417	51,408	104,525	56,080	25,745	30,335	אשראי לציבור, נטו
537,269	24,953	-	3	142,050	13,395	33,621	86,466	-	236,781	51,329	185,452	פיקדונות הציבור

(א) כולל הכנסות לאומי פרטנרס בע"מ בגין רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך של כ-518 מיליון ש"ח ממניות איירונסורס וריטיילורס.

מגזרי פעילות פיקוחיים

לגבי תיאור מגזרי הפעילות העיקריים ראה פרק [מגזרי פעילות פיקוחיים כדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022											
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		משקי בית									
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	הלוואות לדיור	
3,414	64	7	288	115	653	394	745	71	688	389	הכנסות ריבית, נטו
855	(9)	36	22	46	167	82	220	35	243	13	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
4,269	55	43	310	161	820	476	965	106	931	402	סך כל ההכנסות
99	16	-	(25)	(1)	27	(11)	(24)	-	70	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,671	21	122	62	94	133	106	433	24	575	101	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,499	18	(79)	273	68	660	381	556	82	286	254	רווח (הפסד) לפני מס
908	7	53	75	24	224	131	187	28	94	85	הפרשה למס
1,782	11	(132)	389	44	436	250	369	54	192	169	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021											
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		משקי בית									
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	הלוואות לדיור	
2,671	229	(2)	745	12	399	192	457	12	341	286	הכנסות ריבית, נטו
1,240	67	119	302	43	141	78	197	40	240	13	הכנסות שאינן מריבית
3,911	296	117	1,047	55	540	270	654	52	581	299	סך כל ההכנסות
(359)	(13)	-	(19)	6	(42)	(54)	(125)	-	(49)	(63)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,855	185	170	92	60	107	115	376	22	646	82	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,415	124	(53)	974	(11)	475	209	403	30	(16)	280	רווח (הפסד) לפני מס
879	29	(31)	366	(4)	178	78	151	11	(3)	104	הפרשה (הטבה) למס
1,551	84	(22)	634	(7)	297	131	252	19	(13)	176	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022											
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		משקי בית									
		הלוואות לדיור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים וזעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר
במיליוני ש"ח											
9,438	351	12	1,985	175	1,642	875	1,786	116	1,503	993	הכנסות ריבית, נטו
3,362	88	33	806	144	485	268	665	116	719	38	הכנסות שאינן מריבית
12,800	439	45	2,791	319	2,127	1,143	2,451	232	2,222	1,031	סך כל ההכנסות
185	3	-	36	-	(56)	2	61	-	85	54	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,106	236	423	267	196	366	330	1,224	72	1,713	279	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,509	200	(378)	2,488	123	1,817	811	1,166	160	424	698	רווח (הפסד) לפני מס
2,398	53	(261)	832	42	619	279	399	54	145	236	הפרשה (הטבה) למס
5,383	137	(117)	1,938	81	1,198	532	767	106	279	462	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022											
387,919	5,908	-	-	2,048	126,863	39,796	65,485	^(א) 445	30,659	116,715	אשראי לציבור, ברוטו
546,706	11	-	-	134,728	93,107	68,000	96,391	28,043	126,426	-	פיקדונות הציבור

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021											
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		משקי בית									
		הלוואות לדיור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים וזעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר
במיליוני ש"ח											
7,793	708	(3)	2,110	37	1,160	568	1,330	33	1,022	828	הכנסות ריבית, נטו
4,146	187	234	1,454	134	421	234	600	125	715	42	הכנסות שאינן מריבית
11,939	895	231	3,564	171	1,581	802	1,930	158	1,737	870	סך כל ההכנסות
(729)	1	-	(10)	5	(227)	(117)	(233)	-	(57)	(91)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,552	554	518	266	175	320	344	1,168	72	1,897	238	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,116	340	(287)	3,308	(9)	1,488	575	995	86	(103)	723	רווח (הפסד) לפני מס
2,582	78	(78)	1,203	(4)	546	212	367	31	(36)	263	הפרשה (הטבה) למס
4,558	231	(209)	2,160	(5)	942	363	628	55	(67)	460	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021											
330,209	23,423	-	-	2,714	88,397	32,468	55,653	^(א) 406	27,178	99,970	אשראי לציבור, ברוטו
500,876	24,656	-	-	101,373	82,539	60,150	84,371	26,017	121,770	-	פיקדונות הציבור

(א) כולל יתרת הלוואות לדיור ליום 30 בספטמבר 2022 בסך 180 מיליון ש"ח, וליום 30 בספטמבר 2021 בסך 158 מיליון ש"ח.

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021												
פעילות ישראל	משקי בית	הלוואות לדיוור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים וזעירים	עסקים קטנים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר	פעילות חו"ל	סך הכל
											במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
הכנסות ריבית, נטו	1,126	1,371	40	1,794	780	1,610	54	2,626	(2)	947	10,346	
הכנסות שאינן מריבית	55	950	169	826	324	593	181	1,909	256	248	5,511	
סך כל ההכנסות	1,181	2,321	209	2,620	1,104	2,203	235	4,535	254	1,195	15,857	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(141)	(44)	-	(240)	(143)	(201)	3	(42)	-	(4)	(812)	
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	318	2,477	95	1,555	458	445	233	406	680	761	7,428	
רווח (הפסד) לפני מס	1,004	(112)	114	1,305	789	1,959	(1)	4,171	(426)	438	9,241	
הפרשה (הטבה) למס	351	(38)	40	462	280	689	-	1,495	(106)	102	3,275	
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	653	(74)	74	843	509	1,270	(1)	2,777	(320)	297	6,028	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021												
אשראי לציבור, ברוטו	103,429	27,884	(א) 429	57,527	34,534	93,927	5,824	-	-	23,837	347,391	
פיקדונות הציבור	-	120,483	25,965	86,888	60,874	90,223	127,883	-	-	24,953	537,269	

(א) כולל יתרת הלוואות לדיוור ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 181 מיליון ש"ח.

שינויים עיקריים בתוצאות פעילות המגזרים הפיקוחיים

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר משקי בית לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-741 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-393 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. מקור הגידול ברווח הינו בעיקר גידול בהכנסות ריבית וקטון בהוצאות תפעוליות שקוזז בעיקר על ידי גידול בהוצאה להפסדי אשראי קבוצתית.

הכנסות ריבית, נטו לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-2,496 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,850 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעה חודשים 2022 חלה עלייה בהכנסות עקב עליית בריביות. ההכנסות מהלוואות לדיוור הושפעו גם מהגידול בהיקף הפעילות.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-1,077 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-627 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה במרווחי הפיקדונות עקב עליית ריביות.

ההכנסות שאינן מריבית לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-757 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות שאינן מריבית נטו לרבעון שלישי לשנת 2022, הסתכמו בכ-256 מיליון ש"ח בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

בתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך כ-139 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-148 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

ברבעון שלישי לשנת 2022 נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך כ-117 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-112 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. הגידול נובע בין היתר מגידול ביתרת החובות התקינים והבעייתיים וכן מהחמרה בתחזיות המאקרו כלכליות.

הפסדי האשראי מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי בתקופה מקבילה אשתקד הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות והיציאה ממשבר הקורונה.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-1,992 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,135 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, נובע בעיקר מקיטון בהוצאות הפחת והאחרות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי לשנת 2022, הסתכמו בכ-676 מיליון ש"ח, לעומת הרבעון המקביל אשתקד שהסתכמו בכ-728 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מקיטון בהוצאות הפחת והאחרות.

יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 147.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-131.3 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021. מרבית הגידול מקורו מצמיחה בתיק ההלוואות לדיור.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 126.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-120.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר הבנקאות הפרטית לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-106 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-116 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-33 מיליון ש"ח לתקופה מקבילה אשתקד. כתוצאה מעלייה בריביות.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-71 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-12 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה בריביות.

ההכנסות שאינן מריבית לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-116 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-125 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-35 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-40 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים זעירים וקטנים לתשעה חודשים 2022 הסתכמו בכ-767 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-628 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח הינו בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מריבית שקוזז על ידי גידול בהוצאה להפסדי אשראי קבוצתית.

הכנסות ריבית, נטו לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-1,786 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,330 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעליית ריביות ומגידול מתון באשראי.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-745 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-457 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מעליית הריבית.

ההכנסות שאינן מריבית לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-665 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-600 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעה חודשים 2022 חל גידול בעמלות רווחי המרה ועמלות ניהול חשבון.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-220 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-197 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד.

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך של כ-61 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון שלישי לשנת 2022 נרשמה הכנסה להפסדי אשראי בסך כ-24 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-125 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד.

הפסדי האשראי מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי בתקופה מקבילה אשתקד הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות והיציאה ממשבר הקורונה.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 65.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-57.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 96.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-86.9 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים בינוניים לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-532 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-363 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. מקור הגידול ברווח הינו בעיקר גידול בהכנסות ריבית נטו שקוזז על ידי גידול בהוצאה להפסדי אשראי קבוצתית.

הכנסות ריבית, נטו לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-875 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-568 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהגידול באשראי ומעליית הריבית.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-394 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-192 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מהגידול באשראי ומעליית הריבית.

ההכנסות שאינן מריבית לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-268 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-234 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון שלישי לשנת 2022, הסתכמו בכ-82 מיליון ש"ח בדומה לאשתקד.

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 נרשמה הוצאה להפסדי אשראי של כ-2 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-117 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מהפרשה קבוצתית.

ברבעון שלישי לשנת 2022 נרשמה הכנסה להפסדי אשראי בסך כ-11 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-54 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר השינוי נובע מהפרשה הקבוצתית.

הפסדי האשראי מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי בתקופה מקבילה אשתקד הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתחת המשק לפעילות והיציאה ממשבר הקורונה.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.ב.1](#).

יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 39.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-34.5 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 68.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-60.9 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים גדולים לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-1,198 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-942 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. מקור הגידול הינו עלייה בהיקף הפעילות שקוזז בחלקו על ידי שחיקת מרווחים, בעיקר בענפי הבינוי והנדל"ן ומגידול בהוצאות הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית.

הכנסות ריבית, נטו לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-1,642 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,160 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהיקף הפעילות בסקטור הנדל"ן ובאשראי עסקי ומסחרי ומעליית הריבית.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-653 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-399 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה בהיקף הפעילות שקוזזו בחלקה על ידי שחיקה במרווחי אשראי, בעיקר בענפי הבינוי והנדל"ן.

ההכנסות שאינן מריבית לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-485 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-421 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופה המדווחת חל גידול בעמלות מעסקי מימון ומעמלות רווחי המרה.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-167 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-141 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד.

בתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 נרשמה הכנסה להפסדי אשראי בסך של כ-56 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-227 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון שלישי 2022 נטו, נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך כ-27 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-42 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד.

הפסדי האשראי מושפעים מיישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL) וכן מיישום הוראות משיקות בנושא של הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2022 ואינם מקבלים ביטוי במספרי ההשוואה. הפסדי האשראי בתקופה מקבילה אשתקד הושפעו משחרור הפרשות כתוצאה מפתיחת המשק לפעילות והיציאה ממשבר הקורונה.

לפרטים נוספים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות של הפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 1.2.1](#).

ההוצאות התפעוליות והאחרות לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-366 מיליון ש"ח בהשוואה ל-320 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, נובע בעיקר מגידול בהוצאות השכר.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השלישי לשנת 2022, הסתכמו בכ-133 מיליון ש"ח, לעומת הרבעון המקביל אשתקד שהסתכמו בכ-107 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מגידול בהוצאות השכר.

יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 126.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-94.0 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה לסך של 93.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-90.2 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2021.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי לתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-1,938 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,160 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות המימון לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-1,985 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,210 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון ברווח המימוני נובע בעיקר מהפסדים מהירידה בשווקים בקיזוז עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה לאור הגידול במדד וממכירת בנק לאומי ארה"ב.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון שלישי לשנת 2022 הסתכמו בכ-288 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-745 מיליון ש"ח ברבעון מקביל אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהפסדים מהירידות בשווקים.

חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת לאומי פועלת נכון למועד פרסום הדוח בעיקר בישראל, באמצעות הבנק וחברות בנות שהינן חברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית. למידע אודות מיזוג חברת הבת לאומי ארה"ב עם Valley ב-1 באפריל 2022 ולמידע אודות שינוי ארגוני בבנק לאומי בריטניה (BLUK) ראה פירוט בהמשך פרק זה בחלק המתייחס לחברות מאוחדות בחו"ל.

סך כל השקעות הבנק בחברות מוחזקות (כולל השקעות בשטרי הון) הסתכם ב-30 בספטמבר 2022 בכ-13.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-11.7 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2021 והתרומה של החברות המוחזקות בתשעת החודשים הראשונים של 2022 לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברווח בסך 548 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 777 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מאוחדות בארץ

סך כל השקעות הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בחברות המאוחדות בארץ הסתכם ב-30 בספטמבר 2022 בכ-8,148 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,998 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2021. התרומה של החברות המאוחדות בארץ לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של 2022 ברווח בסך 248 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 559 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לאומי פרטנרס בע"מ

ביום 19 ביולי 2020 הודיע בנק ישראל לבנק כי בנוגע למגבלה הקבוצתית על ההשקעות הריאליות, על הבנק לפעול בהתאם לתיאבון הסיכון שיקבע בנושא, בכפוף להליכי בחינה ואתגור שיבוצעו על ידי קווי ההגנה לרבות הביקורת הפנימית ובכפוף לעמידה במגבלת השקעות ראליות, בהתאם לסעיף 23' לחוק הבנקאות רישוי.

למידע נוסף ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

מכירת מניות איירונסורס

ביום 28 ביוני 2021 מכרה לאומי פרטנרס, 1,290,230 מניות של חברת איירונסורס בע"מ במסגרת מיזוג של איירונסורס עם חברת SPAC, והפיכת איירונסורס לחברה נסחרת בבורסת ניו יורק. ללאומי פרטנרס נשארה, לאחר השלמת המיזוג ומכירת המניות האמורה לעיל, החזקה במניות איירונסורס בשיעור של כ-0.75%. על מניות אלו חלו הוראות חסימה חוזיות למשך 6 חודשים החלות על בעלי מניות של איירונסורס.

לאחר פקיעת החסימה, מכרה לאומי פרטנרס את יתרת המניות בהחזקתה באירונסורס.

ההפסד לפני מס שהבנק רשם בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2022 בגין החזקה במניות איירונסורס הסתכם בכ-53 מיליון ש"ח, מרביתו נרשם במחצית הראשונה של שנת 2022.

חברות מאוחדות בחו"ל

סך כל השקעות של הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בשלוחות בחו"ל ב-30 בספטמבר 2022 הסתכם ב-1,675 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,625 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2021.

התרומה של השלוחות בחו"ל לרווח הנקי בשקלים של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של 2022 הסתכמה ברווח בסך 81 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 215 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף בנוגע לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה [ביאור 10](#).

בנק לאומי ארה"ב ועסקת המיזוג עם Valley National Bancorp

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב-Valley National Bank ("Valley Bank"). הוקם בשנת 1927. עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC מוזגה ל-Valley ו-BLUSA מוזגה ל-Valley Bank ("הסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה שולמה לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. עם השלמת העסקה מחזיק הבנק בכ-14.2% מהון המניות של Valley והוא אינו בעל שליטה אולם נכון למועד פרסום הדוח הוא בעל המניות הגדול ביותר ב-Valley.

כתוצאה מהמיזוג נרשם רווח נטו ממש בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הראשון של שנת 2022 וסך של כ-451 מיליון ש"ח נרשם ברבעון השני של שנת 2022.

החל מיום 1 באפריל 2022 הבנק מטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני וסיווג את ההשקעה ב-Valley כפעילות חוץ משטבע הפעילות שלה שונה משקל.

למידע נוסף ראה [ביאור 3.36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן נתוני ההשקעה ב-Valley ליום 1 באפריל 2022

במיליוני ש"ח	
3,047	שווי מניות Valley שהתקבלו
1,947	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים
1,046	מוניטין שהוכר

שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 עומד על כ-2,750 מיליון ש"ח.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 23 בספטמבר 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-080569), מיום 6 במרס 2022 (מספר אסמכתא: 2022-01-026329) ומיום 3 באפריל 2022 (מספר אסמכתא: 2022-01-041695).

למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

בנק לאומי בריטניה (BLUK)

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה.

יישומו של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לביצוע המהלך. נכון למועד פרסום הדוח התקיימו חלק מהתנאים המתלים, ובכלל זה קבלת ההיתרים הנדרשים למהלך מבנק ישראל והעברת עיקר תיק האשראי של BLUK אל LABL.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

המידע בפרק זה אינו כולל את כל המידע הנדרש בדוחות שנתיים מלאים ויש לעיין בפרק זה ביחד עם המידע הניתן בפרוט רחב [בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021 ובדוח על הסיכונים לשנת 2021](#).

הפעילות העסקית של הבנק כרוכה בניהול סיכונים פיננסיים ושיאנים פיננסיים. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכוני אשראי שהינם אינטגרליים בעיסוק הליכה של הבנק וכן סיכוני שוק ונזילות. לצד ניהול הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים אשר ניהולם הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. בין סיכונים אלה נכללים סיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים טכנולוגיים, סיכון סייבר, סיכון רגולציה, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים, סיכון סביבתי, סיכון הבנקאות ההוגנת (conduct) וסיכון מאקרו כלכלי.

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בלאומי הינה שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, במדיניות ובמגבלות הנגזרות מהם, אשר יוצרות גבולות גזרה לפעילות העסקית. מסגרת ניהול הסיכונים כוללת מנגנונים לזיהוי סיכונים ואמידתם, הגדרת מבנה ארגוני ותחומי אחריות לניהולם לרבות מנגנוני בקרה ודיווח נאותים.

בבנק מתבצעת פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

חומרת גורמי סיכון

ברבעון השלישי הועלתה הערכת רמת חומרת סיכון הנזילות מ"נמוך" ל"נמוך-בינוני" על רקע השינויים בסביבת המאקרו והעלייה בעלויות גיוס הנזילות בארץ ובעולם.

סיכוני אשראי

אשראי הינו פעילות ליבה מרכזית של הבנק והקבוצה, המתקיימת באופן מבוזר במספר קווי עסקים.

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהחייביותו כלפי התאגיד הבנקאי כפי שסוכמו.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות: אשראי לציבור, אשראי לבנקים, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב וחשיפות בגין פעילות בנגזרים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא ניהול אשראי צרכני ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, הבנק מקפיד על ניהול הסיכון בהתאם להנחיות ודרישות נוספות שנכללות בהוראות הפיקוח על הבנקים תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במסגרת ניהול סיכוני אשראי הבנק מנטר את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של ההפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים, כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, הלוואות לדיוור, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי ממונף ובוחרן באופן שוטף, לרבות באמצעות תרחישי רגישות שונים, את השפעת גובה הריבית על סיכון תיק האשראי.

במסגרת ניהול סיכון האשראי מבוצעות באופן שוטף התאמות בניהול סיכון האשראי ותיאבון הסיכון, ככל שנדרש. לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי הקשור לסיכון אשראי.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

השפעות מאקרו כלכליות

פעילות הבנק מושפעת, בין היתר, מהתפתחויות מאקרו כלכליות והסביבה העסקית. במסגרת המעקבים השוטפים שהבנק מבצע בכל קווי העסקים אחר מוקדי הסיכון, הבנק בוחר באופן שוטף גם את השפעת גובה הריבית על סיכון האשראי בתיק, לרבות באמצעות תרחישי רגישות שונים.

העימות הביטחוני שפרץ בין רוסיה ואוקראינה נמשך ומשפיע על מחירי הסחורות וזמניות אנרגיה באירופה. נכון לעתה ההשפעה הישירה על תיק האשראי של לאומי אינה מהותית, אולם יש לעקוב אחר התפתחותה, בדגש על עיכובים הנגרמים בשרשרת האספקה.

הידוק התנאים הפיננסיים, לצד ההשפעות הכלכליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, כבר הביאו להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה הכלכלית לשנים 2022-2023 על ידי גורמים בינלאומיים גדולים, כמו ארגון ה-OECD.

משבר הקורונה - חשיפה לסיכונים כתוצאה מעלייה בהיקפי התחלואה מעת לעת עדיין קיימת, אך נמוכה משמעותית ביחס למצב ב-2020-2021. בחלק מהענפים שנפגעו במשבר (כדגש על מלונאות ותעופה בחו"ל) ניתן עדיין להצביע על פער במידת ההתאוששות שלהם ביחס לענפי משק אחרים.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון והנהלה](#).

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL). כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית הפרשה להפסדי אשראי כמפורט בהרחבה [בכאור 1.ב.1](#). לדוחות הכספיים.

ההוצאה להפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2022 הסתכמה ב-99 מיליון ש"ח מתוכה הכנסה של (134) מיליון ש"ח בהפרשה הפרטנית והוצאה של 233 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית. ההוצאה הקבוצתית בתקופה המדווחת הושפעה מגידול הן כתוצאה מהמשך הצמיחה בתיק האשראי והן מהחמרה בתחזיות המאקרו כלכליות שתוארו לעיל. ההפרשה להפסדי אשראי מהווה אומדן מבוסס על שיקול דעת משמעותי שהופעל בתקופה המדווחת בסביבה משתנה.

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון והנהלה](#).

מתודולוגיית הפרשה להפסדי אשראי מורכבת, בין היתר, מניסיון העבר, מנדבך איכותי, הכולל מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות ומטבעה מבוססת על שיקול דעת משמעותי.

לאור אי הוודאות הקיימת היום בשווקים וההשפעות שעשויות להיות לה על מצבם של משקי הבית והעסקים בישראל, כמתואר לעיל, יכול שההפרשה תשתנה בעתיד בהתאם להתפתחויות.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה

הבנק יישם את הנחיות בנק ישראל בנושא נגיף הקורונה שנתנו עד כה ואימץ את המתווים האחידים שפרסם בנק ישראל לשינוי בתנאי הלוואות, בעיקר באמצעות דחיית תשלומים של אנשים פרטיים ולקוחות עסקיים, למועד הדוח פג תוקפם של מתווים אלו.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022:

כ-93% מתוך סך המשכנתאות שהוקפאו ועדיין קיימת בגינן יתרת חוב חזרו לשלם כרגיל וכ-1.0% מסך חבות המשכנתאות עדיין בסטטוס של הקפאת תשלומים.

הבנק מנטר את סיכון האשראי של לקוחותיו ובכלל זה אוכלוסיית הלקוחות אשר דחו תשלומי הלוואה על מנת לזהות במועד כל התדרדרות באשראי לרבות חשיפה פוטנציאלית להפסד. זאת הן במסגרת תהליכי ניטור ואיתור של הלקוחות ברשימות המעקב השוטפות של הבנק והן במסגרת ניטור ייעודי לזיהוי לקוחות בעלי פוטנציאל פגיעה גבוה יותר מהמשבר.

למידע נוסף ופירוט לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך פרק זה וכן [בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

פרטים בדבר יתרת החובות בישראל, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה החל מיום 1 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2022, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי בעקבות הדחיה

פירוט נוסף של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים לפי משך תקופת דחיית התשלומים ^(א) למועד הדיווח		פירוט נוסף של יתרת האשראי לציבור בנינו נדחו תשלומים		חובות לא בעייתיים		חובות לא בעייתיים		חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון למועד הדיווח		חובות לא בעייתיים		חובות לא בעייתיים	
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת אשראי לציבור	יתר מ-6 חודשים	סך הכל חובות לא בעייתיים	סך הכל חובות לא בעייתיים	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע כפיגור של 30 ימים או יותר	סכום התשלומים שנדחו בפועל ^(ב)	יתרת האשראי בנדחו	מספר הלוואות ^(ב)	סך הכל חובות לא בעייתיים	סך הכל חובות לא בעייתיים	סך הכל חובות לא בעייתיים
162	15,326	1,104	13	1,117	65	-	1,052	58	178	2,799	1,175	1,175	1,175
227	24,376	1,604	70	1,814	353	1	1,460	89	271	4,285	1,903	1,903	1,903
163	15,422	1,454	56	1,602	146	1	1,455	58	215	3,724	1,660	1,660	1,660
238	25,421	1,952	75	2,170	607	-	1,563	390	385	4,582	2,560	2,560	2,560
171	15,937	1,558	48	1,705	147	-	1,558	63	225	3,879	1,768	1,768	1,768
483	27,003	2,324	174	2,741	777	3	1,961	390	436	5,934	3,131	3,131	3,131
410	16,306	1,953	70	2,126	173	-	1,953	51	256	4,679	2,177	2,177	2,177

(א) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ואינה כוללת דחיה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.
 (ב) מספר הלוואות מוצג ביחידות.

החל מה-30 בספטמבר 2022 הטבלה כוללת יתרת חובות בדחיה של הלוואות לדיור בישראל בלבד. יתרת חובות בדחיה ביתר מגזרי הפעילות אינה מהותית.

הלוואות בערבות מדינה (קרן קורונה)

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, הבנק חתם על הסכמים עם המדינה (שעודכנו מעת לעת) להעמדת הלוואות בערבות מדינה במסגרת "קרנות קורונה", שייעודן סיוע לעסקים (קטנים, בינוניים וגדולים), שנקלטו לקשיים תזרימיים כתוצאה מהמשבר. תנאי הלוואות נקבעו על ידי משרד האוצר והיו אחידים לכל הלווים.

קבלת ערבות המדינה סייעה לבנק לתמוך בצרכי לקוחותיו ותרמה באופן חיובי לאיכות תיק האשראי של הבנק. ביום 30 באפריל 2022 הוחלט על ידי המדינה על סיום פעילות קרן קורונה (מסלול כללי ומסלול מוגבר). בקשות שהוגשו עד ליום 30 באפריל 2022 (כולל) טופלו כסדרן. הטיפול בהסדרי חוב וחילוטים, יימשך בהתאם להוראות ההסכם.

מידע בדבר אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר נגיף הקורונה

ייתרת חוב רשומה ליום 31 בדצמבר 2021	ייתרת חוב רשומה ליום 30 בספטמבר 2022	
		במיליוני ש"ח
		סיווג לקוח
3,636	2,875	עסקים קטנים וזעירים
1,190	898	עסקים בינוניים
307	114	עסקים גדולים
5,133	3,887	סך הכל

הערות:

1. סיווג הלקוחות מבוסס על מגזרי פעילות - פיקוחיים.
2. הבנק העמיד הלוואות בסך כולל של כ-6.8 מיליארד ש"ח.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק [סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים

30 בספטמבר 2022			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
249,173	114,928	28,376	392,477
122,284	5,043	13,698	141,025
371,457	119,971	42,074	533,502
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
1,002	1,406	1,370	3,778
4,668	581	680	5,929
2,883	61	482	3,426
1,785	520	198	2,503
5,670	1,987	2,050	9,707
1,174	-	118	1,292
6,844	1,987	2,168	10,999
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר			
159	-	69	228
378,301	121,958	44,242	544,501
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
1,785	520	198	2,503
11	-	-	11
1,796	520	198	2,514
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.65%			

(א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 (ב) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)). לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
 (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 (ד) למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1.2](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

30 בספטמבר 2021			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
223,476	96,855	25,131	345,462
סיכון אשראי מאזני			
104,853	3,211	12,539	120,603
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
328,329	100,066	37,670	466,065
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
2,451	2,657	1,612	6,720
א. לא בעייתי			
6,063	701	610	7,374
ב. סך הכל בעייתי			
3,464	683	447	4,594
בעייתי צובר ^(ב)			
2,599	18	163	2,780
בעייתי לא צובר ^(ה)			
8,514	3,358	2,222	14,094
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
909	-	225	1,134
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
9,423	3,358	2,447	15,228
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
80	680	50	810
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ג)			
337,752	103,424	40,117	481,293
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^{(א)(ד)}			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,600	18	163	2,781
א. חובות לא צוברים			
3	-	-	3
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
2,603	18	163	2,784
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.84%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ב) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
- (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ה) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).
- (ו) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראת הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק [ההון והלימות ההון](#)).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

31 בדצמבר 2021			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
235,658	100,757	25,963	362,378
סיכון אשראי מאזני			
107,020	3,724	12,282	123,026
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
342,678	104,481	38,245	485,404
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
2,236	2,302	1,400	5,938
א. לא בעייתי			
5,174	629	638	6,441
ב. סך הכל בעייתי			
2,806	609	433	3,848
בעייתי צובר ^(ב,ה)			
2,368	20	205	2,593
בעייתי לא צובר ^(ה)			
7,410	2,931	2,038	12,379
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
1,221	-	211	1,432
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ד)			
8,631	2,931	2,249	13,811
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
284	609	48	941
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)			
351,309	107,412	40,494	499,215
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(א,ב,ד)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,368	20	205	2,593
א. חובות לא צוברים			
9	-	-	9
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
2,377	20	205	2,602
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.75%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ב) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
- (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ה) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.2](#).
- (ו) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק [ההון והלימות ההון](#)).

תנועה באשראי לציבור לא צובר

תנועה באשראי לציבור לא צובר, בנטרול נתוני בנק לאומי ארה"ב^(א)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
מסחרי	פרטי ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
2,047	225	2,272	יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה
21	583	604	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעיתיים ^(ב)
2,068	808	2,876	יתרת חובות לא צוברים ליום 1 בינואר 2022
461	555	1,016	חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה
(141)	(336)	(477)	חובות שחזרו לסיווג צובר
(246)	(78)	(324)	חובות לא צוברים שנמחקו
(357)	(231)	(588)	חובות לא צוברים שנפרעו
1,785	718	2,503	יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 ^(א)			
מסחרי	פרטי ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
2,791	242	3,033	יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה
328	216	544	חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה
(138)	(161)	(299)	חובות שחזרו לסיווג צובר
(180)	(57)	(237)	חובות לא צוברים שנמחקו
(539)	(59)	(598)	חובות לא צוברים שנפרעו
(2)	-	(2)	התאמה מתרגום דוחות כספיים
2,260	181	2,441	יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

- (א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק **שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א**.
- (ב) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה **ביאור 2.ב.1**.
- (ג) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה **ביאור 2.ב.1**.
- (ד) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

¹מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש, בנסרול נתוני בנק לאומי ארה"ב^(א)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
מסחרי	פרטי ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,570	185	1,755	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לתחילת התקופה
1	94	95	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים ^(ב)
1,571	279	1,850	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש ליום 1 בינואר 2022
182	233	415	ארגונים מחדש לא צוברים שבוצעו במהלך התקופה
(116)	(149)	(265)	חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג צובר
(91)	(41)	(132)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנמחקו
(314)	(55)	(369)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנפרעו
1,232	267	1,499	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 ^(א)			
מסחרי	פרטי ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,709	187	1,896	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לתחילת התקופה
536	174	710	ארגונים מחדש לא צוברים שבוצעו במהלך התקופה
(109)	(128)	(237)	חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג צובר
(69)	(33)	(102)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנמחקו
(432)	(53)	(485)	חובות לא צוברים בארגון מחדש שנפרעו
1,635	147	1,782	יתרת חובות לא צוברים בארגון מחדש לסוף התקופה

- (א) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאר 16.א.](#)
- (ב) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [כיאר 2.1.ב.](#)
- (ג) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [כיאר 2.1.ב.](#)
- (ד) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיר.

גילוי, הערכה, סיווג וכללי הפרשה להפסדי אשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2022 המאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיר ועדכונים של הוראות נוספות ממועד זה בנושא סיווג חובות. בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות סבירות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהיתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. למידע נוסף בנושא יישום כללי החשבונאות החדשים ראה [כיאר 1.1.ב.](#)

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי, בנטרול נתוני בנק לאומי ארה"ב^(ה)

30 בספטמבר 2022 ^(א)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
0.74	0.44	0.65	0.65
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר ^(ב) מיתרת האשראי לציבור			
0.81	0.44	0.88	0.70
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר ^(ב) או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
1.94	0.50	2.23	1.53
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
2.36	1.70	6.73	2.50
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח^(א)			
-	0.06	0.38	0.06 ^(ג)
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.02)	0.02	0.33	0.02
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.58	0.31	2.43	1.26
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
212.44	70.00	373.74	195.61
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
195.06	70.00	277.15	179.27
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר ^(ב) או נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר			
(78.98)	19.39	7.50	70.57
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(א/ד)			

(א) על בסיס שנתי.

(ב) למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.ב.2](#).

(ג) כולל הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, בנקים, ממשלות ואג"ח.

(ד) במיליוני ש"ח.

(ה) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

בתשעת החודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2022 נרשם שיפור בחלק מהמדדים המובאים לעיל. הבנק ממשיך לעקוב באופן זהיר והדוק אחר ההתפתחויות במצב המשק והשלכותיהן האפשריות על סיכוני האשראי.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעות מאקרו כלכליות ראה סעיף [השפעות מאקרו כלכליות](#) בתחילת פרק זה.

בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2022 הבנק מיישם את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיוור ועדכונים של הוראות נוספות ממועד זה בנושא סיווג חובות בעייתיים. מספרי ההשוואה מייצגים את מתודולוגיית רישום ההפרשה הקודמת ליישום CECL, אולם חלקם מוצגים לפי מתכונת הגילוי החדשה של הוראות הפיקוח בנושא זיהוי וסיווג חובות בעייתיים צוברים ולא צוברים (חלף חובות פגומים).

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי, בנטרול נתוני בנק לאומי ארה"ב^(א) (המשך)

30 בספטמבר 2021 ^(ב)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
1.22	0.02	0.60	0.78
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור			
1.26	0.70	0.79	1.04
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.88	0.70	2.25	2.13
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
3.76	3.35	8.19	4.01
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההכנסות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח^(א)			
(0.46)	(0.13)	(0.29)	(0.34)
שיעור ההכנסות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.14)	-	0.07	(0.07)
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.87	0.54	2.59	1.51
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
153.01	^(ד)	431.29	192.67
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
147.78	77.65	328.50	144.62
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר			
(14.57)	135.50	35.15	(22.05)
שיעור יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(ה)			

(א) על בסיס שנתי.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

(ג) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley, לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.א](#).

(ד) שיעור גבוה מ-1,000 אחוז.

(ה) במיליוני ש"ח.

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי, בנטרול נתוני בנק לאומי ארה"ב^(א) (המשך)

31 בדצמבר 2021 ^(א)			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
1.03	0.02	0.73	0.69
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור			
1.17	0.61	0.90	0.97
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או שנמצא בפגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.22	0.61	2.28	1.72
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
2.98	2.83	7.27	3.30
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההכנסות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
(0.37)	(0.15)	(0.17)	(0.28)
שיעור ההכנסות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.09)	- ^(ד)	0.07	(0.05)
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.69	0.47	2.54	1.38
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
163.26	+ ^(ג)	346.83	200.00
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר			
143.80	78.06	281.03	141.73
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפגור של 90 ימים או יותר			
(20.25)	122.75	35.55	(32.23)
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(ה)			

- (א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).
- (ב) הנתונים אינם כוללים את יתרות בנק לאומי ארה"ב, אשר החל מיום 1 באפריל 2022 אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. לפרטים נוספים ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16.A](#).
- (ג) שיעור גבוה מ-1,000 אחוז.
- (ד) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.
- (ה) במיליוני ש"ח.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2022						
הפסדי אשראי ^{(ב)ו(ח)}						
סיכון אשראי כולל ^(א)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ^(ד)	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
בגין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
תעשייה	34,309	839	90	112	(24)	(474)
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ו)	98,029	457	106	51	(9)	(876)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	44,284	186	113	(188)	(114)	(886)
מסחר	38,609	571	126	81	12	(488)
שירותים פיננסיים	46,963	78	65	61	(14)	(216)
ענפים אחרים	55,546	1,473	671	(60)	14	(1,103)
סך הכל מסחרי	317,740	3,604	1,171	57	(135)	(4,043)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	121,938	581	520 ^(ז)	54	13	(365)
אנשים פרטיים - אחר	42,005	706	197	85	74	(760)
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	479,696	4,891	1,888	196	(48)	(5,168)
בנקים בישראל וממשלות בישראל	36,680	-	-	2	-	(10)
סך הכל פעילות בישראל	516,376	4,891	1,888	198	(48)	(5,178)
בגין פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	53,806	1,944	816	(30) ^(ט)	140 ^(ט)	(277)
בנקים וממשלות בחו"ל	40,628	1	1	17	-	(29)
סך הכל פעילות בחו"ל	94,434	1,945	817	(13)	140	(306)
סך הכל פעילות בישראל ובחו"ל	610,810	6,836	2,705	185	92	(5,484)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)), לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 120,841,37,962,1,345,75,250,386,412 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ז) למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).
- (ח) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי CECL - למידע נוסף ראה [ביאור 1.ב.1](#).
- (ט) בהתייחס לתוצאות ללא בנק לאומי ארה"ב, הכנסות מהפסדי אשראי מסך פעילות חו"ל - ציבור הסתכמו בכ-44 מיליון ש"ח ומחיקות חשבונאיות נטו הסתכמו בכ-100 מיליון ש"ח.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 בספטמבר 2021						
הפסדי אשראי ^(ג)						
יתרת	מחיקות	הוצאות	מזה:	מזה:	מזה:	סיכון
הפרשה	חשבונאיות	(הכנסות)	סיכון	סיכון	דירוג	אשראי
להפסדי	נטו	בגין הפסדי	אשראי לא	אשראי	ביצוע	אשראי
אשראי		אשראי	צובר ^(ד)	בעייתי ^(ד)	אשראי ^(ה)	כולל ^{(א)(ח)}
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(447)	(11)	(1)	183	545	26,791	27,442
תעשייה						
(604)	(25)	98	83	346	73,254	73,742
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ו)						
(439)	(57)	(14)	143	252	38,215	38,933
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן						
(340)	5	(132)	141	565	30,892	31,547
מסחר						
(221)	(8)	(19)	4	8	42,146	42,154
שירותים פיננסיים						
(905)	(127)	(495)	790	1,709	48,214	50,223
ענפים אחרים						
(2,956)	(223)	(563)	1,344	3,425	259,512	264,041
סך הכל מסחרי						
(540)	4	(91)	18	701	99,982	103,328
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
(719)	14	(57)	162	624	37,284	39,726
אנשים פרטיים - אחר						
(4,215)	(205)	(711)	1,524	4,750	396,778	407,095
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
(1)	-	-	-	-	36,215	36,215
בנקים בישראל וממשלות בישראל						
(4,216)	(205)	(711)	1,524	4,750	432,993	443,310
סך הכל פעילות בישראל						
בנין פעילות לווים בחו"ל						
(891)	84	(18)	1,437	3,127	69,287	74,198
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל						
(2)	-	-	1	1	60,525	60,526
בנקים וממשלות בחו"ל						
(893)	84	(18)	1,438	3,128	129,812	134,724
סך הכל פעילות בחו"ל						
(5,109)	(121)	(729)	2,962	7,878	562,805	578,034
סך הכל פעילות בישראל ובחו"ל						

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 346,820, 134,037, 13,772, 6,565, 76,840 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

(ח) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק [ההון והלימות ההון](#)).

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2021						
הפסדי אשראי ^(ג)						
מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:
סיכון	דירוג	ביצוע	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
כולל ^(אח)	אשראי ^(ה)	אשראי ^(ד)	אשראי לא צובר ^(ב)	אשראי	אשראי	אשראי
הוצאות (הכנסות)	מחיקות	מחיקות	מחיקות	מחיקות	מחיקות	מחיקות
נטו	נטו	נטו	נטו	נטו	נטו	נטו
יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת	יתרת
הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
תעשייה	27,273	26,697	496	130	(1)	17
בנינו ונדל"ן - בינוי ^(א)	78,706	78,157	349	79	170	(28)
בנינו ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	40,707	40,028	260	152	(2)	(66)
מסחר	32,951	32,496	394	126	(166)	14
שירותים פיננסיים	44,925	44,889	33	11	29	(8)
ענפים אחרים	51,911	50,151	1,579	732	(597)	(137)
סך הכל מסחרי	276,473	272,418	3,111	1,230	(567)	(208)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	107,323	104,392	629	20	(141)	5
אנשים פרטיים - אחר	40,133	37,890	653	204	(44)	20
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	423,929	414,700	4,393	1,454	(752)	(183)
בנקים בישראל וממשלות בישראל	34,854	34,854	-	-	-	(1)
סך הכל פעילות בישראל	458,783	449,554	4,393	1,454	(752)	(183)
בנין פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	75,286	70,704	2,944	1,310	(60)	93
בנקים וממשלות בחו"ל	64,267	64,267	-	-	-	(2)
סך הכל פעילות בחו"ל	139,553	134,971	2,944	1,310	(60)	93
סך הכל פעילות בישראל ובחו"ל	598,336	584,525	7,337	2,764	(812)	(90)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בנין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 364,653, 82,568, 2,447, 13,811, 134,857 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בנין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1.2](#).
- (ח) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק [ההון והלימות ההון](#)).

סיכונים בענפי הבינוי והנדל"ן

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום פעילות שבו לבנק חשיפת אשראי משמעותית. בדומה לענפי המשק האחרים, מוגדרים במדיניות האשראי של הבנק מתודולוגיות ופרמטרים פנימיים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

האשראי לענף הנדל"ן תואם את תיאבון הסיכון של הבנק, לאור תחזיות מאקרו כלליות, חיתום קפדני, שיטת המימון והפיקוח ההדוקה, הגיבוי בביטוחנות נדל"ן והתמחור ההולם. בשל כך, ומתוך רצון להמשיך ולהיות דומיננטיים במימון הענף, הבנק פועל לניצול מיטבי ואפקטיבי של המגבלות הפנימיות והרגולטוריות בנושא.

ברבעון השלישי של שנת 2022 נמשכה מגמת הגידול בפעילות ענף הבנייה והנדל"ן, אשר הביאה לגידול בביקוש לאשראי עסקי לענף זה במערכת הבנקאית ובגופי מימון חוץ בנקאיים.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק תוך ניטור המגמות בנתונים המאקרו כלכליים במשק וניטור התפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה בבנק.

בחודשים האחרונים נרשמה היחלשות בביקוש לרכישת דיור, ברקע סביבת מאקרו של עלייה מהירה באינפלציה ובריבית וצפי להאטה בצמיחה. מאידך ההערכה היא כי המחסור המתמשך בדירות ביחס להיצע ימשיך לייצר ביקושים בטווח הבינוי והארוך. הבנק בוחן את השלכות עליית הריבית וההאטה, שנרשמה בחודשים האחרונים בביקושים לדיור, על נזילות החברות. ההערכה עד כה היא כי לא צפויה השפעה מהותית.

לאומי ממשיך לפעול באופן אקטיבי להרחבת הייזום בתיק הנדל"ן, תוך מיקוד בסגמנט המגורים ובלקוחות נבחרים בעלי חוסן פיננסי גבוה. הבנק מקפיד על פיזור בין אזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים ובהתאם לתחזיות מאקרו כלכליות.

בשנים האחרונות, הצמיחה בתיק האשראי לנדל"ן בלאומי לוותה בעלייה מסוימת בשיעורי המימון בהתאם לתנאי התחרות המתגברת בשוק. עיקר העלייה בשיעורי המימון רוכזה במימון קרקעות ופרויקטים למגורים באזורי ביקוש.

חלקו של סיכון האשראי הבעייתי בענפי הבינוי והנדל"ן (פעילות בישראל) ממשיך להיות נמוך משמעותית מחלק סיכון האשראי הבעייתי בתיק הכולל.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 הבנק עומד במגבלה הרגולטורית הקבועה בחוק. בנוסף, הבנק קבע מגבלות פנימיות שהינן בהלימה להערכת הבנק את הסיכון בענפי המשנה השונים. יחד עם זאת, בשים לב לצרכי האשראי המשמעותיים בענף מחד, ולמגבלה הרגולטורית מאידך, פועל הבנק ליישום תכנית להפחתת יחס הריכוזיות בענף.

ביום 3 במאי 2022 פורסם חוזר סופי בנושא, הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף הבינוי והנדל"ן, שתחולתו החל מיום 30 בספטמבר 2022. הבנק יישם את דרישות החוזר.

לפרטים אודות השפעת עדכון הוראה 203 בנושא הגדלת הקצאת ההון בגין מימון רכישת קרקע בשיעור LTV מעל 80%, ראה סעיף [שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון](#), בפרק הון והלימות ההון בדוח זה.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

למידע נוסף אודות הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

השפעות מאקרו כלכליות

בענף "הבנייה למגורים" הביקוש הקשיח יחסית הנובע מהגידול באוכלוסייה וסביבת המאקרו התומכת (התאוששות חזקה ממשבר הקורונה, סביבת ריבית נמוכה), הביאו בשנתיים האחרונות לגאות משמעותית בעסקאות לרכישת דירות מגורים. מספר הדירות הגמורות המשיך בשנה האחרונה להיות נמוך מהביקוש.

עם זאת, בחודשים האחרונים החלה היחלשות בביקוש לרכישת דיור, זאת, ברקע סביבת מאקרו אשר הולכת ונעשית פחות תומכת בביקוש לנדל"ן כתוצאה מעלייה מהירה באינפלציה ובריבית וצפי להאטה בצמיחה. היחלשות הביקוש, לצד העלייה הניכרת שנרשמה בשנה האחרונה בהתחלות הבנייה, עשויות להביא לעצירת העלייה במחירי הדירות בשנה הקרובה, וייתכן אף לירידה מתונה בהם.

בתחום המסחר, מראשית שנת 2022 מסתמנת האטה בפעילות ענפי המסחר, ברקע הגידול בנסיעות ישראלים לחו"ל ולנוכח דעיכת ההשפעה של התפרצות "הביקוש הכבוש" עם הסרת מגבלות הקורונה. במבט קדימה, גורמים אלה, לצד גורמים נוספים (פגיעת האינפלציה ועליית הריבית בכח הקנייה של הציבור, כניסת היצע רחב של שטחי מסחר, המשך התרחבות נתח הסחר המקוון) עשויים להוביל להאטה בפעילות המרכזים המסחריים בשנה הקרובה. עיקר ההאטה עשויה להיות מורגשת במרכזים המסחריים הגדולים, בעוד שמרכזים שכונתיים עשויים להפגין ביצועים טובים יותר.

בתחום המשרדים, במחצית הראשונה של 2022 נמשכה התאוששות הענף ממשבר הקורונה, כך שבמרבית אזורי המשרדים של מטרופולין תל אביב חזרו היקפי התפוסות ומחירי השכירות לרמתם מלפני המשבר, ובתל אביב עצמה הם אף עלו באופן משמעותי על רמתם מאז. יוצאי דופן הם אזורי פתח תקווה ובני ברק, בהם היקפי התפוסות נמוכים משהיו לפני משבר הקורונה וזאת לנוכח לחצי היצע חזקים. צפי להמשך גידול משמעותי בהיצע המשרדים החדשים (בפרט בפרברי תל אביב), לצד מגמת ההאטה בפעילות המשק, הם גורמים שעשויים להכביד על המשך העלייה במחירים ובהיקפי התפוסות בשוק בשנה הקרובה.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

למידע נוסף ולפירוט לגבי השפעת משבר הקורונה ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

התפתחות סיכון אשראי כולל לענף בינוי ונדל"ן (בישראל ובחו"ל)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר ^(ב)		שינוי בהשוואה ל-31 בדצמבר 2021
	2022	2021	2021	2021	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		באחוזים
סיכון אשראי מאזני ^(א)	97,148	85,054	90,905	6,243	6.9%
ערביות לרוכשי דירות ^(א)	9,481	7,060	7,669	1,812	23.6%
סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ^{(א)(ב)}	45,404	36,862	37,872	7,532	19.9%
סך הכל סיכון אשראי כולל	152,033	128,976	136,446	15,587	11.4%

(א) במונחי סיכון אשראי.

(ב) בהתייחס למספרי ההשוואה ללא בנק לאומי ארה"ב, סיכון אשראי מאזני ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם לכ-76,928 מיליון ש"ח וכ-82,289 מיליון ש"ח, בהתאמה. כמו כן סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם לכ-35,599 מיליון ש"ח וכ-36,637 מיליון ש"ח, בהתאמה.

להלן פרטים על סיכון אשראי כולל בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי שיעור המימון וכושר ספיגה - הבנק

30 בספטמבר 2022			
סיכון אשראי ^(א) כולל			
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה למגורים	נדל"ן שבנייתו הושלמה	סך הכל
במיליוני ש"ח			
שיעור המימון^(ב)			
עד 45%	1,803	13,695	15,498
מעל 45% עד 65%	2,884	12,667	15,551
מעל 65% עד 80%	19,255	10,182	29,437
מעל 80%	4,104	3,419	7,523
כושר ספיגה^(ג)			
כושר ספיגה עד 30	1,992		1,992
כושר ספיגה מעל 30 עד 40	4,747		4,747
כושר ספיגה מעל 40 עד 75	9,635		9,635
כושר ספיגה 75 ומעלה	8,763		8,763
פרוייקטים בתחילת בנייה	6,783		6,783

(א) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

(ב) שיעור המימון - היחס בין יתרת סיכון האשראי הכולל למועד הדיווח לבין השווי של ביטחון הנדל"ן המבטיח את סיכון האשראי למועד הדיווח.

(ג) כושר ספיגה - מדד המבטא את השיעור המירבי של שחיקת מחירי מלאי הדירות, כך שעדיין יהיה מקור כיסוי מספק לעלויות הפרוייקט וזאת בהתחשב בהון העצמי שהושקע ובמכירה מוקדמת.

להלן הרכב ייעוד האשראי בביטחון נדל"ן בישראל - הבנק

30 בספטמבר		31 בדצמבר
2022		2021
סיכון אשראי ^(א) כולל		
במיליוני ש"ח		
דיור	61,239	51,195
משרדים	19,145	17,249
תעשייה	6,375	4,691
מסחר ושירותים	22,567	22,590
סך הכל סיכון אשראי כולל בביטחון נדל"ן בישראל	109,326	95,725

(א) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

ניתוח איכות האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן

30 בספטמבר		31 בדצמבר
2022		2021
במיליוני ש"ח		שינוי באחוזים
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי		
סיכון אשראי שאינו בעייתי	150,714	134,002
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי		
שאינו בעייתי	455	1,165
בעייתי צובר ^(א)	479	740
לא צובר ^(א)	385	539
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	1,319	2,444
סך הכל	152,033	136,446

(א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#).

קבוצות לווים¹

הבנק מקיים תהליכי מעקב סדורים על מנת לוודא כי הוא ממלא אחר מגבלות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, הבנק עומד במגבלות הקבועות בהוראה.

למידע נוסף אודות קבוצות לווים ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

¹ קבוצת לווים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. תאגיד מוחזק שהינו מהותי עבור מחזיק שאין לו שליטה, וכל הנשלט על ידם. לווים הקשורים באופן שפגיעה ביציבות הפיננסית של אחד מהם עלולה להשליך על היציבות הפיננסית של האחר, או שאותם גורמים עלולים להשליך על היציבות הפיננסית של שניהם.

חשיפה למדינות זרות

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים במאוחד או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם:

30 בספטמבר 2022			
חשיפה (אוביגו) (ח)			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(ד)	מאזנית	במיליוני ש"ח
36,023	9,114	26,909	ארה"ב
30,261	18,391	11,870	בריטניה
2,419	1,531	888	צרפת
5,350	3,918	1,432	שוויץ
8,827	2,514	6,313	גרמניה
23,965	5,476	18,489	אחרות
106,845	40,944	65,901	סך הכל החשיפה למדינות זרות
617	211	406	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ה)
2,253	1,345	908	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ו)
431	197	234	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ז)
30 בספטמבר 2021			
חשיפה (אוביגו) (ח)			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(ד)	מאזנית	במיליוני ש"ח
36,401	7,624	28,777	ארה"ב
35,134	12,985	22,149	בריטניה
3,880	2,434	1,446	צרפת
4,346	1,724	2,622	שוויץ
5,163	1,389	3,774	גרמניה
30,590	3,179	27,411	אחרות
115,514	29,335	86,179	סך הכל החשיפה למדינות זרות
1,232	259	973	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ה)
2,000	917	1,083	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ו)
193	17	176	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ז)

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

חשיפה למדינות זרות (המשך)

31 בדצמבר 2021			
חשיפה ^(א) (אוב/ג/ח)			
סך הכל	חוץ מאזנית ^(ד)	מאזנית	במיליוני ש"ח
45,182	8,329	36,853	ארה"ב
30,764	10,971	19,793	בריטניה
4,242	2,355	1,887	צרפת
4,758	2,303	2,455	שוויץ
4,763	1,501	3,262	גרמניה
28,410	4,637	23,773	אחרות
118,119	30,096	88,023	סך הכל החשיפה למדינות זרות
908	300	608	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ה)
2,492	1,161	1,331	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ו)
258	50	208	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ז)

- (א) החשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי.
- (ב) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים.
- (ג) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים מוצג לאחר הפחתת סיכון אשראי.
- (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ה) החשיפה למדינות ה-GIPS כוללת את המדינות: יוון, איטליה, פורטוגל וספרד.
- (ו) החשיפה למדינות ה-LDC כוללת את המדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות, שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
- (ז) הבנק קבע מספר קריטריונים שעל פיהם נקבעה רשימת המדינות אשר התנאים הנוכחיים בהן עשויים להעיד על בעיות נזילות ויתכן שיהיו בעלי השפעה על יכולת הפירעון שלהן. היתרה מתייחסת ל-17 מדינות (ב-30 בספטמבר 2021 ל-11 מדינות, ב-31 בדצמבר 2021 ל-14 מדינות). לא נכללות במדידה חשיפות למדינות בדירוגי השקעה, אלא אם זוהו פרטנית ככאלה עם בעיות נזילות הצפויות להיות בעלות השפעה מהותית על כושר הפירעון שלהן.
- (ח) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)). מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים, לבנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים. הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שמולם יש חשיפות אשראי קבוצתיות.

האירועים הגיאו-פוליטיים כמו גם צעדי הבנקים המרכזיים בעולם עשויים להשפיע על מצבם הפיננסי של המוסדות הפיננסיים מולם פועל הבנק. הבנק מנטר אחר מצבם הפיננסי של המוסדות הפיננסיים הזרים זאת כחלק מאופן ניהול החשיפה למוסדות פיננסיים זרים ומתאים את החשיפה בהתאם לשינויים בסביבת הסיכון.

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים^(א)

ליום 30 בספטמבר 2022 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^(ב,ו)	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ד)			
28,281	1,123	27,158	AAA עד AA-
6,784	1,172	5,612	A+ עד A-
486	245	241	BBB+ עד BBB-
50	20	30	BB+ עד B-
10	-	10	נמוך מ: B-
70	-	70	ללא דרוג
35,681	2,560	33,121	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

ליום 30 בספטמבר 2021 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^(ב,ו)	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ד)			
31,514	799	30,715	AAA עד AA-
6,740	947	5,793	A+ עד A-
366	174	192	BBB+ עד BBB-
61	14	47	BB+ עד B-
-	-	-	נמוך מ: B-
98	-	98	ללא דרוג
38,779	1,934	36,845	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

ליום 31 בדצמבר 2021 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^(ב,ו)	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ד)			
26,553	792	25,761	AAA עד AA-
6,829	1,128	5,701	A+ עד A-
334	166	168	BBB+ עד BBB-
33	18	15	BB+ עד B-
-	-	-	נמוך מ: B-
94	-	94	ללא דרוג
33,843	2,104	31,739	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (ב) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים והשקעות באגרות חוב כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-30 בספטמבר 2022 בשווי של 603 מיליון ש"ח (ב-30 בספטמבר 2021 - 627 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2021 - 597 מיליון ש"ח).
- (ג) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (ד) הבנק משתמש בדירוג של סוכנויות הדירוג המוכרות - ECAI.
- (ה) נכון לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2021, לא קיים סיכון אשראי בעייתי מול מוסדות פיננסיים זרים.
- (ו) סיכון אשראי מאזני כפי שעודכן בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)). מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש

הערות:

1. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (למידע נוסף ראה [ביאור 5](#)).
2. חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים, ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
3. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה [ביאור 11](#).

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

התפתחויות בסיכוני אשראי

ההתפתחויות שחלו במשק בשנים האחרונות (סביבת ריבית נמוכה, ביצועי מחיר למשתכן ועלייה במחירי הדיור) הביאו לגידול משמעותי בהיקף האשראי לדיור בישראל, הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה. למרות מגמת עליית הריבית והאינפלציה, רמת הביקושים למשכנתאות נותרה גבוהה, גם ברבעון השלישי של שנת 2022. תיק הלוואות לדיור מנוטר באופן שוטף תוך ניתוח המגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון ובכלל זה ניתוח השפעת עליית הריבית והאינפלציה הצפויה. במסגרת העמדת הלוואות לדיור, מעמיד הבנק גם הלוואות פרטניות למשתתפים בקבוצת רכישה. במהלך תשע החודשים הראשונים של שנת 2022 חל גידול בהעמדות אשראי חדש לדיור בישראל ("ביצועים") לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים בישראל

שיעור השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
	במיליוני ש"ח		
	18.0	22,824	מכספי הבנק
	(13.2)	99	מכספי האוצר
	17.8	22,923	סך כל הלוואות חדשות
	38.8	1,776	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
	19.1	24,699	סך כל ביצועים

ההלוואה הממוצעת שהועמדה על ידי הבנק בתקופה המדווחת הייתה 992 אלפי ש"ח, לעומת 897 אלפי ש"ח בשנת 2021 ו-781 אלפי ש"ח בשנת 2020.

שינויים רגולטוריים:

- ביום 31 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451. מטרת התיקון הגברת שקיפות המידע ללקוחות ושיפור סביבת התחרות בשוק המשכנתאות. התאגיד הבנקאי נדרש להציג ללקוח באישור העקרוני שלושה תמהילי "סל" אחידים וסל נוסף "סל מוצע" - תמהיל מוצע ללקוח. הלוואות כגון: הלוואות "לכל מטרה" במשכון דירת מגורים, שאינן מיועדות לרכישת זכויות במקרקעין, הלוואות לדיור ללא משכון דירת מגורים (כגון הלוואות לשיפוצים) ובלבד שמשך תקופת ההלוואה קצר מ-10 שנים, הוחרגו מהדרישה להצגת סלים אחידים.
- לרשות הלקוחות עומד כלי, מחשבון, מקוון לביצוע סימולציות של העמדת הלוואה בסכומים שונים ולתקופות שונות.
- המענה ללקוח האם נענה לבקשתו או לא, נעשה בכתב תוך 5 ימי עסקים מיום הגשת הבקשה לקבלת הלוואה. במקרים חריגים, של הלוואות שמאפייניהן הוגדרו מראש במדיניות האשראי של הבנק, יינתן אישור עקרוני בתוך 7 ימי עסקים ותינתן ללקוח הודעה על החריגה במשך הזמן לטיפול בבקשתו והסיבה לכך.
- בהתאם להוראה, מוצג ללקוח מידע ביישום אינטרנטי אודות חשבונותיו באופן מקוון. במקרים בהם הלקוח אינו מקבל מידע באופן מקוון הבנקאי ימסור לו המידע בכתב.
- הוגדרו כללים אחידים לחישוב "הריבית הכוללת החזויה" במערכת הבנקאית.
- ביום 22 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) הקובע תקרה לעמלת פתיחת תיק להלוואה לדיור, בגובה של 360 ש"ח.
- ביום 6 לאוקטובר 2022 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 329B בנושא "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור". תחילת ההוראה עם פרסומה.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו בישראל

שנת דיווח	יתרת תיק האשראי במיליוני ש"ח	שיעור השינוי ב-%
31 בדצמבר 2020	89,594	7.0
31 בדצמבר 2021	103,109	15.1
30 בספטמבר 2022	116,530	13.0

כאמור, בשנים 2020 ו-2021 חל גידול בהיקף האשראי לדיור בין היתר על רקע ההתעוררות בשוק הנדל"ן כתוצאה מהבשלת פרויקטים של מחיר למשתכן וחזרה חלקית של משקיעים. הגידול נמשך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022.

במסגרת הניטור אחר מוקדי הסיכון בתיק ההלוואות לדיור נערך מעקב גם על מאפייני התיק ומאפייני האשראי החדש, וביניהם על התפלגות האשראי החדש לפי שיעורי מימון (שיעור מימון הינו היחס בין סך האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד בעת העמדת מסגרת האשראי) ויחס החזר (יחס החזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין החזר החודשי).

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך כל תיק האשראי במיליוני ש"ח	מגזר לא צמוד		מגזר צמוד מדד		מגזר מט"ח	
	ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית משתנה	
	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2020	11,904	21.2	36,380	40.6	14,077	15.7
31 בדצמבר 2021	23,325	22.6	42,655	41.4	15,203	14.7
30 בספטמבר 2022	28,081	24.1	48,931	42.0	15,747	13.5

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בישראל

להלן התפתחות ביצוע האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חיי ההלוואה):

ממוצע שנתי	2020		2021		2022	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
שיעור מביצוע						
קבועה - צמודה	16.7	16.2	16.0	12.4	11.0	9.2
משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה	18.5	16.9	15.5	14.8	14.1	12.4
משתנה עד 5 שנים - צמודה	-	0.1	0.4	1.2	3.0	4.5
קבועה - לא צמודה	29.5	28.8	26.5	27.3	30.3	32.4
משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה	3.1	1.7	1.6	1.5	1.3	1.3
משתנה עד 5 שנים - לא צמודה	32.2	36.3	39.9	42.6	40.1	40.0
משתנה - מט"ח	-	-	0.1	0.2	0.2	0.2

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 עמד על 59.2% לעומת כ-57.9% במהלך שנת 2021. החל מה-17 בינואר 2021 מגבלת ההלוואות בריבית משתנה קובעת כי היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה לבין סך ההלוואה, לא יעלה על 66.66%.

להלן יתרת תיק הלוואות לדיור, היתרות בפיגור מעל 90 יום וחובות שאינם צוברים בישראל^(א)

יתרת חוב רשומה	סכום כפיגור או שאינו צובר	שיעור מיתרת החוב הרשומה	ב- %
במיליוני ש"ח			
31 בדצמבר 2020	90,228	720	0.80
31 בדצמבר 2021	103,599	609	0.59
30 בספטמבר 2022	116,895	520	0.44

(א) למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פגומים) ראה [ביאור 1.2.2](#).

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור הינה 365 מיליון ש"ח המהווה 0.31% מיתרת האשראי לדיור, לעומת יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2021, בסך של 489 מיליון ש"ח המהווה 0.47% מיתרת האשראי לדיור.

התפתחות שיעור מימון באשראי חדש, מעל 60% בישראל

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

2020		2021			2022			
ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	שיעור מימון
באחוזים ^(א)								
19.7	20.7	22.4	21.8	21.7	23.2	22.7	22.4	מעל 60 ועד 70 כולל
19.1	21.5	23.6	24.3	23.2	25.4	25.8	25.6	מעל 70 ועד 75 כולל
0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3	מעל 75

(א) מסך האשראי החדש לדיור שהעמיד הבנק.

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בישראל

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 30 בספטמבר 2022 עומד על 48.4% לעומת 47% בשנת 2021.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בישראל

יחס ההחזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין ההחזר החודשי. שיעור הלוואות שהועמדו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 במועד אישור האשראי, עמד על 0.31% מסך העמדות האשראי החדשות לעומת 0.29% בשנת 2021. חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לצורך הדיווח על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בישראל

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי הלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בממוצע על כ-48% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של כ-39.5% במהלך שנת 2021.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

האשראי הפרטי, אשר יכולת החזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משק הבית, מאופיין בפיזור נרחב מאוד של לווים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת, רובה ככולה, בחטיבה הבנקאית.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך מרכזי בהתוויית תיאבון הסיכון ובהכוננת הניהול השוטף של פעילות זאת.

בנוסף להקפדה על תהליכי החיתום, הניהול והבקרה ברמת הלווה הבודד, מתקיים ניטור שוטף אחר האשראי הפרטי ברמה האגרטיבית, בין השאר על בסיס סט מדדים פנימי.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעות מאקרו כלכליות ראה סעיף [השפעות מאקרו כלכליות](#) בתחילת פרק זה.

להלן התפתחות יתרות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

יתרת סיכון אשראי	
במיליוני ש"ח	
31 בדצמבר 2020	43,108
31 בדצמבר 2021	40,121
30 בספטמבר 2022	44,157

להלן התפלגות של סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי התקופה הנותרת לפירעון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
17.3	4,785	18.4	5,575	עד שנה
19.0	5,253	17.3	5,251	מעל שנה עד 3 שנים
28.9	7,983	26.1	7,930	מעל 3 שנים עד 5 שנים
19.5	5,396	21.5	6,519	מעל 5 שנים עד 7 שנים
7.3	2,023	8.3	2,525	מעל 7 שנים
8.0	2,219	8.4	2,568	ללא תקופת פירעון ^(א)
100.0	27,659	100.0	30,368	סך הכל

(א) יתרה זאת כוללת יתרות חובה בחשבונות עובר ושכ ויתרות אשראי בפיגור.

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גודל החבות ללווה בודד (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		גודל סיכון האשראי באלפי ש"ח	
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	מ-	עד
15.2	6,122	15.2	6,704	-	25
14.8	5,957	14.0	6,192	25	50
12.7	5,078	11.9	5,265	50	75
10.1	4,058	9.6	4,225	75	100
15.8	6,337	15.1	6,683	100	150
11.2	4,469	11.5	5,065	150	200
11.2	4,482	12.7	5,603	200	300
9.0	3,618	10.0	4,420	300	מעל 300
100.0	40,121	100.0	44,157	סך הכל סיכון אשראי כולל	

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי מוצרי אשראי עיקריים (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
14.4	5,782	15.7	6,921	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
3.3	1,305	3.3	1,455	הלוואות לרכישת רכב (ששועבד)
51.3	20,572	49.8	21,992	הלוואות אחרות
69.0	27,659	68.8	30,368	סך הכל סיכון אשראי מאזני
17.3	6,948	16.3	7,202	מסגרת עובר ושב לא מנוצלת
13.1	5,265	14.1	6,227	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
0.6	249	0.8	360	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
31.0	12,462	31.2	13,789	סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני
100.0	40,121	100.0	44,157	סך הכל סיכון אשראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

30 בספטמבר 2022					
שיעור מהתיק ב-%	האשראי המאזני	מט"ח	לא צמוד	צמוד	סך הכל סיכון
95.2	28,897	121	33	28,743	הלוואות בריבית משתנה
4.8	1,471	39	12	1,420	הלוואות בריבית קבועה
100.0	30,368	160	45	30,163	סך הכל סיכון אשראי מאזני

31 בדצמבר 2021					
שיעור מהתיק ב-%	האשראי המאזני	מט"ח	לא צמוד	צמוד	סך הכל סיכון
95.3	26,346	64	37	26,245	הלוואות בריבית משתנה
4.7	1,313	15	16	1,282	הלוואות בריבית קבועה
100.0	27,659	79	53	27,527	סך הכל סיכון אשראי מאזני

להלן יתרות תיק הנכסים הפיננסיים של האנשים הפרטיים בבנק בעלי סיכון אשראי כולל (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
96,857	102,825			פיקדונות הציבור
58,478	52,273			תיקי ניירות ערך
155,335	155,098			סך תיק הנכסים הפיננסיים
30,493	32,422			סך החבות הכוללת ללקוחות בעלי תיק נכסים פיננסיים

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גובה ההכנסה הקבועה^(א) לחשבון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	גובה הכנסה
9.4	2,586	9.5	2,877	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון
6.3	1,732	6.1	1,838	מזה: חשבונות לפירעון אשראי ^(ב)
24.9	6,891	22.3	6,773	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
34.8	9,628	33.8	10,278	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
30.9	8,554	34.4	10,440	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100.0	27,659	100.0	30,368	סך הכל

(א) הכנסה קבועה לחשבון (לפי תעודת זהות) כוללת את הזיכויים הקבועים בחשבון לקוח ובכלל זה משכורת, העברות מבנק/מחשבון אחר, הפקדות מזומן ושיקים ועוד. ההכנסה הקבועה החודשית מחושבת על בסיס ממוצע ההכנסה במשך מספר חודשים רצופים, ובנטרול זיכויים חריגים.

(ב) חשבונות לפירעון אשראי הינם חשבונות שהפעילות היחידה המבוצעת בהם הינה פירעון הלוואה בלבד, בעוד ששיקר פעילותו השוטפת של הלקוח מרוכזת בבנק אחר.

כאמור לעיל, מדיניות האשראי של הבנק לאנשים פרטיים מבוססת על יכולת שירות החוב של הלווה מתוך ההכנסות. בהלימה לכך, למעלה מ-90% מהאשראי המאזני הינו בקרב בעלי הכנסה קבועה.

להלן התפלגות סיכון אשראי מאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
27,022	29,689			אשראי תקין
433	482			אשראי בעייתי צובר ^(א)
204	197			אשראי בעייתי לא צובר ^(א)
27,659	30,368			סך הכל סיכון אשראי מאזני
2.3%	2.2%			שיעור סיכון האשראי הבעייתי מסך סיכון אשראי מאזני לאנשים פרטיים
20	74			מחיקות חשבונאיות, נטו (לתקופה שהסתיימה)
716	741			יתרת הפרשה להפסדי אשראי

(א) למידע נוסף בנוגע ליישום של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.2.1](#), מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה.

למידע נוסף ובכלל זה הנוגע לחובות בעייתיים והוצאות בגין הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#) ובפרק החשיפה לסיכונים, סיכוני אשראי סעיף [סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק](#), וכמו כן בפרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

חשיפת הבנק למימון ממונף

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 נקבע כי מדיניות אשראי של בנק תתייחס, בין היתר, למימון ממונף. הבנק פועל על פי עקרונות ייחודיים במדיניות האשראי לסגמנט זה, ובכלל זה בהיבט של פרמטרים פיננסיים, סמכויות אשראי ועוד.

למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

יתרות האשראי המצרפיות ללווים ממונפים

31 בדצמבר			30 בספטמבר						
2021			2021			2022			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח									ענף משק
-	-	-	-	-	-	269	-	269	כרייה וחציבה
-	-	-	-	-	-	274	11	263	מסחר
802	37	765	835	37	798	1,568	617	951	תחבורה ואחסנה
679	122	557	616	22	594	1,016	68	948	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
487	380	107	449	260	189	444	284	160	בינוי ונדל"ן**
345	101	244	351	101	250	-	-	-	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
265	-	265	270	-	270	259	-	259	אספקת מים, שירותי ביוק, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור
301	299	2	291	290	1	311	311	-	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
2,879	939	1,940	2,812	710	2,102	4,141	1,291	2,850	סך הכל

למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

יתרת החשיפה המוצגת בטבלה לעיל הינה לאחר מחיקות חשבונאיות.

* מזה כ-5 מיליון ש"ח אשראי בגינו נרשמה הפרשה פרטנית נכון ל-30 בספטמבר 2022.

** מזה כ-6 מיליון ש"ח אשראי בגינו נרשמה הפרשה פרטנית נכון ל-30 בספטמבר 2022.

סיכוני שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי הנכסים וההתחייבויות בשל שינוי ברמת מחירים בשווקים, שינוי בשיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחירי מניות. החשיפה לסיכוני שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכוני השוק של הקבוצה, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא "ניהול סיכון ריבית" ומספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק". במסגרת יישום הוראות אלה נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול סיכון השוק. נציין כי בנק ישראל אישר לשנות את אופן המדידה, לצרכי ההון הפיקוחי, של ההתחייבויות הפנסיוניות והנכסים שנועדו לגידור התחייבויות אלו, כמפורט בהמשך.

החל מסוף 2021 חלה עליית מדרגה בכל הקשור לעלויות המחירים במדינות המפותחות בדגש על ארה"ב ואירופה. עליות המחירים הללו הן תוצאה של השלכות משבר הקורונה בקשר עם שרשראות האספקה והזרמות הכספים המשמעותיות של הבנקים המרכזיים השונים, של השפעות המלחמה באוקראינה בין היתר על מחירי האנרגיה, ושל השפעות אחרות הקשורות לצד הביקוש על רקע עליות שכר בשוק העבודה.

העלייה בשיעור האינפלציה ובתחזיות האינפלציה הביאה את הבנקים המרכזיים להתחיל במהלכים חדים של העלאות ריבית במטרה להביא להאטה בקצב עליית המחירים, אף במחיר של האטה משמעותית בפעילות הכלכלית בהתאם, גם במהלך הרבעון השלישי נמשכה העלייה של עקומי הריביות, המשקפים, בין היתר, את התחזית העתידית של ריביות הבנקים המרכזיים.

במקביל לעלויות הריבית, ולאור חששות מכניסה למיתון גלובלי, גם מחירים של נכסים פיננסיים אחרים המשיך לרדת ברבעון שלישי 2022. כך המשיכו ירידות השערים במדדי המניות המובילים ומרווחי האשראי הסחירים נותרו ברמה גבוהה יחסית.

העלויות שנרשמו, מזה רבעון שלישי ברצף, בתשואות האג"ח השקליות והדולריות השפיעו לרעה על קרן ההון, ומאידך הובילו לירידה חדה בשווי ההתחייבויות האקטואריות. העלייה בשיעור האינפלציה תרמה לגידול בהכנסות הריבית של הבנק כמפורט לעיל.

הבנק מבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות תוך ניהול סיכונים מוקפד, ביצוע תרחישי קיצון ובחינה מתמדת של התפתחות האירועים ודרכי הפעולה, על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, ככל שיידרש.

מדיניות ניהול סיכוני השוק

מדיניות ניהול סיכוני השוק מהווה ביטוי לאסטרטגיית ניהול סיכון השוק של הקבוצה. זאת, לצד הנהלים הקיימים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיתוח ובקרה אחר סיכוני השוק. המדיניות נועדה מחד לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והסיכויים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ובכלל זה לשמור על רמת נזילות גבוהה.

המדיניות מהווה כלי חשוב להגדרת תיאבון הסיכון של הבנק בתחום הנוסטרו, חדרי העסקות וחשיפות השוק בכלל קבוצת לאומי. המדיניות מגדירה את הממשל התאגידי, חלוקת האחריות הארגונית ומנגנוני האסקלציה. תיאבון הסיכון בא לידי ביטוי במגבלות שנקבעו.

במסגרת המדיניות לניהול סיכוני השוק נקבעו מגבלות דירקטוריון לכל גורם סיכון שוק מהותי. כמו כן, נקבעו מגבלות ברמת מנהלת סיכונים ראשית ומגבלות נוספות משלימות למגבלות אלו. מגבלות אלו נועדו להגביל את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בגורמי הסיכון השונים הקיימים בשווקים, כגון: שיעורי הריבית, אינפלציה, שיערי חליפין, מרווחי אשראי סחיר ומחירי מניות.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות באופן שוטף ברמת הקבוצה.

ניהול סיכוני השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים: התיק הבנקאי והתיק למסחר.

במטרה לפקח ולבקר אחר יישום מדיניות ניהול סיכוני השוק, מקבל הדירקטוריון אחת לרבעון דיווח על עיקרי החשיפות לסיכוני שוק אל מול המגבלות שהוקצו, הצפת הסיכונים המרכזיים לפי קווי פעילות, מוצרים ומוקדי סיכון של הקבוצה, ודיווח על אירועים חריגים.

חשיפה לסיכונים שוק הנובעים מההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל. המחויבות האקטוארית לעובדים בעלת מח"מ ארוך ומושפעת באופן משמעותי משינויים בריבית ההיוון. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים מחושב כפי הוראות בנק ישראל על בסיס תשואת אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי

ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. לפרטים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה [כ"אור 9.ב](#).

למידע כמותי אודות סיכונים שוק ראה פרק [סיכונים שוק בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022](#).

לניתוח השינויים ברווח כולל אחר ראה פרק [התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר בדוח הדירקטוריון והנהלה](#).

סיכון הריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית והוא נובע ממספר מקורות, כלהלן: סיכון תמחור מחדש (הבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי התמחור מחדש של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות), סיכון עקום התשואה (תזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה), סיכון בסיס Basis Risk (מתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש) וסיכון אופציונליות (שינוי בעיתוי או בהיקף של תזרים מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק).

הבנק מנהל את סיכון הריבית והשפעתו על הרווחיות, ההון ושווי הנכסים וההתחייבויות, תחת הנחות שונות של שינויים בריבית, לרבות תרחישים של שינויים קיצוניים בריבית על בסיס תרחישים היסטוריים וסימולציות היפותטיות. בנוסף נעשה שימוש במודל האומד את השינוי בהכנסה המימונית הצפויה, כתוצאה משינויים בריבית ובמרווח העתידי ורגישות של ההון הפיקוחי, הכולל את ההשפעות על ההון וקרן ההון כתוצאה משינוי מיידי בריבית. על מדדים אלה קיימות מגבלות ברמות היררכיה שונות.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות על בסיס מודל סטטיסטי המנסה לחזות את הפירעונות המוקדמים כתלות בריבית. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכונים הריבית, בין היתר בשל הגידול המשמעותי ביתרות אלו בשנים האחרונות. על רקע עליות הריבית החדות שנרשמו בשנת 2022, מתקיים מעקב שוטף וביחידת הצורך בעדכון מודלים אלו.

הכלים לניהול ולגידור החשיפות בתיק הבנקאי הינם מדיניות המחירים, ניהול תיק אגרות החוב, הנפקת מכשירי חוב, עסקאות חוץ-מאזניות ועוד. כמו כן, ניהול החשיפות מסתמך, בין היתר, על תחזיות והנחות עבודה לגבי ההתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בארץ ובעולם.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעלייה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה שווי הנכסים וההתחייבויות הקיים, לרבות ההתחייבויות הפנסיוניות, לשינויי ריבית.

ככלל, הרגישות לריבית נמדדת לפחות אחת לחודש.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון הריבית בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

הפסקת פרסום ריביות ה-LIBOR

במרס 2021 הכריזה הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA), באופן רשמי, על הפסקת פרסום כלל ריביות הליבור החל מסוף שנת 2021, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן יופסק ביוני 2023.

ביום 3 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250A בנושא מעבר מריבית ליבור. בהוראה מפורטים עקרונות ליישום המעבר מריבית ליבור לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, במטרה לוודא היערכות נאותה תוך התייחסות לסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בביצוע המעבר. בנוסף מתייחסת ההוראה להיבטי ההוגנות והגילוי הנדרשים מול הלקוחות. ההוראה מתייחסת הן להסכמים קיימים והן להסכמים חדשים.

בבחירת עוגני הריבית החדשים ושיטות החישוב האלטרנטיביות, הבנק הביא בחשבון את המלצות הוועדות וקבוצות העבודה הרלוונטיות במטבעות השונים לרבות המלצות האיגוד הבינלאומי לנגזרים (ISDA) וכן שיקולי הוגנות. הבנק עדכן את הלקוחות הרלוונטיים אודות השינוי הצפוי, זאת לצד פרסום לכלל לקוחות הבנק באתר האינטרנט. החל מינואר 2022, פעל הבנק למעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים, וממשיך בהיערכותו, בין היתר, להפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר.

למידע נוסף ראה [כ"אור 1.כה. כדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן פירוט יתרות החוזים ברמת הקבוצה, נכון ליום 30 בספטמבר 2022, המושפעים מריבית הליבור ואשר העסקאות בגינם ימשכו מעבר למועד הפסקת פרסום הליבור*:

30 בספטמבר 2022	
במיליוני ש"ח	
3,982	הלוואות
3,253	ניירות ערך
77,058	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

* עסקאות ליבור במטבע דולר - אחרי יוני 2023.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות
שווי הוגן נטו מותאם^(א) של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

30 בספטמבר 2022		
שקל	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח		
37,924	(6,824)	31,100
36,646	(6,768)	29,878

שווי הוגן נטו מותאם^(א)

מזה: תיק בנקאי

30 בספטמבר 2021		
שקל	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח		
28,900	(1,799)	27,101
28,441	(2,201)	26,240

שווי הוגן נטו מותאם^(א)

מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2021		
שקל	מט"ח	סך הכל
במיליוני ש"ח		
28,797	(815)	27,982
27,762	(992)	26,770

שווי הוגן נטו מותאם^(א)

מזה: תיק בנקאי

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

למידע נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15.א](#).

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מותאם^(א) על הבנק וחברות מאוחדות שלו

30 בספטמבר 2022			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
(984)	(468)	(516)	עלייה במקביל של 1%
(920)	(489)	(431)	מזה: תיק בנקאי
217	467	(250)	ירידה במקביל של 1%
128	468	(340)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
(462)	(231)	(231)	התללה ^(ב)
82	(34)	116	השטחה ^(ג)
(282)	(327)	45	עליית ריבית בטווח הקצר
322	351	(29)	ירידת ריבית בטווח הקצר

30 בספטמבר 2021			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
20	(198)	218	עלייה במקביל של 1%
72	(179)	251	מזה: תיק בנקאי
(609)	(56)	(553)	ירידה במקביל של 1%
(628)	(24)	(604)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
(236)	(126)	(110)	התללה ^(ב)
(80)	(88)	8	השטחה ^(ג)
32	(145)	177	עליית ריבית בטווח הקצר
(41)	150	(191)	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2021			
סך הכל*	מט"ח	שקל	במיליוני ש"ח
			<u>שינויים מקבילים</u>
252	19	233	עלייה במקביל של 1%
314	(17)	331	מזה: תיק בנקאי
(1,322)	(136)	(1,186)	ירידה במקביל של 1%
(1,421)	(131)	(1,290)	מזה: תיק בנקאי
			<u>שינויים לא מקבילים</u>
258	11	247	התללה ^(ב)
(434)	(175)	(259)	השטחה ^(ג)
(173)	(199)	26	עליית ריבית בטווח הקצר
209	211	(2)	ירידת ריבית בטווח הקצר

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה ויחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(ב) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(ג) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

* לאחר השפעות מקזזות.

הערה: בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל עקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

30 בספטמבר 2022			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח			
			שינויים מקבילים
940	(211)	1,151	עלייה במקביל של 1%
985	(166)	1,151	מזה: תיק בנקאי
(1,531)	236	(1,767)	ירידה במקביל של 1%
(1,601)	166	(1,767)	מזה: תיק בנקאי
30 בספטמבר 2021			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח			
			שינויים מקבילים
1,163	186	977	עלייה במקביל של 1%
1,214	237	977	מזה: תיק בנקאי
(1,671)	(218)	(1,453)	ירידה במקביל של 1%
(1,690)	(237)	(1,453)	מזה: תיק בנקאי
31 בדצמבר 2021			
סך הכל*	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח			
			שינויים מקבילים
1,283	191	1,092	עלייה במקביל של 1%
1,346	254	1,092	מזה: תיק בנקאי
(1,618)	(154)	(1,464)	ירידה במקביל של 1%
(1,718)	(253)	(1,465)	מזה: תיק בנקאי

* לאחר השפעות מקזות.

סיכון שער חליפין

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 ההשפעה של שינוי בשיעור חליפין על הרווח הנקי אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא מותאמת לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות" ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות", ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא "יחס מימון יציב נטו" המאמצות את המלצות ועדת באזל 3, תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי.

לאומי שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צורכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים וכן גיוס של אג"ח לתקופות ארוכות.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

ביום 31 באוקטובר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסחים סופיים של עדכוני הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 (יחס כיסוי נזילות - LCR) ו-222 (יחס מימון יציב נטו - NSFR). כמו כן, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים לקבצי שו"ת של ההוראות הנ"ל כדלקמן: ב-25 במאי 2022 להוראה 222 (יחס מימון יציב - NSFR) וב-31 באוקטובר 2022 להוראה 221 (יחס כיסוי הנזילות - LCR). מועד תחולת השינויים על מדידת יחסי הנזילות LCR ו-NSFR הינו החל מיום 1 בינואר 2023. בנוסף לאמור לעיל, ביום 2 בנובמבר 2022 פרסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי הנזילות (221) ולשאלה ותשובה בנושא הכרה בפיקדונות תפעוליים ביחס כיסוי הנזילות. הבנק נערך ליישום השינויים הנגזרים מהוראות אלו במועד הנדרש.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 חל גידול ביחס כיסוי הנזילות הממוצע ביחס לרבעון השני של שנת 2022, וזאת בעיקר עקב הנפקת הון מניות וכתבי התחייבות נידחים וגיוס פיקדונות גבוה יותר מהגידול בהעמדת אשראי.

יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2021	2021	2022	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
124	131	127	
100	100	100 ^(א)	
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי			
122	130	124	
100	100	100	

הערה: מחושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות.

(א) מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתיאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי של 115% שהינו מעבר ליחס המזערי של 100% הנדרש על ידי הפיקוח.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון נזילות בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וביאור 39](#).

יחס מימון יציב נטו

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
		2021	2022
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
		131	126
	יחס מימון יציב נטו		
	יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי			
		131	125
	יחס מימון יציב נטו		
	יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100

יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים המשכיות עסקית וסיכונים מעילות והונאות.

תפיסת ניהול הסיכון הינה בהלימה לאסטרטגית קבוצת לאומי, מהווה בסיס להגדרת סובלנות הסיכון, לאופן ניהול הסיכון והמשל התאגידי ולקביעת המיקוד והדגשים בתהליכי ניהול הסיכונים התפעוליים, ומאפשרת ניהול סיכונים מושכל וממוקד תוך תיעודף משימות ומשאבים.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול הסיכון התפעולי.

מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

סיכון אבטחת מידע וסייבר

העלייה בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בארץ ובעולם ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו ממשיכה. מאפייני התקיפה מגוונים וביניהם תקיפות כופרה, ניסיונות פישנג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקורות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, הגברת הניטור לשם הסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 לא נתגלו אירועי סייבר שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

סיכונים טכנולוגיה

לאומי מייחס חשיבות רבה לכך שהתשתית הטכנולוגית המשרתת את לקוחותיו ועובדיו תאפשר זמינות ורציפות עסקית ותפעולית, ומשקיע לשם כך משאבים רבים. הבנק פועל על פי מדיניות מוצר חדש אשר מתווה את תהליכי ניהול הסיכונים הכרוכים בהכנסת מוצרים חדשים ובכלל זה יוזמות טכנולוגיות וחדשנות.

לאומי מיישם תכנית עסקית-טכנולוגית (תכנית מודרניזציה) לצורך השגת יעדי העסקיים בשנים הבאות. התכנית מנהלת במסגרת ממשל תאגידי הדוק.

סיכון המשאב האנושי

השינויים בסביבה העסקית והבנקאית משפיעים באופן רחבי גם על עולמות ניהול ההון האנושי, בין היתר לאור הצורך להתאים את כח האדם ולחזק את היכולות הניהוליות בעולם המשתנה, לרבות ניהול עבודה מרחוק ומחבורות העובדים. לאומי נוקט במספר דרכים להתמודדות עם הסיכון ובהן: שיפור יכולות הגיוס, הרחבת ערוצי גיוס ומהלכי שימור ידע ועובדים בעלי ידע טכנולוגי או עסקי ייחודי.

למידע נוסף אודות הסיכון התפעולי ופירוט מוקדי הסיכון העיקריים בסיכון התפעולי ראה פרק [סיכונים תפעוליים כדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון סביבתי

סיכונים סביבתיים ואקלים מהווים חשיפה של הבנק לנזקים פוטנציאליים שעלולים להיגרם כתוצאה מאירועים או מתהליכים שקשורים לסביבה, לרבות שינויי אקלים.

סיכונים סביבתיים נובעים מחשיפה של הבנק לפעילויות שקיים פוטנציאל שיגרמו לנזקים סביבתיים או יושפעו מהם, כמו למשל: פליטות גזי חממה, יצירת פסולת, זיהום אוויר ומים, זיהום קרקע, הפחתת המגוון הביולוגי, בירוא יערות ואירועי מזג אוויר קיצוניים. נהוג לחלק את סיכונים סביבתיים לשני סוגים:

- סיכונים פיזיים - נובעים מחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה כתוצאה משינויי אקלים, היקפם ותדירותם כגון: גלי חום, שריפות, שיטפונות ועליית מפלס פני הים. להתמשות סיכון זה השפעה ישירה, בין היתר, על פעילותו העצמית של הבנק ומסוגלות המשכיות העסקית שלו וכן השפעה על פעילות לקוחותיו ומושאי השקעותיו.
- סיכון מעבר - נובעים מהשפעתם הפוטנציאלית של שינויים והתאמות שנערכים במסגרת ההתמודדות עם סיכונים אקלים והניסיון להפחיתם, כגון: שינויי מדיניות, מעבר לכלכלה דלת פחמן, אימוץ טכנולוגיות ירוקות, שינויים טכנולוגיים, שינויים בהעדפות השוק, בהתנהגות הצרכנית, ובסביבה העסקית וכד'.

הבנק חשוף בפני סיכונים אלה הן באופן ישיר והן באופן עקיף. מכאן, לסיכונים הסביבתיים עשויה להיות השפעה פיננסית ושאינה פיננסית על הבנק כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון מוניטין וסיכון נזילות.

כשחקן משמעותי בשוק הפיננסי ובבנקאות בפרט, וכקבוצה מובילה ודומיננטית במשק הישראלי, לאומי מכיר באחריות ובמחויבות ליצירת השפעה מהותית בתחומי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG):

במסגרת זאת, לאומי נכלל במספר יוזמות ודירוגים בתחום הקיימות והאחריות התאגידית ובכלל זה דירוג מעלה: פלטינה פלוס, דירוג CDP, GRI, GOOD4FTSE, MSCI, בנוסף, במהלך הרבעון השלישי לאומי דורג בין 10 החברות המובילות במדד אינדקס ESG100 אנטרופי הכולל את 100 החברות הציבוריות בעלות דירוג ה-ESG הגבוה ביותר בישראל, מבין המניות הנכללות במדד ת"א-125.

ביום 7 בנובמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל (Environmental, Social and Governance - ESG). הטיוטה מרחיבה את דרישות הגילוי בנושא ניהול סיכונים אקלים ונוספו בהוראות הדיווח לציבור דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי איכותי וכמותי בהתייחס לניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכונים אקלים. תחולת ההוראה הינה החל מדוחות סביבה, חברה וממשל (ESG) לשנת 2022.

סיכון סביבה הינו סיכון "מתפתח". סיכונים מתפתחים מתאפיינים בהיעדר מידע כמותי עם עומק היסטורי מספק לאמידתם ובהשתנות גבוהה יותר מסיכונים אחרים לאורך זמן, דבר המחייב מיסוד תהליכים להתאמת הכלים לניהולם ומדידתם. הבנק עוקב כל העת אחר התפתחויות רגולטוריות, טכנולוגיות וחברתיות בתחום, לומד את הנושא ופועל להתאמת הכלים והמתודולוגיות לניהול הסיכון.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון סביבתי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#) ובדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

חלק מהמידע המובא בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

סיכונים אחרים

סיכון רגולציה

לעניין סיכון הרגולציה - ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון ציות

לעניין סיכון ציות - ראה פרק [סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

בנוסף, בעקבות המלחמה ברוסיה-אוקראינה, מדינות וארגונים בינלאומיים רבים הטילו סנקציות כלכליות משמעותיות על אנשים, ישויות, סקטורים ואזורים. לאומי מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

למידע אודות עיצום כספי שהתקבל מהפיקוח על הבנקים ראה [ביאור 10.ג](#).

סיכון משפטי

לעניין סיכון משפטי - ראה פרק [סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

סיכון מאקרו כלכלי

סיכון מאקרו כלכלי הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מתנאים מאקרו כלכליים לרבות צמיחה כלכלית, סביבת ריבית נמוכה, יחסי הכח הפוליטיים בעולם והשפעתם על הסחר הבינלאומי.

הסיכונים הנוכחיים מושפעים מן הצעדים להתמודדות עם האינפלציה. הבנקים המרכזיים מצמצמים במהירות את מידת ההרחבה המוניטרית, תוך העלאות ריבית ויישם צעדי צמצום כמותי שונים. התפתחויות אלו השפיעו לרעה על מידת היציבות בשווקים הפיננסיים. כמו כן, האינפלציה שוחקת את כח הקנייה של הציבור ומשפיעה לרעה על הפעילות הכלכלית. התפתחויות אלו, לצד ההשפעות הכלכליות של המלחמה באוקראינה, פגעו באמון הצרכנים וביטחון העסקים בחלקים רבים של העולם וכתוצאה מכך צמיחת כלכלת העולם הואטה.

הידוק התנאים הפיננסיים והאצת האינפלציה, לצד ההשפעות הכלכליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, הביאו להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה הכלכלית לשנים 2022-2023 על ידי גורמים בינלאומיים גדולים, כמו ארגון ה-OECD וקרן המטבע הבינלאומית. השלכות המשבר על הכלכלה העולמית, ועל הפעילות המקומית, וכן על עסקי הבנק עלולות להיות מהותיות. מדובר באפשרות של פגיעה מהותית בפעילות העסקית של ענפים רגישים כמו ענפי הצריכה הפרטית וחלק מענפי היצוא, עם השפעות עקיפות על מכלול של ענפים בתחומי המסחר והשירותים וכן נדל"ן שאיננו למגורים.

המשך המשבר האוקראיני-רוסי והאפשרות של התפתחות משברים גיאופוליטיים נוספים, מוסיפים לפוטנציאל לתנודתיות של תהליכים כלכליים גלובליים. מלבד השפעות המלחמה באוקראינה, סיכונים מהלך הצמצום המוניטרי, וגם סיכונים חזרת הקורונה, ישנם סיכונים הנובעים מהשפעות של שינויי אקלים.

הבנק בוחן את יכולתו לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים, ובכלל זה עורך תרחישי קיצון אחידים לבקשת הפיקוח על הבנקים. כמו כן, מתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, לכשיידרש.

למידע בנושא סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים וסיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct), ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021](#).

מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט [בכאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#), למעט בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות משיקות בנושא נוספות שפרסם הפיקוח על הבנקים, אשר מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2022 ומפורטים להלן בהרחבה.

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר הנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

תוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי, בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות סבירות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לכיצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה, למעט ריבית שנצברה למועד הדיווח.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החלוקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה מתייחסת לתיקים, ענפי משק ולמערכים עסקיים כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לארבעה תיקים ראשיים כאשר כל תיק מחולק לקבוצות משנה: (1) אשראי עסקי-מסחרי בחטיבה העסקית; (2) אשראי מסחרי, המשקף בעיקר אשראי לעסקים קטנים, בחטיבה הבנקאית; (3) אשראי פרטי שאינו לדוור ו-(4) אשראי לדוור. ככלל, אשראי מסחרי מפולח לענפי משק, בעוד אשראי לאנשים פרטיים מפולח לקווי עסקים מרכזיים. בהתייחס לאשראי לדוור מתבססת המדידה על מאפיינים ברמת הלוואה הבודדת. בשלב הבא, הבנק מבחין בין אשראי תקין לבין אשראי בסיווג בעייתי.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, הסתברויות לכשל, הפסדים בהינתן כשל, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות לשנה אחת קדימה.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: הפרשה קבוצתית והפרשה פרטנית, [כאור 1.1.1](#).

הפרשה קבוצתית

1. בסגמנטים שאינם לדיור, אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs) החל משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, ריכוזיות תיק האשראי, דירוגי הסיכון, מדיניות ונוהלי מתן האשראי של הבנק ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לכיסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לכיסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. בסופו של התהליך, מותאמת ההפרשה בגין אומדנים לגביות (recoveries) צפויות ביחס לחובות שנמחקו חשבונאית. שינויים באומדנים אלה מוכרים במועד התהוותם כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפרטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). אומדנים אלה מבוססים הן על ניסיון עבר שנצבר בבנק המצביע על שיעורי המימוש לאשראי והן על שיקול דעת סובייקטיבי. הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

2. בסגמנט אשראי לדיור, מודד הבנק את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). תהליך זה מתחיל אף הוא ממידע היסטורי אשר מותאם בגין תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לכיסוס לתקופה של שנה אחת. לאחר תקופה זו שב הבנק על פני שלוש שנים למידע היסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. הפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת על בסיס אומדני הבנק ביחס להסתברות לניצול מסגרות האשראי המחייבות. שינויים בהפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, לרבות בגין הלוואות לדיור בסיווג לא צובר, מוצגות כהוצאה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי.

סיווג חובות בעייתיים והפרשה פרטנית

הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד. זאת, על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. לגבי הלקוחות העסקיים הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, על ידי יחידות ניהול סיכונים האשראי (נס"א) בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית ככל האפשר של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ככלל, חוב מסחרי שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר נבדק פרטנית על ידי הגורמים המוסמכים בבנק לעניין סיווגם כחובות בעייתיים, לרבות רישום מחיקה חשבונאית ככל שרלוונטי. יתר לקוחות הבנק, ככלל, נבחנים לצורך סיווג על בסיס מצב הפיגור ובהתאם לתסמינים שליליים מסוימים שמוגדרים ומופעלים מיכונית.

חובות לא צוברים, למעט אשראי לדיור, הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, מבוצעים בכל קווי העסקים (בכל אחד, בהתאמה למאפייניו) מהלכים לאיתור חובות בעייתיים מבעוד מועד. בחטיבה העסקית מבוצעת בחינה שבין היתר מבוססת קריטריונים המהווים התראה מוקדמת לאפשרות הפיכתו של חוב לבעייתי. בהתאם לכך במידה ונדרש, מעודכן דירוג הסיכון והחוב מוגדר רגיש. בחטיבה הבנקאית איתור הלקוחות הרגישים מבוצע בעיקרו באופן ממוכן וזאת בהתבסס על קריטריונים שהוגדרו עבור סוג זה של לקוחות.

לקוחות שאותרו כרגישים, נבחן הצורך בסיווגם, מדי רבעון לפני פרסום הדוח הכספי.

מתודולוגית הטיפול בחובות בעייתיים מחייבת בין היתר, בחינה שיטתית של נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בגין החובות המסווגים כלא צוברים. ההפרשה מוערכת בהתאם לפער בין יתרת החוב הרשומה לערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מהפעילות של הלקוח ומימוש ביטחונות ונכסים אחרים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבית של החוב. לגבי חובות שהחזר שלהם נסמך על ביטחונות (חובות מתונים בביטחון) ואין מקורות החזר זמינים ואמינים אחרים, ההפרשה נקבעת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ולאחר הפעלת מקדמי ביטחון בכל הקשור לשווי הבטוחה שיהיה ניתן לממשו ולהיפרע ממנו. בהקשר זה יצוין כי הבנק מיישם את דרישות בנק ישראל על פיהן קביעת סיווג של חוב מתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטחונות וערבים.

בדומה לבחינת נאותות הסיווגים מבוצעת מידי רבעון גם בחינת נאותות ההפרשה בהתאם לדרישות בנק ישראל.

בהתאם לעדכונים בהוראות ניהול בנקאי תקין, האחריות הכוללת לנאותות הסיווגים וההפרשות מוטלת על החטיבה לניהול סיכונים. בנוסף לדינאים המתקיימים בהנהלות החטיבות העסקיות ונציגי החטיבה לניהול סיכונים, מתקיים מידי רבעון דיון גם בוועדת הפרשות של הבנק בראשות המנכ"ל הראשי, לגבי הסך המצרפי של ההפרשות הנדרשות לאותו רבעון, וכן בהתייחס לסווג והפרשות ספציפיים (מעבר לסף סכום שנקבע).

למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL) ראה [ביאור 1.2](#).

ירידות ערך של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות חוב בתיק הזמין למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו המופחתת. בכל מצב כאמור, בוחן הבנק אם ישנה כוונה למכור את הנייר או אם הבנק מאמין כי יותר-סביר-מאשר-לא שהוא ידרש למכור את הנייר לפני השבת ערכו בספרים. אם התשובה חיובית - מלוא הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן מוכר כרווח והפסד. אם התשובה שלילית - הבנק בוחן אם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים, וירידת ערך אשר הבנק מעריך כי נובעת מהפסדי אשראי מוכרת באמצעות ההפרשה להפסדי אשראי, בעוד כל ירידת ערך אחרת מוכרת כנגד רווח כולל אחר. הפסד אשראי קיים כאשר הבנק לא צופה לקבל תזרימי קרן וריבית מספקים על מנת להשיב את מלוא העלות המופחתת של הנייר. ההפרשה בגין הפסדי אשראי מוגבלת לסכום שבו עולה העלות המופחתת של הנייר על שווי ההוגן. סכום ההפרשה מתעדכן מעלה או מטה בהתאם לשינויים בהערכות בתקופות עוקבות.

במסגרת הערכת הבנק בדבר קיומו של הפסד אשראי, בוחן הבנק נתונים, הערכות ופריטי מידע שונים.

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו.

במקרים בהם הבנק החליט לכצע בדיקה כמותית תבצע הבחינה באמצעות שיטת PD LGD. במסגרת בחינה זו תבוצע השוואה של היוון תזרימי המזומנים אל מול השווי ההוגן ואל מול העלות המופחתת. במצב בו היוון תזרימי המזומנים הצפויים נמוך מהעלות המפוחתת יוכר ההפרש כהפרשה להפסדי אשראי. במקרה בו השווי ההוגן של האיגרת גבוה מסכום היוון תזרימי המזומנים תוכר הפרשה עד לרצפת השווי ההוגן.

למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL) ראה [ביאור 1.2](#).

התחייבויות לזכויות עובדים

ליום 30 בספטמבר 2022 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 770 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס, לעומת יתרת קרן שלילית בסך 3,478 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס ליום 31 בדצמבר 2021.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 30 בספטמבר 2022 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") גבוהה בכ-23 אלפי ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה פנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת ראי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות הפיקוח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO 2013 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי.

במהלך שנת 2022 מבצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל וראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל של הבנק וראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

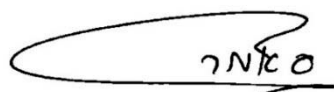
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

דירקטוריון

בתקופה ינואר-ספטמבר 2022 התקיימו 19 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-28 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 בנובמבר 2022, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2022 ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

ד"ר סאמר חאג'י יחיא
יו"ר הדירקטוריון

חנן פרידמן
מנהל כללי

28 בנובמבר 2022

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני חנן פרידמן מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותי;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28 בנובמבר 2022

חנן פרידמן
מנהל כללי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני עומר זיו מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28 בנובמבר 2022

עומר זיו

סגן מנהל כללי בכיר

חשבונאי ראשי

ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאית

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2022 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בריטמן אלמגור זהר ושות'
A Firm in the Deloitte Global
Network
רואי חשבון

סומך חייקין
שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה
בארגון הגלובלי של KPMG המורכב
מפירמות עצמאיות המסונפות ל-
KPMG International Limited חברה
אנגלית פרטית מוגבלת באחריות
רואי חשבון

רואי החשבון המבקרים המשותפים

28 בנובמבר 2022

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	2021
מבוקר				בלתי מבוקר		
				במיליוני ש"ח		
11,672	8,871	12,365	3,033	4,978	2	הכנסות ריבית
1,326	1,078	2,927	362	1,564	2	הוצאות ריבית
10,346	7,793	9,438	2,671	3,414	2	הכנסות ריבית, נטו
(812)	(729)	185	(359)	99	6, 13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
11,158	8,522	9,253	3,030	3,315		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
1,714	1,344	646	276	(56)	א3	(הוצאות) הכנסות מימון שאינן מריבית
3,506	2,567	2,674	846	872		עמלות
291	235	42	118	39		הכנסות אחרות
5,511	4,146	3,362	1,240	855		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
4,242	3,212	2,964	1,079	998		משכורות והוצאות נלוות
1,535	1,133	1,002	369	323		אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,651	1,207	1,140	407	350		הוצאות אחרות
7,428	5,552	5,106	1,855	1,671		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	7,116	7,509	2,415	2,499		רווח לפני מיסים
3,275	2,582	2,398	879	908		הפרשה למיסים על הרווח
5,966	4,534	5,111	1,536	1,591		רווח לאחר מיסים
101	55	282	26	191		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מיסים
						רווח נקי
6,067	4,589	5,393	1,562	1,782		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
39	31	10	11	-		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782		המיוחס לבעלי מניות הבנק
						רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)
4.15	3.14	3.62	1.07	1.15	ב3	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עומר זיו
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאית

חנן פרידמן
מנהל כללי

ד"ר סאמר חאג' יחיא
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 בנובמבר 2022

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2021	2022	2021	2022
מבוקר						
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
6,067	4,589	5,393	1,562	1,782	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
39	31	10	11	-	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
6,028	4,558	5,383	1,551	1,782	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים						
(438)	(541)	(4,363)	(49)	(1,155)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
(24)	5	436	(6)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)	
(40)	(28)	(3)	(7)	-	הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים	
392	848	4,096	99	523	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)	
(11)	(10)	(13)	(2)	(17)	חלקו של הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות	
(124)	274	153	35	(649)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים	
4	(91)	45	(21)	249	השפעת המס המתייחס	
(117)	183	198	14	(400)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים	
(32)	(12)	96	(4)	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(85)	195	102	18	(400)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	
5,950	4,772	5,591	1,576	1,382	רווח כולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
7	19	106	7	-	בניכוי רווח כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
5,943	4,753	5,485	1,569	1,382	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטוארים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם [ביאור 4](#) בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית מאזן מאוחד
ליום 30 בספטמבר 2022

31 בדצמבר		30 בספטמבר		ביאור
2021	2021	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
נכסים				
197,402	171,645	183,625		מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך:				
8,031	8,221	14,528		אגרות חוב מוחזקות לפדיון
71,430	66,837	57,500		אגרות חוב זמינות למכירה
4,344	4,714	4,414		מניות שאינן למסחר
3,122	1,808	3,230		ניירות ערך למסחר
86,927	81,580	79,672	5	סך הכל ניירות ערך ^{(א)(ב)}
2,447	6,565	1,345		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
347,391	330,209	387,919	6, 13	אשראי לציבור
(4,512)	(4,685)	(4,896)	6, 13	הפרשה להפסדי אשראי
342,879	325,524	383,023		אשראי לציבור, נטו
940	873	1,272		אשראי לממשלות
1,113	1,117	4,867		השקעות בחברות כלולות
2,720	2,699	2,698		בניינים וציוד
14	15	-		מוניטין
14,027	13,871	41,359	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,985	8,023	6,256		נכסים אחרים ^(ג)
656,454	611,912	704,117		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
537,269	500,876	546,706	7	פיקדונות הציבור
25,370	23,161	25,427		פיקדונות מבנקים
300	179	275		פיקדונות מממשלות
2,282	882	5,632		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,428	13,189	27,613		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
15,551	14,154	37,308	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,202	17,232	13,107		התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
614,402	569,673	656,068		סך כל ההתחייבויות
41,610	41,787	48,044	9	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
442	452	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
42,052	42,239	48,049		סך כל ההון
656,454	611,912	704,117		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 15 א](#).
 (ב) מזה: ניירות ערך בסך 14,659 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 16,152 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 21,206 מיליון ש"ח) שועבדו למלווים.
 (ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 545 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2021 - 421 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2021 - 469 מיליון ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,132	2,829	53	יתרה ליום 30 ביוני 2022
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	1	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7,132	2,829	54	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,041	184	53	יתרה ליום 30 ביוני 2021
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7,041	184	53	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 4,696 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (30 בספטמבר 2021 - 5,257 מיליון ש"ח, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
10,014	(2,375)	39,421	47,060	5	47,065
-	-	1,782	1,782	-	1,782
-	(400)	-	(400)	-	(400)
-	-	(399)	(399)	-	(399)
1	-	-	1	-	1
10,015	(2,775)	40,804	48,044	5	48,049

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
7,278	(2,615)	36,185	40,848	444	41,292
-	-	1,551	1,551	11	1,562
-	18	-	18	(4)	14
-	-	(630)	(630)	-	(630)
-	-	-	-	1	1
7,278	(2,597)	37,106	41,787	452	42,239

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)
-	-	-	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ^(א)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	2,645	91	הנפקת מניות
1	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	מכירת מניות של חברה מאוחדת לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
54	2,829	7,132	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
53	184	7,041	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021

- (א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.
(ב) כולל 4,696 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (30 בספטמבר 2021 - 5,257 מיליון ש"ח, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.
(ג) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 1.1](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
7,278	(2,877)	37,209	41,610	442	42,052
-	-	(479)	(479)	(4)	(483)
-	-	5,383	5,383	10	5,393
-	(343)	-	(343)	(21)	(364)
-	-	(1,309)	(1,309)	-	(1,309)
2,736	-	-	2,736	-	2,736
1	-	-	1	1	2
-	445	-	445	(423)	22
10,015	(2,775)	40,804	48,044	5	48,049

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
7,278	(2,792)	33,178	37,664	431	38,095
-	-	4,558	4,558	31	4,589
-	195	-	195	(12)	183
-	-	(630)	(630)	-	(630)
-	-	-	-	2	2
7,278	(2,597)	37,106	41,787	452	42,239

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	במיליוני ש"ח
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
53	184	7,041	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 5,656 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות. יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים שנצברו ^(ב)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות וקרנות ההון
38,095	431	37,664	33,178	(2,792)	7,278
6,067	39	6,028	6,028	-	-
(117)	(32)	(85)	-	(85)	-
(1,997)	-	(1,997)	(1,997)	-	-
4	4	-	-	-	-
42,052	442	41,610	37,209	(2,877)	7,278

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	2021	2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2021	2022
מבוקר					בלתי מבוקר		
					במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת							
6,067	4,589	5,393	1,562	1,782	רווח נקי לתקופה		
התאמות:							
114	51	(205)	42	(149)	חלק הקבוצה בהפסדים (רווחים) בלתי מחולקים של חברות כוללות ^(א)		
694	517	437	172	138	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)		
(812)	(729)	185	(359)	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
-	-	(15)	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי		
(231)	(180)	131	(63)	75	הפסדים (רווחים), נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה		
19	23	156	15	56	הפסדים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר		
-	-	(830)	-	-	רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות		
(119)	(108)	(29)	(57)	(29)	רווחים ממימוש בניינים וציוד - נטו		
(881)	(732)	(191)	(104)	(30)	רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר		
-	-	32	-	5	הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה		
66	1	2	1	2	הפרשה לירידת ערך מניות שאינן למסחר		
-	-	1	-	1	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות		
422	475	(352)	157	(156)	מיסים נדחים - נטו		
225	138	242	68	11	פיצוי פרישה ופנסיה - גידול בעודף העתודה על היעודה		
379	417	108	164	(21)	ריבית שהתקבלה מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון		
(41)	(18)	741	(10)	102	הפרשי צבירה ושער בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
557	87	(742)	309	594	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים		
(4)	9	2	7	9	אחר, נטו		
שינוי נטו בכספים שוטפים:							
1,224	1,384	(27,417)	(2,655)	(14,392)	נכסים בגין מכשירים נגזרים		
892	2,202	(265)	837	(608)	ניירות ערך למסחר		
442	245	(626)	156	(63)	נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:							
(1,516)	(2,909)	22,753	2,647	13,664	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
(2,299)	(2,672)	1,275	(3,976)	561	התחייבויות אחרות		
5,198	2,790	786	(1,087)	1,651	מזומנים נטו לפעילות שוטפת		

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022
2021	2021	2022	2021	2021	2022
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח					
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים					
292	409	(5,925)	(650)	(3,521)	(3,521)
(47,480)	(29,320)	(59,665)	(10,004)	(18,122)	(18,122)
שינוי נטו באשראי לציבור ^(א)					
(308)	(241)	(332)	72	42	42
שינוי נטו באשראי לממשלה					
572	(3,546)	1,097	(844)	661	661
(1,510)	(1,695)	(8,557)	(176)	(569)	(569)
רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון					
1,130	1,099	357	293	76	76
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון					
(106,548)	(78,444)	(94,779)	(26,660)	(18,509)	(18,509)
רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר					
86,553	69,194	83,433	25,471	22,279	22,279
תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר					
24,626	17,972	16,794	9,873	3,327	3,327
רכישת מניות בחברות כלולות					
(442)	(387)	(265)	(311)	(239)	(239)
מזומנים שנגרעו ממימוש השקעות בחברה בת שיצאה מאיחוד (נספח ב')					
-	-	(904)	-	-	-
תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות					
-	-	158	-	-	-
תמורה ממכירת תיקי אשראי					
217	-	437	-	-	-
רכישת בניינים וציוד					
(543)	(360)	(532)	(157)	(176)	(176)
תמורה ממימוש בניינים וציוד					
179	185	49	104	48	48
קופה מרכזית לתשלום פיצויים					
(9)	2	54	-	29	29
(43,271)	(25,132)	(68,580)	(2,989)	(14,674)	(14,674)
מזומנים נטו לפעילות השקעה					
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים					
10,232	8,016	(28)	1,023	1,726	1,726
שינוי נטו בפיקדונות הציבור					
91,073	53,821	31,198	14,039	13,969	13,969
שינוי נטו בפיקדונות ממשלה					
92	(29)	(25)	(40)	(57)	(57)
שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
1,673	273	3,345	68	2,770	2,770
תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
2,262	-	11,435	-	3,765	3,765
פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
(3,096)	(3,096)	(59)	-	-	-
דיבידנד ששולם לבעלי המניות					
(1,997)	(630)	(1,309)	(630)	(399)	(399)
הנפקת מניות					
-	-	2,736	-	-	-
מזומנים נטו מפעילות מימון					
100,239	58,355	47,293	14,460	21,774	21,774
קייטון) גידול במזומנים ושווה מזומנים					
62,166	36,013	(20,501)	10,384	8,751	8,751
יתרת מזומנים ושווה מזומנים לתחילת התקופה					
132,616	132,616	194,225	158,467	166,309	166,309
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים ושווה מזומנים					
(557)	(87)	742	(309)	(594)	(594)
194,225	168,542	174,466	168,542	174,466	174,466
יתרת מזומנים ושווה מזומנים לסוף התקופה					

(א) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022
2021	2021		2021	
מבוקר				
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח				
10,806	8,180	10,137	2,824	4,236
(1,414)	(1,153)	(1,640)	(334)	(930)
243	124	103	74	61
(3,043)	(2,403)	(1,745)	(783)	(344)
88	86	199	1	-

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח

לתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2022 30 בספטמבר 2021 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר "BLC", תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם "Valley".

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג וכחלק מהתמורה, התקבלה תמורה במניות Valley בסך של כ-3,047 מיליון ש"ח.

למידע נוסף ראה [ביאור 16.א](#).

ביום 1 במרס 2021 סווגה יתרה של כ-750 מיליון ש"ח מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון.

נספח ב' - תמורה ממימוש השקעות בחברת בת שאוחדה בעבר^(א)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
	בלתי מבוקר
	במיליוני ש"ח
1,210	מזומנים שנגרעו
24,855	נכסים (למעט מזומנים) ^(ב)
(23,378)	התחייבויות
2,687	נכסים והתחייבויות מזהים
(423)	נכסים והתחייבויות המיוחסים לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,264	נכסים והתחייבויות שנגרעו
1,089	רווח הון ממימוש השקעה בחברות בנות שאוחדו בעבר ^(א)
3,353	סך הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
3,047	בניכוי - תמורה שלא במזומן ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
306	תמורה שהתקבלה במזומן
1,210	בניכוי - מזומנים שנגרעו
(904)	זרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברות בנות שיצאו מאיחוד

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 16.א](#).

(ב) כולל מוניטין בסך 14 מיליון ש"ח.

(ג) רווח לאחר ביטול קרנות הון ומיסים בסך 752 מיליון ש"ח.

עמוד	פירוט הביאורים
113	1 עיקרי המדיניות החשבונאית
124	2 הכנסות והוצאות ריבית
125	א3 הכנסות מימון שאינן מריבית
127	ב3 רווח למניה רגילה
128	4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
133	5 ניירות ערך
150	6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
155	7 פיקדונות הציבור
156	8 זכויות עובדים
163	א9 הון
166	ב9 הלימות הון, מינוף ונזילות
173	10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
175	11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
187	א12 מגזרי פעילות פיקוחיים
198	ב12 מגזרי פעילות גישת ההנהלה
203	13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
221	14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
224	א15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
227	ב15 פריטים הנמדדים בשווי הוגן
234	ג15 שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
239	ד15 מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
243	16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2022 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת דוחות לתקופות ביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2021, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. דוחות כספיים לתקופות ביניים אלה אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים, ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021 והביאורים הנלווים אליהם (להלן: הדוחות השנתיים).

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 בנובמבר 2022.

2. שימוש באומדנים

בעת הכנת תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים, בהתאם להוראות ולהנחיות כאמור לעיל, נדרש מהנהלה להפעיל שיקול דעת, ולעשות שימוש באומדנים, בהערכות ובהנחות, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל סכומי התוצאות המדווחות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות ומצגים שונים, ניתוחים וסקירות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, וזאת בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. חוסר הוודאות הנשקף מתנאי הכלכלה ותנאים סביבתיים אחרים עודנו משמעותי ולפיכך אומדנים והערכות עשויים להתעדכן בהתאם להתפתחות בתנאים ובנסיבות ולתמורות בכלכלה.

המדיניות שמיישם הבנק בשימוש בהערכות ובאומדנים הינה ככלל עקבית לזו ששימשה בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט המפורט בסעיף ב. להלן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ב. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים שישמשו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. יישום לראשונה של כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL) והוראות נוספות שפרסם הפיקוח על הבנקים

כללי

הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי". הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי.

למידע בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי לתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022, ראה [ביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחוזק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השינויים העיקריים הנובעים מיישום הכללים החדשים הינם כדלקמן:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.
 - מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מתבססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים.
 - באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש במידע צופה פני עתיד אשר משקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.
 - הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי, לרבות הלוואות לדיור, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
 - חל שינוי בתנאים ובאופן רישום ירידות ערך של אגרות חוב זמינות למכירה.
 - עדכון כללי הסיווג והמחיקה החלים על אשראי לדיור: סיווג הלוואות לדיור שנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר כהלוואות שאינן צוברות ריבית, בחינת הצורך לסווג הלוואות לדיור כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי ודרישה לכיצוע מחיקה חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר בגין הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים. בסכום חלק יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון.
 - תיק האשראי יוצג תוך הבחנה בין אשראי צובר ושאינו צובר, באופן שההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של חובות לא צוברים וסיכון אשראי לא צובר, בהתאמה.
 - הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות תיק האשראי.
- היערכות הבנק ליישום הכללים החדשים כללה, בין היתר, מיפוי של הדרישות, הגדרת מתודולוגיה לחישוב אומדני ההפרשה להפסדי אשראי, פילוח של תיק האשראי לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (סגמנטציה), גיבוש אומדנים לרכיבים שונים בתהליך האמידה, ביצוע ריצות במקביל (parallel runs), בחינות סבירות, אישור המתודולוגיות והאומדנים, יישום הוראות הגילוי והתאמת מסגרת הבקורות על דיווח כספי.
- יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

הוראות נוספות בנושא סיווג חובות

בינואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר כלל הבהרות לגבי סיווג של חובות בארגון מחדש וכללי החזרתם למסלול צובר. בפרט, הובהר כי סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי, ושחוב כאמור יכול להיות מסווג כחוב שצובר או שאינו צובר הכנסות ריבית במועד השינוי.

השפעת הכללים החדשים על הלימות הון

בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי.

הוראות ספציפיות נוספות בנושא הלוואות לדיור

בפברואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים", במסגרתו בוטלה בין היתר הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מזערי של 0.35% בגין הלוואות לדיור, בוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור ונוספה דרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

תיאור השפעת היישום לראשונה

כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית ההפרשה להפסדי אשראי, את מדיניות הסיווג ומתכונת ההצגה של אשראי בארגון מחדש של חוב בעייתי, את מתכונת ההצגה של אשראי לא צובר (היינו, אשראי פגום), את מדיניות המחיקה של אשראי לדיור ואת דרישות הגילוי המתייחסות להפרשה להפסדי אשראי.

הבנק מיישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2022, באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישומם בעודפים, בניכוי מיסים נדחים, במועד היישום לראשונה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעה זו משקפת, בין היתר, את הרכב תיק האשראי של הבנק וכן את הערכות הבנק ביחס למצב הנוכחי של הכלכלה ולתנאים הכלכליים החזויים.

ההשפעה בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים על סעיפים עיקריים

1 בינואר 2022	השפעת יישום CECL ^(א)	31 בדצמבר 2021	
			מבוקר
			בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח			
1. מאזן			
347,348	(43) ^(ב)	347,391	אשראי לציבור, ברוטו
5,137	625	4,512	סך הכל גידול (קיטון) בהפרשה להפסדי אשראי:
4,096	784	3,312	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - תיק מסחרי
323	(166)	489	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - הלוואות לדיור
718	7	711	מזה: הפרשה להפסדי אשראי - אנשים פרטיים אחר
342,211	(668)	342,879	אשראי לציבור, נטו
2. הון עצמי			
-	(725)	-	יתרת עודפים, לפני השפעת המס
-	246	-	השפעת מס
36,730	(479)	37,209	יתרת עודפים, לאחר השפעת מס

(א) מחוסר מהותיות, לא נכללו בטבלה השפעות בגין התחייבויות אחרות, אשראי לבנקים, ממשלות ואג"ח וכן השפעה על יחסי ההון של הבנק.

(ב) בגין הלוואות לדיור: יישום לראשונה של מחיקות 180 יום, ומחיקות ריבית, לאור סיווג לראשונה של הלוואות בפיגור של 90 יום ומעלה כהלוואות שאינן צוברות ריבית.

בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, המצב הכלכלי וכיוצא באלה. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

כמו כן, אימץ הבנק במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רוברד 1 על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו.

בנוסף, יישום הכללים החדשים הביא לניכוי בסכום לא מהותי מהון עצמי רוברד 1 במועד היישום לראשונה, וזאת לאור הדרישה לנכות מהון עצמי רוברד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, כמתואר לעיל. סכום זה אינו כפוף להקלות שניתנו במסגרת הוראות המעבר.

יישום הכללים החדשים, כאמור, לא השפיע בסכום מהותי על יחסי ההון של הבנק (הון עצמי רוברד 1 והון כולל) למועד המעבר. לפרטים נוספים בנוגע להשפעות על יחסי ההון ליום 30 בספטמבר 2022 ראה [ביאור 29.ב.ד.](#)

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. עדכון מדיניות חשבונאית שיושמה בעקבות היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי צפויים

המסגרת החשבונאית

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) - מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי.

הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

הפרשה להפסדי אשראי צפויים: מדידה

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לכיצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה, למעט ריבית שנצברה למועד הדיווח.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה מתייחסת לתיקים, ענפי משק ולמרכיבים עסקיים כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לארבעה תיקים ראשיים כאשר כל תיק מחולק לקבוצות משנה: (1) אשראי עסקי-מסחרי בחטיבה העסקית; (2) אשראי מסחרי, המשקף בעיקר אשראי לעסקים קטנים, בחטיבה הבנקאית; (3) אשראי פרטי שאינו לדיוור ו-(4) אשראי לדיוור. ככלל, אשראי מסחרי מפולח לענפי משק, בעוד אשראי לאנשים פרטיים מפולח לקווי עסקים מרכזיים. בהתייחס לאשראי לדיוור מתבססת המדידה על מאפיינים ברמת ההלוואה הבודדת. בשלב הבא, הבנק מבחין בין אשראי תקין לבין אשראי בסיווג בעייתי.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן: הפסדי עבר, הסתברויות לכשל, הפסדים בהיתן כשל, מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות לשנה אחת קדימה.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

חובות לא צוברים, למעט אשראי לדיוור, הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

בהתייחס לחוב מסחרי שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר, ההפרשה נאמדת בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

1. בסגמנטים שאינם לדיוור, אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור ההפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs) החל משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאבון הסיכון, ריכוזיות תיק האשראי, דירוגי הסיכון, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניחנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניחנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. בסופו של התהליך,

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מותאמת ההפרשה בגין אומדנים לגביות (recoveries) צפויות ביחס לחובות שנמחקו חשבונאית. שינויים באומדנים אלה מוכרים במועד התהוותם כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). אומדנים אלה מבוססים הן על ניסיון עבר שנצבר בבנק המצביע על שיעורי המימוש לאשראי והן על שיקול דעת סובייקטיבי. הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

2. בסגמנט האשראי לדיו, מודד הבנק את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים על בסיס הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). תהליך זה מתחיל אף הוא ממידע היסטורי אשר מותאם בגין תנאים נוכחיים ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס לתקופה של שנה אחת. לאחר תקופה זו שב הבנק על פני שלוש שנים למידע היסטורי המותאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי. הפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת על בסיס אומדני הבנק ביחס להסתברות לניצול מסגרות האשראי המחייבות. שינויים בהפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיו, לרבות בגין הלוואות לדיור בסיווג לא צובר, מוצגות כהוצאה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי.

ניירות ערך מוחזקים לפדיון וחשיפות נוספות

ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בגין אגרות חוב בתיק לפדיון מבוססת על שיטת הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). הבנק אינו מכיר בהפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות חוב ממשלתיות מסוימות וסוכנויות אשר לגביהן סבור הבנק כי הסיכוי לאי תשלום הינו אפס.

בנוסף, חשיפת הבנק בגין ניירות ערך שהושאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר מתייחסת להסכמים אשר כוללים הוראות שימור ביטחון על ידי הצד הנגדי. בהקשר זה, קובע הבנק כי הציפייה לאי התשלום של בסיס העלות המופחתת של חשיפות אלה הינו אפס, אם הישות שהעבירה את הנכסים הפיננסיים לבנק מחדשת (replenish) באופן רציף את סכום הביטחון בתגובה לשינויים בשווי ההוגן. הבנק בודק באופן רציף שהישות עומדת בהוראה לשימור הביטחון וצופה באופן סביר (reasonably expects) שהלווה ימשיך לחדש את הביטחון לפי הצורך. יישום הכללים החדשים לא השפיע באופן מהותי על ההפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות החוב לפדיון.

בחינת נאותות ההפרשה בכללותה והשלמת תהליך כימותה

תהליך בחינת נאותות ההפרשה שזור במלאכת גיבוש רכיבים שונים באומדן ההפרשה להפסדי אשראי כגון: התאמות מידע היסטורי מתקופות עבר בגין תנאים נוכחיים, הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים, תחזיות כלכליות לתקופות סבירות וניתנות לביסוס, הערכת סכומי הגבייה הצפויים בגין חובות המצויים בקשיים פיננסיים אומדני גביות צפויות מסכומים שנמחקו חשבונאית בעבר ואומדן של פירעונות מוקדמים ביחס לתקופה החוזית של האשראי שניתן.

עם זאת, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי, וזאת על מנת להבטיח שאומדני ההפרשה בכל תקופת דיווח מייצגות נאמנה את מיטב ציפיות והערכות ההנהלה. לצורך זה, סוקרת ההנהלה יריעה רחבה של נתונים - הן גורמים הספציפיים ללווה והן גורמים הרלוונטיים לסביבת הפעילות בכללותה. במסגרת זו, בוחנת ההנהלה את אומדני ההפסד אל מול מידע ניהולי וכלכלי הקיים ברשותה. כמו כן, במסגרת כימות ההפרשה מחשב הבנק לעיתים תרחישים המייצגים נסיבות ומצבים אשר לדעת ההנהלה הינם במנעד הסבירות, ולהם מייחסת ההנהלה משקלות לצורך כימות האומדן הטוב ביותר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות חוב בתיק הזמין למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו המופחתת. בכל מצב כאמור, בוחן הבנק אם ישנה כוונה למכור את הנייר או אם הבנק מאמין כי יותר-סביר-מאשר-לא שהוא ידרש למכור את הנייר לפני השבת ערכו בספרים. אם התשובה חיובית - מלוא הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן מוכר ברווח והפסד. אם התשובה שלילית - הבנק בוחן אם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים, וירידת ערך אשר הבנק מעריך כי נובעת מהפסדי אשראי מוכרת באמצעות ההפרשה להפסדי אשראי, בעוד כל ירידת ערך אחרת מוכרת כנגד רווח כולל אחר. הפסד אשראי קיים כאשר הבנק לא צופה לקבל תזרימי קרן וריבית מספקים על מנת להשיב את מלוא העלות המופחתת של הנייר. ההפרשה בגין הפסדי אשראי מוגבלת לסכום שבו עולה העלות המופחתת של הנייר על שווי ההוגן. סכום ההפרשה מתעדכן מעלה או מטה בהתאם לשינויים בהערכות בתקופות עוקבות.

במסגרת הערכת הבנק בדבר קיומו של הפסד אשראי, בוחן הבנק נתונים, הערכות ופריטי מידע שונים. הקריטריונים המרכזיים לקביעה באם ירידת הערך נובעת מקיומו של הפסד אשראי מתייחסים הן לגורמים ספציפיים למנפיק והן לגורמים אחרים, כדלקמן:

- ירידה בדירוג האשראי
- אירועים משפטיים או רגולטוריים שליליים (למשל, הטלת מגבלה רגולטורית על המנפיק, המנפיק לא מצליח להשיג פטנט משמעותי או לעמוד בו)
- תשלומי ריבית או קרן שלא שולמו או אירוע של חדלות פירעון
- שינוי לרעה בציפיות המנפיק או האנליסטים ביחס לתפקודו העתידי של המנפיק
- עלייה במרווחי האשראי ברמת קבוצות דירוג
- שינויים חוקיים או רגולטוריים לרעה המשפיעים על ענף המנפיק
- הרעה משמעותית בסביבת השוק שעלולה להשפיע על שווי הבטוחות (למשל, ירידת מחירי הנדל"ן)
- הרעה משמעותית בתנאים הכלכליים
- שיבוש במודל העסקי כתוצאה משינויים בטכנולוגיה או מתחרים חדשים בתעשייה

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו.

במקרים בהם הבנק החליט לבצע בדיקה כמותית תבצע הבחינה באמצעות שיטת PD LGD. במסגרת בחינה זו תבוצע השוואה של היוון תזרימי המזומנים אל מול השווי ההוגן ואל מול העלות המופחתת. במצב בו היוון תזרימי המזומנים הצפויים נמוך מהעלות המופחתת יוכר ההפרש כהפרשה להפסדי אשראי. במקרה בו השווי ההוגן של האיגרת גבוה מסכום היוון תזרימי המזומנים תוכר הפרשה עד לרצפת השווי ההוגן.

במקרה בו הבנק צופה כי האיגרת בלתי ניתנת לגבייה יוכר סכום ההפרשה להפסדי אשראי כמחיקה חשבונאית.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כלא צוברים הכנסות ריבית. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים ואת הפריטים החוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חובות לא צוברים סווגו והוצגו בתקופות שקדמו ל-1 בינואר 2022 כחלק מחובות פגומים. הבנק מיישם, החל מיום 1 ביולי 2017, את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "ישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לקביעת סיווג של חוב המתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטוחנות וערבים. מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. על מנת שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

חובות בפיגור נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל מיום 1 בינואר 2022, בעקבות ישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי, הלוואות לדיור מנוהלות בהתאם לימי פיגור קלנדריים, בעוד שבתקופות קודמות נקבע מצב הפיגור של הלוואות לדיור בהתאם לשיטת עומק הפיגור לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לצורך סיווג וטיפול באשראי בעייתי (לרבות רישום מחיקה חשבונאית), הבנק מבחין, בהתאם להוראות הדיווח לציבור, בין:

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח ומעלה, למעט חריגים מסוימים: אשראי כאמור מסווג בעיקר על בסיס יכולת התשלום של החייב כמתואר לעיל, תוך הבחנה בין חולשות פוטנציאליות לבין חולשות קיימות או מוגדרות היטב. חוב מסווג כלא צובר כאשר צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וזאת בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים כגון: מצב הפיגור של החוב, מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, מצב הביטחונות, מצבו הפיננסי של הערבים ועוד. חוב מסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. חוב "מובטח היטב" כאשר הוא מובטח על ידי ביטחון באמצעות שעבוד של רכוש מוחשי או אישי, לרבות ניירות ערך, שערך המימוש שלו מספיק לפירעון החוב (לרבות ריבית שנצברה) או ערכות של צד בעל אחריות פיננסית מוכחת. חוב "נמצא בתהליכי גביה" אם גבייתו מתנהלת באופן תקין באמצעות הליך משפטי או, בנסיבות המתאימות, מאמצי גביה שאינם משפטיים אך צפוי שיביאו בעתיד הקרוב לפירעון החוב או להחזרתו למצב צובר.

אשראי חוץ מאזני מסווג כתלות בהסתברות מימוש ההתחייבות התלויה וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה המתאימה.

2. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיוור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית (כהגדרתה לעיל) נמוכה מ-1 מיליון, למעט חריגים מסוימים: אשראי כאמור מסווג על בסיס מצב הפיגור ובהתאם לתסמינים שליליים מסוימים שמוגדרים ומופעלים מיכונית. אשראי לדיוור מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בקשיים פיננסיים;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
- לחייב הוענק ויתור גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית וזאת בהתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה) בהתאם לתנאים החוזיים;
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחיה בתשלומים אינה מהותית.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, כאשר חוב, שלא נחשב בעבר כחוב לא צובר, מאורגן מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, ללא מחיקה חשבונאית חלקית, בדרך כלל אין זה נאות להקטין את אומדן ההפרשה להפסדי אשראי במועד הארגון מחדש כתוצאה מהשינוי בשיטת מדידת ירידת הערך.

ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כאמור עד שישולם במלואו למעט בגין אשראי לדיוור. עם זאת, חוב שאורגן מחדש (ללא ויתור על קרן) ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (תהליך המכונה "ארגון מחדש עוקב") וזאת בתנאי שהחייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב ושבהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב, במקרה זה החוב בארגון מחדש העוקב לא יסווג עוד כארגון מחדש של חוב בעייתי. סעיף זה חל על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.

חוב ששונו תנאיו בארגון מחדש של חוב בעייתי יכול להיות מסווג כחוב צובר או שאינו צובר במועד השינוי. ככלל, חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי באופן שגורם לכך שקיים ביטחון סביר שהחוב יפרע (קרן וריבית) ויבצע בהתאם לתנאים החדשים, אינו נדרש להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים על ידי הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ושל יכולת החזר לפי התנאים החדשים. ההערכה כוללת בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של החייב למשך תקופה של 6 חודשים לפחות. בהתאם, חוב אשר תנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, ואשר סווג באופן נאות כחוב צובר לפני הארגון מחדש, יכול להמשיך לצבור ריבית בתנאי שלאחר הארגון מחדש: (1) הגביה של הקרן ושל הריבית בהתאם לכללים החדשים מובטחת באופן סביר, בהתבסס על ניתוח אשראי עדכני ומבוסס היטב; (2) יש לחייב היסטוריית ביצועי פירעון נמשכים לתקופה סבירה לפני שינוי התנאים, שלא מסתמכת באופן בלעדי על תשלומי ריבית בלבד; ו-(3) הארגון מחדש משפר את סיכויי הגבייה של ההלוואה בהתאם ללוח פירעון סביר.

סיווג של חוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו גורם אוטומטית לכך שיהיה צורך לסווג את החוב בסיווג בעייתי. עם זאת, במועד שינוי התנאים, יש לבצע הערכה מעודכנת של הסיווג הנדרש. כל הגורמים הרלוונטיים, כולל היקף הקשיים הפיננסיים של החייב, צריכים להילקח בחשבון כאשר מבצעים את הערכת הסיכון. סיווג החוב כתקין או כבעייתי יבוצע בהתאם לנוהלי הבנק.

החל מיום 1 בינואר 2022, הכללים שמתוארים לעיל חלים גם על אשראי לדיוור, בהתאמות הנדרשות. ככלל, פריסה או מחזור של הלוואה לדיוור שהינה בכשל אשראי תוגדר כחוב בעייתי בארגון מחדש. הוא הדין לגבי ארגון מחדש הכולל פריסת חוב פיגורים. הבנק יישם הוראות אלה, גם בגין ארגונים מחדש שבוצעו לפני 1 בינואר 2022 וטרם נפרעו. בנוסף, עם כניסתן לתוקף של ההוראות האמורות, עדכן הבנק את הסיווג של יתרת הפתיחה לתקופת הדיווח של החובות בסיווג ארגון מחדש של חוב בעייתי והתאימו לכללים החדשים, באופן שבו חובות שהיו מסווגים ל-31 בדצמבר 2021 כארגון מחדש צובר סווגו מחדש בהתאם לכללים החדשים כחובות תקינים או בעייתיים, ובהתאם חושבה בגינם הפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לכללים שתוארו לעיל.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנתרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בנוסף, כדי להחזיר למצב צובר הלוואה לא צוברת שעברה באופן פורמלי ארגון מחדש של חוב בעייתי, יש לבצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. הניתוח מביא בחשבון את ביצועי הפירעון ההיסטוריים הנמשכים של החייב למשך תקופה סבירה לפני שהחוב יחזור לצבור הכנסות ריבית, אך יכול להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. תקופה של ביצועי פירעון נמשכים בדרך כלל תימשך לכל הפחות 6 חודשים ליום ביצוע הבדיקה. יציאה מסיווג לא צובר תלווה בסיווג החוב כתקין או כבעייתי בהתאם לנוהלי הבנק.

בהתאם לכך, נכון ל-1 בינואר 2022 סווגו חובות בהיקף של כ-317 מיליון ש"ח מחובות פגומים לחובות צוברים תחת אחת מהקטגוריות: נחות, השגחה מיוחדת ותקין, בגינן מוינה הפרשה בסך של כ-150 מיליון ש"ח מהפרשה פרטנית להפרשה קבוצתית (ההכנסה להפסדי אשראי שנרשמה ב-1 בינואר 2022 בגין חובות שסווגו בקטגוריית תקין אינה בסכום מהותי).

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כלא צובר מפסיק הבנק לצבור בגינו הכנסות ריבית. כמו כן, במועד סיווג החוב כלא צובר מבטל הבנק את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כלא צובר. לגבי חובות צוברים שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיר, אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית.

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגינן ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
 - במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כאינו בר גביה יימחק מיידית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
 - חובות בעייתיים שנבחנו קבוצתית (היינו, אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיר ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית כהגדרתה לעיל נמוכה מ-1 מיליון ש"ח, למעט חריגים מסוימים) ותקופת הפיגור הינה 150 יום או יותר וזאת למעט במקרה של חובות בארגון מחדש, לגביהם נבחן הצורך במחיקה במיידית. בנוסף, לגבי חובות בעייתיים בארגון מחדש שנבחנו קבוצתית וכשלו, תבוצע מחיקה כאשר החוב נמצא בפיגור של 60 ימים או יותר ביחס לתנאי הארגון מחדש, בליווי סיווג לא צובר. בהתייחס לאשראי לדיר, יש לבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החובות הופכים לחובות בפיגור של 180 יום או יותר, ולמחוק חשבונאית את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה).
- ויהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי שנקבעו בנושא 310 בקודיפיקציה בדבר "חובות" ובנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי", בהתאמות הנדרשות וכפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. הבנק התאים את מתכונת הגילוי בהתאם לכללים החדשים, וסיווג מחדש מספרי השוואה ככל שנדרש.

עדכון הוראות הדיווח לציבור לאופן חישוב והצגת התשואה להון

ביום 3 באוגוסט 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לדרישות הגילוי במסגרת הוראות הדיווח לציבור בנושא יחס מימון יציב נטו (NSFR) והצגת תשואה להון.

במסגרת החוזר בוצע, בין היתר, עדכון לשיטת ההצגה של שיעור התשואה להון ושל שיעורי הכנסה והוצאה שחושבו על בסיס רבעוני למונחים שנתיים בהתאם לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב, התרגום של היחסים הרבעוניים והתקופתיים יעשה על ידי חישוב לינארי, חלף העלאה בחזקה, לפי שיטת ההצגה הקודמת. על פי הדרישה בחוזר סיווג הבנק מחדש את מספרי השוואה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוחות בשנת 2022 באופן עקבי לשיטת ההצגה שנקבעה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הפסקת פרסום ריביות ה-LIBOR

במרס 2021 הכריזה הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA), באופן רשמי, על הפסקת פרסום כלל ריביות הליבור החל מסוף שנת 2021, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן יופסק ביוני 2023.

ביום 3 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 250A בנושא מעבר מריבית ליבור. בהוראה מפורטים עקרונות ליישום המעבר מריבית ליבור לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, במטרה לוודא היערכות נאותה תוך התייחסות לסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בכיצוע המעבר. בנוסף מתייחסת ההוראה להיבטי ההוגנות והגילוי הנדרשים מול הלקוחות. ההוראה מתייחסת הן להסכמים קיימים והן להסכמים חדשים.

בבחירת עוגני הריבית החדשים ושיטות החישוב האלטרנטיביות, הבנק הביא בחשבון את המלצות הוועדות וקבוצות העבודה הרלוונטיות במטבעות השונים לרבות המלצות האיגוד הבינלאומי לנגזרים (ISDA) וכן שיקולי הוגנות. הבנק עדכן את הלקוחות הרלוונטיים אודות השינוי הצפוי, זאת לצד פרסום לכלל לקוחות הבנק באתר האינטרנט. החל מינואר 2022, פעל הבנק למעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים, וממשיך בהיערכותו, בין היתר, להפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.כה, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן פירוט יתרות החוזים ברמת הקבוצה, נכון ליום 30 בספטמבר 2022, המושפעים מריבית הליבור ואשר העסקאות בגינם יימשכו מעבר למועד הפסקת פרסום הליבור*:

30 בספטמבר 2022	
במיליוני ש"ח	
3,982	הלוואות
3,253	ניירות ערך
77,058	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

* עסקאות ליבור בדולר שימשכו אחרי יוני 2023.

2. עדכון תקינה ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק

ביום 28 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק במטרה להתאים באופן טוב יותר את חשבונאות הגידור למדיניות ניהול הסיכונים של החברה (להלן: "העדכון").

עיקרי התיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר, הרחבת שיטת השכבה האחרונה כך שניתן יהיה לגדר מספר שכבות, הבהרות בנוגע לאופן הטיפול החשבונאי וכן הוספת דרישות גילוי.

ההוראות של העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022 או במועד האימוץ המוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של התקן.

3. עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת האשראי

ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").

העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי.

ההוראות של העדכון יחולו על ישויות אשר אימצו את התקינה ASU 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022.

4. עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות

ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון").

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית.

בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי ויתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה.

הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 או במועד אימוץ מוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של העדכון. ישויות שאינן ישויות השקעה, בעת היישום לראשונה נדרשות ליישם עדכון זה בדרך של מכאן להבא. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד וינתן גילוי לסכומן במועד היישום.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2022	2021	2022
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח			
א. הכנסות ריבית^(א)			
7,994	10,539	2,742	3,988
מאשראי לציבור			
20	33	8	12
מאשראי לממשלה			
87	686	33	507
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים			
44	91	12	48
מפיקדונות בבנקים			
4	13	1	8
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
722	1,003	237	415
מאגרות חוב ^(ב)			
8,871	12,365	3,033	4,978
סך הכל הכנסות ריבית			
ב. הוצאות ריבית			
(682)	(2,070)	(229)	(1,259)
על פיקדונות הציבור			
(2)	(2)	(1)	(1)
על פיקדונות הממשלה			
(3)	(15)	(1)	(11)
על פיקדונות מבנקים			
(7)	(8)	(2)	(3)
על פיקדונות מבנק ישראל			
(1)	(27)	-	(16)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
(383)	(805)	(129)	(274)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
(1,078)	(2,927)	(362)	(1,564)
סך הכל הוצאות ריבית			
7,793	9,438	2,671	3,414
סך הכנסות ריבית, נטו			
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית^(א)			
(41)	(26)	(17)	5
הוצאות ריבית			
-	1	-	1
הכנסות ריבית			
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
124	178	42	77
מוחזקות לפדיון			
575	779	190	327
זמינות למכירה			
23	46	5	11
למסחר			
722	1,003	237	415
סך הכל כלול בהכנסות ריבית			

(א) כולל השפעת יחסי גידור.

(ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 55 מיליון ש"ח ובסך 168 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (63 מיליון ש"ח ו-174 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א.

ביאור צא - הכנסות מימון שאינן מריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2022	2021	2022
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)			
303	7,698	(206)	1,253 ^(ב)
303	7,698	(206)	1,253
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM^(ב)			
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים			
א.2. מהשקעה באגרות חוב			
201	39	64	5
(21)	(170)	(1)	(80)
-	(32)	-	(5)
180	(163)	63	(80)
(44)	(7,826)	254	(1,329)
א.3. הפרשי שער, נטו			
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
448	184	149	39
(1)	(2)	(1)	(2)
(27)	(89)	(7)	(51)
17	26	5	6
311	96	(38)	42
-	830	-	-
748	1,045	108	34
-	15	-	-
א.5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו			
1,187	769	219	(122)
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
179	33	71	122
(23)	(157)	(15)	(55)
-	1	-	(1)
1	-	1	-
157	(123)	57	66
סך הכל מפעילויות למטרות מסחר^(א)			
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון			
30	(337)	(17)	(70)
83	168	53	120
38	45	20	16
6	1	1	-
157	(123)	57	66
1,344	646	276	(56)
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית			

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור צא - הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

- (א) למעט השפעת יחסי גידור.
- (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) מזה חלק ההפסדים בסך 73 מיליון ש"ח ו-127 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (הפסדים בסך 6 מיליון ש"ח ו-2 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021).
- (ד) לא היו רווחים או הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022. הפסדים בסך 1 מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (לא היו רווחים או הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021. רווחים בסך 1 מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021).
- (ה) הכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).
- (ו) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.
- (ז) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (ח) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאור צב - רווח למניה רגילה

א. רווח בסיסי למניה

חישוב הרווח הנקי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק במוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2022	2021	2022
בלתי מבוקר			
רווח בסיסי			
4,558	5,383	1,551	1,782
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)			
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)			
1,452,896	1,452,896	1,452,896	1,543,805
יתרה לתחילת התקופה ^(א)			
-	32,967	-	-
השפעה משוקללת של הנפקת מניות			
1,452,896	1,485,863	1,452,896	1,543,805
ממוצע משוקלל של מספר המניות			
3.14	3.62	1.07	1.15
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)			

(א) יתרה לתחילת התקופה בניכוי רכישה עצמית של מניות עד ליום 31 בדצמבר 2020 ו-2021.

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק במוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, באופן הבא:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2021	2022	2021	2022
בלתי מבוקר			
רווח מדולל			
4,558	5,383	1,551	1,782
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)			
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)			
1,452,896	1,485,863	1,452,896	1,543,805
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה			
-	-	-	-
השפעה משוקללת של הנפקת אופציות לעובדים ^(א)			
1,452,896	1,485,863	1,452,896	1,543,805
ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא			
3.14	3.62	1.07	1.15
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)			

(א) קיימים מכשירים עם פוטנציאל דיילול אך הם לא נכללו בתחשיב בתקופת הדוח מאחר והשפעתן היא אנטי מדללת. ראה [ביאור 8.א](#).

ג. הון המניות

ליום 30 בספטמבר 2022 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,543,805,097 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. (ליום 30 בספטמבר 2021 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,452,896,006 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג.).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה															
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ⁽¹⁾	המאזני	מזומנים	גידורי תזרים השווי	לפי שיטת	המאזני	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום ^(א) נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	נטו בגין רווחים (הפסדים), נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
במיליוני ש"ח															
יתרה ליום 30 ביוני 2021		839	(275)	12	(23)	(3,240)	(2,687)	(72)	(2,615)						
שינוי נטו במהלך התקופה		(33)	(13)	(4)	(2)	66	14	(4)	18						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021		806	(288)	8	(25)	(3,174)	(2,673)	(76)	(2,597)						
יתרה ליום 30 ביוני 2022		(1,240)	-	(2)	(25)	(1,108)	(2,375)	-	(2,375)						
שינוי נטו במהלך התקופה		(760)	-	-	22	338	(400)	-	(400)						
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022		(2,000)	-	(2)	(3)	(770)	(2,775)	-	(2,775)						

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה														
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ⁽¹⁾	המאזני	מזומנים	גידורי תזרים השווי	לפי שיטת	המאזני	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום ^(א) נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	נטו בגין רווחים (הפסדים), נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
במיליוני ש"ח														
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)		1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)					
שינוי נטו במהלך התקופה		(357)	7	(18)	(9)	560	183	(12)	195					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021		806	(288)	8	(25)	(3,174)	(2,673)	(76)	(2,597)					
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		874	(343)	-	(26)	(3,478)	(2,973)	(96)	(2,877)					
שינוי נטו במהלך התקופה		(3,055)	30	(43)	23	2,681	(364)	(21)	(343)					
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		181	313	41	-	27	562	117	445					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2022		(2,000)	-	(2)	(3)	(770)	(2,775)	-	(2,775)					

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות המיוחס שאינן מקנות לבעלי מניות הבנק	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	השוי השווי המאזני	גידורי תזרים מזומנים	נטו בגין (הפסדים), נטו בגין לפי שיטת השווי המאזני	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
1,163	(64)	(2,856)	(3,734)	(16)	26	(295)	1,163
(289)	(32)	(117)	256	(10)	(26)	(48)	(289)
874	(96)	(2,973)	(3,478)	(26)	-	(343)	874

- (א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמתבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ג) התאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מהתאמות בגין נכסי תכנית.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)					
2021			2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:					
הפסדים (רווחים) רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
8	(6)	14	(812)	423	(1,235)
הפסדים (רווחים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
(41)	22	(63)	52	(28)	80
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום^(ב):					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(26)	-	(26)	-	-	-
גידורים ^(ג)					
13	(7)	20	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
(13)	(7)	(6)	-	-	-
גידור תזרים מזומנים					
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים					
(4)	3	(7)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
(4)	3	(7)	-	-	-
חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
(2)	-	(2)	45	26	19
גידורים ^(ג)					
-	-	-	(23)	13	(36)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(2)	-	(2)	22	39	(17)
הטבות לעובדים^(ד):					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו					
(14)	9	(23)	310	(170)	480
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ה)					
80	(42)	122	28	(15)	43
שינוי נטו במהלך התקופה					
66	(33)	99	338	(185)	523
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה					
14	(21)	35	(400)	249	(649)
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(4)	-	(4)	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
18	(21)	39	(400)	249	(649)

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3.א](#).
- (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ד) התאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
- (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [ביאור 8](#).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)					
2021			2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:					
(239)	122	(361)	(3,162)	1,640	(4,802)
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(118)	62	(180)	107	(56)	163
הפסדים (רווחים) נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
-	-	-	181	(95)	276
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(357)	184	(541)	(2,874)	1,489	(4,363)
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום^(ב):					
11	-	11	59	-	59
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(4)	2	(6)	(29)	15	(44)
גידורים ^(ג)					
-	-	-	313	(108)	421
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה - השפעת גידור					
7	2	5	343	(93)	436
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרים מזומנים					
(18)	10	(28)	(43)	22	(65)
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים					
-	-	-	41	(21)	62
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(18)	10	(28)	(2)	1	(3)
שינוי נטו במהלך התקופה					
חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
(9)	1	(10)	208	(61)	269
חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
-	-	-	(185)	97	(282)
גידורים ^(ג)					
(9)	1	(10)	23	36	(13)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים^(ד):					
314	(160)	474	2,523	(1,295)	3,818
רווח אקטוארי נטו					
246	(128)	374	158	(82)	240
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ה)					
-	-	-	27	(11)	38
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
560	(288)	848	2,708	(1,388)	4,096
שינוי נטו במהלך התקופה					
183	(91)	274	198	45	153
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה					
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(12)	7	(19)	96	(5)	101
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
195	(98)	293	102	50	52
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3א](#).
- (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
- (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [ביאור 8](#).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:		
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:		
הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	70	(207)
רווחים נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)	79	(231)
שינוי נטו במהלך השנה	149	(438)
התאמות מתרגום^(ב):		
התאמות מתרגום דוחות כספיים	-	(95)
גידורים ^(ג)	(24)	71
שינוי נטו במהלך השנה	(24)	(24)
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים		
חלק הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	1	(11)
הטבות לעובדים^(ד):		
הפסד אקטוארי נטו	33	(101)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ה)	(169)	493
שינוי נטו במהלך השנה	(136)	392
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה	4	(121)
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה	8	(40)
השינויים במרכיבי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה	(4)	(85)

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3א](#).
- (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
- (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#).

ביאור 5 - ניירות ערך

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(א)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח						
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:						
של ממשלת ישראל	9,560	-	1	(658)	8,903	
של מוסדות פיננסיים זרים	1,322	1	-	(63)	1,260	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	3,324	1	-	(459)	2,866	
של אחרים זרים	322	1	-	(22)	301	
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(א)	14,528	3	1	(1,202)	13,330	

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(א)	רווח מצטבר (הפסד) כולל אחר רווחים	הפסדים	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח						
2. אגרות חוב זמינות למכירה:						
של ממשלת ישראל	21,080	-	133	(1,801)	21,080	
של ממשלות זרות	13,890	-	-	(350)	13,540	
של מוסדות פיננסיים בישראל	50	-	1	(3)	48	
של מוסדות פיננסיים זרים	10,540	22	2	(496)	10,068	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,859	-	2	(668)	7,193	
של אחרים בישראל	699	-	10	(50)	659	
של אחרים זרים	5,579	1	-	(668)	4,912	
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א)	61,365	23	148^(א)	(4,036)^(א)	57,500	

ראה הערות [בעמוד 138](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(ט)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח						
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:						
מניות וקרנות	4,414	-	338	(121)	4,414	
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)	2,246				2,246	
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר	4,414	-	338 ^(ט)	(121) ^(ט)	4,414	
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר	76,442	26	487	(5,359)	75,244	
ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ^(ט)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח						
4. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -						
של ממשלת ישראל	2,298	-	13	(40)	2,298	
של ממשלות זרות	-	-	-	-	-	
של מוסדות פיננסיים בישראל	491	-	-	(48)	491	
של מוסדות פיננסיים זרים	50	-	-	(11)	50	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	37	-	-	(3)	37	
של אחרים בישראל	259	-	-	(27)	259	
של אחרים זרים	84	-	-	(9)	84	
סך הכל אגרות חוב	3,219	-	13	(138)	3,219	
מניות וקרנות	11	-	-	(1)	11	
סך הכל ניירות ערך למסחר	3,230	-	13 ^(ט)	(139) ^(ט)	3,230	
סך הכל ניירות ערך	79,672	26	500	(5,498)	78,474	

ראה הערות [בעמוד 138](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ⁽¹⁾					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽²⁾	
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
4,062	4,062	365	(6)	4,421	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
2,409	2,409	25	(34)	2,400	מגובי משכנתאות (MBS)
1,750	1,750	60	(50)	1,760	של אחרים זרים
8,221	8,221	450	(90)	8,581	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽³⁾
ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ⁽¹⁾					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ⁽²⁾	
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
26,493	26,493	908	(26)	26,493	של ממשלת ישראל
17,876	17,894	51	(69)	17,876	של ממשלות זרות
54	49	5	-	54	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,831	8,652	184	(5)	8,831	של מוסדות פיננסיים זרים
7,925	7,930	52	(57)	7,925	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
373	354	19	-	373	של אחרים בישראל
5,285	5,108	207	(30)	5,285	של אחרים זרים
66,837	65,598	1,426 ⁽³⁾	(187) ⁽³⁾	66,837	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה⁽³⁾

ראה הערות [בעמוד 138](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
	במיליוני ש"ח				
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:					
מניות וקרנות	4,714	4,209	555	(50)	4,714
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)	1,759	1,759			1,759
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר	4,714	4,209	555^(ד)	(50)^(ד)	4,714
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	79,772	78,028	2,431	(327)	80,132
ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
	במיליוני ש"ח				
4. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	1,453	1,459	1	(7)	1,453
של ממשלות זרות	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	52	50	2	-	52
של מוסדות פיננסיים זרים	29	28	1	-	29
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	51	54	-	(3)	51
של אחרים בישראל	136	133	3	-	136
של אחרים זרים	61	58	3	-	61
סך הכל אגרות חוב	1,782	1,782	10	(10)	1,782
מניות וקרנות	26	25	1	-	26
סך הכל ניירות ערך למסחר	1,808	1,807	11^(ד)	(10)^(ד)	1,808
סך הכל ניירות ערך	81,580	79,835	2,442	(337)	81,940

ראה הערות [בעמוד 138](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(א)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
4,023	4,023	389	(2)	4,410	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
2,315	2,315	14	(38)	2,291	מגובי משכנתאות (MBS)
1,693	1,693	63	(60)	1,696	של אחרים זרים
8,031	8,031	466	(100)	8,397	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(א)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(א)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
23,666	22,482	1,198	(14)	23,666	של ממשלת ישראל
26,512	26,559	32	(79)	26,512	של ממשלות זרות
54	48	6	-	54	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,302	8,192	123	(13)	8,302	של מוסדות פיננסיים זרים
7,175	7,234	27	(86)	7,175	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
585	561	24	-	585	של אחרים בישראל
5,136	5,017	158	(39)	5,136	של אחרים זרים
71,430	70,093	1,568 ^(א)	(231) ^(א)	71,430	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:					
4,344	4,058	377	(91)	4,344	מניות וקרנות
1,743	1,743	-	-	1,743	מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)
4,344	4,058	377 ^(ד)	(91) ^(ד)	4,344	סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר
83,805	82,182	2,411	(422)	84,171	סך כל ניירות הערך שאינן למסחר

ראה הערות [בעמוד 138](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
4. ניירות ערך למסחר:					
אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	2,591	4	(2)	2,591	2,591
של ממשלות זרות	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	288	4	-	288	288
של מוסדות פיננסיים זרים	27	-	-	27	27
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	42	-	(2)	42	42
של אחרים בישראל	106	3	-	106	106
של אחרים זרים	53	2	-	53	53
סך הכל אגרות חוב	3,107	13	(4)	3,098	3,107
מניות וקרנות	15	-	(1)	16	15
סך הכל ניירות ערך למסחר	3,122	13^(ד)	(5)^(ד)	3,114	3,122
סך הכל ניירות ערך	86,927	85,296	(427)	2,424	87,293

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) סך של 13.4 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם Super-nationals, Sovereign and Agencies (SSA) (30 בספטמבר 2021 - 9.8 מיליארד ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 9.1 מיליארד ש"ח).
- (ו) ביום 1 במרס 2021 סווגה חברת הבת בארה"ב יתרה של כ-750 מיליון ש"ח (כ-225 מיליון דולר) מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון.
- (ז) יתרת הפרשה להפסדי אשראי - למידע נוסף ראה [ביאור 1.2.1](#).

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו הסתכמו בסך 223 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 120 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 25 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששוועבדו הסתכמו בסך 14,659 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 16,152 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 21,206 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3](#).
ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם הוכר

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
37	-	8	29	183	621	-	182	439	9,349	של ממשלת ישראל
209	-	80	129	1,144	250	-	14	236	2,179	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	63	-	-	63	1,322	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	22	-	-	22	322	של אחרים זרים
246	-	88	158	1,327	956	-	196	760	13,172	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
2	-	-	2	28	4	-	-	4	213	של ממשלת ישראל
5	-	-	5	55	29	-	-	29	1,309	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	50	-	-	50	1,021	של אחרים זרים
7	-	-	7	83	83	-	-	83	2,543	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

(א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם הוכר (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%-40% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
2	-	-	2	31	-	-	-	^(ו) -	156	של ממשלת ישראל
6	-	-	6	65	32	-	-	32	1,724	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	60	-	-	60	926	של אחרים זרים
8	-	-	8	96	92	-	-	92	2,806	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					הפסדים שטרם מומשו ^(ו)				
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
של ממשלות ומוסדות פיננסיים									
421	6	102	313	3,672	2,229	6	496	1,727	35,254
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
384	-	130	254	2,316	284	-	4	280	4,496
של אחרים									
228	-	116	112	1,021	490	-	93	397	4,204
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה									
1,033	6	348	679	7,009	3,003	6	593	2,404	43,954

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					הפסדים שטרם מומשו ^(ו)				
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
של ממשלות ומוסדות פיננסיים									
18	-	-	18	475	82	-	-	82	10,925
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
17	-	-	17	874	40	-	-	40	3,079
של אחרים									
8	-	-	8	140	22	-	-	22	1,238
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה									
43	-	-	43	1,489	144	-	-	144	15,242

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					הפסדים שטרם מומשו ^(ו)					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- 40% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- 40% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
1	-	-	1	26	105	-	-	105	17,067	של ממשלות ומוסדות פיננסיים
31	-	-	31	1,040	55	-	-	55	3,485	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
10	-	-	10	195	29	-	-	29	1,698	של אחרים
42	-	-	42	1,261	189	-	-	189	22,250	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(364)	2,121	(228)	1,008	(136)	1,113	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(170)	1,599	(122)	596	(48)	1,003	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(134)	3,092	(34)	712	(100)	2,380	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
(668)	6,812	(384)	2,316	(284)	4,496	סך הכל

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(22)	2,055	(2)	28	(20)	2,027	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(26)	824	(7)	179	(19)	645	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(9)	1,074	(8)	667	(1)	407	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
(57)	3,953	(17)	874	(40)	3,079	סך הכל

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(37)	2,520	(2)	34	(35)	2,486	אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)
(35)	982	(16)	373	(19)	609	אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)
(14)	1,023	(13)	633	(1)	390	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)
(86)	4,525	(31)	1,040	(55)	3,485	סך הכל

(א) סכומים שזקקו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת ^(א)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,032	-	(446)	2,586
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,846	-	(256)	1,590
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,186	-	(190)	996
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
51	-	(3)	48
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
51	-	(3)	48
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
3,083	-	(449)	2,634
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
242	-	(10)	232
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
242	-	(10)	232
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			
3,325			
(459)			
2,866			
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,332	25	(28)	2,329
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,328	14	(18)	1,324
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,004	11	(10)	1,005
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
77	-	(6)	71
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
77	-	(6)	71
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
2,409	25	(34)	2,400
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
-	-	-	-
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			
2,409			
(34)			
2,400			

(א) כולל יתרת הפרשה להפרשי אשראי בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,274	14	(34)	2,254
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,343	8	(19)	1,332
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
931	6	(15)	922
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
41	-	(4)	37
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA או בערבותם או GNMA.			
41	-	(4)	37
2,315	14	(38)	2,291
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
-	-	-	-
2,315	14	(38)	2,291
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,532	-	(364)	2,168
מזה: אגרות חוב שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,804	-	(238)	1,566
אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
728	-	(126)	602
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
1,908	1	(170)	1,739
מזה: אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או בערבותם			
1,570	-	(164)	1,406
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
4,440	1	(534)	3,907
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
3,419	1	(134)	3,286
מזה: אגרות חוב מסוג CLO			
2,161	-	(103)	2,058
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
1,016	1	(19)	998
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
7,859	2	(668)	7,193
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,425	19	(22)	3,422
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,393	4	(10)	1,387
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2,032	15	(12)	2,035
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,088	22	(26)	2,084
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או בערבותם			
1,699	15	(26)	1,688
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
5,513	41	(48)	5,506
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
2,417	11	(9)	2,419
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,786	9	(2)	1,793
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
276	-	(7)	269
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
7,930	52	(57)	7,925

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,093	8	(37)	3,064
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,458	2	(19)	1,441
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,635	6	(18)	1,623
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,033	12	(35)	2,010
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
1,683	10	(33)	1,660
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
5,126	20	(72)	5,074
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,757	6	(2)	1,761
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
250	-	(12)	238
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
7,234	27	(86)	7,175

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
1	-	-	1
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1	-	-	1
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
29	(2)	-	27
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
30	(2)	-	28
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
10	(1)	-	9
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
40	(3)	-	37
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
26	(2)	-	24
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
28	(2)	-	26
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
26	(1)	-	25
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
54	(3)	-	51
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
25	(1)	-	24
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
27	(1)	-	26
17	(1)	-	16
44	(2)	-	42

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
		אשראי לציבור				
בנקים, ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי		
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	במיליוני ש"ח	
יתרת חוב רשומה:						
306,950	90,799	216,151	422	-	215,729	שנבדקו על בסיס פרטני
171,802	34	171,768	29,999	116,915	24,854	שנבדקו על בסיס קבוצתי
478,752	90,833	387,919	30,421	116,915	240,583	סך הכל¹
מזה:						
2,504	1	2,503	198	520	1,785	חובות לא צוברים
228	-	228	69	-	159	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,198	-	3,198	413	61	2,724	חובות בעייתיים אחרים
5,930	1	5,929	680	581	4,668	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
3,414	43	3,371	148	-	3,223	שנבדקו על בסיס פרטני
1,525	-	1,525	592	364	569	שנבדקו על בסיס קבוצתי
4,939	43	4,896	740	364	3,792	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי²
מזה:						
538	1	537	144	69	324	בגין חובות לא צוברים
763	-	763	222	8	533	בגין חובות בעייתיים אחרים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ^(ב)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב	
				סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה:					
160,504	-	876	161,380	90,589	251,969
42,145	100,213	26,471	168,829	1,079	169,908
202,649	100,213	27,347	330,209	91,668	421,877
סך הכל¹					
מזה:					
2,599	18	163	2,780	- ^(ג)	2,780
80	680	50	810	-	810
3,384	3	397	3,784	1	3,785
6,063	701	610	7,374	1	7,375
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,750	-	283	3,033	3	3,036
691	541	420	1,652	-	1,652
3,441	541	703	4,685	3	4,688
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי²					
מזה:					
734	4	137	875	- ^(ג)	875
585	135	211	931	-	931
בגין חובות בעייתיים אחרים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1.1](#).

(ג) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ב)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	ממשלות, בנקים, ואגרות חוב	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה:					
172,551	-	914	173,465	95,015	268,480
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
215,708	103,688	27,995	347,391	96,723	444,114
סך הכל¹					
מזה:					
2,368	20	205	2,593	- ^(ג)	2,593
284	609	48	941	-	941
2,522	-	385	2,907	-	2,907
5,174	629	638	6,441	-	6,441
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
671	489	416	1,576	-	1,576
3,312	489	711	4,512	3	4,515
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי^{2,3}					
מזה:					
657	5	155	817	- ^(ג)	817
477	123	199	799	-	799
בגין חובות לא צוברים					
בגין חובות בעייתיים אחרים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים). ראה [ביאור 2.1](#).

(ג) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	אשראי לציבור		סך הכל
				בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
4,313	322	737	5,372	41	5,413	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
(21)	47	70	96	3	99	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(105)	(4)	(97)	(206)	-	(206)	מחיקות חשבונאיות
128	-	50	178	-	178	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
23	(4)	(47)	(28)	-	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,315	365	760	5,440	44	5,484	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
523	1	20	544	1	545	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	אשראי לציבור		סך הכל
				בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
4,097	605	777	5,479	2	5,481	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
(248)	(63)	(49)	(360)	1	(359)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(94)	(1)	(65)	(160)	-	(160)	מחיקות חשבונאיות
94	-	56	150	-	150	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
-	(1)	(9)	(10)	-	(10)	מחיקות חשבונאיות נטו
(3)	-	-	(3)	-	(3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,846	541	719	5,106	3	5,109	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
405	-	16	421	-	421	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל	אשראי לציבור
						במיליוני ש"ח
3,765	489	727	4,981	3	4,984	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
804	(165)	22	661	26	687	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ^(א)
4,569	324	749	5,642	29	5,671	יתרה ליום 1 בינואר 2022
22	54	85	161	24	185	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(402)	(13)	(264)	(679)	-	(679)	מחיקות חשבונאיות
397	-	190	587	-	587	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5)	(13)	(74)	(92)	-	(92)	מחיקות חשבונאיות נטו
5	-	-	5	-	5	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(276)	-	-	(276)	(9)	(285)	בניכוי יתרות של חברת הבת בארה"ב שנמכרה ^(ב)
4,315	365	760	5,440	44	5,484	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
523	1	20	544	1	545	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	אשראי לציבור
						במיליוני ש"ח
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
(581)	(90)	(58)	(729)	-	(729)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(344)	(5)	(207)	(556)	-	(556)	מחיקות חשבונאיות
485	-	192	677	-	677	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
141	(5)	(15)	121	-	121	מחיקות חשבונאיות נטו
2	-	-	2	-	2	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,846	541	719	5,106	3	5,109	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
405	-	16	421	-	421	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 2.ב.1](#).

(ב) החל מיום 1 באפריל 2022 בנק לאומי ארה"ב אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. נכון ליום 31 במרס 2022 היתרות הנ"ל סווגו כמיעדות למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 16.א](#).

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
בישראל				
לפי דרישה				
161,327	145,012	168,481		אינם נושאים ריבית
210,393	185,082	178,401		נושאים ריבית
371,720	330,094	346,882		סך הכל לפי דרישה
140,596	146,126	199,813		לזמן קצוב
512,316	476,220	546,695		סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל				
לפי דרישה				
14,737	14,247	-		אינם נושאים ריבית
6,677	6,928	11		נושאים ריבית
21,414	21,175	11		סך הכל לפי דרישה
3,539	3,481	₪		לזמן קצוב
24,953	24,656	11		סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
537,269	500,876	546,706		סך כל פיקדונות הציבור
מזה:				
146,235	147,481	154,469		פיקדונות של אנשים פרטיים
127,883	101,373	134,728		פיקדונות של גופים מוסדיים
238,198	227,366	257,498		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
				במיליוני ש"ח
120,656	119,601	120,782		עד 1
111,186	110,875	112,894		מעל 1 ועד 10
86,924	84,148	86,990		מעל 10 ועד 100
65,715	62,642	66,380		מעל 100 ועד 500
152,788	123,610	159,660		מעל 500
537,269	500,876	546,706		סך הכל

(א) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - זכויות עובדים

א. הנפקת כתבי אופציה

ביום 16 באוגוסט 2022 פרסם הבנק מתאר להצעת ניירות ערך לנושאי משרה (שאינם דירקטורים ואינם המנכ"ל) ועובדים של קבוצת הבנק של עד 5,000,000 כתבי אופציה, רשומים על שם, שאינם רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ הניתנים למימוש לעד 5,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב של הבנק, על פי תכנית אופציות משנת 2022 של הבנק (להלן: "המתאר"). ביום 4 בספטמבר 2022 הוקצו 2,460,399 כתבי אופציה, שאינם רשומים למסחר ללא תמורה בהתאם למתאר, ל-108 עובדי הבנק ועובדי חברות בנות של הבנק, כאשר מתוכם 13 נושאי משרה בבנק (שאינם דירקטורים ואינם המנכ"ל), לרבות אופציות מתוך הכמות כאמור אשר תוקצנה ותפקענה או שתבטל זכות הניצע לקבלן, והן לא תמומשנה למניות, ותוחזרנה למאגר האופציות, והכל כמפורט במתאר.

במועד הבשלת כתבי האופציה יהיה הניצע זכאי למניות מימוש בכמות שתיקבע על פי מרכיב שווי ההטבה בלבד. לעניין זה, "מרכיב שווי ההטבה" הנו ההפרש בין שער הסגירה של מניה רגילה של הבנק בבורסה במועד המימוש לבין מחיר המימוש.

כתבי האופציה יבשילו בשלוש מנות שנתיות שוות (כל מנה שווה ל- $33\frac{1}{3}\%$ מכמות כתבי האופציה שיוקצו לכל ניצע) החל ממועד ההקצאה, כדלקמן:

המנה הראשונה תבשיל בחלוף שנה ממועד ההקצאה ותפקע 24 חודשים לאחר מכן. מובהר כי מימוש המנה הראשונה כפוף גם לתקופת החסימה ולהוראות סעיף 102; המנה השנייה תבשיל בחלוף שנתיים ממועד ההקצאה ותפקע 24 חודשים לאחר מכן; המנה השלישית תבשיל בחלוף שלוש שנים ממועד ההקצאה ותפקע 24 חודשים לאחר מכן.

בתום תקופת המימוש של כל מנה יפקעו כתבי האופציה מאותה מנה (במקרה שלא פקעו או מומשו קודם לכן בהתאם להוראות תכנית האופציות) וכתבי האופציה לא יהיו ניתנים למימוש החל ממועד זה.

כתבי האופציה מוצעים לניצעים ללא תמורה, כחלק מתנאי העסקתם בבנק. מחיר המימוש של כתבי האופציה המוקצים בפועל יהיה 34.3 ש"ח, אשר נקבע בהתאם למחיר הסגירה בש"ח של מניית הבנק בבורסה ביום המסחר אשר שקדם למועד אישור הדירקטוריון להקצאת כתבי האופציה.

בגין הנפקתם של כתבי האופציה האמורים רושם הבנק הוצאות שכר בהתאם לשווי ההוגן של כתבי האופציה. הוצאה זו תרשם בדוחות הכספיים של הבנק לאורך תקופת ההבשלה של האופציות.

האומדן לשווי ההוגן של כתבי האופציות ליום הקצאתם, אשר נערך על ידי מעריך חיצוני לפי מודל הבינומי, היה כ-15.5 מיליון ש"ח.

הבנק קיבל מרשות המיסים אישור להפעלת התכנית כ"תכנית להקצאת מניות באמצעות נאמן" במסגרת סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, במסלול מיסוי רווח הון.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב הטבות (המשך)

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים				
21,261	20,429	16,441		סכום ההתחייבות
9,803	9,522	8,813		השווי ההוגן של נכסי התכנית
11,458	10,907	7,628		עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
חופשת יובל צבורה				
30	34	20		סכום ההתחייבות
-	-	-		השווי ההוגן של נכסי התכנית
30	34	20		עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות				
637	637	481		סכום ההתחייבות
-	-	-		השווי ההוגן של נכסי התכנית
637	637	481		עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
סך הכל				
12,150	11,588	8,146		עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות" ¹
28	57	-		¹ מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל
25	10	17		עודף הנכסים שנכלל בסעיף "נכסים אחרים" ²
12	10	1		² מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת

- א. מחויבות ומצב המימון
 1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
שהסתיימה	שהסתיימו ביום		שהסתיימו ביום		
ביום 31	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
בדצמבר	2021	2022	2021	2022	
מבוקר					בלתי מבוקר
					במיליוני ש"ח
20,491	20,491	21,261	20,353	17,212	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת התקופה
189	144	113	46	32	עלות שירות
572	424	515	146	184	עלות ריבית
32	24	21	8	7	הפקדות משתתפי תכנית
829	(35)	(4,239)	110	(581)	הפסד (רווח) אקטוארי
(12)	(2)	(7)	(12)	(11)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(840)	(617)	(1,136)	(222)	(402)	הטבות ששולמו
-	-	69	-	-	אחר
-	-	(156)	-	-	בניכוי יתרות של חברת הבת בארה"ב שנמכרה ^(א)
21,261	20,429	16,441	20,429	16,441	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופת הדיווח
19,617	19,014	15,815	19,014	15,815	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופת הדיווח

(א) החל מיום 1 באפריל 2022 בנק לאומי ארה"ב אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. נכון ליום 31 במרס 2022 היתרות הנ"ל סווגו כמחוזקות למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 16.א.](#)

הרווח האקטוארי בתקופה המדווחת נובע בעיקר מעלייה בריבית ההיוון.

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
שהסתיימה	שהסתיימו ביום		שהסתיימו ביום		
ביום 31	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
בדצמבר	2021	2022	2021	2022	
מבוקר					בלתי מבוקר
					במיליוני ש"ח
8,945	8,945	9,803	9,453	9,067	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
1,150	739	(213)	190	(22)	תשואה בפועל על נכסי תכנית ^(א)
201	185	52	20	16	הפקדות לתכנית על ידי הבנק
32	24	21	8	7	הפקדות משתתפי תכנית
(23)	(4)	(3)	(14)	(11)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(502)	(367)	(746)	(135)	(244)	הטבות ששולמו
-	-	69	-	-	אחר
-	-	(170)	-	-	בניכוי יתרות של חברת הבת בארה"ב שנמכרה ^(ב)
9,803	9,522	8,813	9,522	8,813	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופת הדיווח
11,458	10,907	7,628	10,907	7,628	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

(א) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [ביאור 1.23. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).
 (ב) החל מיום 1 באפריל 2022 בנק לאומי ארה"ב אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. נכון ליום 31 במרס 2022 היתרות הנ"ל סווגו כמחוזקות למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 16.א.](#)

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

- א. מחויבות ומצב המימון (המשך)
- 3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
25	10	17		סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
11,483	10,917	7,645		סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
11,458	10,907	7,628		התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
5,168	4,725	1,165		הפסד אקטוארי, נטו
5,168	4,725	1,165		יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר			
		במיליוני ש"ח			
189	144	113	46	32	עלות שירות
572	424	515	146	184	עלות ריבית
(414)	(304)	(305)	(104)	(98)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
489	368	236	119	42	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
836	632	559	207	160	סך עלות ההטבה, נטו
185	137	147	45	49	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
1,021	769	706	252	209	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה (המשך)

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2022
2021	2021	2022	2021	2022
מבוקר				
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח				
93	(470)	(3,721)	24	(461)
הפסד (רווח) אקטוארי נטו לתקופה				
(489)	(368)	(236)	(119)	(42)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו				
-	(1)	-	(2)	-
שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ				
-	-	(46)	-	-
בניכוי יתרות של חברת הבת בארה"ב שנמכרה ^(א)				
(396)	(839)	(4,003)	(97)	(503)
סך הכל הוכר ברווח כולל אחר				
836	632	559	207	160
סך עלות ההטבה נטו				
440	(207)	(3,444)	110	(343)
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר				

(א) החל מיום 1 באפריל 2022 בנק לאומי ארה"ב אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley. למידע נוסף ראה [ביאור 16.א](#).

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	2022	2021	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
באחוזים				
0.55	0.80	2.20	0.80	0.55
שיעור היוון				
2.59	2.10	2.47	2.10	2.59
שיעור עליית המדד				
0.1-7	0.1-3.7	0.1-7	0.1-3.7	0.1-7
שיעור עזיבה ^(ב)				
0-6.3	0-6.3	0-6.3	0-6.3	0-6.3
שיעור גידול בתגמול				

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

(ב) לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנת 2000.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	2022	2021	2021
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
באחוזים				
0.92	0.96	1.20	0.96	0.92
שיעור היוון				
4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית				
0-6.3	0-6.3	0-6.3	0-6.3	0-6.3
שיעור גידול בתגמול				

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א) (המשך)

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			
ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			
2021	2021	2022	2021	2021	2022	
בלתי מבוקר			בלתי מבוקר			
מבוקר			מבוקר			
במיליוני ש"ח						
3,507	3,418	2,493	(2,829)	(2,753)	(2,037)	שיעור היוון
665	660	374	(592)	(588)	(335)	שיעור עליית המדד
(283)	(305)	(231)	256	311	212	שיעור עזיבה
(580)	(577)	(328)	650	646	365	שיעור גידול בתגמול

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר			ליום 30 בספטמבר			
2021	2021	2022				
מבוקר			בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח						
295	248	10				מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,736	1,755	1,214				מניות
501	419	196				אגרות חוב ממשלתיות
964	941	617				אגרות חוב קונצרניות
6,307	6,159	6,776				אחר ^(א)
9,803	9,522	8,813				סך הכל

(א) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [ביאור 1.2.3. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

ב. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2022

יעד הקצאה		אחוז מנכסי התכנית	
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר
2022	2022	2021	2021
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
באחוזים			
מזומנים ופיקדונות בכנקים	3	-	3
מניות	18	14	18
אגרות חוב ממשלתיות	5	2	4
אגרות חוב קונצרניות	10	7	10
אחר	64	77	65
סך הכל	100	100	100

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית ^(א) 2022
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
233	209	73	28	23	206
הפקדות					

(א) אומדן ההפקדות שהבנק צופה כי יופקדו לתכנית להטבה מוגדרת במהלך התקופה שנותרה עד לסוף שנת 2022.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2022	193
2023	811
2024	784
2025	848
2026	854
2027-2031	5,052
2032 ואילך	14,000
סך הכל	22,542

(א) בערכים מהוונים.

ביאור פא - הון

שינויים בהון הבנק

הנפקת מניות

ביום 23 ביוני 2022 השלים הבנק מהלך של הנפקת מניות של 90,909,091 מניות רגילות, בנות 1.0 ש"ח עג כל אחת, בתמורה כוללת של 2.75 מיליארד ש"ח, זאת, במסגרת ההצעה הלא אחידה למשקיעים מוסדיים, בארץ ובחו"ל. גיוס ההון נעשה על רקע הצמיחה המשמעותית של הבנק ברבעונים האחרונים והרצון להמשיך את תנופת הצמיחה תוך המשך מיקוד הצמיחה בעסקים בינוניים, משכנתאות ובאשראי העסקי. תמורת ההנפקה תחזק את ההון הרגולטורי של הבנק ותאפשר לו להמשיך באסטרטגיית הצמיחה שלו ובהשאת ערך לבעלי המניות.

הקצאת כתבי אופציה

לפרטים אודות הנפקת כתבי אופציה שאינם רשומים למסחר ל-108 עובדי הבנק ו/או עובדי חברות בנות של הבנק, ראה [ביאור 8.א](#).

מניות רדומות של הבנק

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 7,182,258 מניות רדומות.

חוזר להתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250

ביום 31 במרס 2020 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250) (להלן: הוראת השעה). בהתאם להוראת השעה, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-9% וביחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-12.5% (חלף 10%-13.5% בהתאמה, עובר לפרסום החוזר). הוראה זו חלה על לאומי.

על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, החליט הפיקוח על הבנקים להאריך מעת לעת את תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר, וביום 18 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו הוחלט שלא לבטל את הוראת השעה אלא לשוב ולעדכנה.

על פי ההוראה, תוקף ההקלה ביעדי ההון הוא עד 31 בדצמבר 2023, כאשר יחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון ביום 31 בדצמבר 2021 או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ליום 31 בדצמבר 2021, יחס הון עצמי רובד 1 של לאומי הינו 11.50%, ויחס ההון הכולל הינו 14.21%, ולפיכך החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים שחלו טרם הוראת השעה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. עוד נקבע בחוזר כי בתקופה שעד יום 30 ביוני 2022, הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3% לא תחשב כחריגה מיחסי ההון הנדרשים, בכפוף לתכנון הון מוקפד ושמרני ולדיווח לפיקוח על הבנקים.

במסגרת הוראת השעה נקבע כי בגין הלוואות לדיור אשר הועמדו בתקופה החל מיום 19 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% מיתרת הלוואה, הקבועה בסעיף 14.א. להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, נותרה ההקלה כאמור רק בהתייחס לדרישת ההון בגין הלוואות לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת הלוואות לדיור, ליום 30 בספטמבר 2022 הינה 0.21% במונחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינן 10.21% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת הלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

בנוגע ליחס המינוף, בהוראת השעה נקבע שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% קודם לכן). ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד ל-31 בדצמבר 2023. תאגיד שינצל את ההקלה עד למועד זה ידרש לשוב ולעמוד ביחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה תוך שני רבעונים, עד ה-30 ביוני 2024. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביאור פא - הון (המשך)

במסגרת יישום מדיניות זו, ועד להחלטת הדירקטוריון מיום 16 באפריל 2020 להפסיק את חלוקת הדיבידנד ואת המשך ביצוע תכנית הרכישה העצמית של מניות הבנק על רקע פרוץ משבר הקורונה, נהג הבנק לחלק דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי הרבעוני ולבצע מעת לעת תכניות לרכישה עצמית של מניות.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה, התאגידים הבנקאיים צריכים לנהוג בזירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

ביום 28 בנובמבר 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-356 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח הנקי לרבעון השלישי של 2022. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. מהווה כ-23.08 אגורות. הדירקטוריון קבע את יום 11 בדצמבר 2022 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 19 בדצמבר 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367
9 במרס 2022	6 באפריל 2022	40.48	588
23 במאי 2022	15 ביוני 2022	22.14	322
15 באוגוסט 2022	6 בספטמבר 2022	25.82	399

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב וניירות ערך מסחריים

ביום 27 במאי 2021 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך. תשקיף המדף עומד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו.

ביום 16 בינואר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.2 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 179, וסך של כ-1.8 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 182.

אגרות החוב בסדרות 179, 182 אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.336 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה 184 וכן סך של כ-697 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 1).

קרן אגרות החוב סדרה 184 עומדת לפירעון בעשרה תשלומים חצי שנתיים שווים, החל מיום 5 בנובמבר 2025 ועד יום 5 במאי 2030. הקרן אינה צמודה, והיא נושאת ריבית שנתית בשיעור של 2.76% ריבית זו תשולם פעמיים בשנה בימים 5 במאי ו-5 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2030, בעד תקופה של שישה חודשים שנסתיימה ביום הקודם ליום התשלום, למעט התשלום הראשון של הריבית אשר ישולם ביום 5 בנובמבר 2022 בגין התקופה המתחילה ביום המסחר הראשון שלאחר יום המכרז על אגרות החוב ועד ליום 4 בנובמבר 2022. שיעור הריבית לתשלום במועד הריבית הראשון יהיה 1.68625%. קרן הנע"מ סדרה 1 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 23 במרס 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.25% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 184 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 1) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

ביום 27 במרס 2022 הנפיק הבנק סך של כ-632 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים סדרה 405 בתמורה לכ-654.7 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות סדרה 405 צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.5% לשנה שתשלום ב-27 במרס בכל שנה. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 27 במרס 2033 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם במרס 2028. במועד זה, אם לא יממש הבנק את זכותו לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באיגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן במועד ההנפקה לבין ריבית העוגן במועד עדכון הריבית, כהגדרתן בדוח הצעת המדף.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 405 למניות רגילות על פי ממצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (16.66 ש"ח למניה, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

ביאור פא - הון (המשך)

ביום 12 בספטמבר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-772 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים בדרך של הרחבת סדרה 405 בתמורה לכ-757 מיליון ש"ח.

כתבי התחייבות סדרה 405 כשירים להיכלל בהון רובד 2 החל ממועד ההנפקה.

ביום 29 במאי 2022 הנפיק הבנק סך של 550 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 179 בתמורה לכ-593.5 מיליון ש"ח. כמו כן, הנפיק הבנק סך 260.8 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 183 בתמורה לכ-248.3 מיליון ש"ח.

בנוסף הנפיק הבנק סך של כ-898 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 2). קרן הנע"מ סדרה 2 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 28 במאי 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.29% מעל לריבית בנק ישראל.

אגרות החוב בסדרה 179, 183 וניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 2) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

ביום 27 ביולי 2022, הנפיק הבנק סך של 500 מיליון דולר ארה"ב ערך נקוב אגרות חוב סדרה לאומי 2027\$ בכ רמ תמורת סך של 496.7 מיליון דולר. הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל אביב. קרן אגרות החוב לאומי 2027\$ בכ רמ נושאת ריבית שנתית קבועה בשיעור של 5.125% לשנה, אשר תשולם בתשלומים חצי שנתיים ועומדת לפירעון בתשלום אחד ביום 27 ביולי 2027, כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם החל מ-27 ביוני 2027.

אגרות החוב סדרה לאומי 2027\$ בכ רמ אינן מוכרות לצורך ההון הפיקוחי.

ביום 12 בספטמבר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1,306 מיליון ש"ח ע.ג. ניירות ערך מסחריים (נע"מ סדרה 3). קרן הנע"מ סדרה 3 והריבית בגינה יעמדו לפירעון בתשלום אחד ביום 10 בספטמבר 2023, היא אינה צמודה, ונושאת ריבית בשיעור של 0.3% מעל לריבית בנק ישראל.

ניירות הערך המסחריים (נע"מ סדרה 3) אינם מוכרים לצורך הון פיקוחי.

ביום 15 בנובמבר 2022 דיווח הבנק כי הוא בוחן אפשרות לביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים של הבנק ורישומם למסחר בבורסה. כתבי התחייבות נדחים אלו, ככל שיונפקו, יכללו בהון של הבנק. נכון לתאריך הדוח טרם בוצעה הנפקה.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

1. רכיבי ההון הפיקוחי
2. ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
3. טיפול בחשיפות לתאגידי פיננסיים
4. טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
5. הקצאת הון בגין סיכון CVA

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2022 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 0%.

רכיבי הון הנתונים לתנדוטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדוטיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לעניין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020. ביום 13 בינואר 2020 התקבל אישור בנק ישראל להארכת תוקף האישור עד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדוטיות הנובעת משינויים בריבית ההיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת ועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 16,210 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 47,245 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 16,755 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 47,226 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכמים בכ-414.1 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכם בכ-47.2 מיליארד ש"ח. קיטון של 100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.02%.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2021	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
א. נתונים		
הון לצורך חישוב יחס ההון		
43,117	42,946	47,245
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^{(ב)ד}		
10,148	10,292	11,906
הון רובד 2, לאחר ניכויים		
53,265	53,238	59,151
סך הכל הון כולל		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
346,602	335,495	381,466
סיכון אשראי ^{(ב)ד(ה)ז}		
5,592	5,111	7,532
סיכויי שוק		
22,582	22,393	25,095
סיכון תפעולי		
374,776	362,999	414,093
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.50%	11.83%	11.41%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
14.21%	14.67%	14.28%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.19%	9.18%	10.21%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)		
12.50%	12.50%	13.50%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)		
ב. חברות בת משמעותיות		
בנק לאומי ארה"ב		
13.40%	14.00%	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
14.43%	15.13%	
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
7.00%	7.00%	
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ⁽²⁾		
10.50%	10.50%	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ⁽²⁾		

[ראה הערות כעמוד הבא.](#)

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

- (א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ייחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ייחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. נתוני יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בתקופות קודמות עודכנו בעקבות הבהרות הפיקוח על הבנקים כי דרישת ההון הנוספת בגין הלוואות לדיור תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד. לפירוט נוסף על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה, ראה [ביאור 9א](#) לעיל. החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (בתוספת דרישות הון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס הון כולל.
- (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה [סעיף 7.1](#) להלן.
- (ג) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ייחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5% ו-8%, בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 2.5%.
- (ד) ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, בכל רבעון הבנק יחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, יפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: (א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או (ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי). במקביל בוטל אישור הפיקוח למדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי לפי ממוצע נע של תשואות השוק לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימו במועד הדיווח הרלוונטי. שהיה בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016.
- (ה) סיכון אשראי חושב לאחר יישום העדכונים להוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
- (ו) סיכון אשראי חושב לאחר יישום החוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". במסגרת החוזר, אשראי הניתן לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), ישוקלל במשקל סיכון של 150%. זאת למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית או מיוערת שאין לגביה אופן תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד או הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של הלווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן על פי המיון הענפי שבסעיף 7 להוראת הדיווח לפיקוח מספר 831 "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק". העדכונים בחוזר הינם בתוקף מיום 30 ביוני 2022, על פי הבהרת הפיקוח על הבנקים, פריסת היישום תעשה החל מהרבעון השלישי של שנת 2022, על פני ארבעה רבעונים, כך שבכרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 דרישת ההון תבוא לידי ביטוי באופן מלא. בהמשך לחוזר האמור לעיל, ביום 24 באוגוסט הפיץ בנק ישראל טיוטת עדכון למסמך שאלות ותשובות המרכז בנוגע לדרישות הלימות ההון בגישה הסטנדרטית ובגישת המודלים הפנימיים לסיכונים אשראי, בהקשר זה יצוין כי הבנק פנה לפיקוח במענה לעדכון שהופץ במספר נושאים והבהרות אשר עשויים להשפיע על אופן יישום החוזר והעדכונים בקובץ שאלות ותשובות המרכז וכן על אופן חישוב תוספת הסיכון הנדרשת בגינם. במידה ויישמו העדכונים במסמך שאלות ותשובות המרכז כלשונו ייחס הון עצמי רובד 1 צפוי לקטון בשיעור של כ-0.20%. קטון זה יפרס כאמור על פני ארבעה רבעונים.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2021		2021	
בלתי מבוקר		מבוקר	
במיליוני ש"ח			
1. הון עצמי רובד 1			
41,610	41,787	48,044	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
300	289	-	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט
1,304	943	40	התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום פיקוחי ^(א)
43,214	43,019	48,084	סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(178)	(179)	(1,220)	מוניטין
(23)	(18)	(38)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(201)	(197)	(1,258)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין תכניות התייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
104	124	59	סך ההתאמות בגין תכנית התייעלות
-	-	360	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ^(ב)
43,117	42,946	47,245	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2			
6,153	6,250	7,571	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
3,995	4,042	4,335	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
10,148	10,292	11,906	סך הון רובד 2 לפני ניכויים
ניכויים:			
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
10,148	10,292	11,906	סך הכל הון רובד 2
53,265	53,238	59,151	סך הכל הון כולל

(א) ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, ככל רבעון הבנק יחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיעודו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, יפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: (א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או (ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי). במקביל בוטל אישור הפיקוח למדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי לפי ממוצע נע של תשואות השוק לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימו במועד הדיווח הרלוונטי, שהיה בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחדות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה [טעיף 1](#), להלן.

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. השפעת התאמות על יחס הון עצמי רוברד 1

	30 בספטמבר	31 בדצמבר
	2021	2021
	2022	2021
בלתי מבוקר		מבוקר
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות ולפני השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים	11.25%	11.47%
התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א,ב)	0.02%	0.03%
התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ^(ג)	0.10%	-
התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע	0.04%	-
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון	11.41%	11.50%

- (א) רבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
- (ב) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון.
- (ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.2.1](#).

ה. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדדה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות נגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף, כך שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5.5%. לפרטים נוספים על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה ראה [ביאור 9](#), לעיל.

לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2023 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 30 ביוני 2022 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2021	2022
	בלתי מבוקר		מבוקר
	במיליוני ש"ח		
א. בנתוני המאחד (אוג)			
הון רובד 1	43,117	42,946	47,245
סך החשיפות ^(א)	711,125	666,818	744,777
יחס המינוף			
יחס המינוף	6.06%	6.44%	6.34%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	5.50%	5.50%	5.50%
ב. חברות בת משמעותיות			
בנק לאומי ארה"ב			
יחס המינוף	11.66%	10.94%	
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	5.00%	5.00%	

- (א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה [סעיף ד לעיל](#).
- כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום שיטת המדידה החדשה בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות. לפרטים נוספים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה [סעיף ג לעיל](#).
- (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים.
- (ג) סך החשיפות חושבו לאחר יישום העדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 218 "יחס המינוף" בעקבות עדכון הוראות 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

1. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש הינו 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		באחוזים
א. בנתוני המאוחד				
124	131	127		יחס כיסוי הנזילות
100	100	100		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
ב. בנתוני הבנק				
122	130	124		יחס כיסוי הנזילות
100	100	100		יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

הערה: בנק לאומי ארה"ב אינו נדרש ביחס כיסוי נזילות.

(א) בימים אלה מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה משמעותית מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתיאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי מעבר ליחס המזערי הנדרש על ידי הפיקוח, בשיעור של 115%.

2. יחס מימון יציב לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2021 הבנק מדווח את הוראת "יחס מימון יציב 222 (NSFR)" - הוראה זו מתבססת על פרסום של ועדת באזל. יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר		באחוזים
א. בנתוני המאוחד				
131	126	126		יחס מימון יציב נטו
100	100	100		יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2022		2021	
בלתי מבוקר		מבוקר	
במיליוני ש"ח			
1,149		590	686
התחייבויות לרכישת ניירות ערך			
116		58	23
התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם			
פעילות מכירת אשראי			
הערך בספרים של האשראי שנמכר		-	-
תמורה שהתקבלה במזומן		-	-
סך הכל רווח נטו ממכירת אשראי		15	-

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2022		2021		2021	
בלתי מבוקר		מבוקר		מבוקר	
במיליוני ש"ח					
422		217	-	217	-
437		-	-	-	-
15		-	-	-	-

ב. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות. **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021**, נכלל מידע לגבי כל התביעות המהותיות למועד פרסום הדוחות השנתיים כאמור. בביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ועד בסמוך למועד פרסומו, ככל שהוגשו, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת דיווח קודמות, ואינו כולל מידע אודות תביעות שדווחו **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021** ולא חל לגביהן שינוי.

לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-373 מיליון ש"ח.

1. להלן השינויים בתובענות מהותיות שדווחו **בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021**:

1.1 ביום 16 בספטמבר 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. לטענת המבקש, כאשר הבנק משיב ללקוחותיו כספים שגבה מהם שלא כדין (למשל, בטעות), הוא משיב אותם בערכם הנומינלי, בשיעור שבו נגבו, בלי לשלם את שווי התעשרותו של הבנק כתוצאה מהחזקת הכספים, ובלי לשלם הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק. לטענת המבקש, הנזק שנגרם לו הוא 0.51 ש"ח, ואין לו יכולת להעריך את היקף הנזק שנגרם לקבוצה. ביום 23 בפברואר 2022 הגיש המבקש בקשה להסתלק מהתובענה, ובעקבות כך התובענה הייצוגית נמחקה והתביעה האישית של המבקש נדחתה.

1.2 ביום 6 בספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי (מחוז-מרכז) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חמישה בנקים ובהם הבנק, בטענה כי נגרם למבקשים נזק כתוצאה מכך שהבנקים מציגים עמלות בגין פעולות מסוימות בתעריפונים במטבע חוץ ולא בשקלים, וכן גובים עמלות אלה בשקלים לאחר המרה בשערים גבוהים העולים על שערי המטבע היציגים. המבקשים לא נקבו בסכום נזק קבוצתי.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ביום 9 במאי 2022 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות שהגישו המבקשים וחייב את המבקשים בהוצאות המשיבים, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.3 ביום 2 במרס 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים. בתובענה נטען כי הבנקים אינם רשאים לגבות מלקוחות שהם עסק גדול עמלת רישום פעולה (עמלת שורה), בנוסף לעמלות הספציפיות, הנגבות בגין השירותים השונים. המבקשת מציינת כי הנזק שנגרם לה הינו 101.65 ש"ח ואינה מציינת את הערכת הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה. ביום 22 במאי 2022 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות של המבקשים בעקבות כך התובענה הייצוגית נמחקה והתביעה האישית של המבקש נדחתה.

1.4 ביום 29 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. סכום התביעה כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, כספים של ניצולי שואה, אשר הופקדו לפני מלחמת העולם השנייה בבנק אפ"ק ולא נמשכו על ידי הלקוחות במהלך המלחמה, הושבו ללקוחות או לירשיהם כשהם אינם משוערכים ככיכול לערכים ריאליים. ביום 11 בפברואר 2021 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי שדחה את הבקשה לאישור התובענה. ביום 12 באפריל 2021 הוגש על ידי המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. ביום 1 באוגוסט 2022 דחה בית המשפט העליון את הערעור, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.5 ביום 11 בפברואר 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים נותנים הטבות לסטודנטים, אולם מגבילים את גילם של הסטודנטים. סכום התביעה הכולל הוערך על ידי התובע כ-219 מיליון ש"ח. ביום 26 בספטמבר 2019 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התובענה כיייצוגית. ביום 4 בנובמבר 2019 הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הנ"ל של בית המשפט המחוזי, וביום 20 באוקטובר 2022 דחה בית המשפט העליון את הערעור ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.6 ביום 6 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה שמעל סכום חובת ההשקעה לפי צו הבנקאות "פיקדונות ללא תנועה", התש"ס-2000, וכי לא די בשערוך החשבונות שהבנק מבצע על פי הוראות הצו, אלא על הבנק לשערך את החשבונות בסכומים גבוהים יותר. ביום 10 בנובמבר 2022 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי במחוז מרכז שאישרה את הבקשה לאישור התובענה כיייצוגית.

1.7 במחצית שנת 2020 הוגשה לבית המשפט בניו יורק ארצות הברית תביעה נגד קונסורציום מלווים בכירים במימון פרוייקט להקמת מגדל מגורים בניו יורק ("פרוייקט"), ובכללם הבנק. קדמו להגשת התביעה פעולות בהן נקטו המלווים נגד הלווים לאור טענות מצד המלווים בנוגע להפרת הסכם המימון. לאחרונה הגישו הלווים תביעה מתוקנת בה עדכנו את סכום התביעה המקורית לסך של 165 מיליון דולר ארה"ב (כנגד כל הנתבעים).

2. כמו כן תלוי ועומד נגד הבנק הליך משפטי, שהסכום הנטען בו מהותי, ולדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית באשר לסיכויי ההליך, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכויי, ומטעם זה לא בוצעה בנינו הפרשה:

2.1 ביום 2 בספטמבר 2022 נפתח הליך משפטי נוסף בבית המשפט בניו יורק, ארצות הברית, בקשר עם הפרוייקט נשוא התביעה המוזכרת בסעיף 1.7 לעיל. ההליך נפתח על ידי מלווה המזנין בפרוייקט נגד קונסורציום המלווים הבכירים במימון הפרוייקט שבכללם גם הבנק. הסכום הנטען במסגרת הליך זה הינו סך של 170 מיליון דולר ארה"ב.

3. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא מתנהלות תביעות מהותיות נגד חברות בנות של הבנק.

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

ביום 27 בנובמבר 2022 קיבל הבנק הודעה מאת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי בבנק ישראל, בדבר הטלת עיצום כספי בסך כ-796 אלפי ש"ח, בגין אי-דיווח במועד על ידי Pepper למערכת נתוני אשראי של בנק ישראל על שיקים שנמשכו על ידי לקוחות Pepper ושלא כובדו מסיבת אכ"מ (אין כיסוי מספק). סכום העיצום הכספי הינו לאחר שהממונה על שיתוף בנתוני אשראי בבנק ישראל מצא לנכון להפחית 70% מסכום העיצום הכספי המקורי, בשל עילות הפחתה הקבועות בד"ן.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
68,550	55,935	12,615
חוזי Forward-I Futures		
2,549	2,266	283
אופציות שנכתבו		
809	809	-
אופציות שנקנו		
389,585	347,300	42,285
Swaps ^(א)		
461,493	406,310	55,183
סך הכל ^(ב)		
7,640	-	7,640
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
322,542	257,433	65,109
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
20,405	19,430	975
אופציות שנכתבו		
20,466	19,491	975
אופציות שנקנו		
22,102	20,153	1,949
Swaps ^(א)		
385,515	316,507	69,008
סך הכל		
(ג) חוזים בגין מניות		
186,566	185,943	623
חוזי Forward-I Futures		
33,549	32,448	1,101
אופציות שנכתבו		
32,855	32,346	509
אופציות שנקנו ^(ה)		
7	-	7
אחר		
109,018	108,772	246
Swaps		
361,995	359,509	2,486
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
9,897	9,897	-
חוזי Forward-I Futures		
178	178	-
אופציות שנכתבו		
176	176	-
אופציות שנקנו		
3,291	3,291	-
Swaps		
13,542	13,542	-
סך הכל		
1,222,545	1,095,868	126,677
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 195,948 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 15,448 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 16,615 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 32,321 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
20,220	16,837	3,383
חוזי Forward-I Futures		
4,292	3,000	1,292
אופציות שנכתבו		
1,032	1,032	-
אופציות שנקנו		
215,783	198,648	17,135
Swaps ^(א)		
241,327	219,517	21,810
סך הכל ^(ב)		
6,461	-	6,461
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
288,999	230,101	58,898
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
38,739	37,648	1,091
אופציות שנכתבו		
32,553	31,462	1,091
אופציות שנקנו		
20,112	19,951	161
Swaps ^(א)		
380,403	319,162	61,241
סך הכל		
(ג) חוזים בגין מניות		
141,712	141,351	361
חוזי Forward-I Futures		
138,756	138,064	692
אופציות שנכתבו		
138,764	138,195	569
אופציות שנקנו ^(ה)		
7	-	7
אחר		
112,018	111,905	113
Swaps		
531,257	529,515	1,742
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
248	248	-
חוזי Forward-I Futures		
282	282	-
אופציות שנכתבו		
281	281	-
אופציות שנקנו		
9,236	9,236	-
Swaps		
10,047	10,047	-
סך הכל		
1,163,034	1,078,241	84,793
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 111,050 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 14,755 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 29,496 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 137,868 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
24,989	19,214	5,775
חוזי Forward-I Futures		
3,150	1,906	1,244
אופציות שנכתבו		
1,523	1,523	-
אופציות שנקנו		
232,912	208,781	24,131
Swaps ^(א)		
262,574	231,424	31,150
סך הכל ^(ב)		
6,422	-	6,422
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
302,081	239,898	62,183
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
30,957	29,797	1,160
אופציות שנכתבו		
28,087	26,927	1,160
אופציות שנקנו		
18,451	18,295	156
Swaps ^(א)		
379,576	314,917	64,659
סך הכל		
(ג) חוזים בגין מניות		
196,150	195,851	299
חוזי Forward-I Futures		
23,333	22,234	1,099
אופציות שנכתבו		
23,326	22,343	983
אופציות שנקנו ^(ה)		
7	-	7
אחר		
101,727	101,155	572
Swaps		
344,543	341,583	2,960
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
420	420	-
חוזי Forward-I Futures		
261	261	-
אופציות שנכתבו		
260	260	-
אופציות שנקנו		
15,826	15,826	-
Swaps		
16,767	16,767	-
סך הכל		
1,003,460	904,691	98,769
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 117,740 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 15,102 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 11,156 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 22,166 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
10,195	9,056	1,139	10,229	8,970	1,259
(א) חוזי ריבית					
81	-	81	863	-	863
מזה: נגזרים מגדרים					
9,044	8,950	94	12,180	11,639	541
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
17,904	17,803	101	18,796	18,781	15
(ג) חוזים בגין מניות					
167	167	-	169	169	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
37,310	35,976	1,334	41,374	39,559	1,815
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
37,310	35,976	1,334	41,374	39,559	1,815
יתרה מאזנית					
1,002	1,002	-	2,350	2,350	-
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 15 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 2 מיליון ש"ח.

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
3,925	3,604	321	3,698	3,375	323
(א) חוזי ריבית					
201	-	201	189	-	189
מזה: נגזרים מגדרים					
3,426	3,387	39	3,352	3,173	179
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
6,327	6,290	37	6,321	6,303	18
(ג) חוזים בגין מניות					
493	493	-	502	502	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
14,171	13,774	397	13,873	13,353	520
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
14,171	13,774	397	13,873	13,353	520
יתרה מאזנית					
395	386	9	357	311	46
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 2 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 17 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
3,343	3,033	310	3,113	2,874	239
(א) חוזי ריבית					
174	-	174	148	-	148
מזה: נגזרים מגדרים					
6,066	5,944	122	4,758	4,641	117
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
5,815	5,745	70	5,812	5,766	46
(ג) חוזים בגין מניות					
337	337	-	348	348	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
יתרה מאזנית					
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשכנות נטו או להסדרים דומים					
463	449	14	313	303	10

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 10 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור תזרים מזומנים על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
רווח (הפסד) שסווג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח ההפסד ^(א)	רווח (הפסד) שסווג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח ההפסד
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)			
10		(13)	
		3	
		(3)	
חוזי ריבית ^(א)			

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
רווח (הפסד) שסווג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח ההפסד ^(א)	רווח (הפסד) שסווג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח ההפסד
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)			
-		(28)	
		-	
		(7)	
חוזי ריבית ^(א)			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח ההפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)	
(1)	
(40)	
חוזי ריבית ^(א)	

- (א) סכומי רווח (הפסד) שסווגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בהתאם לשורה בה מוצגת השפעת הפריט המגודר.
- (ב) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.
- (ג) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור תזרים מזומנים, נגזרים המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מהלוואות שניתנו. השפעת הגידור צפויה להפחית את היקף החשיפה להלוואות שניתנו.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

2. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
		בלתי מבוקר
		במיליוני ש"ח
(25)	6	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
		ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
		א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
		חוזי ריבית ^(א)
(785)	(183)	פריטים מגודרים
770	192	נגזרים מגדרים
		ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
		חוזי ריבית
(10)	(3)	רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
		בלתי מבוקר
		במיליוני ש"ח
(41)	(17)	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
		ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
		א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
		חוזי ריבית ^(א)
(294)	(51)	פריטים מגודרים
253	34	נגזרים מגדרים
		ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
		חוזי ריבית
-	-	רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
		מבוקר
		במיליוני ש"ח
(60)		סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד
		ההשפעה של גידורי שווי הוגן:
		א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן
		חוזי ריבית ^(א)
(293)		פריטים מגודרים
232		נגזרים מגדרים
		ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים
		חוזי ריבית
1		רווח והפסד שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(א) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור שווי הוגן, נגזרים המגדרים חשיפת ריבית המתקבלת על אגרות חוב.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

3. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
הערך בספרים של הפריט המגודר במיליוני ש"ח	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור שהופסקו	
4,793	(986)	1	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
(1,707)	68	-	כתבי התחייבות נדחים
ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
הערך בספרים של הפריט המגודר במיליוני ש"ח	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור שהופסקו	
5,341	88	14	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
-	-	-	כתבי התחייבות נדחים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
הערך בספרים של הפריט המגודר במיליוני ש"ח	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור שהופסקו	
5,023	63	13	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
-	-	-	כתבי התחייבות נדחים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

4. השפעת גידור השקעה נטו בפעילות חוץ על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ועל דוח רווח או הפסד

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
		פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
-	(326)	-	(36)
		פיקדונות במטבע חוץ	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
		פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
-	(6)	-	20
		פיקדונות במטבע חוץ	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	
רווח (הפסד) שסוג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
-	71
פיקדונות במטבע חוץ	

(א) סכומי רווח (הפסד) שסוגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

5. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח או הפסד

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים		
	(192)	חוזי ריבית
(330)	1,567	חוזי מטבע חוץ
8,070	(1)	חוזים בגין מניות
(10)	1	חוזי סחורות ואחרים
1	1,375	סך הכל
7,731		
<hr/>		
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים		
	(39)	חוזי ריבית
97	(122)	חוזי מטבע חוץ
257	25	חוזים בגין מניות
122	1	חוזי סחורות ואחרים
6	(135)	סך הכל
482		
<hr/>		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)		
	מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים		
	143	חוזי ריבית
143	(1,623)	חוזי מטבע חוץ
(1,623)	162	חוזים בגין מניות
162	15	חוזי סחורות ואחרים
15	(1,303)	סך הכל
(1,303)		

(א) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר) ^(ט)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
במיליוני ש"ח					
41,374	24,702	12	9,564	6,816	280
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
18,852	3,784	12	9,489	5,567	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
17,347	16,108	-	45	1,194	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
5,175	4,810	-	30	55	280
סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^(ג)					
(654)	(616)	-	(11)	(25)	(2)
התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני ^(ה)					
4,521	4,194	-	19	30	278
סך הכל סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים					
33,482	8,922	42	14,409	9,149	960
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ה)					
38,003	13,116	42	14,428	9,179	1,238
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
37,310	5,891	178	18,476	12,441	324
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
18,852	3,784	12	9,489	5,567	-
מכשירים פיננסיים					
14,325	446	121	7,233	6,525	-
ביטחון במזומן ששועבד					
4,133	1,661	45	1,754	349	324
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ^(ט)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
במיליוני ש"ח					
13,873	5,122	101	3,481	4,952	217
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
8,735	2,150	13	3,122	3,450	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
3,338	1,578	87	340	1,333	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
1,800	1,394	1	19	169	217
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
30,768	13,243	97	6,659	10,307	462
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}					
14,121	4,575	8	3,779	5,759	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
16,647	8,668	89	2,880	4,548	462
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
18,447	10,062	90	2,899	4,717	679
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
14,171	4,988	13	4,656	4,340	174
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
8,735	2,150	13	3,122	3,450	-
מכשירים פיננסיים					
3,280	1,645	-	1,064	571	-
ביטחון במזומן ששועבד					
2,156	1,193	-	470	319	174
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ט)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	במיליוני ש"ח
14,031	3,182	220	4,181	6,133	315	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
4,947	182	216	1,139	3,410	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,767	1,067	2	226	157	315	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
27,125	11,443	105	6,824	8,190	563	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
10,320	6,168	-	2,307	1,845	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
16,805	5,275	105	4,517	6,345	563	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
18,572	6,342	107	4,743	6,502	878	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
15,561	8,654	2	3,575	3,108	222	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-	מכשירים פיננסיים
6,032	4,862	-	755	415	-	ביטחון במזומן ששועבד
2,212	1,859	-	4	127	222	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.
 (ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 41,359 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 13,871 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 14,027 מיליון ש"ח).
 (ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 37,308 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 14,154 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 15,551 מיליון ש"ח).
 (ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (ו) יתרה מאזנית של נכסים בגין נגזרים לאחר קיזוז סכומי שווי הוגן וביטחונות שעומדים בהנחיות הקיזוז בהתאם לחוזר קיזוז נכסים והתחייבויות.
 (ז) ההפרש, אם הוא שלילי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים.
 (ח) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (ט) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)). מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

הערות:

- בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2021 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.
- השפעת סיכון אשראי צד נגדי והשפעת דחיית רווח במועד ביצוע העסקה על הערכת השווי של נכסים בגין נגזרים לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הייתה, 214 מיליון ש"ח, 145 מיליון ש"ח, ו-174 מיליון ש"ח בהתאמה. השפעת סיכון אי ביצוע על הערכת השווי של התחייבויות בגין נגזרים לימים 30 בספטמבר 2022, 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הייתה, 30 מיליון ש"ח, 18 מיליון ש"ח, ו-35 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
עד שלושה חודשים	שלושה חודשים ועד שנה	שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
חוזי ריבית:				
2,316	4,294	6,079	2,759	15,448
שקל - מדד				
71,952	119,835	180,365	73,893	446,045
אחר				
237,277	117,042	23,959	7,237	385,515
חוזי מטבע חוץ				
275,799	81,225	4,971	-	361,995
חוזים בגין מניות				
2,026	373	11,143	-	13,542
חוזי סחורות ואחרים				
589,370	322,769	226,517	83,889	1,222,545
סך הכל				
676,909	264,717	144,184	77,224	1,163,034
סך הכל 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
524,005	245,298	161,763	72,394	1,003,460
סך הכל 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים כללי

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים כמפורט [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
1,729	1,301	14	3
146	-	-	56
הכנסות ריבית מחיצוניים			
1,583	1,301	14	(53)
(506)	(912)	1	124
הוצאות ריבית מחיצוניים			
1,077	389	15	71
256	13	68	35
הכנסות ריבית, נטו:			
1,333	402	83	106
117	47	3	-
מחיצוניים			
675	100	65	24
1	1	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
676	101	65	24
540	254	15	82
179	85	4	28
361	169	11	54
רווח (הפסד) לפני מיסים			
-	-	-	-
361	169	11	54
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
-	-	-	-
361	169	11	54
רווח נקי (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
361	169	11	54
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
361	169	11	54
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
142,510	113,689	4,210	345
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ג)			
143,538	113,943	4,233	454
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
147,374	116,715	4,759	445
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
717	520	2	-
יתרת חובות לא צוברים			
69	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
125,207	58	19	27,636
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
125,070	-	-	27,634
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
126,426	-	-	28,043
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
94,291	69,187	3,542	855
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(ב)(ג)}			
94,172	69,662	3,567	275
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
61,476	1,722	-	47,413
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(ב)(ד)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
721	389	15	5
מרווח מפעילות מתן אשראי			
356	-	-	66
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות			
-	-	-	-
אחר			
1,077	389	15	71
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 18.1 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
4,978	76	4,902	-	989	16	1,059	388	718
1,564	3	1,561	-	277	421	338	167	156
3,414	73	3,341	-	712	(405)	721	221	562
-	(9)	9	7	(424)	520	(68)	173	183
3,414	64	3,350	7	288	115	653	394	745
855	(9)	864	36	22	46	167	82	220
4,269	55	4,214	43	310	161	820	476	965
99	16	83	-	(25)	(1)	27	(11)	(24)
1,671	21	1,650	128	57	94	133	106	433
-	-	-	(6)	5	-	-	-	-
1,671	21	1,650	122	62	94	133	106	433
2,499	18	2,481	(79)	273	68	660	381	556
908	7	901	53	75	24	224	131	187
1,591	11	1,580	(132)	198	44	436	250	369
191	-	191	-	191	-	-	-	-
1,782	11	1,771	(132)	389	44	436	250	369
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,782	11	1,771	(132)	389	44	436	250	369
666,472	6,691	659,781	3,476	289,974	4,972	116,888	38,983	62,633
1,085	-	1,085	-	1,085	-	-	-	-
376,171	6,058	370,113	-	-	4,982	117,821	39,477	63,841
387,919	5,908	382,011	-	-	2,048	126,863	39,796	65,485
2,503	29	2,474	-	-	2	1,131	223	401
228	126	102	-	-	-	-	-	33
618,619	1,863	616,756	10,433	69,496	130,145	91,787	66,059	95,993
534,728	416	534,312	-	-	129,624	90,179	65,960	95,845
546,706	11	546,695	-	-	134,728	93,107	68,000	96,391
399,169	7,729	391,440	17,870	32,342	275	143,269	41,669	60,869
414,093	7,076	407,017	15,811	31,183	8,517	157,579	42,512	56,968
1,336,522	-	1,336,522	-	37,546	941,138	141,370	32,704	74,875
3,988	92	3,896	7	1,873	7	551	236	496
(1,259)	(4)	(1,255)	-	(2,293)	107	102	158	249
685	(24)	709	-	708	1	-	-	-
3,414	64	3,350	7	288	115	653	394	745

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
1,223	908	12	2
25	-	-	(1)
1,198	908	12	3
(571)	(622)	(1)	9
627	286	11	12
253	13	66	40
880	299	77	52
(112)	(63)	(1)	-
723	82	59	22
5	-	-	-
728	82	59	22
264	280	19	30
101	104	7	11
163	176	12	19
-	-	-	-
163	176	12	19
-	-	-	-
163	176	12	19
123,848	97,492	3,643	392
-	-	-	-
124,742	97,771	3,683	387
127,148	99,970	3,650	406
180	18	1	-
730	680	-	-
122,446	16	3	25,711
122,388	-	-	25,709
121,770	-	-	26,017
82,121	59,443	3,305	696
84,138	61,575	3,442	694
63,786	-	-	51,260
572	286	11	2
55	-	-	10
-	-	-	-
627	286	11	12

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשך.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 15.9 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדש, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות

לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
3,033	252	2,781	-	259	5	556	233	503
362	7	355	-	119	66	41	37	68
2,671	245	2,426	-	140	(61)	515	196	435
-	(16)	16	(2)	605	73	(116)	(4)	22
2,671	229	2,442	(2)	745	12	399	192	457
1,240	67	1,173	119	302	43	141	78	197
3,911	296	3,615	117	1,047	55	540	270	654
(359)	(13)	(346)	-	(19)	6	(42)	(54)	(125)
1,855	184	1,671	170	102	56	107	115	376
-	1	(1)	-	(10)	4	-	-	-
1,855	185	1,670	170	92	60	107	115	376
2,415	124	2,291	(53)	974	(11)	475	209	403
879	29	850	(31)	366	(4)	178	78	151
1,536	95	1,441	(22)	608	(7)	297	131	252
26	-	26	-	26	-	-	-	-
1,562	95	1,467	(22)	634	(7)	297	131	252
11	11	-	-	-	-	-	-	-
1,551	84	1,467	(22)	634	(7)	297	131	252
605,419	33,465	571,954	9,717	263,273	4,561	83,969	31,666	54,528
845	-	845	-	845	-	-	-	-
324,896	23,021	301,875	-	-	4,560	84,985	32,007	55,194
330,209	23,423	306,786	-	-	2,714	88,397	32,468	55,653
2,780	451	2,329	-	-	1	1,395	363	390
810	1	809	-	-	-	-	10	69
563,847	27,892	535,955	13,993	50,671	97,599	82,796	58,651	84,088
494,449	26,508	467,941	-	-	97,037	80,247	58,567	83,993
500,876	24,656	476,220	-	-	101,373	82,539	60,150	84,371
350,636	29,370	321,266	17,762	30,332	923	102,617	34,866	51,949
362,999	30,116	332,883	17,124	32,178	1,143	108,783	35,742	53,081
1,348,198	18,383	1,329,815	-	48,066	956,692	101,880	29,231	78,900
2,742	219	2,523	(2)	940	4	390	183	434
(229)	(8)	(221)	-	(335)	8	9	9	23
158	18	140	-	140	-	-	-	-
2,671	229	2,442	(2)	745	12	399	192	457

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
4,913	3,808	40	7
321	-	-	100
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
4,592	3,808	40	(93)
מחיצוניים			
(2,096)	(2,815)	1	209
בימגזרי			
2,496	993	41	116
סך הכנסות ריבית, נטו			
757	38	198	116
סך הכנסות שאינן מריבית			
3,253	1,031	239	232
סך הכנסות			
139	54	9	-
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
1,990	277	181	72
לחיצוניים			
2	2	-	-
בימגזרי			
1,992	279	181	72
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
1,122	698	49	160
רווח (הפסד) לפני מיסים			
381	236	17	54
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
741	462	32	106
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
-	-	-	-
741	462	32	106
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
741	462	32	106
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
137,431	109,064	4,064	417
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
138,251	109,368	4,091	448
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
147,374	116,715	4,759	445
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
717	520	2	-
יתרת חובות לא צוברים			
69	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
123,052	52	9	26,794
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
122,946	-	-	26,792
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
126,426	-	-	28,043
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
90,382	66,261	3,519	768
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ב,ד)			
94,172	69,662	3,567	275
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
63,164	1,732	-	49,555
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ב,ד)			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
1,929	993	41	11
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
567	-	-	105
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
2,496	993	41	116
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 18.1 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
12,365	401	11,964	-	1,794	28	2,508	902	1,812
2,927	18	2,909	-	817	641	537	249	244
9,438	383	9,055	-	977	(613)	1,971	653	1,568
-	(32)	32	12	1,008	788	(329)	222	218
9,438	351	9,087	12	1,985	175	1,642	875	1,786
3,362	88	3,274	33	806	144	485	268	665
12,800	439	12,361	45	2,791	319	2,127	1,143	2,451
185	3	182	-	36	-	(56)	2	61
5,106	236	4,870	438	257	193	366	330	1,224
-	-	-	(15)	10	3	-	-	-
5,106	236	4,870	423	267	196	366	330	1,224
7,509	200	7,309	(378)	2,488	123	1,817	811	1,166
2,398	53	2,345	(261)	832	42	619	279	399
5,111	147	4,964	(117)	1,656	81	1,198	532	767
282	-	282	-	282	-	-	-	-
5,393	147	5,246	(117)	1,938	81	1,198	532	767
10	10	-	-	-	-	-	-	-
5,383	137	5,246	(117)	1,938	81	1,198	532	767
657,701	15,547	642,154	6,780	286,583	3,993	109,751	36,929	60,270
1,108	-	1,108	-	1,108	-	-	-	-
364,026	12,200	351,826	-	-	3,999	110,704	37,299	61,125
387,919	5,908	382,011	-	-	2,048	126,863	39,796	65,485
2,503	29	2,474	-	-	2	1,131	223	401
228	126	102	-	-	-	-	-	33
613,468	9,897	603,571	11,947	68,419	126,549	90,204	64,076	92,530
529,200	9,463	519,737	-	-	126,010	87,585	63,991	92,413
546,706	11	546,695	-	-	134,728	93,107	68,000	96,391
389,574	23,027	366,547	17,440	31,351	986	128,396	40,052	57,172
414,093	7,076	407,017	15,811	31,183	8,517	157,579	42,512	56,968
1,415,145	6,232	1,408,913	-	51,944	1,003,133	130,220	32,828	78,069
10,539	387	10,152	12	4,639	17	1,485	644	1,415
(2,070)	(18)	(2,052)	-	(3,640)	157	157	231	371
969	(18)	987	-	986	1	-	-	-
9,438	351	9,087	12	1,985	175	1,642	875	1,786

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
3,518	2,576	38	6
177	-	-	39
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,341	2,576	38	(33)
מחיצוניים			
(1,491)	(1,748)	(1)	66
בימגזרי			
1,850	828	37	33
סך הכנסות ריבית, נטו			
757	42	185	125
סך הכנסות שאינו מריבית			
2,607	870	222	158
סך הכנסות			
(148)	(91)	(6)	-
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
2,118	238	164	72
לחיצוניים			
17	-	-	-
בימגזרי			
2,135	238	164	72
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
620	723	64	86
רווח (הפסד) לפני מיסים			
227	263	24	31
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
393	460	40	55
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
393	460	40	55
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
393	460	40	55
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
119,457	93,539	3,558	368
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
120,296	93,848	3,598	361
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
127,148	99,970	3,650	406
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
180	18	1	-
יתרת חובות לא צוברים ^(ג)			
730	680	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
122,327	16	5	25,718
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
122,265	-	-	25,716
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
121,770	-	-	26,017
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
80,333	57,752	3,535	702
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(ב)(ג)}			
84,138	61,575	3,442	694
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
63,366	-	-	49,016
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(ב)(ד)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
1,680	828	37	5
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
170	-	-	28
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
1,850	828	37	33
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות יחושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 15.9 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים

וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
8,871	747	8,124	-	788	11	1,649	684	1,468
1,078	28	1,050	-	360	181	144	63	86
7,793	719	7,074	-	428	(170)	1,505	621	1,382
-	(11)	11	(3)	1,682	207	(345)	(53)	(52)
7,793	708	7,085	(3)	2,110	37	1,160	568	1,330
4,146	187	3,959	234	1,454	134	421	234	600
11,939	895	11,044	231	3,564	171	1,581	802	1,930
(729)	1	(730)	-	(10)	5	(227)	(117)	(233)
5,552	554	4,998	518	292	166	320	344	1,168
-	-	-	-	(26)	9	-	-	-
5,552	554	4,998	518	266	175	320	344	1,168
7,116	340	6,776	(287)	3,308	(9)	1,488	575	995
2,582	78	2,504	(78)	1,203	(4)	546	212	367
4,534	262	4,272	(209)	2,105	(5)	942	363	628
55	-	55	-	55	-	-	-	-
4,589	262	4,327	(209)	2,160	(5)	942	363	628
31	31	-	-	-	-	-	-	-
4,558	231	4,327	(209)	2,160	(5)	942	363	628
579,705	32,312	547,393	10,846	248,563	4,726	79,665	30,744	53,024
796	-	796	-	796	-	-	-	-
313,742	22,820	290,922	-	-	4,727	80,782	31,083	53,673
330,209	23,423	306,786	-	-	2,714	88,397	32,468	55,653
2,780	451	2,329	-	-	1	1,395	363	390
810	1	809	-	-	-	-	10	69
539,754	26,587	513,167	14,079	50,055	88,605	76,806	54,039	81,538
470,083	25,162	444,921	-	-	88,047	73,493	53,957	81,443
500,876	24,656	476,220	-	-	101,373	82,539	60,150	84,371
342,068	29,127	312,941	18,147	29,255	831	98,801	33,913	50,959
362,999	30,116	332,883	17,124	32,178	1,143	108,783	35,742	53,081
1,286,067	17,445	1,268,622	-	45,560	914,525	92,046	27,859	76,250
7,994	657	7,337	(3)	2,705	13	1,135	541	1,261
(682)	(29)	(653)	-	(996)	24	25	27	69
481	80	401	-	401	-	-	-	-
7,793	708	7,085	(3)	2,110	37	1,160	568	1,330

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
4,542	3,285	50	7
226	-	-	62
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
4,316	3,285	50	(55)
(1,819)	(2,159)	(1)	95
בינגזרי			
2,497	1,126	49	40
1,005	55	243	169
סך הכנסות ריבית, נטו			
3,502	1,181	292	209
(185)	(141)	(2)	-
סך הכנסות			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
2,795	318	216	95
לחיצוניים			
בינגזרי			
2,795	318	216	95
892	1,004	78	114
313	351	28	40
רווח (הפסד) לפני מיסים			
579	653	50	74
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
579	653	50	74
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
579	653	50	74
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
121,559	95,435	3,532	384
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
122,401	95,741	3,571	377
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
131,313	103,429	3,983	429
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
224	20	2	-
יתרת חובות לא צוברים ^(ג)			
657	609	-	-
יתרת חובות בפיקוד מעל 90 יום			
122,028	17	5	25,698
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
121,968	-	-	25,696
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
120,483	-	-	25,965
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
81,285	58,708	3,512	701
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(ב)(ג)}			
86,779	63,487	3,437	710
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
66,598	3,070	-	50,077
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(ב)(ד)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,267	1,126	49	5
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
230	-	-	35
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
2,497	1,126	49	40
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 16.4 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים

וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

סך הכל	פעילות חו"ל ^(א)		מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל						
11,672	999	10,673	-	1,017	19	2,206	920	1,962
1,326	37	1,289	-	440	221	184	71	85
10,346	962	9,384	-	577	(202)	2,022	849	1,877
-	(15)	15	(2)	2,049	256	(412)	(69)	(83)
10,346	947	9,399	(2)	2,626	54	1,610	780	1,794
5,511	248	5,263	256	1,909	181	593	324	826
15,857	1,195	14,662	254	4,535	235	2,203	1,104	2,620
(812)	(4)	(808)	-	(42)	3	(201)	(143)	(240)
7,428	761	6,667	692	395	232	445	458	1,555
-	-	-	(12)	11	1	-	-	-
7,428	761	6,667	680	406	233	445	458	1,555
9,241	438	8,803	(426)	4,171	(1)	1,959	789	1,305
3,275	102	3,173	(106)	1,495	-	689	280	462
5,966	336	5,630	(320)	2,676	(1)	1,270	509	843
101	-	101	-	101	-	-	-	-
6,067	336	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270	509	843
39	39	-	-	-	-	-	-	-
6,028	297	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270	509	843
589,167	32,368	556,799	8,314	254,205	4,627	82,652	31,356	53,702
794	-	794	-	794	-	-	-	-
320,088	22,942	297,146	-	-	4,634	83,743	31,680	54,311
347,391	23,837	323,554	-	-	5,824	93,927	34,534	57,527
2,593	401	2,192	-	-	2	1,148	399	419
941	204	737	-	-	-	3	7	70
548,625	26,405	522,220	14,081	50,565	93,592	78,271	55,562	82,423
478,860	25,078	453,782	-	-	93,030	75,279	55,480	82,329
537,269	24,953	512,316	-	-	127,883	90,223	60,874	86,888
347,305	29,375	317,930	17,892	29,661	909	101,581	34,396	51,505
374,776	30,522	344,254	16,778	33,183	1,050	114,097	37,628	54,029
1,327,684	17,748	1,309,936	4	47,450	934,492	104,078	28,887	78,350
10,537	878	9,659	(1)	3,349	18	1,577	743	1,701
(847)	(39)	(808)	1	(1,272)	35	33	37	93
656	108	548	(2)	549	1	-	-	-
10,346	947	9,399	(2)	2,626	54	1,610	780	1,794

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

כללי

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

מידע בדבר מגזרי פעילות גישת הנהלה הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
3,414	72	31	2	237	469	357	386	1,304	556	336	220	מחיצוניים
-	(8)	2	(2)	239	(182)	(133)	188	(918)	814	96	718	בימגזרי
3,414	64	33	-	476	287	224	574	386	1,370	432	938	הכנסות ריבית, נטו
855	(9)	81	19	(127)	96	74	156	25	540	136	404	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
4,269	55	114	19	349	383	298	730	411	1,910	568	1,342	סך כל ההכנסות
99	16	(4)	(11)	17	(88)	65	(56)	48	112	47	65	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,671	21	51	148	99	37	69	191	100	955	253	702	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות
2,499	18	67	(118)	233	434	164	595	263	843	268	575	רווח (הפסד) לפני מס
908	7	13	22	80	148	56	204	90	288	92	196	הפרשה למס
1,782	11	59	(140)	339	286	108	391	173	555	176	379	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)												
בנק		חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל								
אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	2021	2020	2019	2018
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
277	271	548	897	355	243	277	74	-	31	246	2,671	
199	22	221	(548)	(2)	(72)	(41)	457	(2)	1	(14)	-	
476	293	769	349	353	171	236	531	(2)	32	232	2,671	
349	112	461	4	111	52	83	151	127	185	66	1,240	
825	405	1,230	353	464	223	319	682	125	217	298	3,911	
(47)	(130)	(177)	(60)	(57)	(54)	23	(19)	(9)	6	(12)	(359)	
697	252	949	82	173	69	37	106	205	47	187	1,855	
175	283	458	331	348	208	259	595	(71)	164	123	2,415	
60	97	157	113	119	71	89	204	51	47	28	879	
115	186	301	218	229	137	170	392	(122)	142	84	1,551	

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	בנק
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
9,438	384	92	9	234	1,153	986	1,147	3,793	1,640	895	745	מחיצוניים
-	(33)	3	(5)	1,698	(331)	(367)	255	(2,720)	1,500	168	1,332	בינמגזרי
9,438	351	95	4	1,932	822	619	1,402	1,073	3,140	1,063	2,077	הכנסות ריבית, נטו
3,362	88	305	747	(293)	290	197	452	43	1,533	381	1,152	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
12,800	439	400	751	1,639	1,112	816	1,854	1,116	4,673	1,444	3,229	סך כל ההכנסות
185	3	(9)	(21)	89	(175)	32	70	46	150	62	88	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,106	236	147	521	303	108	205	539	277	2,770	762	2,008	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,509	200	262	251	1,247	1,179	579	1,245	793	1,753	620	1,133	רווח לפני מס
2,398	53	77	(55)	426	403	198	426	271	599	212	387	הפרשה (הטבה) למס
5,383	137	248	306	1,040	776	381	819	522	1,154	408	746	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 30 בספטמבר 2022												
383,023	5,865	934	5,875	26,561	52,283	53,557	60,793	118,101	59,054	26,680	32,374	אשראי לציבור, נטו
546,706	11	-	4	153,001	13,531	36,207	94,365	-	249,587	53,262	196,325	פיקדונות הציבור

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)												
בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
מחיצוניים	797	800	1,597	2,561	1,030	784	794	222	7	79	719	7,793
בינמגזרי	597	55	652	(1,560)	(15)	(252)	(113)	1,300	(3)	2	(11)	-
הכנסות ריבית, נטו	1,394	855	2,249	1,001	1,015	532	681	1,522	4	81	708	7,793
הכנסות שאינן מריבית	1,055	335	1,390	14	338	165	239	780	276	756	188	4,146
סך כל ההכנסות	2,449	1,190	3,639	1,015	1,353	697	920	2,302	280	837	896	11,939
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(54)	(215)	(269)	(85)	(101)	(209)	(103)	36	(9)	10	1	(729)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	2,078	732	2,810	239	544	206	102	313	633	149	556	5,552
רווח (הפסד) לפני מס	425	673	1,098	861	910	700	921	1,953	(344)	678	339	7,116
הפרשה למס	145	230	375	294	311	239	315	668	132	171	77	2,582
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	280	443	723	567	599	461	606	1,288	(476)	559	231	4,558
יתרות ליום 30 בספטמבר 2021												
אשראי לציבור, נטו	29,774	24,916	54,690	100,906	49,011	39,376	40,391	12,070	5,034	992	23,054	325,524
פיקדונות הציבור	185,382	50,405	235,787	-	84,986	31,619	12,771	111,054	3	-	24,656	500,876

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
10,346	963	106	10	357	1,072	1,017	1,387	3,251	2,183	1,075	1,108	מחיצוניים
-	(16)	-	(2)	1,520	(137)	(312)	(20)	(1,893)	860	84	776	בינמגזרי
10,346	947	106	8	1,877	935	705	1,367	1,358	3,043	1,159	1,884	הכנסות ריבית, נטו
5,511	248	969 ^(*)	333	1,009	326	241	468	18	1,899	460	1,439	הכנסות שאינן מריבית
15,857	1,195	1,075	341	2,886	1,261	946	1,835	1,376	4,942	1,619	3,323	סך כל ההכנסות
(812)	(4)	13	(21)	31	(39)	(240)	(119)	(137)	(296)	(263)	(33)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,428	761	206	825	420	134	277	731	322	3,752	982	2,770	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
9,241	438	856	(463)	2,435	1,166	909	1,223	1,191	1,486	900	586	רווח (הפסד) לפני מס
3,275	102	216	81	833	399	311	418	407	508	308	200	הפרשה למס
6,028	297	738	(544)	1,605	767	598	805	784	978	592	386	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2021												
342,879	23,497	1,006	5,532	15,749	43,665	41,417	51,408	104,525	56,080	25,745	30,335	אשראי לציבור, נטו
537,269	24,953	-	3	142,050	13,395	33,621	86,466	-	236,781	51,329	185,452	פיקדונות הציבור

(א) כולל הכנסות לאומי פרטנרס בע"מ בגין רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך של כ-518 מיליון ש"ח ממניות איירונסורס וריטיילורס.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל
במיליוני ש"ח					
4,313	322	737	5,372	41	5,413
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
(21)	47	70	96	3	99
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(105)	(4)	(97)	(206)	-	(206)
מחיקות חשבונאיות					
128	-	50	178	-	178
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
23	(4)	(47)	(28)	-	(28)
מחיקות חשבונאיות נטו					
4,315	365	760	5,440	44	5,484
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
523	1	20	544	1	545
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל
במיליוני ש"ח					
4,097	605	777	5,479	2	5,481
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
(248)	(63)	(49)	(360)	1	(359)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(94)	(1)	(65)	(160)	-	(160)
מחיקות חשבונאיות					
94	-	56	150	-	150
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
-	(1)	(9)	(10)	-	(10)
מחיקות חשבונאיות נטו					
(3)	-	-	(3)	-	(3)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
3,846	541	719	5,106	3	5,109
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
405	-	16	421	-	421
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל	אשראי לציבור
						במיליוני ש"ח
3,765	489	727	4,981	3	4,984	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
804	(165)	22	661	26	687	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽²⁾
4,569	324	749	5,642	29	5,671	יתרה ליום 1 בינואר 2022
22	54	85	161	24	185	הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות
(402)	(13)	(264)	(679)	-	(679)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
397	-	190	587	-	587	מחיקות חשבונאיות נטו
(5)	(13)	(74)	(92)	-	(92)	התאמות מתרגום דוחות כספיים בניכוי יתרות בחברת הבת בארה"ב שנמכרה ⁽³⁾
5	-	-	5	-	5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
523	1	20	544	1	545	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים, ממשלות	סך הכל	אשראי לציבור
						במיליוני ש"ח
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח
(581)	(90)	(58)	(729)	-	(729)	הכנסות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות
(344)	(5)	(207)	(556)	-	(556)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
485	-	192	677	-	677	מחיקות חשבונאיות נטו
141	(5)	(15)	121	-	121	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2	-	-	2	-	2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹
405	-	16	421	-	421	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. ראה [ביאור 1.ב.1](#).

(ג) החל מיום 1 באפריל 2022 בנק לאומי ארה"ב אינו מאוחד בדוחותיו הכספיים המאוחדים של הבנק כתוצאה מעסקת המיזוג עם Valley.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור	אשראי לציבור		פרטי אחר	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל
	מסחרי	דיור				
יתרת חוב רשומה של חובות ^(א) :						
215,729	-	422	216,151	90,799	306,950	שנבדקו על בסיס פרטני
24,854	116,915	29,999	171,768	34	171,802	שנבדקו על בסיס קבוצתי
240,583	116,915	30,421	387,919	90,833	478,752	סך הכל חובות ^(א)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(א) :						
3,223	-	148	3,371	43	3,414	שנבדקו על בסיס פרטני
569	364	592	1,525	-	1,525	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,792	364	740	4,896	43	4,939	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור	אשראי לציבור		פרטי אחר	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה	סך הכל
	מסחרי	דיור				
יתרת חוב רשומה של חובות ^(א) :						
160,504	-	876	161,380	90,589	251,969	שנבדקו על בסיס פרטני
42,145	100,213	26,471	168,829	1,079	169,908	שנבדקו על בסיס קבוצתי
202,649	100,213	27,347	330,209	91,668	421,877	סך הכל חובות ^(א)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(א) :						
2,750	-	283	3,033	3	3,036	שנבדקו על בסיס פרטני
691	541	420	1,652	-	1,652	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,441	541	703	4,685	3	4,688	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט נירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 16.A](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
אשראי לציבור		בנקים, משלוח ואגרות חוב לפדיון			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
172,551	-	914	173,465	95,015	268,480
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
215,708	103,688	27,995	347,391	96,723	444,114
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
671	489	416	1,576	-	1,576
3,312	489	711	4,512	3	4,515

(א) אשראי לציבור, אשראי למשלוח, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ג)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
108	7	51,910	81	123	51,706
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	1	38,449	97	65	38,287
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
8	-	30,652	65	12	30,575
שירותים פיננסיים					
125	25	93,833	801	1,614	91,418
מסחרי - אחר					
241	33	214,844	1,044	1,814	211,986
סך הכל מסחרי					
393	-	116,895	520	61	116,314
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
155	69	30,368	197	482	29,689
אנשים פרטיים - אחר					
789	102	362,107	1,761	2,357	357,989
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
40	-	6,378	129	-	6,249
בינוי ונדל"ן					
248	126	19,361	612	1,069	17,680
מסחרי - אחר					
288	126	25,739	741	1,069	23,929
סך הכל מסחרי					
-	-	73	1	-	72
אנשים פרטיים					
288	126	25,812	742	1,069	24,001
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,077	228	387,919	2,503	3,426	381,990
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 194 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ^(ד)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ב)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ג)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
37	7	37,446	69	113	37,264	בינוי ונדל"ן - בינוי
73	32	33,546	135	94	33,317	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	1	17,660	2	6	17,652	שירותים פיננסיים
122	39	78,599	1,052	1,592	75,955	מסחרי - אחר
237	79	167,251	1,258	1,805	164,188	סך הכל מסחרי
574	680	100,116	18	683	99,415	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
166	50	27,001	162	447	26,392	אנשים פרטיים - אחר
977	809	294,368	1,438	2,935	289,995	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור-מסחרי						
15	-	13,706	299	579	12,828	בינוי ונדל"ן
335	1	21,692	1,042	1,080	19,570	מסחרי - אחר
350	1	35,398	1,341	1,659	32,398	סך הכל מסחרי
-	-	443	1	-	442	אנשים פרטיים
350	1	35,841	1,342	1,659	32,840	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,327	810	330,209	2,780	4,594	322,835	סך הכל אשראי לציבור

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 465 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 1.ב.2](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ד)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ג)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
58	6	41,225	64	98	41,063
בינוי ונדל"ן - בינוי					
35	36	34,856	138	96	34,622
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
16	2	23,534	2	17	23,515
שירותים פיננסיים					
109	36	80,523	937	1,382	78,204
מסחרי - אחר					
218	80	180,138	1,141	1,593	177,404
סך הכל מסחרי					
555	609	103,598	20	609	102,969
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
137	48	27,659	204	433	27,022
אנשים פרטיים - אחר					
910	737	311,395	1,365	2,635	307,395
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
178	7	14,474	269	333	13,872
בינוי ונדל"ן					
338	197	21,096	958	880	19,258
מסחרי - אחר					
516	204	35,570	1,227	1,213	33,130
סך הכל מסחרי					
-	-	426	1	-	425
אנשים פרטיים					
516	204	35,996	1,228	1,213	33,555
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,426	941	347,391	2,593	3,848	340,950
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 575 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)										
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	קודם	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב ^(א)					2021	2022	סך הכל
			2018	2019	2020	2021	2022			
במיליוני ש"ח										
<u>פעילות לווים בישראל</u>										
<u>ציבור-מסחרי</u>										
90,359	1,657	27,932	3,758	2,100	3,597	5,016	11,613	34,686	בינוי ונדל"ן - סך הכל	
89,993	1,644	27,871	3,660	2,059	3,569	4,967	11,576	34,647	אשראי תקין	
188	2	42	35	13	17	29	27	23	אשראי בעייתי צובר	
178	11	19	63	28	11	20	10	16	אשראי שאינו צובר	
124,485	1,581	31,168	5,771	2,720	5,175	11,413	18,728	47,929	<u>מסחרי אחר - סך הכל</u>	
121,993	1,554	30,616	5,263	2,521	4,955	11,038	18,394	47,652	אשראי תקין	
1,626	14	396	252	187	134	202	235	206	אשראי בעייתי צובר	
866	13	156	256	12	86	173	99	71	אשראי שאינו צובר	
<u>אנשים פרטיים - הלוואות</u>										
116,895	1	-	36,330	6,734	10,132	14,962	25,323	23,413	<u>לדיוור - סך הכל</u>	
70,295	-	-	24,150	4,523	6,611	9,164	13,928	11,919	LTV עד 60%	
45,108	1	-	10,978	2,163	3,469	5,739	11,320	11,438	LTV מעל 60% ועד 75%	
1,492	-	-	1,202	48	52	59	75	56	LTV מעל 75%	
115,982	1	-	35,726	6,678	10,068	14,875	25,252	23,382	אשראי שאינו בפיגור	
393	-	-	228	27	30	47	39	22	בפיגור 89-30 יום	
520	-	-	376	29	34	40	32	9	אשראי שאינו צובר	
<u>אנשים פרטיים - אחר - סך הכל</u>										
30,368	206	6,428	517	802	1,773	3,758	7,546	9,338	אשראי שאינו בפיגור	
29,947	186	6,333	502	782	1,732	3,700	7,427	9,285	בפיגור 89-30 יום	
155	-	48	4	5	11	16	41	30	בפיגור מעל 90 יום	
69	-	31	1	2	3	5	17	10	אשראי שאינו צובר	
197	20	16	10	13	27	37	61	13		
362,107	3,445	65,528	46,376	12,356	20,677	35,149	63,210	115,366	<u>סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל</u>	
<u>סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל</u>										
25,812	88	14,222	56	18	746	618	3,074	6,990	אשראי תקין	
24,001	88	13,601	18	18	394	367	2,667	6,848	אשראי בעייתי צובר	
1,069	-	552	-	-	120	138	252	7	אשראי שאינו צובר	
742	-	69	38	-	232	113	155	135		
387,919	3,533	79,750	46,432	12,374	21,423	35,767	66,284	122,356	<u>סך הכל אשראי לציבור</u>	

(א) ככלל, במקרים בהם אשראי לזמן קצוב ניתן חלף פירעון של אשראי קיים, עודכנה שנת העמדת האשראי למועד מתן האשראי החדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר) ^(ד)					
	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ^(ג)
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
בינוי ונדל"ן	113	37	65	1,001	-
מסחרי - אחר	597	174	269	2,680	3
סך הכל מסחרי	710	211	334	3,681	3
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	520	69	-	782	-
אנשים פרטיים - אחר	179	144	18	456	-
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,409	424	352	4,919	3
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	740	113	2	935	2
סך הכל ציבור¹	2,149	537	354	5,854	5
מזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,563	430	293	1,856	4,129
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון	48	5	53	101	943
נמדד על בסיס קבוצתי	538	102	8	546	782

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בכנקים (למעט פיקדונות בכנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 368 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הינו 2,638 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) ^(ד)						
	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(ב) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים ^(ג)	הכנסות ריבית שנרשמו ^(ג)				
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
	2	1,236	204	79	28	125
	8	2,987	1,054	213	361	841
	10	4,223	1,258	292	389	966
	-	18	18	-	4	18
	5	617	162	2	137	160
	15	4,858	1,438	294	530	1,144
פעילות לווים בחו"ל						
	4	1,429	1,342	57	345	1,285
	19	6,287	2,780	351	875	2,429
מזה:						
		4,697	2,178	304	709	1,874
		1,572	584	47	162	537
		18	18	-	4	18

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בכנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים). ראה [ביאור 2.1](#).

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 336 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 הינו 2,913 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. איכות אשראי (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר) ^(ד)						
	יתרת לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(ב) חובות לא צוברים	יתרת לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
בינוי ונדל"ן	130	36	72	202	1,224	3
מסחרי - אחר	736	289	203	939	2,871	9
סך הכל מסחרי	866	325	275	1,141	4,095	12
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	20	5	-	20	20	-
אנשים פרטיים - אחר	202	155	2	204	666	7
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,088	485	277	1,365	4,781	19
פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,226	332	2	1,228	1,328	3
סך הכל ציבור¹	2,314	817	279	2,593	6,109	22
מזה:						
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,792	656	240	2,032	4,536	
נמדד לפי שווי הוגן של ביטחון	502	161	39	541	1,553	
נמדד על בסיס קבוצתי	20	-	-	20	20	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(ד) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 434 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 הינו 2,840 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

ליום 30 בספטמבר 2021				ליום 30 בספטמבר 2022			
סך הכל	צובר ^(א) לא בפיגור	שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים	סך הכל	צובר ^(א) לא בפיגור	שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים
במיליוני ש"ח							
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
222	26	3	193	120	21	1	98
915	186	10	719	747	188	5	554
1,137	212	13	912	867	209	6	652
-	-	-	-	150	60	1	89
329	171	11	147	375	193	4	178
1,466	383	24	1,059	1,392	462	11	919
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
896	-	-	896	587	7	-	580
2,362	383	24	1,955	1,979	469	11	1,499
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
151	25	2	124	124	6	723	887
887	158	6	723	847	8	847	1,038
1,038	183	8	847	847	8	847	1,038
352	162	5	185	185	5	185	352
1,390	345	13	1,032	1,032	13	1,032	1,390
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
881	-	-	881	881	-	-	881
2,271	345	13	1,913	1,913	13	1,913	2,271

(א) צובר הכנסות ריבית.

הערה: ליום 30 בספטמבר 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 1,802 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2021 סך של 2,362 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2021 סך של 2,271 מיליון ש"ח).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

ל שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)					
2021			2022		
יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
11	13	42	5	5	66
בינוי ונדל"ן					
109	109	197	41	41	277
מסחרי - אחר					
120	122	239	46	46	343
סך הכל מסחרי					
-	-	-	6	6	23
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
40	40	770	69	69	1,517
אנשים פרטיים - אחר					
160	162	1,009	121	121	1,883
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
160	162	1,009	121	121	1,883
סך הכל ציבור					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)					
2021			2022		
יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
45	47	148	25	26	205
בינוי ונדל"ן					
470	472	762	140	142	905
מסחרי - אחר					
515	519	910	165	168	1,110
סך הכל מסחרי					
-	-	-	33	33	105
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
166	167	3,059	200	201	4,444
אנשים פרטיים - אחר					
681	686	3,969	398	402	5,659
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
10	10	1	1	1	2
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
691	696	3,970	399	403	5,661
סך הכל ציבור					

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.2 מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

2. ארגונים מחדש שכשלו^(א)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)			
	2021		2022
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
בינוי ונדל"ן	23	8	36
מסחרי - אחר	126	11	130
סך הכל מסחרי	149	19	166
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	4	17
אנשים פרטיים - אחר	450	17	537
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	599	40	720
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל	-	-	-
סך הכל ציבור	599	40	720

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)			
	2021		2022
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
בינוי ונדל"ן	111	19	112
מסחרי - אחר	590	39	445
סך הכל מסחרי	701	58	557
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	8	40
אנשים פרטיים - אחר	1,471	51	1,702
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	2,172	117	2,299
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל	1 ^(ב)	-	-
סך הכל ציבור	2,173	117	2,299

(א) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ב) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ג.2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
סך הכל	מעל 7 שנים	מעל 5 שנים ועד 7 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 180 ימים עד שנה	מעל 90 ימים עד 180 ימים	מעל 90 ימים או יותר	אינו בפיגור של 90 ימים
1,787	1	3	4	97	20	64	1,598	מסחרי
519	3	7	17	93	124	231	44	הלוואות לדיור
197	-	-	-	-	-	3	194	אנשים פרטיים - אחר
2,503	4	10	21	190	144	298	1,836	סך הכל

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(א), סוג החזר וסוג ריבית

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
2,505	44,351	1,433	70,304	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
2,539	29,214	761	46,606	מעל 60%	
-	4	-	5		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
5,044	73,569	2,194	116,915		סך הכל
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,597 ^(ב)	39,418	1,564	62,576	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,615 ^(ב)	23,902	748	37,631	מעל 60%	
-	4	-	6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,212	63,324	2,312	100,213		סך הכל
31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,815	40,492	1,500	64,176	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,911	24,946	753	39,506	מעל 60%	
-	5	-	6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,726	65,443	2,253	103,688		סך הכל

(א) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.
(ב) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		30 בספטמבר			
2021		2021		2022	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)
מבוקר			בלתי מבוקר		
			במיליוני ש"ח		
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
3	1,640	4	1,733	1	1,239
אשראי תעודות					
83	6,048	68	5,683	78	6,290
ערביות להבטחת אשראי					
29	28,061	24	26,296	14	34,796
ערביות לרוכשי דירות					
148	19,086	147	17,999	79	23,212
ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)					
7	8,001	8	8,734	19	9,083
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
27	13,643	25	12,598	41	13,624
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
152	43,332	128	42,007	257	48,042
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					
20	18,579	17	17,610	56	23,249
התחייבויות להוצאת ערבויות					
-	2,912	-	2,679	-	2,543
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו					
-	8,397	-	5,535	-	4,483
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית ^(ג)					

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת הבורסה והמעו"ף בסך 647 מיליון ש"ח (ב-30 בספטמבר 2021 וב-31 בדצמבר 2021 סך של 488 מיליון ש"ח ו-498 מיליון ש"ח בהתאמה).

(ג) התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנק תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. ערבויות לפי מועד פירעון

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
6,290	609	176	965	4,540
34,796	-	-	34,796	-
23,212	2,289	2,064	5,685	13,174
64,298	2,898	2,240	41,446	17,714
ערבויות להבטחת אשראי				
ערבויות לרוכשי דירות				
ערבויות והתחייבויות אחרות				
סך הכל ערבויות				
30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
5,683	482	154	1,083	3,964
26,296	-	-	26,296	-
17,999	775	1,589	5,187	10,448
49,978	1,257	1,743	32,566	14,412
ערבויות להבטחת אשראי				
ערבויות לרוכשי דירות				
ערבויות והתחייבויות אחרות				
סך הכל ערבויות				
31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
6,048	522	174	1,848	3,504
28,061	-	-	28,061	-
19,086	1,427	1,544	6,197	9,918
53,195	1,949	1,718	36,106	13,422
ערבויות להבטחת אשראי				
ערבויות לרוכשי דירות				
ערבויות והתחייבויות אחרות				
סך הכל ערבויות				

נתוני הביטחונות שלהלן משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות: יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-311 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 285 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 304 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-7 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2021 - 10 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2021 - 9 מיליון ש"ח).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
183,625	1,616	2,772	1,681	10,799	-	166,757
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
79,672	4,425	3,028	3,099	41,526	4,802	22,792
ניירות ערך						
1,345	-	-	-	109	-	1,236
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
383,023	3,152	6,887	4,596	25,512	52,749	290,127
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
1,272	-	-	312	443	192	325
אשראי לממשלות						
4,867	4,867	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,698	2,698	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
41,359	17,071	181	469	18,059	296	5,283
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
-	-	-	-	-	-	-
מוניטין						
6,256	842	49	3	28	5	5,329
נכסים אחרים						
704,117	34,671	12,917	10,160	96,476	58,044	491,849
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
546,706	4,770	4,028	10,327	135,499	11,161	380,921
פיקדונות הציבור						
25,427	-	69	806	3,270	-	21,282
פיקדונות מבנקים						
275	-	-	8	100	-	167
פיקדונות מממשלות						
5,632	-	483	-	3,825	-	1,324
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
27,613	-	-	-	4,380	16,112	7,121
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
37,308	17,087	125	154	11,765	613	7,564
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
13,107	425	173	83	119	8,312	3,995
התחייבויות אחרות						
656,068	22,282	4,878	11,378	158,958	36,198	422,374
סך כל ההתחייבויות						
48,049	12,389	8,039	(1,218)	(62,482)	21,846	69,475
הפרש ^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(430)	430
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	(184)	(8,503)	714	53,141	(3,269)	(41,899)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	42	2	(72)	899	-	(871)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	77	(19)	(38)	918	-	(938)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
48,049	12,324	(481)	(614)	(7,524)	18,147	26,197
סך הכל כללי						
-	66	(39)	(109)	1,176	-	(1,094)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	16	(192)	(209)	4,054	-	(3,669)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 4,896 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
171,645	1,848	3,178	784	8,249	-	157,586
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
81,580	4,740	4,547	2,877	43,635	4,854	20,927
ניירות ערך						
6,565	-	-	38	5,537	-	990
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
325,524	2,827	6,294	3,529	31,445	47,161	234,268
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
873	-	-	186	492	193	2
אשראי לממשלות						
1,117	1,117	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,699	2,699	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
13,871	6,644	113	83	3,956	144	2,931
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
15	15	-	-	-	-	-
מוניטין						
8,023	1,165	23	-	859	4	5,972
נכסים אחרים						
611,912	21,055	14,155	7,497	94,173	52,356	422,676
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
500,876	4,658	5,667	9,705	136,300	11,188	333,358
פיקדונות הציבור						
23,161	73	272	911	2,659	-	19,246
פיקדונות מבנקים						
179	-	-	9	67	-	103
פיקדונות מממשלות						
882	-	-	-	250	-	632
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
13,189	-	-	-	2,435	7,895	2,859
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
14,154	6,624	135	121	2,954	385	3,935
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
17,232	387	118	23	666	11,816	4,222
התחייבויות אחרות						
569,673	11,742	6,192	10,769	145,331	31,284	364,355
סך כל ההתחייבויות						
42,239	9,313	7,963	(3,272)	(51,158)	21,072	58,321
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	379	(8,408)	3,338	48,802	(4,063)	(40,048)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	(28)	(135)	(187)	(1,059)	-	1,409
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	(34)	(77)	(64)	1,773	-	(1,598)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
42,239	9,630	(657)	(185)	(1,642)	17,009	18,084
סך הכל כללי						
-	(48)	(192)	(256)	(1,416)	-	1,912
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(84)	(187)	622	(2,449)	-	2,098
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 4,685 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
197,402	1,148	4,078	886	14,955	-	176,335
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
86,927	4,359	5,408	2,612	49,865	5,729	18,954
ניירות ערך						
2,447	-	-	16	832	-	1,599
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
342,879	1,780	6,458	2,863	35,832	48,052	247,894
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
940	-	-	267	468	196	9
אשראי לממשלות						
1,113	1,113	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,720	2,720	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
14,027	5,964	126	63	3,169	162	4,543
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
14	14	-	-	-	-	-
מוניטין						
7,985	1,043	30	13	787	5	6,107
נכסים אחרים						
656,454	18,141	16,100	6,720	105,908	54,144	455,441
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
537,269	2,936	5,690	9,843	147,260	10,650	360,890
פיקדונות הציבור						
25,370	5	106	1,376	5,556	-	18,327
פיקדונות מבנקים						
300	-	-	8	69	-	223
פיקדונות מממשלות						
2,282	-	-	-	1,258	-	1,024
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
15,428	-	-	-	2,364	10,187	2,877
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
15,551	5,950	241	92	2,449	456	6,363
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
18,202	407	116	51	707	12,385	4,536
התחייבויות אחרות						
614,402	9,298	6,153	11,370	159,663	33,678	394,240
סך כל ההתחייבויות						
42,052	8,843	9,947	(4,650)	(53,755)	20,466	61,201
הפרש^(ה)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(366) ^(ה)	366 ^(ה)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	(126)	(10,422)	4,988	51,145	(3,824) ^(ה)	(41,761) ^(ה)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	(98)	(109)	(448)	(135)	-	790
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	(369)	(13)	(11)	1,410	-	(1,017)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
42,052	8,250	(597)	(121)	(1,335)	16,276	19,579
סך הכל כללי						
-	(156)	(172)	(517)	422	-	423
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(933)	42	41	954	-	(104)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לכסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 4,512 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
182,913	657	6,564	175,692	183,625
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
78,474	6,000	33,970	38,504	79,672
ניירות ערך ^(ב)				
1,345	-	-	1,345	1,345
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
375,899	352,241	-	23,658	383,023
אשראי לציבור, נטו				
1,203	1,193	10	-	1,272
אשראי לממשלות				
41,359	6,694	21,379	13,286	41,359
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
384	352	-	32	384
נכסים פיננסיים אחרים				
681,577	367,137	61,923	252,517	690,680 ^(ג)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
536,454	125,005	374,276	37,173	546,706
פיקדונות הציבור				
24,647	16,843	6,297	1,507	25,427
פיקדונות מבנקים				
267	41	226	-	275
פיקדונות מממשלות				
5,632	-	-	5,632	5,632
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
26,495	668	-	25,827	27,613
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים				
37,308	409	24,576	12,323	37,308
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
2,734	1,187	1,124	423	2,734
התחייבויות פיננסיות אחרות				
633,537	144,153	406,499	82,885	645,695 ^(ג)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
349	349	-	-	349
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
8,129	8,129	-	-	8,129
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים נטו ^(ד)				

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 168,365 מיליון ש"ח ובסך 369,498 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 2-15](#) ו-[115](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
171,589	1,287	10,172	160,130	171,645	מזומנים ופיקדונות בבנקים
81,940	5,287	36,151	40,502	81,580	ניירות ערך ^(ב)
6,565	-	-	6,565	6,565	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
326,044	315,549	-	10,495	325,524	אשראי לציבור, נטו
910	898	12	-	873	אשראי לממשלות
13,871	1,453	8,264	4,154	13,871	נכסים בגין מכשירים נגזרים
875	860	-	15	875	נכסים פיננסיים אחרים
601,794	325,334	54,599	221,861	600,933 ^(ג)	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
498,679	112,443	372,213	14,023	500,876	פיקדונות הציבור
23,058	16,918	4,405	1,735	23,161	פיקדונות מבנקים
179	170	9	-	179	פיקדונות מממשלות
882	-	-	882	882	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
14,160	816	-	13,344	13,189	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
14,154	305	9,757	4,092	14,154	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,568	1,289	840	439	2,568	התחייבויות פיננסיות אחרות
553,680	131,941	387,224	34,515	555,009 ^(ג)	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
300	300	-	-	300	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
11,578	11,578	-	-	11,578	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ד,ה)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 14,136.2 מיליון ש"ח ובסך 346,897 מיליון ש"ח. בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-215](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) הוצג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים				
197,407	1,214	9,986	186,207	197,402
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
87,293	5,613	34,343	47,337	86,927
ניירות ערך ^(ב)				
2,447	-	-	2,447	2,447
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
343,140	328,614	-	14,526	342,879
אשראי לציבור, נטו				
978	968	10	-	940
אשראי לממשלות				
14,027	2,055	9,299	2,673	14,027
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
822	797	-	25	822
נכסים פיננסיים אחרים				
646,114	339,261	53,638	253,215	645,444 ^(ג)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
534,913	105,358	413,534	16,021	537,269
פיקדונות הציבור				
25,277	17,052	4,308	3,917	25,370
פיקדונות מבנקים				
286	98	188	-	300
פיקדונות מממשלות				
2,282	-	-	2,282	2,282
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
16,464	824	-	15,640	15,428
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים				
15,551	381	12,498	2,672	15,551
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
2,781	1,334	987	460	2,781
התחייבויות פיננסיות אחרות				
597,554	125,047	431,515	40,992	598,981 ^(ג)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
324	324	-	-	324
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
12,125	12,125	-	-	12,125
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ד)				

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 157,223 מיליון ש"ח ובסך 389,669 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 115-2-115](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
21,080	22	4,310	16,748
אגרות חוב ממשלת ישראל			
13,540	-	4,476	9,064
אגרות חוב ממשלות זרות			
48	-	-	48
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
10,068	-	10,068	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
7,193	3,709	3,484	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
659	-	177	482
אגרות חוב אחרות בישראל			
4,912	10	4,902	-
אגרות חוב אחרות זרים			
57,500	3,741	27,417	26,342
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,168	-	-	2,168
מניות וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
2,298	-	-	2,298
אגרות חוב ממשלת ישראל			
491	-	-	491
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
50	-	50	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
37	13	24	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
259	-	-	259
אגרות חוב אחרות בישראל			
84	-	84	-
אגרות חוב אחרות זרים			
11	-	-	11
מניות וקרנות			
3,230	13	158	3,059
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
341	184	157	-
חוזי שקל - מדד			
9,888	96	8,906	886
חוזי ריבית			
11,991	2,851	9,139	1
חוזי מטבע - חוץ			
18,366	3,560	3,147	11,659
חוזי מניות			
169	3	30	136
חוזי סחורות ואחרים			
604	-	-	604
פעילות בשוק המעוף			
41,359	6,694	21,379	13,286
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
13,267	-	-	13,267
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,345	-	-	1,345
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
30	-	-	30
אחר			
14,642	-	-	14,642
סך הכל אחרים			
118,899	10,448	48,954	59,497
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
סך הכל שווי הוגן					
בתחילוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
471	159	312	-	חוזי שקל - מדד	
9,723	-	8,900	823	חוזי ריבית	
8,866	243	8,623	-	חוזי מטבע - חוץ	
17,477	7	6,712	10,758	חוזי מניית	
167	-	29	138	חוזי סחורות ואחרים	
604	-	-	604	פעילות בשוק המעוף	
37,308	409	24,576	12,323	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
אחרים:					
13,032	-	(13)	13,045	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך	
5,632	-	-	5,632	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
423	-	-	423	אחר	
19,087	-	(13)	19,100	סך הכל אחרים	
56,395	409	24,563	31,423	סך כל ההתחייבויות	

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
26,493	33	4,879	21,581
אגרות חוב ממשלת ישראל			
17,876	-	6,445	11,431
אגרות חוב ממשלות זרות			
54	-	54	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
8,831	23	8,808	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
7,925	3,462	4,463	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
373	-	123	250
אגרות חוב אחרות בישראל			
5,285	3	5,282	-
אגרות חוב אחרות זרים			
66,837	3,521	30,054	33,262
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,955	-	-	2,955
מניות וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
1,453	-	-	1,453
אגרות חוב ממשלת ישראל			
52	-	-	52
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
29	-	29	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
51	7	44	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
136	-	-	136
אגרות חוב אחרות בישראל			
61	-	61	-
אגרות חוב אחרות זרים			
26	-	-	26
מניות וקרנות			
1,808	7	134	1,667
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
265	166	99	-
חוזי שקל - מדד			
3,433	134	3,194	105
חוזי ריבית			
3,250	465	2,784	1
חוזי מטבע - חוץ			
6,030	216	2,168	3,646
חוזי מניות			
502	472	19	11
חוזי סחורות ואחרים			
391	-	-	391
פעילות בשוק המעוף			
13,871	1,453	8,264	4,154
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
8,398	-	-	8,398
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
6,565	-	-	6,565
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
15	-	-	15
אחר			
14,978	-	-	14,978
סך הכל אחרים			
100,449	4,981	38,452	57,016
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	במיליוני ש"ח	
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
321	74	247	-	321	חוזי שקל - מדד
3,601	-	3,565	36	3,601	חוזי ריבית
3,325	224	3,101	-	3,325	חוזי מטבע - חוץ
6,025	7	2,360	3,658	6,025	חוזי מניות
493	-	484	9	493	חוזי סחורות ואחרים
389	-	-	389	389	פעילות בשוק המעוף
14,154	305	9,757	4,092	14,154	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
8,295	-	15	8,280	8,295	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
882	-	-	882	882	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
439	-	-	439	439	אחר
9,616	-	15	9,601	9,616	סך הכל אחרים
23,770	305	9,772	13,693	23,770	סך כל ההתחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
23,666	31	4,747	18,888
אגרות חוב ממשלת ישראל			
26,512	-	6,797	19,715
אגרות חוב ממשלות זרות			
54	-	-	54
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
8,302	32	8,270	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
7,175	3,793	3,382	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
585	-	167	418
אגרות חוב אחרות בישראל			
5,136	3	5,133	-
אגרות חוב אחרות זרים			
71,430	3,859	28,496	39,075
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,601	-	-	2,601
מניות וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
2,591	-	-	2,591
אגרות חוב ממשלת ישראל			
288	-	-	288
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
27	-	27	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
42	11	31	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
106	-	-	106
אגרות חוב אחרות בישראל			
53	-	53	-
אגרות חוב אחרות זרים			
15	-	-	15
מניות וקרנות			
3,122	11	111	3,000
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
238	146	92	-
חוזי שקל - מדד			
2,873	124	2,707	42
חוזי ריבית			
4,628	728	3,899	1
חוזי מטבע - חוץ			
5,403	803	2,523	2,077
חוזי מניות			
348	254	78	16
חוזי סחורות ואחרים			
537	-	-	537
פעילות בשוק המעוף			
14,027	2,055	9,299	2,673
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
8,203	-	-	8,203
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
2,447	-	-	2,447
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
25	-	-	25
אחר			
10,675	-	-	10,675
סך הכל אחרים			
101,855	5,925	37,906	58,024
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
	90	257	-	347	חוזי שקל - מדד
	-	2,942	52	2,994	חוזי ריבית
	284	5,650	-	5,934	חוזי מטבע - חוץ
	7	3,321	2,074	5,402	חוזי מניות
	-	328	9	337	חוזי סחורות ואחרים
	-	-	537	537	פעילות בשוק המעוף
	381	12,498	2,672	15,551	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
	-	6	8,176	8,182	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
	-	-	2,282	2,282	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	-	-	460	460	אחר
	-	6	10,918	10,924	סך הכל אחרים
	381	12,504	13,590	26,475	סך כל התחייבויות

ביאור 2.15 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)		במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			משמעותיים	אחרים	
					במיליוני ש"ח
145	101	101	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
145	101	101	-	-	סך הכל

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) ^(א)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)		במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			משמעותיים	אחרים	
					במיליוני ש"ח
136	584	584	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
136	584	584	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)		במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			משמעותיים	אחרים	
					במיליוני ש"ח
76	541	541	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
76	541	541	-	-	סך הכל

(א) הוצג בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.1.2](#).

ביאור ג' - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת התקופה
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
	22	-	-	-	-	-	-	(4)	(2)	28	ממשלת ישראל
	3,709	(584)	-	-	(128)	-	328	(59)	82	4,070	MBS/ABS
	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	אחרים זרים
	3,741	(584)	10	-	(128)	-	328	(63)	80	4,098	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
	13	-	(1)	-	-	-	-	-	-	14	MBS/ABS
	-	-	(4)	-	-	-	-	-	-	4	אחרים זרים
	13	-	(5)	-	-	-	-	-	-	18	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
	184	-	3	-	-	-	-	-	(11)	192	חוזי שקל - מדד
	96	-	-	-	(17)	-	-	-	98	15	חוזי ריבית
	2,851	-	-	-	-	64	-	-	148	2,639	חוזי מטבע - חוץ
	3,560	-	-	-	-	-	-	-	196	3,364	חוזי מניות
	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	חוזי סחורות ואחרים
	6,694	-	3	-	(17)	64	-	-	434	6,210	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	10,448	(584)	8	-	(145)	392	(63)	514	10,326	10,326	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
	159	-	26	-	-	-	-	-	(14)	147	חוזי שקל - מדד
	243	-	-	-	-	-	-	-	(36)	279	חוזי מטבע - חוץ
	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	חוזים בגין מניות
	409	-	26	-	-	-	-	-	(50)	433	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	409	-	26	-	-	-	-	-	(50)	433	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2022, הסתכמה בסך (62) מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת הרווח וההפסד ^(א) אחר ^(ב)	ברוח כולל ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)
							רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021			
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינים למכירה:											
(1)	33	-	-	-	-	-	(2)	(1)	36	(1)	ממשלת ישראל
-	23	-	23	-	-	-	-	-	-	-	מוסדות פיננסיים זרים
(3)	3,462	479	583	-	(400)	373	(13)	(24)	2,464	(24)	MBS/ABS
-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרים זרים
(4)	3,521	482	606	-	(400)	373	(15)	(25)	2,500	(25)	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	7	(4)	-	-	(6)	-	-	-	17	-	MBS/ABS
-	7	(4)	-	-	(6)	-	-	-	17	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
(10)	166	-	10	-	-	-	-	17	139	17	חוזי שקל - מדד
(79)	134	-	-	-	-	-	-	(80)	214	(80)	חוזי ריבית
118	465	-	-	-	-	33	-	(16)	448	(16)	חוזי מטבע - חוץ
150	216	-	-	-	-	-	-	-	70	146	חוזי מניות
173	472	-	-	-	-	-	-	-	299	173	חוזי סחורות ואחרים
352	1,453	-	10	-	-	33	-	240	1,170	240	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
348	4,981	478	616	-	(406)	406	(15)	215	3,687	(15)	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
19	74	-	15	-	-	-	-	(1)	60	(1)	חוזי שקל - מדד
17	224	-	-	-	-	-	-	-	208	16	חוזי מטבע - חוץ
-	7	-	-	-	-	-	-	-	7	-	חוזים בגין מניות
36	305	-	15	-	-	-	-	15	275	15	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	2	(2)	סך הכל אחרים
36	305	-	15	-	-	-	-	13	277	13	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומשו, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2021, הסתכמה בסך (4) מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)												
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	העברות מרמה (א)3	התאמות מתרגום דוחות אל רמה (א)3	כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		ברוח כולל אחר(ב)	בדוח רווח ההפסד(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	
במיליוני ש"ח												
נכסים												
אגרות חוב זמינות למכירה:												
(6)	22	-	-	-	-	-	-	(8)	(1)	31	ממשלת ישראל	
-	-	-	-	-	(984)	-	933	-	19	32	מוסדות פיננסיים זרים	
(253)	3,709	(941)	-	-	(424)	(19)	1,043	(221)	478	3,793	MBS/ABS	
-	10	-	11	-	(3)	-	-	(1)	-	3	אחרים זרים	
(259)	3,741	(941)	11	-	(1,411)	(19)	1,976	(230)	496	3,859	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	
אגרות חוב למסחר:												
-	13	-	2	-	-	(1)	-	-	1	11	MBS/ABS	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחרים בחו"ל	
-	13	-	2	-	-	(1)	-	-	1	11	סך הכל אגרות חוב למסחר	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:												
65	184	-	14	-	-	-	-	-	24	146	חוזי שקל - מדד	
15	96	-	-	-	(254)	-	-	-	226	124	חוזי ריבית	
2,789	2,851	-	-	-	-	-	1,427	-	696	728	חוזי מטבע - חוץ	
3,488	3,560	-	-	-	-	-	-	-	2,757	803	חוזי מניות	
3	3	-	-	-	-	-	-	-	(251)	254	חוזי סחורות ואחרים	
6,360	6,694	-	14	-	(254)	-	1,427	-	3,452	2,055	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	
6,101	10,448	(941)	27	-	(1,665)	(20)	3,403	(230)	3,949	5,925	סך כל הנכסים	
התחייבויות												
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:												
21	159	-	127	-	-	-	-	-	(58)	90	חוזי שקל - מדד	
-	243	-	-	-	-	-	-	-	(41)	284	חוזי מטבע - חוץ	
-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	חוזים בגין מניות	
21	409	-	127	-	-	-	-	-	(99)	381	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
21	409	-	127	-	-	-	-	-	(99)	381	סך כל ההתחייבויות	

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2022, הסתכמה בסך (259) מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח והפסד ^(א)	ברוח כולל אחר ^(ב)
							בדוח רווח והפסד ^(א)	ברוח כולל אחר ^(ב)			
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינים למכירה:											
1	33	-	-	-	-	-	-	-	-	33	ממשלת ישראל
-	23	-	22	-	-	-	-	-	1	-	מוסדות פיננסיים זרים
(7)	3,462	-	583	-	(1,042)	(33)	1,278	(12)	132	2,556	MBS/ABS
-	3	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-	8	אחרים זרים
(6)	3,521	(2)	605	-	(1,045)	(33)	1,278	(12)	133	2,597	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	7	(9)	-	-	(7)	-	-	-	1	22	MBS/ABS
-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	2	אחרים זרים
-	7	(11)	-	-	(7)	-	-	-	1	24	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
(55)	166	-	11	-	-	-	-	-	7	148	חוזי שקל - מדד
(490)	134	-	-	-	(209)	-	-	-	(96)	439	חוזי ריבית
106	465	-	-	-	-	-	1,099	-	(1,792)	1,158	חוזי מטבע - חוץ
201	216	-	-	-	-	-	-	-	198	18	חוזי מניות
471	472	-	-	-	-	-	-	-	468	4	חוזי סחורות ואחרים
233	1,453	-	11	-	(209)	-	1,099	-	(1,215)	1,767	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
227	4,981	(13)	616	-	(1,261)	(33)	2,377	(12)	(1,081)	4,388	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
7	74	-	64	-	-	-	-	-	(53)	63	חוזי שקל - מדד
-	224	-	-	-	-	-	-	-	48	176	חוזי מטבע - חוץ
-	7	-	-	-	-	-	-	7	-	-	חוזים בגין מניות
7	305	-	64	-	-	-	-	7	(5)	239	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7	305	-	64	-	-	-	-	7	(5)	239	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים שטרם מומשו ונכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 30 בספטמבר 2021, הסתכמה בסך (6) מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פורורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור ג'15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 (מבוקר)												
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	העברות מרמה (ג)3	העברות אל רמה (ג)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת רווח ההפסד (א)	ברוח כולל אחר(ב)	מכירות ערך זמינים למכירה:	
							רווח	פסד				
במיליוני ש"ח												
נכסים												
ניירות ערך זמינים למכירה:												
	2	31	-	-	-	-	-	-	(2)	33	ממשלת ישראל	
	-	32	-	31	-	-	-	-	1	-	מוסדות פיננסיים זרים	
	(32)	3,793	-	1,076	-	(1,380)	(80)	1,539	(37)	119	2,556	MBS/ABS
	-	3	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-	8	אחרים זרים
	(30)	3,859	(2)	1,107	-	(1,383)	(80)	1,539	(37)	118	2,597	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:												
	-	11	(4)	-	-	(8)	-	-	-	1	22	MBS/ABS
	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	2	אחרים זרים
	-	11	(6)	-	-	(8)	-	-	-	1	24	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:												
	(6)	146	-	11	-	-	-	-	-	(13)	148	חוזי שקל - מדד
	(309)	124	-	-	-	(209)	-	-	-	(106)	439	חוזי ריבית
	499	728	-	-	-	-	-	1,160	-	(1,590)	1,158	חוזי מטבע - חוץ
	789	803	-	-	-	-	-	-	-	785	18	חוזי מניות
	254	254	-	-	-	-	-	-	-	250	4	חוזי סחורות ואחרים
	1,227	2,055	-	11	-	(209)	-	1,160	-	(674)	1,767	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	1,197	5,925	(8)	1,118	-	(1,600)	(80)	2,699	(37)	(555)	4,388	סך כל הנכסים
התחייבויות												
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:												
	18	90	-	85	-	-	-	-	-	(58)	63	חוזי שקל - מדד
	-	284	-	-	-	-	-	-	-	108	176	חוזי מטבע - חוץ
	-	7	-	-	-	-	-	-	7	-	-	חוזים בגין מניות
	18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מיומן שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2021, הסתכמה בסך (30) מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פוורוד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח				
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾				
22	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 205	bp 205 1.68% 25%
3,709	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 215-110	bp 163 2.90% 20% 30%
10	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 210-105	bp 158 1.45% 30%
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
13	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 215-110	bp 163 2.90% 20% 30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
179	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.60%-3.10%	1.85%
5	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100% ^(*)	1.77%
96	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100% ^(*)	1.77%
2,851	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100% ^(*)	1.77%
3,560	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100% ^(*)	1.77%
3	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100% ^(*)	1.77%
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
159	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.60%-3.10%	1.85%
243	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.60%-3.10%	1.85%
7	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.93%-100%	1.77%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
101	השווי ההוגן של הביטחון	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון		

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 242](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾	
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾					
33	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 205	bp 205	אגרות חוב ממשלת ישראל
			1.68%	1.68%	
			25%	25%	
23	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 433.8	bp 433.8	מוסדות פיננסיים זרים
3,462	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163	bp 215-110	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
			2.90%	2%-3.8%	
			20%	20%	
			30%	30%	
3	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 158	bp 210-105	אחרים זרים
			1.45%	1.1%-1.8%	
			30%	30%	
ני"ע למסחר⁽¹⁾					
7	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163	bp 215-110	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
			2.90%	2%-3.8%	
			20%	20%	
			30%	30%	
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
140	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.29%	0.30%-2.28%	חוזי ריבית שקל - מדד
26	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	^(*) 0.15%-100%	
134	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	^(*) 0.15%-100%	חוזי ריבית
465	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	^(*) 0.15%-100%	חוזי מטבע - חוץ
216	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	^(*) 0.15%-100%	חוזים בגין מניות
472	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	^(*) 0.15%-100%	חוזים בגין סחורות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
74	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.29%	0.30%-2.28%	חוזי ריבית שקל - מדד
224	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.29%	0.30%-2.28%	חוזי מטבע - חוץ
7	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.28%	0.15%-100%	חוזים בגין מניות
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
584 ^(*)	השווי ההוגן של הביטחון				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

(א) הוצג בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה [ביאור 2.ב.1](#).

ראה הערות [בעמוד 242](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2021 (מבוקר)					
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾	
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה⁽¹⁾					
31	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 205 1.68% 25%	bp 205 1.68% 25%	אגרות חוב ממשלת ישראל
32	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 433.8	bp 433.8	מוסדות פיננסיים זרים
3,793	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163 2.90% 20% 30%	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
3	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	bp 158 1.45% 30%	bp 215-110 1.1%-1.8% 30%	אחרים זרים
ניירות ערך למסחר⁽¹⁾					
11	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	bp 163 2.90% 20% 30%	bp 215-110 2%-3.8% 20% 30%	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
138	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.38%	0.16%-2.60%	חוזי ריבית שקל - מדד
8	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	^(*) 0.15%-100%	חוזי ריבית
124	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	^(*) 0.15%-100%	חוזי מטבע - חוץ
728	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	^(*) 0.15%-100%	חוזים בגין מניות
803	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	^(*) 0.15%-100%	חוזים בגין סחורות
254	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	^(*) 0.15%-100%	חוזים בגין מניות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
90	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.38%	0.16%-2.60%	חוזי ריבית שקל - מדד
284	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	1.38%	0.16%-2.60%	חוזי מטבע - חוץ
7	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.97%	0.15%-100%	חוזים בגין מניות
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
541	השווי ההוגן של הביטחון				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 242](#).

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקאות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקאות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל. הממוצע המשוקלל חושב על בסיס שווי הוגן יחסי של החשיפות.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

א. בנק לאומי ארה"ב ועסקת המיזוג עם Valley National Bancorp

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב- BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב- Valley National Bank ("Valley Bank"). Valley Bank הוקם בשנת 1927.

עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC מוזגה ל- Valley ו- BLUSA מוזגה ל- Valley Bank ("הסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה שולמה לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. עם השלמת העסקה מחזיק הבנק בכ-14.2% מהון המניות של Valley והוא אינו בעל שליטה אולם נכון למועד פרסום הדוח הוא בעל המניות הגדול ביותר ב- Valley.

כתוצאה מהמיזוג נרשם רווח נטו ממס בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הראשון של שנת 2022 וסך של כ-451 מיליון ש"ח נרשם ברבעון השני.

החל מיום 1 באפריל 2022 הבנק מטפל בהשקעתו ב- Valley בשיטת השווי המאזני וסיווג את ההשקעה ב- Valley כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

למידע נוסף ראה [ביאור 1.36 דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

להלן נתוני ההשקעה ב- Valley ליום 1 באפריל 2022

במיליוני ש"ח	
3,047	שווי מניות Valley שהתקבלו
1,947	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים
1,046	מוניטין שהוכר

שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 עומד על כ-2,750 מיליון ש"ח.

יתרות הנכסים של בנק לאומי ארה"ב שנגרעו מספרי הבנק במועד השלמת העסקה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
1,253	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4,431	ניירות ערך
19,187	אשראי לציבור, ברוטו
(272)	הפרשה להפסדי אשראי
18,915	אשראי לציבור, נטו
100	בניינים וציוד
14	מוניטין
58	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,125	נכסים אחרים
25,896	סך הכל נכסים

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

יתרות ההתייבויות של בנק לאומי ארה"ב לצורך יציאה מאיחוד שנגרעו מספרי הבנק במועד השלמת העסקה

31 במרס 2022 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
22,536	פיקדונות הציבור
88	פיקדונות מבנקים
88	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
593	התחייבויות אחרות
23,305	סך הכל התחייבויות

ב. בנק לאומי בריטניה ("BLUK")

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה.

יישומה של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לביצוע המהלך. נכון למועד פרסום הדוח התקיימו חלק מהתנאים המתלים, ובכלל זה קבלת ההיתרים הנדרשים למהלך מבנק ישראל והעברת עיקר תיק האשראי של BLUK אל LABL.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.

ג. מכירת "בית מאני"

בהמשך לאמור בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2021, בנושא הזמנה להציע הצעות לרכישת הנכס הממוקם ברח' יהודה הלוי בתל אביב ("בית מאני"), זכתה ביום 26 באפריל 2022 הצעתה של חברת "סלע קפיטל נדל"ן בע"מ". ביום 18 במאי 2022, לאחר אישור האורגנים המוסמכים בבנק, נחתם הסכם המכירה.

עבור רכישת בית מאני ישולם לבנק סך של 623 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ כדון. רווח ההון לפני מס עבור הבנק צפוי לעמוד על כ-524 מיליון ש"ח אשר יירשם בדוחות הכספיים של הבנק במועד המעבר של ההנהלה הראשית ויחידות המטה ללוד, מעבר שצפוי להתבצע במחצית השניה של שנת 2023.

עסקת המכירה האמורה הינה נדבך נוסף במהלך הכולל של הבנק להעברת יחידות המטה וההנהלה הראשית למטה לאומי בלוד.

ד. הסכם שיתוף פעולה עם Paxos

הבנק חתם על הסכם שיתוף פעולה עם חברת Paxos Trust Company, LLC האמריקאית במסגרתו לראשונה בנק בישראל, יאפשר ללקוחותיו לרכוש, להחזיק ולמכור מטבעות קריפטוגרפיים (להלן - קריפטו).

חברת Paxos היא חלוצה בבניית פתרונות לניהול נכסים דיגיטליים, עבור חברות מובילות בעולם. החברה, שנוסדה בשנת 2012, מחזיקה ברישיונות של רגולטורים אמריקאים, והיא גוף מפקח ומוסדר. לחברה עשרות לקוחות ומשקיעים אסטרטגיים, כגון PayPal, Bank of America, ו-Paxos.Revolut. מנהלת נכסים בהיקף של יותר מ-20 מיליארד דולר ומשרתת למעלה מ-400 מיליון לקוחות קצה בעולם.

במודל הפעילות המתוכנן ישנם יתרונות משמעותיים ללקוח. כך למשל - הלקוח לא ידרש להחזיק ארנק קריפטו פרטי ולא ידרש לזכור או לנהל את הסיסמאות לארנק כזה על כל הסיכונים הכרוכים בכך. בנוסף, היבטי המיסוי יופלו על ידי הבנק והמס ינוכה באופן שוטף במסגרת הפעילות.

המסחר יתאפשר בהתחלה במטבעות ביטקוין ואיתריום שהינם מטבעות הקריפטו המובילים ובעלי היקפי הפעילות והמסחר הגבוהים בעולם.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

ביום 27 באוקטובר 2022 קיבל הבנק את אישורו של בנק ישראל למתן שירותי המסחר בקריפטו. ביום 3 בנובמבר 2022 הוגשה עתירה לבג"צ למתן צו על תנאי נגד נגיד בנק ישראל, בנק ישראל הפיקוח על הבנקים והבנק (ביחד "המשיבים") במסגרתה עתרו המבקשות למתן צו על תנאי אשר יורה למשיבים להתייבב וליתן טעם מדוע לא יבטלו את האישור שניתן לבנק בטענה שהוא עומד בניגוד להוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, וכן עתרו למתן צו ביניים המורה לבנק שלא להתחיל לספק ללקוחותיו שירותי מסחר במטבעות דיגיטליים. בית המשפט הורה למשיבים להגיש תגובה לעתירה עד ליום 5 בדצמבר 2022.

ה. הסכם שירותי מחשוב ותפעול לבנק אגוד לישראל בע"מ

ביום 23 בנובמבר 2022 סוכם בין הבנק לבין בנק איגוד לישראל בע"מ על הארכת תוקף ההסכם למתן שירותי מחשוב ותפעול עד ליום 31 במרס 2023.

כמו כן סוכם כי הבנק יספק, לאחר תום תוקף ההסכם, בתקופה שמיום 1 באפריל 2023 ועד ליום 31 בדצמבר 2029, שירותי אחזור מידע אודות לקוחות בנק איגוד, וזאת כדי לאפשר גישה למידע היסטורי אודות לקוחות איגוד לאחר השלמת המיזוג בין איגוד לבין בנק מזרחי טפחות בע"מ.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
תוכן העניינים

עמוד	
א. ממשל תאגידי	
248	שינויים בדירקטוריון
249	המבקרת הפנימית
ב. פרטים נוספים	
249	השליטה בבנק
249	מינויים ופרישות
249	מבנה ארגוני
249	הסכמים מהותיים
250	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
254	דירוג אשראי
ג. נספחים	
255	שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שינויים בדירקטוריון

נכון למועד פרסום הדוחות, הדירקטוריון מונה אחד עשר דירקטורים, וזאת בהתאם לאישור זמני שניתן עד ליום 1 בפברואר 2023 מאת הפיקוח על הבנקים. החל מיום 1 בפברואר 2023 ימנה הדירקטוריון עשרה דירקטורים וזאת בהתאם למספר חברי הדירקטוריון בתאגידים בנקאיים אשר נקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 (להלן: "הוראה 301"). במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

ביום 26 בינואר 2022 רו"ח יצחק אידלמן, שמכהן כדירקטור חיצוני בהתאם לקבוע בחוק החברות, התשנ"ט-1999 בבנק מאז 2 בפברואר 2017, הודיע, שאין בכוונתו להגיש לוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 (להלן: "הוועדה למינוי דירקטורים"), מועמדות לכהונה כדירקטור בבנק לקדנציה שלישית. רו"ח יצחק אידלמן ישלים את מלוא תקופת כהונתו בקדנציה הנוכחית עד ליום 1 בפברואר 2023. לפירוט נוסף ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 27 בינואר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-011986).

ביום 26 באפריל 2022 קיבל הבנק הודעה מהוועדה למינוי דירקטורים, במסגרתה מפורטת רשימת מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפה הכללית השנתית של הבנק לשנת 2022. לפירוט נוסף, כולל רשימת המועמדים, ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 26 באפריל 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-051295).

ביום 8 ביוני 2022, פרסם הבנק הודעה מקדימה אודות הכוונה לזמן אסיפה כללית שנתית ומיוחדת של בעלי מניות הבנק שעל סדר יומה ידונו מספר נושאים וביניהם, מינוי דירקטור חיצוני בהתאם לדרישות חוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ומינוי שני דירקטורים במעמד דירקטור שאינו דירקטור חיצוני כאמור בסעיף 111(א)(2) לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן: "פקודת הבנקאות", "דירקטור במעמד דירקטור אחר"). לפירוט ראה דיווח מיידי שפרסם הבנק ביום 8 ביוני 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-071101).

ביום 4 באוגוסט 2022 נערכה האסיפה הכללית השנתית והמיוחדת של הבנק אשר אישרה את ההחלטות כדלקמן:

1. למנות מחדש את משרדי רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) וברייטמן אלמגור זר ושות' (Deloitte) כרו"ח מבקרים משותפים של הבנק, לתקופה שתחל ממועד אישור האסיפה הכללית השנתית הנוכחית ועד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק ולהסמיך את דירקטוריון הבנק לקבוע את שכרם.
2. למנות את מר צבי נגן כדירקטור במעמד של דירקטור חיצוני בהתאם לקבוע בחוק החברות, תשנ"ט-1999, לתקופה של 3 שנים, החל ובכפוף לקבלת הסכמת המפקח על הבנקים, או אי התנגדותו. בהמשך לכך, ביום 26 באוקטובר 2022 התקבלה הודעה מהפיקוח על הבנקים כי אין למפקח על הבנקים התנגדות למינויו של מר צביקה נגן כדירקטור בבנק. כהונתו הראשונה כדירקטור בבנק החלה ביום 27 באוקטובר 2022. למידע נוסף ראו דוח מיידי על מינוי דירקטור (שאינו תאגיד) או יחיד המכהן מטעם תאגיד שהוא דירקטור בחברה פרטית מיום 27 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-130363) ודוח מיידי על מצבת נושאי משרה בכירה מיום 27 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-130372).
3. למנות מחדש את גב' אסתר דומיניסיני כדירקטורית במעמד "דירקטור אחר", לתקופה של 3 שנים, החל ובכפוף לקבלת הסכמת המפקח על הבנקים, או אי התנגדותו. בהמשך לכך, ביום 6 באוקטובר 2022 התקבלה הודעה מהפיקוח על הבנקים כי אין למפקח על הבנקים התנגדות למינויה של גב' אסתר דומיניסיני כדירקטורית בבנק. כהונתה השלישית כדירקטורית בבנק תחל ביום 17 בינואר 2023 (יום לאחר מועד סיום כהונתה השנייה). למידע נוסף ראו דוח מיידי על מצבת נושאי משרה בכירה מיום 27 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-130372).
4. למנות מחדש את גב' אירית שלומי כדירקטורית במעמד "דירקטור אחר", לתקופה של 3 שנים, החל ובכפוף לקבלת הסכמת המפקח על הבנקים, או אי התנגדותו. בהמשך לכך, החל מיום 19 בספטמבר 2022 החלה כהונתה השנייה של גב' אירית שלומי כדירקטורית בבנק, לאחר קבלת אישור של הפיקוח על הבנקים ביום 5 בספטמבר 2022. למידע נוסף, ראו דוח מיידי על מצבת נושאי משרה בכירה מיום 19 בספטמבר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-118777).
5. לאמץ את התיקונים לתקנון הבנק, בהתאם לנוסח התקנון המצורף כנספח ד' לדוח זימון האסיפה.
6. לאשר את מדיניות התגמול המעודכנת של נושאי המשרה כמפורט בנספח ה' לדוח זימון האסיפה.

למידע נוסף ראה דיווח מיידיים על תוצאות האסיפה הכללית מיום 4 באוגוסט 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-099364).

פירוט נוסף בדבר המועמדים ושאר הנושאים שעל סדר יום האסיפה נמסר במסגרת דוח זימון האסיפה השנתית שפורסם על ידי הבנק בהתאם להוראות הדין. למידע נוסף ראה דיווח מיידיים מיום 29 ביוני 2022 מיום 14 ביולי 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-081190 ו-2022-01-089413 בהתאמה) (להלן: "דוח זימון האסיפה").

למידע בנוגע לכשירות הדירקטורים נדרש בהוראה 301 שעניינה הדירקטוריון, ראה פרק [חברי דירקטוריון הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרכב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

דוח הביקורת הפנימית לשנת 2021 בקבוצת לאומי, הוגש לוועדת הביקורת ביום 14 במרס 2022 נדון בוועדה ביום 21 במרס 2022, הוגש לדירקטוריון ביום 30 במרס 2022 והוצג בדירקטוריון ביום 6 באפריל 2022.

לקט חצי שנתי של דוחות ותרשומות ביקורת למחצית הראשונה של שנת 2022 הוגש לוועדת הביקורת ביום 28 ביולי 2022 ודווח בוועדה ביום 3 באוגוסט 2022, הוגש לדירקטוריון ביום 29 באוגוסט ודווח בדירקטוריון ביום 5 בספטמבר 2022.

השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בד"ן, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק נכון ליום 30 בספטמבר 2022, ראה דוח מידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 6 באוקטובר 2022 (אסמכתא: 124894-01-2022). כמו כן, ראה דיווח מידי בעניין רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי בבנק ליום 31 במרס 2022 מיום 7 באפריל 2022 (אסמכתא: 045337-01-2022).

מינויים ופרישות

מינויים

רו"ח **אורי יוניסי**, ראש חטיבת קשרי לקוחות וחבר הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, מונה לתפקיד ראש חטיבת משכנתאות, בתוקף מיום 1 בינואר 2022.

דירקטוריון הבנק החליט על מינויו של **מר פנחס שץ** לתפקיד ראש מערך ציות וקצין ציות ראשי, בכפוף לאישור בנק ישראל.

פרישות

עו"ד **מור פינגרר**, יועצת משפטית ראשית, ראש חטיבת הייעוץ המשפטי, מזכירת הבנק והקבוצה וחברת הנהלת הבנק, ביקשה לסיים את תפקידה.

עו"ד **הדר ויסמונסקי וינברג**, מזכירת הבנק והקבוצה, סיימה את תפקידה ב-28 בפברואר 2022.

גב' **שרון דניאל**, קצינת ציות ראשית וראש מערך ציות ואכיפה, ביקשה לסיים את תפקידה.

מבנה ארגוני

חטיבת משכנתאות

ביום 1 בינואר 2022 הוקמה החטיבה לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיר.

סיום סכסוך עבודה

ביום 1 באוגוסט 2021 נתקבלה בבנק הודעה על סכסוך עבודה שהוכרז, לבקשת ארגון העובדים בבנק, על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, מכח חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957. בהמשך לישוב העניינים נשוא ההכרזה הודיעה הסתדרות המעו"ף ביום 24 בפברואר 2022 על סיום הסכסוך.

עבודה היברידית

הבנק החל ביום 15 באוגוסט 2021 מתווה עבודה היברידית המאפשר לעובדים לעבוד יום בשבוע מהבית. ביום 9 בפברואר 2022 נחתם בין ההנהלה לוועד העובדים מסמך הסכמות, במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמות עקרוניות על מתווה קבע של יום בשבוע עבודה מרחוק, החל מיום 13 בפברואר 2022.

הנפקת כתבי אופציה

לפרטים אודות הנפקת כתבי אופציה ראה [ביאור 8.א](#).

הסכם קיבוצי בנושא זכויות עובדים

בסוף שנת 2022 צפוי להסתיים תוקף ההסכם הקיבוצי בנושא שכר וזכויות עובדים, אשר היה בתוקף במהלך השנים 2019-2022. הנהלת הבנק ונציגות העובדים החלו בדיונים בנושא.

הסכמים מהותיים

לפרטים בנוגע להסכמים מהותיים של חברות מוחזקות עיקריות ראה [ביאור 16](#) ופרק [חברות מוחזקות עיקריות כדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

לפרטים בנוגע להסכמים מהותיים נוספים ראה פרק [הסכמים מהותיים כדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. חלק מההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר השפעתן על הבנק עשויה להיות משמעותית.

ראה תיאור מפורט בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2021](#).

הוראות הפיקוח על הבנקים

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 420 - משלוח הודעות בתקשורת

בהמשך לאמור בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2021](#), בקשר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת, ביום 13 ביוני 2022 הודיע הפיקוח על הבנקים כי תחילתו של התיקון האמור, אשר אמור היה להיכנס לתוקף שנה מיום פרסומו, היינו ביום 6 ביוני 2021, תידחה ליום 1 בינואר 2023.

הבנק נערך ליישום התיקון.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור

ביום 31 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451. בין היתר נקבע במסגרת התיקון, כי תאגידי בנקאיים יחויבו לספק ללקוח אישור עקרוני למתן הלוואה בפורמט אחיד, שבו יוצגו שלושה סלים אחידים שהרכבם נקבע על ידי בנק ישראל, כאשר אורך תקופת ההלוואה ייבחר על ידי הלקוח. בכל אחד מהסלים יוצגו: הריבית הכוללת החזויה, סך התשלומים החזוי בכל תקופת המשכנתא והתשלום החודשי הגבוה ביותר הצפוי על פי התחזיות. בנוסף וללא קשר לסלים האחידים, יוכלו הבנקים להציע ללקוח גם סל משכנתא בתמהיל מותאם אישית.

בנוסף נקבע בתיקון כי על הבנק להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים בטווחי זמן שונים. כמו כן, ההוראה מסדירה את אופן הצגת המידע שעל תאגידי בנקאי להציג ביישום האינטרנטי שהוא מציע ללקוחותיו.

נקבע פרק זמן קצוב למתן אישור עקרוני ללקוח ונדרש לאפשר ללקוח להגיש בקשה ולקבל את האישור, בין היתר, באופן מקוון ובטלפון.

ביום 7 ביולי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה, המתייחס בעיקרו לנושאים הבאים: (1) אופן שילוב הלוואות מכוונות (הידועות בציבור הרחב כ"הלוואות זכאות") באישור העקרוני; (2) המידע הניתן ללקוח לשם בחינת כדאיות פירעון מוקדם; (3) תוכנו של המחשבון המקוון. עדכון זה להוראה נועד לתת מענה לשאלות שעלו אגב עבודת התאגידיים הבנקאיים על יישום ההוראה.

תחילתה של ההוראה ביום 31 באוגוסט 2022.

בנוסף ביום 13 ביוני 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 בעניין פישוט הסכמים ללקוחות. במסגרת התיקון בוצעו התאמות בהוראה, על מנת להתאימה לתיקונים האמורים שבוצעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451. תיקון זה נכנס לתוקף ביום 31 באוגוסט 2022.

תהליכי העבודה עודכנו בהתאם.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

ראה פירוט בפרק [ההון והלימות ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

מכתב הפיקוח על הבנקים לגבי עלייה בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן

במהלך החודשים אוקטובר ודצמבר 2021 הפיץ הפיקוח על הבנקים מכתבים לתאגידיים הבנקאיים בנושא עלייה בסיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, במסגרת המכתבים נקבע כי בתקופה האחרונה חלה עלייה בסיכון האשראי המערכת הבנקאית בענף הבינוי והנדל"ן, אשר מקבלת ביטוי, בין היתר בגידול מואץ של יתרות האשראי, במאפייני הסיכון ובשיעורי המימון בחלק מהתאגידיים הבנקאיים. בהמשך לכך, במכתב שפורסם ביום 20 במרס 2022 מבהיר הפיקוח כי לנוכח המשך המגמה של גידול בסיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, הוחלט לנקוט בצעדים פיקוחיים נוספים אשר מטרתם לחזק את ניהול הסיכונים, את השקיפות, והעקביות הפיקוחית ואת כושר הניטור אחר הסיכון בתיק. הצעדים הנוספים כוללים, בין היתר: (1) הוראה להקצאת הון נוספת בגין מימון קרקעות במינוף גבוה, כמפורט להלן; (2) המחשת והדגמת תהליך הניתוח של צוותי הביקורת של הפיקוח על הבנקים בהתייחס לאשראי לענף הבינוי והנדל"ן, על מנת לסייע לניהול הליכי החיתום והסיווג של האשראי בבנקים; (3) הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף הבינוי והנדל"ן.

בהמשך למכתב האמור פורסם ביום 25 במאי 2022 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי", במסגרתו נקבע, כי לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי ייעוד, ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן על פי המיון הענפי בהוראת דיווח לפיקוח 831 - "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק". עדכון זה יכנס לתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2022, אולם הבנקים רשאים לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות ההון בגין מלאי הלוואות הקיים ביום 30 ביוני 2022, בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 30 ביוני 2023. בהתאם לכך, הפריסה תיעשה החל מהרבעון השלישי של שנת 2022, על פני ארבעה רבעונים, כך שברבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 דרישת ההון תבוא לידי ביטוי באופן מלא.

תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 301 ו-301A בנושא "דירקטוריון ו-"מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי"

במסגרת התיקון אשר פורסם ביום 10 באפריל 2022 תוקנו ההוראות והותאמו לדרישות החקיקה מיושבי ראש דירקטוריון בתאגידים בנקאיים בכלל, ובתאגידים בנקאיים בלא גרעין שליטה בפרט.

התיקון של ניהול בנקאי תקין מספר 301A קובע כי על הדירקטוריון להגדיר את תפקידיו של יו"ר הדירקטוריון כך שלא יחרגו מהתפקידים והסמכויות המוקנים ליו"ר דירקטוריון על פי הוראות הדין, שלא תיפגע אי תלותו, ובתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה - שלא תיווצר זיקה בינו לבין התאגיד הבנקאי. בנוסף, נקבע כי הדירקטוריון רשאי להטיל על יו"ר הדירקטוריון לבצע כל תפקיד שהדירקטוריון רשאי להסמיך אחד מחבריו לבצע הקשור לעבודת הדירקטוריון. עוד נקבע, כי על הדירקטוריון להגדיר את היקף הזמן שעל יו"ר הדירקטוריון להקדיש לשם ביצוע תפקידיו.

לניהול בנקאי תקין מספר 301A התווסף סעיף המפרט עקרונות לקביעת תגמול של יו"ר הדירקטוריון בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. נקבע כי התגמול של היו"ר כאמור יהיה בהתאם לתקנות הגמול החלות על דירקטורים חיצוניים, וזאת בהתאמות מסוימות המפורטות בהוראה. נקבע, בין היתר, כי סכום הגמול השנתי שלו יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון לא יעלה על הגמול הכולל הממוצע של דירקטור מומחה בתאגיד הבנקאי, כשהוא מוכפל ב"יחס הקובע" המתבסס הן על ההבדלים שבין מאפייני התפקיד של יו"ר הדירקטוריון לבין יתר הדירקטורים, שמשליכים על היקף הזמן שעל יו"ר הדירקטוריון להקדיש לשם ביצוע תפקידיו והן על מרכיב האחריות המוטל על יו"ר הדירקטוריון מעבר למוטל על יתר הדירקטורים. על ועדת התגמול הוטל לקבוע שאין בתנאי הגמול של יו"ר הדירקטוריון כדי להוות זיקה בהתאם לפקודה או כדי לפגוע באי התלות ובעצמאות של יו"ר הדירקטוריון.

תחילת התיקון ביום פרסומו, ואולם לגבי יושב ראש דירקטוריון המכהן בעת כניסת התיקון לתוקף - במועד עדכון תנאי מתנאי כהונתו או בתום 6 חודשים מיום הפרסום, לפי המוקדם.

למידע אודות תוצאות הדיון שערך הבנק בנושא ביום 22 בספטמבר 2022, ראה דוח מידי מיום 22 בספטמבר 2022 (אסמכתא: 01120415-2022).

תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 ו-222 בנושא יחס כיסוי הנזילות ויחס מימון יציב נטו וקובץ השו"ת בנושא ראה פירוט בפרק [סיכון הנזילות בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה לראשונה בחודש פברואר 2020. הבנקאות הפתוחה מחייבת את הבנקים וחברות כרטיסי האשראי לשתף מידע בנקאי של הלקוח, על פי בקשתו, עם ספקי צד ג' מורשים ולאפשר ביצוע תשלומים בחשבוננו באמצעות צד ג' (המפוקח לעניין זה). המטרה היא כי בהתבסס על המידע הבנקאי האמור, יוכלו ספקי צד ג' להציע ללקוחות מוצרים חדשים, מותאמים אישית ללקוח. על פי ההוראה, ביסוס הבנקאות הפתוחה יעודד כניסת שחקנים חדשים לעולמות התשלומים, המידע, השיווק והתיווך, ויאפשר תמחור וחדשנות טובים יותר ללקוח.

מאז פרסומה תוקנה ההוראה מספר פעמים. ביום 24 בנובמבר 2022 פורסמה טיוטת עדכון נוספת להוראה הדנה בעיקרה בנושאים הבאים: מתן הגישה למידע מסוג ניירות ערך, הרחבות לעניין רמת השירות ואופן השימוש בסרטיפיקט ושמירתו, וכן הבהרות בעניין הצורך בקבלת אישור מהמפקח על הבנקים לפעול כיוזם תשלומים.

הבנק פועל ליישום ההוראה בהתאם למועדי התחילה המדורגת הקבועים בה.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי פעולה על ידי פקיד, פעולה בערוץ ישיר, מסלול מורחב ומסלול מורחב פלוס), התשפ"ב-2022

בהתאם לצו שפורסם ביום 1 בספטמבר 2022, מוכרזים שירותי העו"ש הבאים כשירותים בני-פיקוח: (א) פעולה על ידי פקיד; (ב) פעולה בערוץ ישיר; (ג) מסלול מורחב; (ד) מסלול מורחב פלוס. משמעות הפיקוח, בהתאם לסעיף 9יג לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1984, הינה כי תאגיד בנקאי המבקש להעלות תעריף לשירותים אלו בהשוואה למחירים הקיימים במועד פרסום הצו, יידרש להגיש למפקח על הבנקים בקשה מנומקת לכך. המפקח יהיה רשאי להתיר את העלאת התעריף, לדחות את הבקשה או לבקש פרטים נוספים.

לצו האמור לא צפויה להיות השפעה על הכנסות הבנק מעמלות אלה.

טיטת הוראה בעניין עיסוק בנכסים קריפטוגרפיים פיננסיים וטיטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 - ניהול סיכונים

הטיטות פורסמו ביום 7 בנובמבר 2022 על רקע העלייה בשנים האחרונות בפעילות בתחום הנכסים הקריפטוגרפיים הפיננסיים ("קריפטו"). בשנה האחרונה, רואים גם כניסה של גופים פיננסיים מסורתיים, ובהם בנקים לתחום זה. פעילויות הקשורות לתחום הקריפטו מציגות סיכונים חדשים, מוגברים או ייחודיים, וזאת גם בעולם הסיכונים המסורתי, ובכלל זה סיכונים שעלולים להשפיע על היכולת להבטיח סביבה פיננסית יציבה ואמינה, סיכונים יציבותיים, סיכונים בהיבטי איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, סיכוני סייבר, וכן סיכונים בהיבטי הגנת הלקוח, זאת בין היתר, מאחר שפעילויות הקשורות לקריפטו עדיין לא מוכרות ומוכנות במלואן, וקיים ניסיון מצומצם יחסית בתחום אגב התפתחותם המהירה.

לאור הסיכונים האמורים, עמדת הפיקוח על הבנקים היא כי על תאגיד בנקאי לפעול בזהירות המרבית בבואו לשקול פעילות בתחום הקריפטו. בין היתר, נדרש התאגיד הבנקאי להחיל את הוראות סעיף 16 להוראת ניהול בנקאי תקין 310 "ניהול סיכונים" שעניינו מוצר חדש לגבי פעילות בתחום הקריפטו, ובין השאר: (א) על הבנק לבחון קודם לפעילותו בתחום כי הפעילות המבוקשת נכללת בתחומי הפעולה המותרים לבנק על פי חוק; (ב) על הבנק לבצע תהליך של הערכת הסיכונים, לרבות ביחס להגנות הצרכניות הנדרשות ביחס לפעילות; (ג) על הבנק להודיע בכתב למפקח על הבנקים על כוונתו לעסוק בתחום הקריפטו, ולתאר בהודעה את הפעילות באופן מפורט, תוך ציון לוח הזמנים לפעילות; (ד) המפקח על הבנקים רשאי לבקש מהתאגיד הבנקאי לספק מידע נוסף. ככל שיידרש, המפקח על הבנקים יספק משוב רלוונטי לאחר קבלת כל המידע הדרוש.

להרחבה לגבי הסכם שיתוף פעולה של הבנק עם חברת Paxos Trust Company, LLC האמריקאית, במסגרתו יאפשר הבנק ללקוחותיו לרכוש, להחזיק ולמכור מטבעות קריפטוגרפיים ראה [ביאור 1.16](#).

הודעת הפיקוח על הבנקים בדבר רפורמה בעמלות משקי בית ועסקים קטנים

ביום 6 בנובמבר 2022 הודיע הפיקוח על הבנקים כי הוא מתכנן שורה של צעדים משמעותיים לטובת ציבור משקי הבית והעסקים הקטנים, במטרה לשפר את שיטת גביית העמלות עבור פעולות עו"ש ולאפשר ללקוחות רבים יותר ליהנות מתעריפי עמלות מוזלים. בהתאם להודעה עיקרי השינויים שמקודמים בתחום העמלות הם: (א) עדכון של שיטת החיוב בעמלות עו"ש - בהתאם לשיטת התשלום החדשה יחשב הבנק עבור הלקוח מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורו מידי חודש, בהתאם לפעולות העו"ש (פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר) שבוצעו על ידו בפועל באותו חודש, והתשלום שיגבה ממנו יהיה בהתאם; (ב) הרחבת קבוצת העסקים הקטנים שהתעריפון המוזל יחול עליהם על ידי הרחבת הגדרת "עסק קטן" מעסק שמחזור העסקים שלו הוא עד חמישה מיליון שקלים חדשים, לעסק שמחזור העסקים שלו עד עשרה מיליון שקלים חדשים. בנוסף תשונה ברירת המחדל כך שכל העסקים יוגדרו כ"עסק קטן", והתאגיד הבנקאי יהיה רשאי לבקש דוח שנתי במקרים בהם יש לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של העסק עולה על 10 מיליון ש"ח.

חקיקה

חוק הבנקאות (שירות ללקוחות) תיקון מספר 34, התשפ"ב-2022

בהתאם לתיקון אשר פורסם ביום 22 ביוני 2022, רשאי תאגיד בנקאי לגבות בעד טיפול בבקשה להלוואה לדיור, עמלה ששיעורה לא יעלה על 360 ש"ח.

תחילתו של התיקון האמור חודשיים מיום פרסומו והוא חל על בקשות להלוואה לדיור שהוגשו מיום התחילה או לאחריו.

ביום 21 ביולי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הכולל הבהרות לגבי יישום התיקון האמור, ובכלל זה הבהרות בנושאים הבאים: סוגי הלקוחות והשירותים עליהם יחול התיקון, המחיר המקסימאלי אותו נדרשים הבנקים להציג בתעריפון, ואופן עדכון תעריפון העמלות.

התפתחויות רגולטוריות עקב אירוע נגיף הקורונה

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מספר 4 - הוראת שעה) (נגיף הקורונה החדש) (עיכוב הליכים לשם גיבוש ואישור הסדר חוב), התשפ"א-2021

החוק קובע מסלול ייעודי לטיפול בחובות של חייבים (תאגידים ויחידים) שנפגעו ממשבר הקורונה, המאפשר לחייב להגיע להסדר חוב מוסכם כחלופה להליכי חדלות פירעון מלאים. ההסדר הזמני מאפשר לעכב הליכים משפטיים והליכי גבייה נגד החייב. בתקופת עיכוב ההליכים החייב ישמור את השליטה בנכסיו. במקביל כולל ההסדר המוצע הגנות חלופיות מתאימות לנושים.

ביום 14 בספטמבר 2022 פורסם צו חדלות פירעון ושיקום כלכלי (הארכת התקופה הקובעת לעניין הגשת בקשה לעיכוב הליכים לשם גיבוש הסדר חוב - נגיף הקורונה החדש), התשפ"ב-2022, במסגרתו הוארך תוקפן של ההוראות המיוחדות הנ"ל, עד ליום 17 במרס 2023.

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מספר 70 והוראת שעה) (נגיף הקורונה החדש), התשפ"ב-2022

הצעת החוק מבקשת להאריך לתקופה נוספת את הוראת השעה שנקבעה במסגרת חוק ההוצאה לפועל (נגיף הקורונה החדש - תיקון מספר 68 והוראת שעה), התשפ"א-2020 (להלן: "הוראת השעה"). הוראת השעה אשר נחקקה בעקבות התפרצות נגיף הקורונה קבעה הסדרים שונים שמטרתם לתמרץ תשלום של חובות וחזרה לפעילות כלכלית, וכן למנוע מאנשים שנקלעו למשבר להידרדר למשבר כלכלי חמור וארוך. במסגרת זו נקבעו, בין היתר, הסדרים לעניין סמכות רשמים לאחד תיקים באופן יזום; הארכת תקופת האזהרה לביצוע פסק דין או להגשת התנגדות לשטר חוב ולתביעה על סכום קצוב; קביעת הסדר תשלומים מיוחד; וכן קביעת הוראות ייחודיות לעניין אגרה ושכר טרחת עורך דין בעד בקשות ביצוע. בשל פקיעת תוקפן של מרבית ההוראות האמורות ביום 24 במרס 2022, מוצע להאריך את הוראת השעה לתקופות נוספות.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה

ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה במסגרתו מבהיר הפיקוח, כי עקב התמשכות השפעות משבר הקורונה על נכסי התאגידים הבנקאיים, ובכלל זה תמיכה בצרכי האשראי של התאוששות המשק ורמה גבוהה של פיקדונות בבנק ישראל, עלה הצורך בהארכת תוקף ההקלה שנקבעה בנוגע ליחסי המינוף.

בהתאם נקבע, כי תוקף ההקלה עד ליום 30 ביוני 2024, כאשר יחס המינוף לא יפחת מהשיעור ביום 31 בדצמבר 2023 או מיחס המינוף הנדרש מהתאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם; ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

להרחבה נוספת בנושא ההתאמות הרגולטוריות השונות על רקע אירוע נגיף הקורונה והשפעתו, ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2021](#).

נושאים נוספים

חוק שכר שווה לעובדת ועובד, התשנ"ו-1996 (תיקון מספר 6 התש"ף-2020)

עד ליום 1 ביוני 2022 נדרשים מעסיקים שונים וביניהם תאגידים מדווחים, לערוך דוחות לשנת 2021, שיפורסמו באתר האינטרנט של התאגיד, על פערי השכר שבין עובדות לעובדים, מכח תיקון מספר 6 לחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו-1996.

דירוג אשראי

להלן דירוג האשראי ותחזית של המדינה והבנק ליום 28 בנובמבר 2022:

קצר טווח	תחזית	ארוך טווח	דירוג חברת	
P-1	positive	A1	Moody's	מדינת ישראל
A-1+	stable	AA-	S&P	
F1+	stable	A+	Fitch	
P-1	stable	A2	Moody's	בנק לאומי: מט"ח
A-1	stable	A	S&P	
F1+	stable	A	Fitch	
A-1+	stable	AAA	S&P מעלות	דירוג מקומי (בישראל)
P-1	stable	Aaa	מידרוג	

להלן התפתחות דירוג האשראי ותחזית הדירוג של הבנק מה-1 בינואר 2022 ועד ליום 28 בנובמבר 2022:

- ב-12 בינואר 2022 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.
- ב-20 בינואר 2022 סוכנות הדירוג S&P אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.
- ב-23 בינואר 2022 סוכנות הדירוג S&P מעלות אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.
- ב-9 במרס 2022 סוכנות הדירוג S&P מעלות העניקה לבנק דירוג לטווח קצר A-1+.
- ב-20 ביולי 2022 סוכנות הדירוג S&P אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.
- ב-26 ביולי 2022 סוכנות הדירוג S&P מעלות אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.
- ב-20 באוקטובר 2022 סוכנות הדירוג מידרוג אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה ^(ה)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ג)					
3.44	2,521	292,871	4.34	3,913	360,724
בישראל					
3.85	221	22,985	4.95	75	6,058
מחוץ לישראל					
3.47	2,742	315,856	4.35	3,988	366,782
סך הכל ^(ד)					
אשראי לממשלה					
3.46	8	924	3.86	12	1,242
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.46	8	924	3.86	12	1,242
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
0.44	12	10,813	1.44	48	13,293
בישראל					
-	-	186	-	-	146
מחוץ לישראל					
0.44	12	10,999	1.43	48	13,439
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.10	32	127,250	1.53	506	131,907
בישראל					
0.13	1	3,016	0.90	1	442
מחוץ לישראל					
0.10	33	130,266	1.53	507	132,349
סך הכל					
ני"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.06	1	6,354	1.48	8	2,158
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.06	1	6,354	1.48	8	2,158
סך הכל					
אג"ח לפדיון זמנינות למכירה ^(ה)					
1.11	202	72,774	2.15	404	75,068
בישראל					
1.96	30	6,117	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.18	232	78,891	2.15	404	75,068
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ה)					
0.68	5	2,960	1.44	11	3,049
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.68	5	2,960	1.44	11	3,049
סך הכל					
2.22	3,033	546,250	3.35	4,978	594,087
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
5,899			6,201		
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
53,270			68,486		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ה)					
3,033	605,419		4,978	668,774	
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות					
3.12	252	32,304	4.57	76	6,646
מחוץ לישראל					

ראה הערות בעמוד 261.

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
0.27	222	324,683	1.32	1,255	380,373
בישראל					
0.01	3	182,976	0.76	379	200,701
לפי דרישה					
0.62	219	141,707	1.95	876	179,672
לזמן קצוב					
0.23	7	12,019	1.50	4	1,065
מחוץ לישראל					
0.05	1	7,915	-	-	12
לפי דרישה					
0.58	6	4,104	1.52	4	1,053
לזמן קצוב					
0.27	229	336,702	1.32	1,259	381,438
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
2.12	1	189	1.68	1	238
בישראל					
-	-	7	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.04	1	196	1.68	1	238
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
0.05	2	16,637	0.07	3	16,912
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.05	2	16,637	0.07	3	16,912
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
0.07	1	6,057	0.67	11	6,573
בישראל					
-	-	204	-	-	60
מחוץ לישראל					
0.06	1	6,261	0.66	11	6,633
סך הכל					
נ"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	500	2.23	16	2,874
בישראל					
-	-	252	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	752	2.23	16	2,874
סך הכל					
אגרות חוב					
4.00	129	12,892	5.50	274	19,945
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.00	129	12,892	5.50	274	19,945
סך הכל					
0.39	362	373,440	1.46	1,564	428,040
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית		
			157,747		
			1,730		
			זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית		
			2,270		
			30,390		
			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽¹⁾		
			35,559		
			סך כל ההתחייבויות		
			362		
			563,847		
			1,564		
			618,619		
סך כל האמצעים ההוניים					
			41,572		
			50,155		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
			362		
			605,419		
			1,564		
			668,774		
פער הריבית					
1.83	2,671		1.89	3,414	
תשואה נטו⁽¹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
1.89	2,426	513,946	2.28	3,342	587,441
בישראל					
3.03	245	32,304	4.33	72	6,646
מחוץ לישראל					
1.96	2,671	546,250	2.30	3,414	594,087
סך הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
0.22	7	12,482	1.42	4	1,125

ראה הערות [בעמוד 261](#).

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה ^(א)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ג)					
3.45	7,336	283,608	3.95	10,170	343,524
בישראל					
3.84	658	22,843	4.04	369	12,188
מחוץ לישראל					
3.48	7,994	306,451	3.95	10,539	355,712
סך הכל ^(ד)					
אשראי לממשלה					
3.22	20	827	3.84	33	1,147
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.22	20	827	3.84	33	1,147
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
0.53	44	11,113	0.80	91	15,090
בישראל					
-	-	166	-	-	185
מחוץ לישראל					
0.52	44	11,279	0.79	91	15,275
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.10	85	113,639	0.70	681	130,380
בישראל					
0.12	2	2,155	0.51	5	1,297
מחוץ לישראל					
0.10	87	115,794	0.69	686	131,677
סך הכל					
ני"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.11	4	5,043	0.68	13	2,566
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.11	4	5,043	0.68	13	2,566
סך הכל					
אג"ח לפדיון וזמינות למכירה ^(ה)					
1.12	612	73,053	1.54	930	80,341
בישראל					
2.08	87	5,574	2.44	27	1,477
מחוץ לישראל					
1.19	699	78,627	1.56	957	81,818
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ו)					
1.07	23	2,866	2.11	46	2,906
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.07	23	2,866	2.11	46	2,906
סך הכל					
2.27	8,871	520,887	2.79	12,365	591,101
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
			חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית		
			6,032		
			נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ז)		
			61,575		
8,871			579,705		
			12,365		
			658,708		
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות מחוץ לישראל					
3.24	747	30,738	3.53	401	15,147

ראה הערות [בעמוד 261](#).

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
0.28	654	312,441	0.76	2,052	358,335
בישראל					
0.01	11	178,424	0.32	478	202,194
לפי דרישה					
0.64	643	134,017	1.34	1,574	156,141
לזמן קצוב					
0.29	28	13,039	0.58	18	4,148
מחוץ לישראל					
0.09	6	8,871	0.11	2	2,392
לפי דרישה					
0.70	22	4,168	1.21	16	1,756
לזמן קצוב					
0.28	682	325,480	0.76	2,070	362,483
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
1.35	2	198	0.91	2	292
בישראל					
-	-	11	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.28	2	209	0.91	2	292
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
0.07	7	13,463	0.06	8	16,966
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.07	7	13,463	0.06	8	16,966
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
0.07	3	5,948	0.30	15	6,574
בישראל					
-	-	154	-	-	50
מחוץ לישראל					
0.07	3	6,102	0.30	15	6,624
סך הכל					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.24	1	554	1.25	27	2,890
בישראל					
-	-	254	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.17	1	808	1.25	27	2,890
סך הכל					
אגרות חוב					
3.75	383	13,629	4.95	805	21,677
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.75	383	13,629	4.95	805	21,677
סך הכל					
0.40	1,078	359,691	0.95	2,927	410,932
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
144,603			166,717		
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
2,761			1,687		
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
32,699			34,132		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
1,078			2,927		
סך כל ההתחייבויות					
39,951			45,240		
סך כל האמצעים ההוניים					
1,078			2,927		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.87	7,793		1.84	9,438	
פער הריבית					
תשואה נטו⁽⁴⁾ על נכסים נושאי ריבית					
1.92	7,074	490,149	2.10	9,055	575,954
בישראל					
3.12	719	30,738	3.37	383	15,147
מחוץ לישראל					
1.99	7,793	520,887	2.13	9,438	591,101
סך הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
0.28	28	13,458	0.57	18	4,198

ראה הערות [בעמוד 261](#).

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסות (הוצאות) (הוצאה) ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסות (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי צמוד מדד					
5.89	758	51,438	7.05	1,023	58,044
(4.76)	(209)	17,575	(5.74)	(344)	23,965
1.13		1.31			
מטבע ישראלי לא צמוד					
1.87	1,772	379,834	3.05	3,334	437,729
(0.12)	(86)	279,643	(0.88)	(713)	324,370
1.75		2.17			
מטבע חוץ					
1.21	251	82,674	2.38	545	91,668
(0.38)	(60)	63,740	(2.56)	(503)	78,580
0.83		(0.18)			
סך פעילות בישראל					
2.16	2,781	513,946	3.34	4,902	587,441
(0.39)	(355)	360,958	(1.46)	(1,560)	426,915
1.77		1.88			

ראה הערות [בעמוד 261](#).

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
5.86	2,209	50,220	8.05	3,377	55,905
(4.40)	(599)	18,172	(6.50)	(1,108)	22,712
1.46			1.55		
מטבע ישראלי לא צמוד					
1.90	5,130	359,949	2.32	7,454	427,989
(0.13)	(266)	269,182	(0.44)	(1,031)	312,272
1.77			1.88		
מטבע חוץ					
1.31	785	79,980	1.64	1,133	92,060
(0.42)	(185)	58,879	(1.43)	(770)	71,750
0.89			0.21		
סך פעילות בישראל					
2.21	8,124	490,149	2.77	11,964	575,954
(0.40)	(1,050)	346,233	(0.95)	(2,909)	406,734
1.81			1.82		

ראה הערות [בעמוד 261](#).

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2022 לעומת 2021		2022 לעומת 2021		2022 לעומת 2021	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
גידול (קיטון) בגלל שינוי ^(ח)		גידול (קיטון) בגלל שינוי ^(ח)		גידול (קיטון) בגלל שינוי ^(ח)	
מחיר		מחיר		מחיר	
כמות		כמות		כמות	
שינוי נטו		שינוי נטו		שינוי נטו	
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
2,834	1,060	1,774	1,392	656	736
(289)	34	(323)	(146)	64	(210)
2,545	1,094	1,451	1,246	720	526
נכסים נושאי ריבית אחרים					
1,006	806	200	729	704	25
(57)	(4)	(53)	(30)	(15)	(15)
949	802	147	699	689	10
3,494	1,896	1,598	1,945	1,409	536
סך כל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
1,398	1,135	263	1,033	849	184
(10)	29	(39)	(3)	38	(41)
1,388	1,164	224	1,030	887	143
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
461	202	259	172	105	67
-	-	-	-	-	-
461	202	259	172	105	67
1,849	1,366	483	1,202	992	210
סך הכל הוצאות הריבית					

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבעי ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 בסך של (2,302) מיליון ש"ח ובסך (1,007) מיליון ש"ח, בהתאמה, ולתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 - 1,460 מיליון ש"ח ו-1,488 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 בסך 99 מיליון ש"ח ובסך 352 מיליון ש"ח, בהתאמה, נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (עמלות לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 בסך 110 מיליון ש"ח ובסך 374 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (י) על בסיס שנתי, החל מה-1 בינואר 2022 מיישם הבנק את עדכון דרישות הגילוי של הפיקוח על הבנקים בנושא הצגת שיעורי הכנסה והוצאה, במסגרת עדכון זה עודכנה שיטת ההצגה של שיעורי ההכנסה וההוצאה שחושבו על בסיס שנתי לשיטה המקובלת בבנקים בארה"ב. בהתאם לכך, התרגום של היחסים הרבעוניים והתקופתיים יעשה על ידי חישוב לינארי, חלף העלאה בחזקה לפי שיטת ההצגה הקודמת. בהתאם להוראות החוזר, הבנק סיווג מחדש את מספרי השוואה של שיעורי ההכנסה וההוצאה המתייחסים לתקופות רבעוניות קודמות המוצגים בדוח זה. השפעת יישום ההוראה על מספרי השוואה של שיעורי ההכנסה וההוצאה אינה מהותית.

מילון מונחים

מונח

הגדרה

א

אובליגו

מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.

איגוח

פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב.

אירוע קיברנטי (סייבר)

אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוכצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

אנשים פרטיים

יחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ואינם עוסקים בפעילות עסקית. אנשים פרטיים מוגדרים בהתאם להוראות בנק ישראל כך שבקטגוריה זו נכללות הלוואות ליחידים שאינן למטרות עסקיות אשר מסווגים לענף משק אנשים פרטיים בהתאם להגדרות אחידות של הלמ"ס לרבות משקי בית ובנקאות פרטית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים.

אשראי on call

אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

אשראי בהשגחה מיוחדת

אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.

אשראי דוקומנטרי מותנה - SBLC

אשראי דוקומנטרי מותנה הוא ערבות בנקאית בניסוח של אשראי דוקומנטרי מסחרי, אשר מטרתו העיקרית היא להבטיח ביצוע תשלום. אשראי דוקומנטרי מותנה דומה לערבות בכך שהוא מהווה התחייבות של בנק לשלם את הסכום הנקוב בו כנגד מסמך דרישת תשלום מהמוטב, בעוד שלאשראי דוקומנטרי מסחרי בו נדרשת הצגת מסמכים שונים על מנת להפוך את התחייבות הבנק למוחלטת.

אשראי נחות

אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

<p>אשראי לא צובר</p> <p>אשראי מאזני הנבחן על בסיס פרטני, ואשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה.</p> <p>אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי לא צובר אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.</p> <p>בנוסף, חוב לא צובר ייחשב גם חוב שנבחן פרטנית ואשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.</p>	
<p>ב</p> <p>באזל 2/באזל 3</p> <p>הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>	
<p>ה</p> <p>הון עצמי רובד 1</p> <p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>	
<p>הון פיקוחי</p> <p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>	
<p>הון רובד 2</p> <p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים הון המותנה (contingent convertible - CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מוכן (point of non viability). בנוסף, במסגרת הון זה נכללים פריטים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>	
<p>ההיקף הצפוי של חשיפתו של צד נגדי בעת כשל אשראי.</p>	<p>החשיפה בעת הכשל EAD - (Exposure At Default)</p>
<p>הסכמי רכיב/מכר חוזר (Repurchase agreement or reverse repurchase)</p> <p>הסכמי רכיב אלה הם הסכמים לרכישה או למכירת נייר ערך תמורת מזומנים או ניירות ערך כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.</p>	

<p>הפרשה שנקבעת לגבי כל חוב שנבחן פרטנית, למעט הלוואות לדיר (ובכלל זה כל חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי וכפוף לבחינה פרטנית בהתאם למדיניות הבנק). סכום ההפרשה נאמד בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, בהתאם לשווי הוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ותוך הפעלת מקדמי ביטחון זהירים. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את הלוויים הרלבנטיים.</p>	<p>הפרשה פרטנית</p>
<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם לא צוברים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים.</p>	<p>הפרשה קבוצתית</p>
ח	
<p>סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים שכוללת אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC). חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.</p>	<p>חבות</p>
<p>פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם הוא (כולו או חלקו) לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפירעון. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שנקבעה על ידי הנהלת הבנק.</p>	<p>חוב בפיגור</p>
<p>מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>	<p>חוזה אופציה</p>
<p>כל חישוב הנותן ביטוי לתנאי אי וודאות, כלומר, מותאם לסיכון. לדוגמה, משקף את ניסיון העבר והערכת ההנהלה לגבי מועדי הפרישה הצפויים של עובדי הבנק וההטבות הצפויות עם הפרישה, המיוחסות ליניארית על פני תקופת העבודה הצפויה.</p>	<p>חישוב אקטוארי</p>
<p>חשיפות אלו נובעות ממחויבות שנטל הבנק כלפי הלוויים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלוויים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> • התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; • מסגרות אשראי לא מנוצלות; • התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; • התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. • ועוד. 	<p>חשיפות חוץ מאזניות</p>

<p>החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות.</p>	<p>חשיפת בסיס הצמדה ושער חליפין</p>
	<p>י</p>
<p>יחס הלימות ההון</p>	<p>יחס הלימות ההון</p>
<p>יחס כיסוי הנזילות</p>	<p>יחס כיסוי נזילות</p>
<p>יחס מימון יציב</p>	<p>יחס מימון יציב</p>
<p>יחס מינוף</p>	<p>יחס מינוף</p>
	<p>כ</p>
<p>כתבי התחייבות נדחים</p>	<p>כתבי התחייבות נדחים</p>
	<p>מ</p>
<p>מבני איגוח</p>	<p>מבני איגוח</p>
<p>מודל ההון הכלכלי</p>	<p>מודל ההון הכלכלי</p>

<p>נגזרים משובצים הינם מכשירים נגזרים, אשר משובצים (embedded) במסגרת חוזים ומכשירים פיננסיים אחרים או חוזים מסחריים לרכישה או מכירה של מוצרים ושירותים (חוזים אלו מכונים בספרות החשבונאית כ"חוזים מארחים" Host Contract).</p> <p>הטיפול החשבונאי מבוצע בהתאם למהות הכלכלית של הפריטים והעסקאות ולא בהתאם לצורתם המשפטית ולאור זאת, מכשירים נגזרים משובצים שעל פי מאפיינים כלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק לחוזה המארח מופרדים ממנו לצורכי המדידה בספרי הבנק.</p>	<p>מכשירים נגזרים משובצים (Embedded Derivative)</p>
<p>מניות המוחזקות במישרין על ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.</p>	<p>מניות רדומות</p>
<p>המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.</p>	<p>מרווח Bid-Ask</p>
<p>משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפדיון הסופי.</p>	<p>משך חיים ממוצע (מח"מ)</p>
נ	
<p>חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.</p>	<p>נגזר אשראי</p>
<p>הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.</p>	<p>נדבך 1</p>
<p>ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.</p>	<p>ניהול נכסים והתחייבויות - ALM</p>
<p>נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחופף מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק, משוקללת בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין מספר 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורית במסגרת הדרישות להלימות ההון. מאית של אחוז אחד המשמש כמודד לגבי שיעורי ריבית.</p>	<p>נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון (RWA)</p>
נקודת בסיס - BP	
ס	
<p>סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו.</p>	<p>סיכון אשראי</p>
<p>סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות) הינו הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומותאמת לצרכי תוביל להפסדים כתוצאה מנזקים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין.</p>	<p>סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות)</p>

סיכון נזילות	סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.
סיכון תפעולי	סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.
סיכון שירי	הסיכון השירי, הוא הסיכון שנשאר אחרי שיוך כל הסיכונים הספציפיים. לדוגמה: כאשר אדם רוכש נכס, הוא נחשף לחבילה של סיכונים שונים. רבים מהסיכונים הללו אינם ייחודיים לנכס שנרכש, אלא משקפים תרחישים רחבים יותר, כמו למשל עלייה או ירידה של מניות, העלאה או הורדה של שערי ריבית או שינוי קצב הצמיחה בכלכלה או בתעשייה מסוימת. ניתן לצמצם את החשיפה אליו באמצעות גיוון.
סיכונים בסיס	סיכון הבסיס, אשר מתבטא בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב הפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.
סיכונים ריבית	סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.
סיכון אסטרטגי	סיכון עסקי הכולל את ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על הון, רווחים, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטורים וטכנולוגיים.
סיכון מוניטין	הסיכון שפרסום או גילוי ציבורי של עסקה או נוהג הקשור ללקוחות, כמו גם תוצאות עסקיות ואירועים הקשורים לקבוצה, ישפיע באופן שלילי על אמון הציבור בקבוצה או יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות.
סיכונים שוק	סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים).
סינדיקציה	עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
ע	
עלות ריבית	מרכיב הריבית שמקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות אחרות.
עלות שירות	כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.
ר	
רווח בסיסי למניה	הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

<p>חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.</p>	<p>רווח מדולל למניה</p>
<p>בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.</p>	<p>רווח/הפסד אקטוארי</p>
<p>ריבית הנקבעת לפי בסיס אובייקטיבי חיצוני היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתה, על פי נוסחה קבועה מראש.</p>	<p>ריבית העוגן</p>
<p>ש</p>	
<p>ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסית בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; • רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; • רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. 	<p>שווי הוגן</p>
<p>שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבויות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.</p>	<p>שוק פעיל</p>
<p>מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p>	<p>שיעור התשואה הפנימי (שת"פ)</p>
<p>היחס בין התשואה של עסק (רווח נקי) לבין ההון העצמי שלו. שיעור זה מודד את יכולת הבנק ביצירת רווחים מהנכסים נטו, וממחיש עד כמה יעיל הבנק בניצול השקעות נוספות ליצירת גידול בהכנסותיו.</p> <p>התשואה להון בבנקים מתבטאת ביחסים אלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע; • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע בניכוי יתרה ממוצעת של מניות בכורה שנכללו בהון העצמי. 	<p>שיעור התשואה להון</p>

<p>ת</p> <p>תאגיד עזר</p> <p>תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.</p>	
<p>התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח ולהשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שנקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק והאיתנות הפיננסית שלו.</p>	<p>תהליך הסקירה הפיקוחי SREP – (Supervisory Review Process)</p>
<p>סכומי קצבה או ביטוח קבועים וידועים מראש המשולמים לזכאים, בין שאלה תלויים בתוצאות ההשקעות של קרן הקצבה או המבטח.</p>	<p>תכנית הטבה מוגדרת</p>
<p>רווח נקי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע.</p>	<p>תשואה להון</p>
<p>נייר ערך שהבטוחות שניתנו לו, או השיעבוד, לגבי תשלומי הריבית והקרן, הינם תשואה על מסמך פיננסי מסוים.</p>	<p>A ABS – Assets Back Securities (אגרות חוב מגובי נכסים)</p>
<p>כלי ניהולי למדידת ביצועי הבנק וקווי העסקים שלו במגוון נושאים כמותיים ואיכותיים אותם הגדירה הנהלת הבנק במסגרת התכנית האסטרטגית.</p>	<p>B BSC – Balanced Score Card</p>
<p>מימון פרויקטיים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.</p>	<p>B.O.T – Build Operate Transfer</p>
<p>מודל הפרשות להפסדי אשראי צפויים.</p>	<p>C CECL – Current Expected Credit Losses</p>
<p>אגרות חוב המגובים על ידי תיק אגרות חוב ו/או הלוואות ברמות "בכירות" (seniority) ובדירוגים שונים.</p>	<p>CDO – Collateralized Debt Obligation</p>
<p>מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>	<p>CDS – Credit Default Swap</p>
<p>איגרת חוב המגובה בתיק הלוואות.</p>	<p>CLO – Collateralized Loan Obligation</p>
<p>מודל מובנה של בקרה פנימית. מטרת מסגרת המודל הינה לסייע לעסקים ולישויות אחרות להעריך, לאמוד ולהעצים את מערכות הבקרה הפנימית הפועלות אצלם.</p>	<p>COSO – Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission</p>

מונח המתייחס להסדרי מימון שונים שחוצים גבולות לאומיים, כגון מתן הלוואות לאנשים וגופים במדינה אחרת, מכתבי אשראי, קיבולים בנקאיים וכו'.	Cross Border Activity (“פעילות חוצת גבולות”)
חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.	CVA - Credit Valuation Adjustment
	D
ה-(DFA) הינו חוק פדראלי אמריקאי אשר נכנס לתוקף ב-28 ביולי 2010 ומכיל רפורמה מקיפה ברגולציה הפיננסית, שלה השלכות שונות על קבוצת לאומי, שהעיקרית בהן מתייחסת לעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC) מתחום החלף (Swap).	DFA - Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act
	E
רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	EMIR - European Market infrastructure Regulation
	F
חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act
התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות ואחת מרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב.	Federal Deposit Insurance Corporation - FDIC
סוכנות המסונפת לממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FHLMC - Freddie Mac
חברה ציבורית בחסות ממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FNMA - Fannie Mae
חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגנים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.	FORWARD (חוזה אקדמה)
חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגנים.	FUTURE (חוזה עתידי)
	G
חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	GNMA - Ginnie Mea
	I
תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process

	L
השיעור מתוך חשיפת האשראי הכללית של הלווה במועד הכשל (EAD) אשר צפוי לגרום נזק לבנק בקרות אירוע הכשל.	LGD – Loss Given Default (שיעור ההפסד בהינתן כשל)
השיעור שמהווה המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף מימד אחד של סיכון הלוואה, כאשר יחס LTV גבוה משקף סיכון גבוה יותר לבנק נתן האשראי.	LTV (שיעור המימון)
	M
אגרות חוב המגובות בנכסים פיננסיים שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות בנכסים פיננסיים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.	MBS – Mortgage Back Securities (אגרות חוב מגובי משכנתאות)
	N
היחס שבין הכנסות ריבית נטו ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית.	NIM – Net Interest Margin
אשראי פגום שאינו צובר ריבית.	NPL – Non Performing Loan
	O
ארגון בינלאומי של המדינות המפותחות המקבלות את עקרונות הדמוקרטיה הליברלית והשוק החופשי. הארגון הינו פלטפורמה לדיון במדיניות, השוואת ביצועים, איתור פתרונות לקשיים וגיבוש קודים, עקרונות מנחים וסטנדרטים משותפים לביצוע מדיניות כלכלית וחברתית ברמה הלאומית. במסגרת הארגון כל מדינה חברה יכולה לתרום באופן משמעותי לקביעת מדיניות הארגון וניסוח קווי פעולה משותפים.	OECD
	P
מונח המתאר את ההסתברות שהלווה יגיע למצב של כשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה ממועד ביצוע הדרוג. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו כפי התנאים החוזיים של חובותיו.	PD – Probability of Default (כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה)
מענק בצורת מניות אשר הינן חסומות ותלויות בביצועים עתידיים של התאגיד הבנקאי.	PSU (יחידות מניה חסומות תלויות ביצוע)
	R
שיטה המשווה תשואות על השקעות שונות הלוקחת בחשבון את הסיכון. התשואה בפועל מתואמת על ידי מדידת חשיפות הנכס לסיכון ומתאמת כלפי מטה את התשואה על נכסים מסוכנים יותר. יעילות השיטה תלויה בדיוק הערכה של הסיכון בנכסים שונים, ועד כמה ה"עונש" המוטל על נכסים מסוכנים יותר אכן משקף את דרגת סלידת הסיכון של כל משקיע נתון. לסוגים חדשים של נכסים, כמו נגזרים פיננסיים הערכת סיכון הוא דבר מאוד לא ודאי, לאור הניסיון בדבר התנהגות מחיריהם בפועל.	RORAC (תשואה להון מתאמת סיכון)
מניה רגילה שעל פי תנאי ההנפקה שלה לא ניתנת למסחר חופשי במשך פרק זמן מסוים או עד שיקרה או שלא יקרה אירוע מסוים ופרק זמן זה טרם חלף ו/או אירוע זה עוד לא התממש.	RSU (יחידות מניה חסומות)

S	
סוכנות ממשלתית אמריקאית לתמיכה בעסקים קטנים בארה"ב.	SBA – Small Business Administration
הסכם המגובה על ידי תיק CDS (שהינן נגזרות) ברמות בכירות (Seniority) שונות.	SCDO – Synthetic collateralized Debt Obligation
סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.	SWAP
V	
הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרות המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.	VaR – Value at Risk (ערך בסיכון)

אינדקס

א

אומדנים חשבונאיים קריטיים 3, 91, 93
 איגוח 262, 265
 אקטוארי 130, 131, 132, 158, 159, 160, 264
 ארגון מחדש של חובות בעייתיים 20, 122

ב

באזל 35, 37, 86, 166, 171, 172, 263, 266
 ביטחונות 92, 118, 220
 בניינים וציוד 12, 13, 24, 25, 27, 99, 101, 108, 109, 221, 222, 223, 243
 בקרות 3, 88, 94, 96, 97, 263

ג

גידור 100, 122, 124, 126, 129, 130, 131, 132, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 183, 184

ד

דוח מאוחד על הרווח הכולל 4, 100
 דוח על השינויים בהון 4, 102, 104, 106
 דוח על תזרימי מזומנים 4, 108, 109, 110
 דוח רווח והפסד 4, 99, 12
 דיבינד 7, 16, 30, 36, 37, 102, 104, 106, 108, 109, 125, 163, 164, 170, 253

ה

הון והלימות ההון 3, 6, 16, 26, 27, 34, 36, 57, 58, 59, 66, 67, 72, 186, 250
 הון מניות 86, 102, 104, 106
 הון עצמי רובד 1 5, 16, 34, 35, 36, 37, 38, 115, 163, 166, 167, 168, 170, 263
 הון רובד 1 נוסף 35
 הון רובד 2 34, 35, 167, 169, 263
 הלבנת הון 252

הלוואות לדיור 28, 34, 36, 38, 45, 46, 47, 53, 55, 58, 59, 62, 65, 66, 67, 74, 76, 77, 78, 79, 92, 114, 115, 117, 118, 121, 163, 168, 188, 190, 192, 194, 196, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 250, 264
 הנפקה 32, 33, 34, 163, 164, 165
 הפחתת סיכון אשראי 72, 185, 186
 הפרשה לירידת ערך 108, 125
 הפרשה למס 5, 7, 18, 40, 41, 43, 44, 45, 198, 199, 201, 202
 הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 116
 הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 35, 91, 116, 263, 264
 התחייבויות בגין הטבות לעובדים 26, 100

ו

ועדת 9, 37, 86, 166, 171, 172, 251, 263, 266

ח

חובות בעייתיים 60, 61, 118, 122

חובות פגומים 6, 28, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 76, 79, 114, 118, 151, 152, 166, 190, 194, 196, 208, 209, 212, 213, 233, 240

י

יעד הון 36
 ירידת ערך 29, 93, 108, 118, 138

כ

מאזן מאוחד 4, 13, 101
 מבנה ארגוני 4, 53, 247, 249
 מגבלות 11, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 68, 70, 72, 81, 82, 163, 186
 מגזרי פעילות 3, 40, 45, 46, 47, 56, 111, 187, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 199, 200, 201, 202

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה 3, 40, 41, 42, 43, 44, 111, 198, 199, 200, 201, 202

מגזרי פעילות פיקוחיים 3, 3, 45, 46, 47, 111, 187, 188, 190, 192, 194, 196

מ

מדד המחירים לצרכן 10

מדינות זרות 71, 72

מדיניות חשבונאית 3, 37, 91, 93, 116

מוסדות פיננסיים זרים 29, 31, 73, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 227, 229, 231, 235, 236, 237, 238, 241, 240, 241

מוסדיים 32, 34, 45, 46, 47, 72, 73, 155, 163, 165, 189, 191, 193, 195, 197

מזומנים ושווי מזומנים 108, 109

מינוף 5, 36, 39, 111, 163, 166, 170, 263, 265

מיסוי 14, 156, 244

מיסים נדחים 15, 20, 108, 114

מכשירי הון 35, 263

ממשלה 10, 109, 116, 124, 255, 256, 257, 258

מסגרות אשראי 27, 219, 264

נ

נגזרים 13, 15, 22, 23, 24, 27, 34, 37, 39, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 72, 73, 77, 78, 79, 83, 101, 108, 111, 122, 124, 125, 126, 170, 173, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 219, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 261, 266

נזילות 5, 6, 68, 71, 72, 81, 86, 89, 171, 172, 265

ניירות ערך 7, 8, 13, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 57, 58, 59, 65, 66, 67, 73, 78, 83, 93, 101, 108, 111, 116, 117, 119, 122, 124, 133, 134, 136, 138, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 156, 164, 165, 170, 173, 175, 182, 205, 206, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 241, 242, 243, 244, 245, 251, 252, 263

נכסי סיכון 34, 37, 38, 166, 167, 188, 190, 192, 194, 196, 263, 266

נכסים אחרים 13, 101, 108, 119, 157, 159, 221, 222, 223, 243, 255, 257, 261, 262, 265

ס

סייבר 262,252,88,53

סיכון מוניטין 267,90,89,53

סיכון נזילות 267,86,6,3

סיכון ריבית 83,81

סיכונים אשראי 3,11,28,31,38,53,68,69,70,76,79,111,175,

176,177,178,179,180,181,182,183,184,185,186,187,266,

סיכונים שוק 3,11,34,53,81,82,167,266,267

סיכונים אחרים 3,90

סיכונים תפעוליים 3,11,53,88,266

ע

עמלות 5,7,12,21,22,23,24,99,173,252,261

ענפי משק 28,38,65,66,67,79,91,116,168,251

פ

פחת והפחתות 25

פיקדונות הציבור 7,13,27,31,42,43,44,46,47,48,49,50,78,

101,111,124,155,188,190,192,194,196,200,201,202,221,

222,223,224,225,226,244,256,258,261

פנסיה 25,26,100,157,159,161

ק

קיצוז נכסים והתחייבויות 186

ר

רגולציה 4,53,90,247,250,253

רואי החשבון המבקרים 4,94,98

רווח למניה 111,127

ש

שווי הוגן 26,29,83,84,100,111,119,122,123,126,128,129,

130,131,132,133,134,135,136,137,138,141,142,144,145,

146,147,148,149,158,178,179,181,182,186,211,212,213,

224,225,226,227,228,229,230,231,232,233,234,235,236,

237,238,239,240,241,242,261

ת

תגמול 160,161,248,251

תיאבון הסיכון 51,53,61,68,77,81,81,91,92,115,116,

תיק בנקאי 83,84,85

תיק למסחר 29,30,31

תשואה להון 6,15,17,18,19,121

תשלום מבוסס מניות 102,104,106,108